

T.C.

BATMAN ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

TARİH ANABİLİM DALI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

417 NUMARALI SİİRT ŞER'İYYE SİCİLİ TRANSKRİPSİYON VE DEĞERLENDİRMESİ

HAZIRLAYAN

Ümran ASLAN

DANIŞMAN

Dr.Öğr.Üyesi Osman KARLANGIÇ

KASIM- 2019
BATMAN
Her Hakkı Saklıdır

T.C.
BATMAN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

TEZ KABUL VE ONAYI

Dr. Öğr. Üyesi Osman KARLANGIÇ danışmanlığında, Ümran ASLAN tarafından hazırlanan **"417 Numaralı Siirt Şer'iyye Sicili Transkripsiyon ve Değerlendirmesi (H.1313-1315/M. 1896-1898)"** adlı tez çalışması 22/11/2019 tarihinde aşağıdaki jüri tarafından Tarih Anabilim Dalı'nda Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Başkan : Prof. Dr. Mustafa Nuri TÜRKMEN İmza: .....

Danışman : Dr. Öğr. Üyesi Osman KARLANGIÇ İmza: .....

Jüri Üyesi : Dr. Öğr. Üyesi Efe DURMUŞ İmza: .....

Yukarıdaki sonucu onaylarım.

Doç. Dr. Ferhat KORKMAZ
Enstitü Müdürü

*Bu tez çalışması ..... tarafından ..... nolu proje ile desteklenmiştir.

* Bu ifade tez çalışması yapılırken bir destek alındıysa yazılmalı aksi taktirde silinmedir.

TEZ BİLDİRİMİ

Bu tezdeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edildiğini ve tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada bana ait olmayan her türlü ifade ve bilginin kaynağına eksiksiz atıf yapıldığını bildiririm.

DECLARATION PAGE

I hereby declare that all information in this document has been obtained and presented in accordance with academic rules and ethical conduct. I also declare that, as required by these rules and conduct, I have fully cited and referenced all material and results that are not original to this work.

Ümran ASLAN

ÖZET

YÜKSEK LİSANS TEZİ
417 NUMARALI SİİRT ŞER'İYYE SİCİLİ TRANSKRİPSİYON VE DEĞERLENDİRMESİ

Ümran ASLAN

BATMAN ÜNİVERSİTESİ SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANABİLİM DALI

DANIŞMAN: Dr. Öğr. Üyesi Osman KARLANGIÇ

(2019, 202 Sayfa)

Jüri
Üye: Prof. Dr. Mustafa Nuri TÜRKMEN
Üye: Dr. Öğr. Üyesi Osman KARLANGIÇ
Üye: Dr. Öğr. Üyesi Efe DURMUŞ

Bu araştırmanın amacı Osmanlı Dönemi'nde bir Türk şehri olan Siirt ve bağlı yerlere ait mahkeme kayıtlarını ihtiva eden 417 numaralı şer'iyye sicilinin gerekli izahat ve değerlendirmeleri ışığında transkripsiyonunu yapmak, o dönemde Siirt'in sosyal, ekonomik, hukuki ve kültürel yönlerini anlamak ve açıklığa kavuşturmaktır.

Üzerinde çalıştığımız defterin kapsadığı tarihlerde Siirt Livâsı Bitlis Vilâyetine bağlı idi. 417 Numaralı defterde Osmanlı mahkemesine intikal eden davalar, vakıflar, arsa-mülk satışları, vasi tayini, askeri konular ve arzuhal kayıtları bulunmaktadır. Bölgede çok kültürlü, farklı etnik kimlikler yaşadığından bu yapı mahkeme kayıtlarına da yansımıştır. Bu nedenle çalışmamızın özünü oluşturan 417 numaralı Siirt Şer'iyye sicili belli bir dine ait kişilerin kaydedildiği defter olmaktan ziyade Müslüman ve gayrimüslimlerin kaydını içeren bir defterdir.

Anahtar Kelimeler: Kadı, Osmanlı Hukuku, Siirt, Şer'iyye Sicilleri

ABSTRACT

MASTER'S THESİS

TRANSCRİPTİON AND EVALUATION COURT RECORDS (417 NUMBERS) OF SİİRT

Ümran ASLAN

THE GRADUATE SCHOOL OF NATURAL AND APPLİED SCİENCE OF BATMAN UNİVERSİTY

Advisor: Dr. İnstructor Osman KARLANGIÇ

(2019, 202 Papes.)

Advisor

Juror: Prof. Dr. Mustafa Nuri TÜRKMEN
Juror: Dr. Öğr. Üyesi Osman KARLANGIÇ
Juror: Dr. Öğr. Üyesi Efe DURMUŞ

The aim of this study is to make the transcript of the 417 numbered court record which contains the records of the Ottoman city of Siirt and its affiliated places in the light of the necessary explanations and evaluations, in this context, to understand the Ottoman family and therefore the social and economic aspects of the Ottoman Empire and Siirt. and clarify.

There are cases, foundations, land-property sales, guardianship, and voluntary registries that have been transferred to the Ottoman court in the central and connected villages and towns of Siirt. This structure has also been reflected in the sources of the court because of the multicultural and different ethnic identities in the region. Therefore, the essence of our work, 417 Siirt court record is a book of people belonging to a particular religion is recorded in the book rather than Muslim and non-Muslims is a book of the record.

Keywords: Kadi, Law of Ottoman, Siirt, Sharia Registry

ÖNSÖZ

Osmanlı Devleti'nin sosyal, ekonomik, idari ve hukuki yönleriyle ilgili bilgileri havi olan şer'iyye sicilleri tarih ve toplum araştırmalarında önde gelen önemli kaynaklardandır. Şer'iyye sicilleri üzerinde yıllardan beri yapılan tasniflendirme ve transkripsiyon çalışmalarının bir devamı olan bu çalışma Milli Kütüphane Başkanlığı Arşiv Dairesi Kataloğu'nda 417 numarada bulunmaktadır. 417 numaralı Siirt Şer'iyye sicilinin transkripsiyon ve değerlendirmesiyle Siirt'in sosyal, ekonomik, hukuki ve kültürel yönlerinin ortaya çıkarılması amaçlanmıştır. Böylece Osmanlı şehir tarihçiliğine katkı sunulması hedeflenmiştir.

Bu bağlamda çalışma; sicilin ait olduğu tarihlerde Osmanlı şehirlerinden Siirt'in sosyo-ekonomik ve hukuki durumunu ortaya koymak üzere Osmanlı mahkemesine intikal eden çeşitli davaların kayıtlarını kapsamakta, ölen şahısların varsa mirasları, vasilerinin atanması, borç veya gayrimenkullerin satışları ve bunların çözüme kavuşturulması hususundaki kayıtları hemen hemen her yönüyle istatistik ve çeşitli saptamalar yaparken bu çalışma sırasında birçok konuda gerekli desteğini ve zamanını benden esirgemeyen danışman hocam Dr. Öğr. Üyesi Osman KARLANGIÇ'a ve Aileme teşekkürü borç bilirim.

Ümran ASLAN

BATMAN-2019

İNTİHAL RAPORU ÖRNEĞİ

417 NUMARALI SİİRT ŞER'İYYE SİCİLİ TRANSKRİPSİYON VE DEĞERLENDİRMESİ (H.1313-1315/M. 1896-1898)

Yazar Ümran Aslan

Gönderim Tarihi: 06-Kas-2019 03:35PM (UTC+0300)
Gönderim Numarası: 1208236130
Dosya adı: MRAN_ASLNA_TEZ.docx (23.07M)
Kelime sayısı: 42972
Karakter sayısı: 269911

417 NUMARALI SİİRT ŞER'İYYE SİCİLİ TRANSKRİPSİYON VE DEĞERLENDİRMESİ (H.1313-1315/M. 1896-1898)

ORIJINALLIK RAPORU

%22	%18	%4	%23
BENZERLIK ENDEKSI	İNTERNET KAYNAKLARI	YAYINLAR	ÖĞRENCI ÖDEVLERI

BIRINCIL KAYNAKLAR

1	Submitted to The Scientific & Technological Research Council of Turkey (TUBITAK) Öğrenci Ödevi	%6
2	acikerisim.aku.edu.tr İnternet Kaynağı	%6
3	issuu.com İnternet Kaynağı	%3
4	acikerisim.aku.edu.tr:8080 İnternet Kaynağı	%1
5	Submitted to (school name not available) Öğrenci Ödevi	%1
6	docs.neu.edu.tr İnternet Kaynağı	%1
7	www.siiyad.com İnternet Kaynağı	%1
8	Submitted to Fırat Üniversitesi Öğrenci Ödevi	%1

İÇİNDEKİLER

ÖZET ..... **ii**
ABSTRACT ..... **iii**
ÖNSÖZ ..... **iv**
İNTİHAL RAPORU ÖRNEĞİ……..……**v**
İÇİNDEKİLER ..... **vii**
KISALTMALAR ..... **ix**
TABLOLAR LİSTESİ ..... **x**
GİRİŞ **1**
1.1. Siirt Adı ve Menşei 1
1.2. Osmanlı Öncesi Siirt Tarihi 1
1.3. Osmanlı Dönemi'nde Siirt 2
I. BÖLÜM
ŞER'İYYE SİCİLLERİ'NİN ÖNEMİ **4**
1.1. Şer'i Mahkemeler ve Görevlileri 4
1.1.1. Kadı 5
1.1.2.Naip……7
1.1.3. Kassâm……..8
1.1.4. Şûhudü'l-hal……..8
1.1.5.Subaşı……9
1.1.6. Diğer Görevliler……9

II. BÖLÜM
417 NUMARALI SİİRT ŞER'İYYE SİCİLİNİN .....
DEĞERLENDİRİLMESİ **11**
2.1. DEFTER TANITIMI **11**
2. 2.İDARİ BİRİMLER……13
2.2.1. Kazalar 13
2.2.2. Mahalleler 13
2.2.3. Siirt Mahalleleri Muhtar, İmam ve İhtiyar Heyeti 14
2.2.4. Karyeler 17

2.2.5. Siirt Karye Muhtarları 17
2.2.6. İdareciler 18
2.2.7. Askeri Birlikler 18

3. SOSYAL HAYAT 20
2.3.1. Müslüman Erkek ve Kadın İsimleri 20
2.3.2. Gayr-ı Müslim Erkek ve Kadın İsimleri 22
2.3.3. Sicilde Geçen Lakap ve Unvanlar 24
2.3.4. Sicilde Geçen Aile İlişkileri 25
2.3.4. Siirt Evleri, Çeşme ve Çarşılar 26
2.3.5. Siirt'te Bulunan Aşiretler 27
2.3.5. Asayiş Problemleri 27

4. MİRAS 29
4.1. Siirt'te Mehir Miktarları 29
4.2. Vasi Tayini 30
4.3. Eşya ve Fiyatları 31

III.BÖLÜM
EK : 417 NUMARALI SİİRT ŞERİ'İYYE SİCİLİ TRANSKRİPSİYON 33
SONUÇ……136
KAYNAKÇA……...137
EK 1: 417 NUMARALI SİİRT ŞER'İYYE SİCİLİ ORJİNAL METNİ 140
ÖZGEÇMİŞ 190

KISALTMALAR

Bkz. : Bakınız

C. : Cilt

H. : Hicri

İA : İslam Ansiklopedisi

M. : Miladi

MEB. : Millî Eğitim Bakanlığı

S. : Sayı

s. : Sayfa

ŞSŞ : Siirt Şer'iyye Sicilleri

TDV : Türk Diyanet Vakfı

Yay : Yayınları

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: Siirt'e Bağlı Kazalar

Tablo 2: 1896 Tarihli Şer'iyye Siciline Göre Siirt Mahalleler

Tablo 3: Siirt Mahalle Muhtarları

Tablo 4: Siirt Mahalle İmamlar

Tablo 5: Siirt Mahalle İhtiyar Azaları ve Heyeti

Tablo 6: Siirt'e bağlı Karyeler

Tablo 7: Siirt'e bağlı Karyelerin Muhtarları

Tablo 8: Siirt Aza-yı Mülazımı

Tablo 9: Askeri Birlikler

Tablo 10: 417 Numaralı Şer'iyye Sicilinde Yer Alan Müslüman Erkek İsimleri

Tablo 11: Müslüman Kadın İsimleri

Tablo 12: Gayr-ı Müslim Erkek İsimleri

Tablo 13: Sicilde Geçen Lakaplar ve Meslekler

Tablo 14: Sicilde Yer Alan Unvanlar

Tablo 15: Çeşme ve Çarşılar

Tablo 16: Siirt Mehir Miktarları ve Mehir Sahipleri

Tablo 17: Vasi Tayini ve Miras Bırakılan Kişiler

Tablo 18: Eşya ve Fiyatları

GİRİŞ

1.1. Siirt Adı ve Menşei

Güneyinde Şırnak ve Mardin, doğusunda Van ve Hakkâri, kuzeyinde Bitlis ve batısında Batman illeri ile çevrili olan Siirt şehri Dicle bölgesinin kuzey kesiminde yer almaktadır. Güneydoğu Torosların çizdiği geniş yayın Dicle havzasına sokulan kısımda yer alan toprakları, Güneydoğu Toroslar, Malatya ve Elâzığ ovalarının arasından başlayarak Muş ve Van Gölü'yle pek yükseltisi bulunmayan Güneydoğu düzlüklerini birbirinden ayıracak şekilde geniş bir yay çizmekte ve İran'da Zağros Dağları'yla birleşmektedir. Şehir topraklarının toplam yüzölçümünün yaklaşık olarak %75'ni dağlar, %22'sini platolar ve %3'ünü de ovalar oluşturur.(Kafalı & Sekmen, 2010 , s.7).

Ulaşım şartlarının oluşturduğu dezavantajlara rağmen Siirt ve çevresi tarih boyunca önemli medeniyetlere ev sahipliği yapmıştır. Siirt'in bilinen en eski tarihinin M.Ö. 3000'li yıllara kadar uzandığı anlaşılmaktadır.(Alkan, 2017, s.57). Şehrin isminin menşei hakkında kesin bir bilgi bulunmamakla beraber, Sami menşeyli olduğu kabul edilmektedir. Bazı kaynaklarda Keert (Kaa'rat) isminin Keldanilerde şehir manasına geldiği ileri sürülmektedir. Ermenilerin "gerd" ekini şehir manasında isimlere ilave ettiklerini hatırlatarak, ünlü Tigranocerta ismini Siirt için kullanılmış olduğu, 18. Asır müelliflerinden d'Anville'ye bağlı olarak birçok seyyah tarafından da iddia edilmiştir. Ancak burada şehrin tarihi kalıntılarına rastlanmamasından ve çeşitli diğer sebepler dolayısıyla diğer taraftan bazı mütercimler tarafından Tigranocerta isminin Siirt için kullanılmaya devam edildiği de kaydedilmeye değer. İslam kaynaklarında Siirt ismi için Es-Si'ird, Si'ird, Sa'rad, gibi çeşitli isimler kullanılmıştır. Öte taraftan Se'erd, Sêrt, Saêrd, Sört, Sö'ört ve Sa'irt şeklinde de kaydedilmiş olmasının yanı sıra zamanla Türkçede kullanılan Siirt ismi umumileşmiştir. (Darkot, 1997, s.619-621).

1.2. Osmanlı Öncesi Siirt Tarihi

Şehre egemen olan güçlere baktığımızda, başta Sami kavimleri olmak üzere Babil ve Asur imparatorluklarından sonra Siirt'te 200 yıl kadar egemenlik kuran Hurri

ve Mitani krallıkları döneminden sonra Urartuların eline geçmiş olan şehir ve yakın çevreleri M.Ö. 7. yüzyılda Perslerin istila hareketlerine maruz kalmıştır.

Yaklaşık olarak 300 yıl kadar Pers egemenliğinde kalmıştır. Büyük İskender'in Perslerin hâkimiyet sahası olan bu bölgelere ve Anadolu, İran üzerine düzenlediği seferler sırasında Siirt şehri ve civarı Anadolu ile beraber Helenlerin egemenliğine girmiştir. Büyük İskender'in ölümünden sonra Selevkos (Seleukos) Krallığı, Persler, Romalılar (M.Ö. 1. Yüzyıl), Partlar ve Sasaniler (M.S. 2. Yüzyıl) bu coğrafya belde ve şehirlerinde egemenlik kuran güçlerdir. Takip eden dönemlerde Siirt ve civar bölgeler Bizans hâkimiyetine girmiştir. (Özgen & Karadoğan ,2009, s.15-16).

Siirt, milattan sonra 7. Yüzyılın ikinci yarısında Hazreti Ömer zamanında İslam ordularının bölgeye seferleri neticesinde İslam ülkesinin toprakları haline gelerek idari taksimat olarak El-Cezire Eyaleti'ne bağlanmıştır.(Kafalı &Sekmen, 2010 , s.57).

Hz. Ömer'in komutanlarından İyaz Bin Ganem tarafından bütün bölge ile birlikte 639'da fetholunan şehir bu fetihle birlikte, kalıcı olarak Müslümanlığın etkisi altına girmiştir. İslamiyet'in Siirt ve çevresinde yayılmasıyla beraber, sırasıyla Emeviler ve Abbasiler hüküm sürmüştür.(Alkan, 2017, s-57-59).

1107'de Anadolu Selçukluların Büyük Selçuklulara yenilmesi ve ardından 1108'de Kılıç Arslan'ın ölümüyle birlikte Siirt Artukluların eline geçmiştir. Anadolu Selçukluların bölgeden çekilmesinden sonra Moğollar, Siirt'i kuşatmıştır. Moğollar'dan sonra Siirt, Eyyubiler ile Artukluların egemenlik mücadeleleri arasında zor dönemler yaşarken, 15. yüzyılın başlarından itibaren Akkoyunluların egemenliği altına girmiş, ardından bölge hakimiyetini ele alan Safeviler Siirt ve civarında hüküm sürmüşlerdir.(Gap Gezi Rehberi 3, 2007, s.53-54).

1.3. Osmanlı Dönemi'nde Siirt

Doğu Anadolu'nun hâkimiyeti için Safevi hükümdarı Şah İsmail, Yavuz Sultan Selim ile 1514 yılında girdiği Çaldıran Savaşını kaybedince, İdris-i Bitlisi'nin katkılarıyla Siirt ve çevresi de Osmanlı hâkimiyeti altına girmiştir. Yöre, Osmanlılar tarafından ele geçirildikten sonra 1523 yılında, Diyarbekir Beylerbeyliği'ne bağlı bir kazaya dönüşmüştür.(Alkan , 2017 , s.57-59).

Diyarbekir Beylerbeyi Bıyıklı Mehmed Paşa idaresinde ve sonrasında Siirt Hasankeyf ile beraber uzun yıllar Diyarbekir'e bağlı sancak merkezi işlevi görmüştür.

1864 Vilayet Nizamnamesi ile birlikte eyalet sistemi kaldırılmış sancaklar liva adını almıştır. Vilayet teşkilatı kurulduktan sonra 1881 Diyarbekir'e bağlılığı devam etmişse de (Darkot, 1997 ,s.621). Tanzimat'tan sonra, Bitlis Eyaleti'ne bağlandı. Onun 4 sancağından biri oldu. Bu dönemde, sancaklara (mutasarrıflıklara) vilâyet (il) denince, Siirt il oldu. Cumhuriyet devrinde, demiryolu ve petrol Siirt'in kalkınmasında önemli rol oynadı.(Yeni Rehber Ansiklopedisi, 1994, s.29).

Siirt'in nüfusu hakkında 19. yüzyılda 10.000-20.000 arasında olduğu tahminlerini yürüten müelliflerden Moltke 1838'de Osmanlı Mısır Savaşı sırasında şehrin harabeye döndüğünü yazmıştır. Aynı tarihlerde Seyyah *Shiel* ve daha sonra *Ainsworth* şehrin nüfusunu 5.000 olarak tahmin etmişlerdir. 19. asrın sonlarına doğru *Cuinet* Siirt'in 15.000 nüfusa sahip olduğunu bunun 10 bin kadarının Müslüman, 3.300'ünün Ermeni, geri kalanının Süryani ve Keldani olduğunu belirtmiştir. 19. asrın sonu ve 20. asrın başlarında Ermeni olaylarında zarar gören şehir I. Dünya Savaşı sırasında gerek Ruslarla gerekse İngilizlerle yapılan savaşlarda cephelere yakın olması sebebiyle büyük tahribatlar görmüş, İngilizler tarafından da bir süre işgal edilmiştir.(Darkot, 1997,s.621).

I. BÖLÜM

ŞER'İYYE SİCİLLERİ'NİN ÖNEMİ

Osmanlı Devleti'nin idaresi altında gerçekleşen işleri yazılı kayıtlara döktüğü görülmektedir. Bu kaynakların en önemli olanların başında şer'iyye sicilleri gelmektedir. Şer'iyye sicilleri Osmanlı hukuk sistemi içerisinde bulunan şer'iyye mahkemelerinin başı olan kadılar tarafından verilen kararların yazıldığı defterlerdir. Bu defterler incelendiğinde yaşayan halkın temel geçimi, mekânsal analizi gibi sosyal hayat, ticari ilişkiler gibi konularla ilgili bilgiler edinilmektedir. Şer'iyye sicilleri Osmanlı'da bir idari birim olan kazalarda görev yapan ve buranın asli ve mülki amirliğini yerine getiren kadıların, bu görevleriyle alakalı olarak tuttukları mahkeme defterleridir.

Şer'iyye sicilleri Osmanlı hukuk sisteminin sosyal ve ekonomik anlamda bilgilerin ilk kaynağı durumundadır. Bunun yanı sıra kazalarda görev yapan kadıların üstlendikleri sorumluluk alanlarına bakıldığında sadece yargı ile ilgili değil devletin alt ve üst kademesinden kazalara gönderilen her türlü yazının da bu defterlere geçirildiği görülür. Nitekim devlet ile yapılan yazışmalar, halkın şikâyetleri ve dilekleri, mahalli idarelere ait hukuki düzenlemeler olarak kabul edilen hüküm ve fermanları, en önemlisi ait oldukları mahallin sosyal ve iktisadi yapısını yansıtması açısından son derede önem arz etmektedir. (Aykaç, 2013, s.1-3).

Şer'iyye sicillerinde; hüccetler, i'lamlar, ma'ruzlar, müraseleler, padişahtan gelen emirler, sadrazam, beylerbeyi ve kazaskerlerden gelen buyruklar, tezkereler, temessükler gibi belgelere yer verilmiştir. Yine şer'iyye sicillerinde mahdar, sicil ve sakk-ı Şer'i gibi kavramlarda yer almıştır.(Aykaç, 2013, s.5-10).

Siirt ile ilgili yazılan tezler;

Subaşı, N. (1988). "422 Numaralı Bitlis Şer'iyye Sicllerine Göre Siirt" Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi: Van.

Savur, H .(2010). Siirt'in Sosyal ve Ekonomik Yapısı, 420 Nolu Siirt Şer'iyye Sicil Defterine Göre, İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Ensititüsü, Yüksek Lisans Tezi: İstanbul.

Duygu, İ. (2012). 426 Numaralı Siirt Şer'iyye Sicili Metin Çevirisi ve Değerlendirme, Nevşehir Üniversitesi, Sosyal Bilimler Ensititüsü, Yüksek Lisans Tezi: Nevşehir.

Akın, H. (2019). 424 Numaralı Siirt Şer'iyye Sicili'nin Transkripsiyon ve Değerlendirmesi, Siirt Üniversitesi, Sosyal Bilimler Ensititüsü, Yüksek Lisans Tezi: Siirt.

1.1. Şer'i Mahkemeler ve Görevlileri

1.1.1. Kadı

Kadılık İslam orta çağında ortaya çıkmış olan adli ve idari bir görevdir. Sosyal ve idari işlevlerinin yanı sıra İslam hukuk tarihinin merkezinde yer alan bir memuriyettir. Osmanlı Devleti'nde ise Kadı, genişleyen görevleriyle Osmanlı Devleti'nin son dönemlerine kadar en önemli mülki amir ve yargıç vasfında işlev görmüştür. (Ortaylı, 1994, s.4).Arapçada Kazâ (Kadâ) kökünden gelene kadı ismi, fıkıh terimi olarak insanlar arasında meydana gelen çekişme ve davaları şer'i hükümlere göre çözümlemek için yetkili makamca atanan kişiyi ifade eden kelimedir. (Atar, 2001, s.66).

Hz. Ömer ile birlikte geniş coğrafyalara yayılan İslam devletinde idari ve kazâi işlerin artması dolayısıyla başta Medine olmak üzere birçok şehirde kadılar görevlendirilmiştir. Adalet, dini literatürde üzerine en çok vurgu yapılan temel kavramlardan biri olduğu, toplumun barış ve huzur içinde yaşamasında ön şartı olarak görüldüğü için onun gerçekleşmesinde büyük önem arz eden kadılık kutsal bir meslek sayılmıştır. Bu görevle alakalı hadislerde "bıçaksız boğazlanma" yani ateşten gömlek giymek olduğu, kısacası manevi sorumluluğun fazla olduğunu ifade etmektedir. (Atar, 2001, s.66). Şunu da ifade etmek gerekirse kadı olacak kişinin hukuk bilgisin sağlam olması gerekir. Yani Kur'an ve Sünnet bilgisinin gerekli olması gereklidir. Kadılar eğitimli kişilerden yani tahsilli kişilerden seçilmektedir. Tarihi kayıtlarda Osmanlı Devleti'nde ilk kadının Osman Gazi tarafından görevlendirildiği bilinmektedir.

Kadılar ilk önce kazaskerlerin merkezi otorite ile yazışmaları sonucu padişah tarafından atanırken, II. Mehmet'in tahta geçmesiyle birlikte tayinlerde yeni düzenlemeler yapmıştır. Buna göre tayin olacak kimse için kazaskerlerin teklifi önem kazanmış ve nihayetinde veziriazam tarafından değerlendirilerek kadı olarak atamaların yapılmasına başlanmıştır.(Ekinci, 2001, s.962-963).

Osmanlılarda şehir ve kasabaların güvenlik, asayiş ve belediye işlerinden sorumlu olan kadı, yönetim ve yargı bakımından belirli bir büyüklüğe sahip olan ve kaza adı verilen yerleşim birimlerinde görev yapmıştır.(Eryılmaz, 2011, s.201).

Kaza bir yönetim birimi olarak adalet ve yönetim işleri dâhilinde kasabanın çevresinde yer alan nahiye ve köylerin merkezi konumundadır. Kazada yönetimi elinde tutan kadı, birçok görevi aynı anda yerine getirmekten sorumlu tutulmuştur. Kazalarda yargı organının başında olan kadı, kazanın güvenliğinden ve belediye türü hizmetlerinin gerçekleştirilmesinden de sorumluydu. Bu açıdan değerlendirilecek olunursa görev yaptığı bölgede hem güvenlik müdürü hem de mülki idare amiri konumundadır.(Avşar, 2007 , s.49).

Bu kadar farklı görevlerin tek kişi üzerinde yoğunlaşması anlayışının yalnızca Ortadoğu ülkelerinde yargıçlık görevini üstlenen kadıya özgü bir durum olmadığını vurgulamak gerekir. Zira Orta çağ Avrupa şehirlerinde görev yapan yazar Bürgermeister ya da Londra Lord Maire gibi kişilerde de aynı durum söz konusu olmuştur.(Ortaylı, 1976 , s.95-96).

Aslında yargı Padişaha ait olup, padişahlar bu yetkilerini kadılar aracılığıyla kullanmışlardır. Yargı yetkisi kadıya vekâlet yöntemiyle geçmekle beraber, yargılama yetkisinin asıl sahibi olan padişah, her zaman için vekili olan kadının verdiği kararları kontrol etme, gerekli gördüğü durumları da geri çevirme, yeniden yargılama kararını verme ya da başka görevliyi aynı konu hakkında yargılama yapması için görevlendirme yetkisine sahiptir.(Ekinci, 2001, s.962-963).

Kadılar sadece padişah ve divan'a karşı sorumludurlar. Görev yaptıkları yerlerde bağımsız olup kimsenin buyruğu altında değildirler.(Avşar, 2007, s.50).Osmanlı kadısının temel olarak; doğrudan merkezi otoriteye bağlı olması nedeniyle yerel yöneticilerin etkisinden ve otoritesinden arındırılmış olması, yargı yetkisinin yanında mülki ve mali konularda da yetkilere sahip bir yönetici olması,

kadıların tamamının aynı hiyerarşi ve eğitimden geçmiş olması ve görev yaptıkları bölgelerde görev sürelerinin kısa zamanla sınırlandırılmış olması gibi üç ana özelliği bulunmaktadır.(Ortaylı, 1976, s.95).

1.1.2. Naip

Naip, kadının yokluğunda ya da bulunamayacağı durumlarda ona vekâlet eden yahut onun adına görev yapan kişiye denir.(İpşirli, 2006, s.312).Osmanlı'da mahkeme dışında görülmesi zaruri olan veya tahkikat ve keşif amaçlı işleri gerektiren durumlar vukuu bulunduğunda, kadının mahkemede bulunma zorunluluğu olduğu için, kendi adına bu işleri yönetmekle vazifelendirilen bir yardımcı tahsis edilmiştir. Naip kadının vekili olarak görev yapmasının yanı sıra, kadının emri ile de asli görev olarak hüküm eden ve kadının tüm yetkilerine sahip olur. Yine kadı kaza dairesi dâhilindeki küçük bölgelerin yani her nahiyenin başına bir naip tayin ederek kontrolü sağlamıştır. Naip olarak görevlendirilen kişiler kendi bölgesi dâhilinde kadılık görevlerini yapmışlardır. (Ortaylı, 1994, s.30).

Naip olacak kişinin taşıyacağı vasıflarda, yüksek tahsil şartı ve ilim tahsili açısından ehliyetli kimseler arasında seçilmişlerdir. Naip olacak kimselerin halk arasında ahlak ve fazileti yüksek kimselerden seçilmesine dikkat edilmiştir. Yeni bir naip olduktan sonra eğer bölgesi içerisinde mahkeme açmak istiyorsa, unun gereğini merkeze arz ederek tayin ve kuruluş iznini alması gerekmektedir. (Bozatay & Demir, 2014, s.85).

Osmanlı'da Kadı'nın hukukçu kişiliğe ve şer'i niteliği onu cami, vakıf gibi kurumların yönetim ve denetiminden, şehir idaresi ve güvenlik işlerine kadar her alanda sorumlu bırakılmıştır. Her kadı belli kaza ya da sancak bölgesine atanmıştır. Bu kadar geniş bir alanda idareci olan kadıların her yere aynı anda yetişemeyeceği için kendisine yardımcı atamak durumunda kalmaktadır.

Naip tayin edilirken, genellikle o mahallin uleması arasından seçilirdi. Bunlar o yerin medreselerinden icazet almış kimseler olup, bazen kadı'nın mahiyetindeki işlere de tayin edilmiştir. Bunun nedeni görevlilerin yeterli tahsil ve hukuk bilgisine sahip olmaktadır. Özellikle İstanbul gibi geniş bir hâkimiyet alanına sahip bir yerde görev yapan kadıların bu yardımcılara herkesten fazla ihtiyacı bulunmaktadır. Misal;

Galata kadısı, civarda 300 köy üzerine 44 naip tayin etmiştir. Bu sınırlar kadıya ait yargı ve yönetim bölgesi olup, bu bölgelerin dışında yetkileri bulunmamaktadır.(Ortaylı, 1994, s.33).

1.1.3. Kassâm

Kassam kelimesi, kısım kısım ayıran, taksim eden bölen manalarına gelmektedir. (Terzi, 1995, s.7).

Terim olarak vefat eden bir kimsenin terekesini yani ölen kişiden geriye kalanlar, varisleri arasında taksim eden şer'î memura *kassâm* denir. (Uzunçarşılı, 1965, s.121).

Kassamlar birçok adil ve ferâiz ilmini çok iyi derecede bilmektedirler. Kassamlar görevleri açısından ikiye ayrılır:

Askeri Kassam; askerlerin yoğun olduğu yerlerde doğrudan kadı askerler tarafından atanan hususi memurlardır. Askeri kassamlar yaptıkları bu iş için aldıkları resm-i kısmeti de kadı askerler adına tahsil ederler. İşlerin hacmi ayrı bir askerî kassama ihtiyaç olmayacak kadar küçük yerlerde ise bu sınıfa ait miras taksimini beledî kassamlar yaparlar ve resm-i kısmeti yine kadı askerler adına alarak daha sonra kası askerler adına gönderilen görevliye teslim ederler.

Beledî kassam: Askeri kassam'ın görev alanının dışında kalan diğer halkın miras taksim görevlerini yaparlar. (Terzi, 1995, s.7-8).

1.1.4. Şûhudü'l-hal

Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü'nün 3. Cilt 304. sayfasında *"Şahadet edici, eden, bir madde hakkında gördüğünü veya işittiğini söyleyen"* olarak ifade edilen ve daha çok sofiye terimi olarak kullanıldığını görmekteyiz. Şer'iyye sicilerine bakıldığında ise, şer'î mahkemede bir davanın görüldüğü esnada, söz konusu davada bulunan davalı, davacı ve kadının dışındaki kişilere verilen isme denir. Söz konusu mahkemelerde en az üç kişinin bulunması gereklidir. Mahkemede hazır bulunan bu kişilere *"Şûhudü'l-hal"* denilmektedir. Bunun sebebi dava görüldüğü esnada davaya şahitlik etmelerindendir. (Ateş, 2008 , s.23).

Bu görevlilerin arasında müftü ilk başta gelen görevlilerden biridir.(Taş, 2008, s.25-44).Şûhudü'l-hal denilen bu grup her zaman aynı kişilerden değil, zaman zaman farklı kişilerden oluşmaktadır.

Ş'uhudü'l-hal'in işlevini zikredecek olursak; a) mahkemenin halka açık olduğu ve davayı izleyebileceği b) Şûhudü'l-hal'e kayıt olmuş kişilere verilen İ'lam ve Hüccetlerin korunması c) diğer bir durum ise hâkimin karar verirken fazla bilgiye ihtiyaç duyduğunda fıkhı ve örfi konularda şûhudü'l-halde bulunan kimselere danışması. (Taş, 2008, s.31-32).

1.1.5.Subaşı

"Subaşı mahkemenin işleyişi açısından kadıdan sonra gelen ikinci görevlidir. Kadı'nın emrinde olan subaşı, şehir ve kasabalarda belediye, zabıta ve asayiş işlerine bakmaktadır."(Karlangıç, 2007, s.8).

1.1.6. Diğer Görevliler

Osmanlı Devleti'nde taşraların idaresi, bizzat hükümdar tarafından görevlendirilen kişilerce gerçekleştirilebilmekteydi. Merkezi yönetim tarafından sürekli denetim altında tutulan bu idari görevliler, bulundukları bölgenin adli ve idari işlerini düzenlemekle görevlidirler. Bunlardan beylerbeyi ve kadı doğrudan hükümdar tarafından yetkilendirilmiştir. Dolasıyla bölgede söz sahibi durumdadırlar.

Bu görevliler merkez tarafından gönderilen mübaşirler tarafından denetlenmektedir. Eğer halk bu yöneticiler hakkında şikâyetçi ise Divan-ı Hümayun'a durumlarını arz ederek sıkıntılarını bildirirlerdi.(Tuncer, 2014, s. 22-23). Bu görevliler doğrudan merkezden atama yoluyla görevlendirilmektedir.

Adli ve idari işlerle alakalı görevlilere bakıldığında, hükümdar tarafından atanan eğitimli kadılar bu görevleri yerine getirmektedir. Bulunduğu bölgede devlete karşı görev ve sorumluluklarını yerine getirirken adli ve idari işlerin işleyişini de yapmaktadırlar.

Osmanlı devletinde önemli yer tutan kadılar adli işlere bakan yargı adamı, belediye ve mülki işleri yürüten bir idari adamıdır. Kadılar hükümdarın beratı ile

göreve başlarlardı. Kadılık unvanı alacaklar başlarda padişah tarafından yapılan sınavla verilirken zamanla kazaskerler tarafından sınava girmişlerdi.

Görevlerine bakıldığında, devlet ile halk arasında ilişkiyi sağlamak, halkın istek ve arzularını, şikâyetlerini iletmek ve onları zulmeden devlet görevlileri karşısında savunmakla görevlidirler. Diğer bir görevli ise subaşılar; taşra olarak ifade edilen bölgelerde askeri idareyi ve güvenliği sağlayıcı görevleri yerine getirmekle görevlidirler.(Tuncer, 2014, s.74-78).

II. BÖLÜM

417 NUMARALI SİİRT ŞER'İYYE SİCİLİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

2.1.DEFTER TANITIMI

Üzerinde çalıştığımız Şer'iyye sicili Hicri 1313-1315 Miladi 1896-1898 tarihlerine ait olup Siirt'e ait mahkeme kayıtlarını ihtiva etmektedir. Milli Kütüphane Arşivi Şer'iyye Sicilleri kataloğunda 417 numarada kayıtlıdır. Defterin toplam sayfa sayısı 389'dur. Nitekim defterin ilk sayfasında "*işbu defter üç yüz seksan dokuz sahifeden ibarettir*" denilmektedir. Çalışmamızda bu sayfalardan ilk yüz sayfanın transkripsiyon ve incelemesi yapılmaya çalışılmıştır.

Defterin sayfa numaralandırması rakam yerine yazıyla "*Birinci sahife*", "*İkinci sahife*" şeklinde belirtilerek yazılmış ve günümüz sayfa usulü ile kayıt altına alınmıştır. İlk iki sayfa defterin tanıtımına aittir. Numaralandırma 3.sayfadan başlamıştır. Transkripsiyon sırasında sayfa numaraları belirtirken orijinaline sadık kalınarak olduğu gibi numaralandırma uygun görülmüştür. Defterin ilk yüz sayfası içerisinde sadece 49. sayfa boş bırakılmış olup diğer kısımlarda herhangi boş bir sayfa bulunmamaktadır. Defterin genel olarak her sayfasında bir metin bulunmakla beraber iki, üç veya daha fazla metnin yer aldığı sayfalara da yer yer rastlamak mümkündür. Kayıtlarda yer alan bazı sayfaların hükümsüz sayıldığını anladığımız şekilde "*batal*" denilerek metnin üstü çizilmiştir. Bu gibi metinlerin yer aldığı sayfa numaraları 18, 47, 48, 51, 63, 64, 65, 67, 68 numaralı sayfalardır. Öte yandan transkirpsiyon sırasında güçlüklerle karşılaşılmış olmakla beraber ulaşılan bilgiler defterin ilk yüz sayfasına aittir. Defter genel olarak görevli tayini, borç alma talebi, varis tayini, çeşitli gayrimenkul davaları, veraset anlaşmazlıkları, nafaka davaları, arsa hibe ve hayır işleri, çocukların velayet davaları ve alacak, borç davaları konularını kapsamaktadır. Defterden elde edilen bilgiler ışığında Siirt'in toplumsal, kültürel, ekonomik ve askeri yapısı hakkında veriler ortaya koymak mümkün olmuştur.

Defter kayıtlarından Siirt'in 1896 yıllarındaki şehir, ekonomi, vakıf, idari, merkezi mahalle, köy yapısının yanı sıra Siirt muhtar, ihtiyar heyeti, askeri birlikler ve

bu birliklerden sorumlu kişiler, Müslüman ve gayr-i Müslim ahalinin mütemekkin oldukları mahalleler ve aşiretler dolayısıyla toplumsal yapısı gibi daha birçok konuda bilgiye ulaşılmıştır. Ayrıca Siirt'in şehir yapısı yani çeşme ve çarşıları, vakıflar, Siirt evleri, günlük kullanılan eşyalar ve sahip olunan küçük baş ve büyük baş hayvanların sayı ve fiyatları hakkında bilgi sahibi olunmaktadır.

Öte yandan kayıtlar tutulurken öncelikle kaydın nereye ait olduğu ile alakalı olarak bilgi verildikten sonra kime ait olduğu ve dava türü belirtilerek konu hakkındaki detaylara inilmiştir. Bu kayıtlarla ilgili olarak bu çalışmada ayrıca her metnin hüküm özetleri liste halinde belge özetleri başlığı altında verilmiştir. Ayrıca dava veya davacıların vekilleri ve şahitleri varsa bunların da isimleri dava metninin altında tek tek yazılmıştır.

2.2. İDARİ BİRİMLER

2.2.1. Kazalar

Tetkikini yaptığımız sicil kayıtlarında Siirt'e bağlı 9 kaza ve 15 karyenin isimleri geçmektedir. Bu kaza ve karyeler tabloda verilmiştir.

Tablo 1: Siirt'e Bağlı Kazalar

Kaza İsmi
Siirt Kazası
Eruh Kazası
Silvan Kazası
Deyrun Kazası
Çemişgezek Kazası
Garzan Kazası
Şirvan Kazası
Sebab Kazası
Cizre-Cize? Kazası

2.2.2. Mahalleler

417 numaralı Siirt şer'iyye sicilindeki kayıtlarda toplam 20 mahalle ismi geçmektedir. Bu mahallelerin 11'i sadece Müslüman ahalinin ikamet ettiği, 6 mahallede ise Müslüman ve gayr-ı Müslimlerin beraber yaşadığı anlaşılmaktadır. Sicil verilerinden yola çıkılarak karışık cemaatlere mensup halkın oturduğu mahalleler de tespit edilebilmiştir. Bunlardan Soyka, Nazif, Sur mahallelerinde Müslüman ve Ermeniler, Varaz mahallesinde Müslüman, Keldani ve Süryaniler, Şeyh Halef mahallesinde Müslüman, Katolik Keldani ve Süryaniler ve son olarak da Ayn-ı Haleb mahallesinde Müslüman, Ermeni ve Keldanilerin oturduğu görülmektedir. Siirt'in toplam 21 mahallesi içerisinde Kürd, Çebni ve Karataş mahallelerinde ise hangi cemaate mensup halkın oturduğu tespit edilememekle beraber bunların sadece isimleri geçmektedir. Bu kayıtlar ışığında Siirt'te müslim ve gayrimüslim unsurların çeşitliliği dikkat çekmektedir.

Tablo 2: 1896 Tarihli Şer'iyye Siciline Göre Siirt Mahalleleri

Mahalle	**İslâm**	**Ermeni**	**Keldânî**	**Keldâni Katolik**	**Süryânî**	
Şeyh Mücahid Mahallesi	X					
Şeyh İsmail Fakirullah Mahallesi	X					
Havlani Mahallesi	X					
Re's Mahallesi	X					
Soyka Mahallesi	X	X				
Nazif Mahallesi	X	X				
Sur Mahallesi	X	X				
Sûk Mahallesi	X					
Varaz Mahallesi	X		X		X	
Şeyh Halef Mahallesi	X			X	X	
Ayn-ı Haleb Mahallesi	X	X	X			
Bâbü'l-Garb Mahallesi	X					
Bayırzukak Mahallesi	X					
Karakol Mahallesi	X					
Meydan Mahallesi	X					
Kasar Mahallesi	X					
Kürd Mahallesi						
Çebni Mahallesi		X				
Cami Mahallesi	X					
Karataş Mahallesi						
Fakirullah Mahallesi						

2.2.3. Siirt Mahalleleri Muhtar, İmam ve İhtiyar Heyeti

Defter verilerinden Siirt idari yapısı ile ilgili olarak ihtiyar heyeti, muhtarlar, aza-yı mülazımı ve mahallelerde bulunan imamları tespit etmek mümkün olmaktadır. Bu kişiler Siirt'in idaresinde ve yönetiminde söz sahibi oldukları, yapılacak okul, çeşme gibi beledi işlerde sorumlu kişiler oldukları söylenebilir.

Bahsi geçen imam, muhtar ve ihtiyarların isimleri verilirken kayıtlarda baba ve dede adları ile beraber yazılmışlardır. Kayıtlardan tespit edildiği üzere bu tarihlerde Siirt'te toplam 20 imamın olduğu anlaşılmakla beraber ihtiyar heyetinin 12 kişiden oluştuğu, aza-yı mülazım olarak da 12 kişinin olduğu görülmektedir. Bu kişilerin görevli bulundukları mahalleler ve isimleri aşağıdaki tablolarda ayrı olarak verilmiştir.

Tablo 3: Siirt Mahalle Muhtarları

Mahalle	**İsimler**
Havlanî Mahallesi	-Mehmed bin Mahmud
Fakirullah Mahallesi	-Hacı Mehmed bin Molla Hasan
Kasar Mahallesi	-İsa bin Yasin -İsa Ağa bin Yasin bin Ahmed
Şeyh Halef Mahallesi	-Ahmed Efendi ibn-i Şeyho -Hacı Kasım bin Molla Mehmed bin Molla Ömer -Yusuf ibn-i Hacı Ali -Yusuf Ağa ibn-i Hacı (Bülendo?)
Re's Mahallesi	-Yasin bin Heşo / Aşini -Yasin bin Mehmed
Sûk Mahallesi	-Süleyman bin Yusuf -Yasin bin Heşo
Karakol Mahallesi	-Abraham Efendi ibn-i Şeyho -Ahmed Efendi Şeyh
Babü'l-Garb Mahallesi	- Seyyid Hasan bin Abdullah
Varaz Mahallesi	-Bekir Ağa ibn-i Mehmed el-Halaf
Soyka Mahallesi	- Hüseyin ibn-i Seyyid Selîm bin Seyyid Hacı Hasan Mendo
Sur Mahallesi	-Şakir bin Hacı Yasin bin Hamza -Melko veled-i Sergis Bâzergân
Bayırzukak Mahallesi	-Musa Efendi bin İbrahim Aşan

Tablo 4: Siirt Mahalle İmamları

Mahalle/Karye	**İmam**
Şeyh Mücahid Mahallesi	-Hacı Ali Efendi ibn-i Şeyh Mehmed bin Şeyh Abdullah
Kürd Mahallesi	- Molla Musa Efendi ibn-i Molla Hamid bin Molla Talha
Havlanî Mahallesi	-Hafız Abdülkâdir Efendi bin Hacı Hafîz Efendi
Fakirullah Mahallesi	-Molla Hamid Şeyh Abid
Kasar Mahallesi	-Salih Efendi ibn-i Hacı Abdülferid Efendi
Karakol Mahallesi	- Molla Mehmed Efendi ibn-i Molla Mahmud Şeyh Halef - Molla Mehmed Efendi ibn-i Molla Mahmud
Re's Mahallesi	-Molla Mehmed Efendi ibn-i Molla Hasan Efendi -Ahmed Efendi ibn-i Bekir Ağa - Mehmed Efendi bin Molla Hasan el-Kâdî
Sûk Mahallesi	- Hasan Efendi ibn-i Ahmed -Molla Mehmed Efendi
Soyka Mahallesi	-Molla Mehmed Efendi ibn-i Molla Mahmud Efendi -Molla Mehmed ibn-i Molla Mahmud bin Molla Abdurrahman
Şeyh Halef Mahallesi	-Musa Efendi ibn-i Molla Mehmed Emin Habbaz
Babü'l-Garb Mahallesi	-Molla Mehmed Efendi bin Molla Hüseyin
Kasar Mahallesi	-Salih Efendi ibn-i Hoca Abdülferîd Efendi bin Hacı Mehmed Efendi -Salih Efendi ibn-i Hacı Abdülferîd Efendi
Nazif Mahallesi	-Salih Efendi ibn-i Hacı Abdülferîd Efendi
Varaz Mahallesi	-Hacı Mustafa ibn-i Seyyid Mahmud Seyyid Salah
Sur Mahallesi	- Hüseyin Efendi ibn-i Hacı Abdullah bin Ahmed
Bayırzukak Mahallesi	- Mahmud Efendi ibn-i Ali Efendi bin Mehmed

Tablo 5: Siirt Mahalle İhtiyar Azaları ve Heyeti

Şeyh Mücahid Mahallesi	-Osman Ağa ibn-i Şeyh Yusuf bin Hacı Mehmed -Hasan Ağa ibn-i Şeyh Hüseyin bin Hacı Bekir
Babü'l-Garb Mahallesi	-Hacı İsmail ibn-i Ali
Fakirullah Mahallesi	-Molla Ahmed Efendi ibn-i Molla Fehim -Hacı Kasım bin Molla Mehmed
Soyka Mahallesi	-Hacı Hasan bin Hacı Ömer
Karakol Mahallesi	-Hacı Mehmed ibn-i Ahmed -Abdurrahman Efendi -Hacı Yusuf ibn-i Hacı İsmail
Garzan Karyesi	-Ali Ağa
Tum Karyesi	-Seyyid Abdülgâni ibn-i Hüso -Seyyid bin Abdülferîd

2.2.4. Karyeler

Tablo 6 : Siirt'e Bağlı Karyeler

Karye	**Karye**	**Karye**
Boşi Karyesi	Kıtmis Karyesi	Herşah Karyesi
Tum Karyesi	Halenze Karyesi	Deyrun Karyesi
Tillo Karyesi	Sebab Karyesi	Fersaf Karyesi
Burhan Karyesi	Fiskîn Karyesi	Kefere Karyesi
Hiyert Karyesi	Eruh Karyesi	Alenzük Karyesi

2.2.5. Siirt Karye Muhtarları

Tablo 7: Siirt'e bağlı Karyelerin Muhtarları

Garzan Karyesi	-Molla Hacı Efendi
Boşi Karyesi	-Molla Abdülmecid bin Molla Mehmed bin Molla Ahmed
Tillo Karyesi	-Hacı Ahmed
Fiskin Karyesi	-Mahmud bin İsa bin Mahmud İlyas bin Mahmud
Tum Karyesi	-Jedar bin Mehmed Mir Efendi

2.2.6. İdareciler

Tablo 8: Siirt Aza-yı Mülazımı

Siird Sancağı Bidayet Mahkemesi	-Yusuf Efendi ibn-i Molla Abdürrezzak -Yusuf Hayalî Efendi ibn-i Abdürrezzak
İcra Mübâşiri	-Ferhad Ağa ibn-i Abdullah
Zabtiye Çavuşu	-Hüseyin bin Ömer -Hüseyin bin Çavuş bin Ali bin Ömer
Muhasebeci Vekîli	-Hacı Ahmed Hamdi ibn-i Rüstem Ağa -Ahmed Efendi ibn-i Hoca Hüseyin Efendi
Re'is-i Ruhâni	-Otoros veled-i Dikrikliyan
Nâ'ib Vekîli	-Müftî Ahmed Tevfîk Efendi -Müftî-zâde es-Seyyid Yusuf Sıdkı
Hey'et-i İhtiyâri	-Molla Ahmed bin Hacı Kasım bin Molla Mehmed
Garzan Mal Müdîri	-Ahmed Efendi ibn-i Hacı İsmail
Evkaf Müdîri	-Hüseyin Efendi ibn-i Mahmud Efendi

2.2.7. Askeri Birlikler

İnceleme konumuzu teşkil eden defterde askeri terekeler de yer almaktadır. Askeri zümrelerin adları zikredilirken çeşitli askeri birliklerin de isimleri verilmiştir. Defter genelinde askeri kişiler belirtilirken bağlı bulundukları askeri birliğin de isimleri kaydedilmiş ancak bazı yerlerde Siirt dışındaki yerlere ait askeri birimlerin de isimleri verilmiştir. Defter verilerinden Siirt'in askeri birlikleri Siirt Jandarma 3. Piyade Bölüğü, Siirt Zabtiye 3. Taburu 1. Bölüğü, Siirt Redif Taburu 4. Bölüğü gösterilmiştir. Siirt'in yanı sıra Bitlis, Van Vilayeti, Nizamiye 32. Alayı 2. Tabur 2. Bölüğü ile ilgili bilgiler verilmiştir. Aşağıdaki tabloda Siirt ve civar yerlerde bulunan askeri birlik ve zümreler Çavuş, Süvari Yüzbaşı, Piyade Yüzbaşı, Onbaşı gibi rütbeler ve bu rütbe sahipleri isimleri ile beraber verilmiştir.

Tablo 9: Askeri Birlikler

Birliği	**Rütbesi**	**Adı**
Bitlis Zabtiye Alayı 3.Taburu 2.Bölüğü	Çavuş	Ali bin Bilal bin Levend bin Musa
Van Vilâyet, Topçu bölüğü		Mahmud bin Molla Ali bin Yusuf’
Siirt Jandarma 3. Piyade Bölüğü		Abdülaziz bin Hüsnü
Siird Zabtiye 3.Taburu 1. Bölüğü	Süvari yüzbaşı	Yusuf Efendi ibn-i Hasan
Siird Jandarma 1.Alayı.3.Taburu 1. Bölüğü	Piyâde yüzbaşı	Yusuf Efendi ibn-i Hasan
Van Vilâyeti 30. Alayı 2.Tabur 4. Bölüğü	Borazan	Şeyh Ali Mustafa bin Şeyh Ahmed
Van Vilâyeti 31. Alayı 2.tabur 4. Bölüğü	Borazan	Şeyh Ali Mustafa bin Şeyh Ahmed
Bitlis Vilâyeti Zabtiye Alayı 3.Tabur 2. Bölüğü		Mehmed Şerif bin Ali Avcı
Bitlis Vilâyeti Zabtiye Alayı 3.Tabur Süvâri Bbölüğü	Çavuş	Hacı İsmail bin Hacı Salih bin
Nizamiye 32.Alayı 2.Tabur 2. Bölüğü		Tmehm? bin Usta Murad bin Mahmud
Bitlis Zabtiye Alayı 3. Tabur 1.Bölüğü	Onbaşı	Temo bin Ahmed bin Temo
Bitlis Vilâyeti Zabtiye Alayı 3. Tabur 1. Bölüğü	Onbaşı	Kato ibn-i Ahmed bin Ali
Bitlis Vilâyeti Zabtiye Alayı 3. Taburu 1. Bölüğü		Bali bin Hüsno bin Seyyid İsmail
Bitlis Vilâyeti Jandarma Alayı 3 Tabur 1. Bölüğü		Temür bin Hamza Maho
Nizâmiye 31. Alayı 3. tabur 2.bölük	Mülâzım-ı Sâni	Yusuf Ağa ibn-i Derviş Ağa
Nizamiye 31. Alayı 2. tabur 3. Bölüğü		Ali bin İso
Bitlis Vilâyeti Jandarma Alayı 3.Tabur 2. Bölüğü		Yusuf veled-i Murat
Siirt Redîf Taburu 4. Bölüğü	Onbaşı	Hamza ibn-i Merhamo Şeyh Şemseddin
Bitliz Vilâyeti Zabtiye Alayı 3.Tabur 1.Bölüğü		Hasan bin Azizo

2.3. SOSYAL HAYAT

2.3.1. Müslüman Erkek ve Kadın İsimleri

Sicilde yer alan isimler genel itibariyle günümüzdeki Müslüman isimlerine benzer olmakla beraber bazı yerlerde geçen isimler günümüzdekilerden farklılık göstermektedir. Defterde Osmanlı kayıtlarında sıkça rastladığımız isimleri bozma geleneğine rastlamak da oldukça mümkündür. Berho, Kato, Heşo, Esado, Soso, Temo, Merhamo, Nuro, Resto, Şeyho, Nino, Maho, Bülendo, Ato, İzo, Azizo ,Reşo, Alo, Rendo, Genco, Hüso, Abdo, Hamido, İso, Nasıro ,Selimo, Heştiyo, Minço, Ako, Fetho, Hüsno, Haso, Abo, Mendo, Hamo,isimler bunlara örnek olarak verilebilir.

Günümüzdeki kullanılan Müslüman erkek isimlerine yakın Musa, Salih, Taha, Bilal, Kasım, Cemil, Mahmut, Şükrü, Aziz, Ali, Ömer gibi isimlere rastlanmaktadır. Erkek Müslüman isimlerinin yanı sıra Müslüman kadın isimlerinde alışkın olduğumuz isimlerin kullanıldığı genel olarak söylenebilir. Kadın isimleri arasında farklı olarak kullanıldığını gördüğümüz "*Mümi"* ismi dışındaki isimlerin çoğu günümüzde kullanılmaktadır. Erkek isimlerinde görülen isim bozma ise kadın isimlerinde de rastlanmaktadır. Şiro, Hato, Fato gibi. Aşağıda genel olarak defterde geçen Müslüman erkek ve kadın isimleri tablolar halinde verilmiştir.

Tablo 10: 417 Numaralı Şer'iyye Sicilinde Yer Alan Müslüman Erkek İsimleri

Abbas	Behcet	Hasan	Levend	Rüstem	Taha
Abdal	Berho	Hisar	Leylî	Ramzan	Tmehm?
Abdi	Beşir	Hamo	Musa	Rendo	Temo
Abdullah	Bali	Hüso	Mevlüd	Resto	Taceddin
Abdulvahhab	Bülendo	Hüseyin	Merhamo	Reşid	Tahir
Abdülferid	Binaf	Halil	Mirza	Reşo	Temür
Aziz/Azizo	Bekir	Halid	Memduh	Rasim	Yasin
Abdülgâni	Binaf Ali	Hafız	Mahmud	Salih	Yakub
Abdülhakim	Bayezid	Halef /Halaf	Mahmud Koru	Selim	Yusuf
Abdülmecit	Bülend	Hamido	Mahmud Nino	Sadullah	Yahya
Abdürrezak	Bilal	Hami	Mehmed	Süleyman	Zekeriya
Abu	Cemil	Hacı	Mendo	Sıdkı	Zerko
Ali	Cundi	Hamza Maho	Mehmed Kumral	Said	
Ali Ato	Derviş	Halid	Şaban	Serk?	
Ayunî	Dede?	Heşo Aşini	Mehmed Keleş	Soso	
Aliki?	Darbaz?	Hüsnü	Mehmed İzo	Salah	
Ali Temo	Esado	Hasan	Minço	Sadık?	
Abdülkerim	Esmer	Haşim	Musa Talib?	Sadettin	
Abdo	Elmas	Hayali	Mehmed Tumani	Şakir	
Arab	Emin Habbaz	İsmail	Mücahid	Şeyhcik	
Alo Kavak	Fethullah	İbrahim Asan	Mustafa	Şerif	
Abdi Şemsi	Fettah	İsa/İso	Maho	Şeyho	
Abdullah Arab	Fethi	İshak	Nasır	Şemseddin	
Abdi Alove?	Fehim	İlyas	Nuro	Şemsi	
Ako	Faris	İbrahim	Nino	Şero	
Abdullah Ayuni	Fahreddin	Jedar	Nureddin	Şaban?	
Abdurrahman	Ferhat	Kasım	Osman Şiar	Şahin	
Abdülaziz	Genco	Kadir	Osman	Şeref	
Ahmed	Heştiyo	Kato	Ömer Abu	Tevfik	

Tablo 11: Müslüman Kadın İsimleri

Ayşe	Hacer	Mümi
Azize	Halime	Muhabbet
Azime	Havva	Naciye
Asiye	Hamide	Nasibe
Adile	Habibe	Nasıra
Alişan	Hanife	Necmiye
Behiye	Hatûn	Reyhan
Cevheri	Hadice	Rendi
Emine	Hediye	Rahime
Esma	Habibe	Sekine
Emna	Hato	Sıdıka
Feride	Hace	Seniye
Fatımî/Fatıma/Fatum Fato/	Hanımî/Hanım	Sadriye
Göri/Köri	Huriye	Saide
Gökü	Karkor	Şiro
Güllü	Meryem	Zeliha
Gülay	Münire	Zelfi/Hace Zelfi

2.3.2. Gayr-ı Müslim Erkek ve Kadın İsimleri

İslami literâtürde din ile eş anlamlı olması yanında belli bir dinin mensuplarını ifade eden millet kelimesi, Osmanlı Devleti'nde de klasik dönemden itibaren dini zümreleri ifade etmek için kullanılmıştır. XIX. yüzyılda millet kelimesi müstakil olarak her gayri müslim topluluk için kullanılması ve dinî bir aidiyeti ifade etmesine rağmen yine XIX. yüzyıl Osmanlı siyasî terminalojisi Arapça milleti Franasıza Latin menşeli "nation" terimine karşılık olarak kullanmış, millet kelimesi bu anlamıyla Doğu ülkelerinde modern zamanlarda yaygınlaşmıştır. Son asırda terimin ikili anlamda kullanılması dikkati çekmektedir.(Ortaylı, 2005, s.66-70).

Osmanlı sistemi içerisinde "Millet" tabiri Arapçadaki anlamı ile dinî bir topluluğu karşılayan bir terim olup, bu terim kimi zaman geniş bir cemaati olduğu gibi yansıtmakta kimi zaman bir dille konuşan grubu, kimi zaman ise, bir ibadethanede ibadet eden aynı inançtaki insanları ifade etmektedir. Buna göre Osmanlılarda farklı milletlerin sosyal, siyasal ve yasal konumları dinsel ve mezhepsel bağlılıklara göre şekillenmiştir. Bu anlamda Osmanlı sistemindeki "Millet" kelimesi klâsik İslam

literâtüründeki anlamına uygun bir şekilde belli bir sözü veya vahiy kitabını kabul eden topluluklar için kullanılmış ve bu sistemde her millet grubu kendi içinde hiyerarşik olarak ve mensup oldukları dinin hükümlerine bağlı kalarak düzenlenmiştir. Bu çerçevede Osmanlı Devleti'nin hâkimiyeti altında bulunan toplulukların din ya da mezhep esasına göre yönetilmesine "millet sistemi" denilmiştir. Osmanlı toplumu içerisinde genelde kabul edilen dört millet (millet-i Erbia) vardır. Bunlar, Müslüman milleti, Rum milleti, Ermeni milleti ve Yahudi milletidir. Müslüman milleti "Millet-i Hakime" Ermeni milleti ise, "Millet-i Sadıka" olarak isimlendirilmiştir. Osmanlı millet sistemi altı asır gibi uzun bir dönem, aynı yapı içerisinde geçirmiş, değişen şartlar ve zaman içerisinde bu sistemde de bir takıma bozulma ve değişimler meydana gelmiştir. Bu bozulamaların temel nedeni ise değişen şartlara bağlı olarak ortaya çıkan Batı etkisi ve değişimlerdir. Bu bağlamda Osmanlı gayrimüslimleri XIX. asır başlarından itibaren bugünkü anlamda birer millet olarak ortaya çıkmak için bir takım faaliyetlere başladırlar. Batılı güçlerin kışkırtma ve destekleri sonucunda ortaya çıkan Yunan bağımsızlığı (1829) ile "Millet sistemi" ilk defa parçalanmıştır.(Kurtaran, 2005, s.59-64).

Gayr-ı müslim kişiler belirtilirken Müslüman kayıtlarında görülen ibn, bint, ibareleri yerine veled-i ve bint-i ibareleri kullanılmıştır. Gayrimüslim erkek isimleri Müslüman isimlerde olduğu gibi genellikle bozuk olarak yazılmışlardır; Ciro, Berho, Cendo, Melko, Serko, Miço isimleri gibi. Kadınlarda ise, Şiro, Serpo, Beriş gibi isimler bunlara örnek verilebilir. Öte yandan Müslüman kadın isimlerinde görülen isim bozma usulü kadın gayrimüslim kayıtlarında da görülmektedir.

Berho ismi hem müslim hem de gayr-ı müslim isimlerde kullanıldığını görmekteyiz.

Tablo 12: Gayr-ı Müslim Erkek İsimleri

Abraham	Gazar	Mîhail Abuşan	Sergis Bâzergân
Alkin	Gariboloşo	Maksi Masud	Sergis
Alove	Hogi	Marat	Toma
Abdülahad	Humuber	Maksi Masovik	Yanos
Abuşan Hanna	Hanna	Maksi Haçi	Yakob
Agob	İspatoramirhan	Matlub	Yosef
Agob Karabet	İsa Abdenyo	Miço/Minço	
Berho	Melko/Melkon	Nouma Abraham Berber	
Babi Harut	Maksi Murat	Nişan	
Ciro	Maksi Harut	Oseb	
Cendo	Maksi Huki Tercüman	Otoros	
Davud	Maksi	Petros	
Dikrikilyan	Marat	Simodho	
Emanuel	Maksi Agob	Serko	

Gayr-ı Müslim Kadın İsimleri

Sicilde geçen Gayr-ı Müslim Kadın isimleri şunlardır: Beriş, Birişan, Fatini, Gaysan, Hanna, Kateni, Maryam, Marta, Nirgezi, Nubar, Serpo, Şiro, Verdi, Tercüman.

2.3.3. Sicilde Geçen Lakap ve Unvanlar

Şer'iyye sicillerinde geçen lakaplar şahısların toplum içerisindeki mevkilerini göstermesi bakımından mühimdir. Bu lakaplar şahısların icra ettikleri meslekler veya toplum içinde belli bir yere sahip kişilerde kullanılmıştır. *Şeyh, Seyyid, fakih* gibi dini nitelik gösteren unvanların yanı sıra *ağa* gibi lakaplar toplum içindeki saygınlığı göstermektedir. Bunların yanı sıra meslek erbabı olduklarını gösteren *usta* gibi lakapların da kullanıldığı görülmüştür.

Lakapların yanında defterde unvan gösteren iki ibareye rastlanmıştır. Bu unvanlardan birincisi *Eytam Müdürü* diğeri ise *Zabtiye Mülazımı* unvanlarıdır.

Kayıtlarda Eytam Müdürü olarak Abdülhakim Efendi, Zabtiye Mülazımı olarak ise Hacı Halil Ağa adlı kişiler kayıtlı olarak geçmektedir. Aşağıda sicilde yer alan lakap ve unvanlar tablo halinde verilmiştir.

Seyyid, Hacı, Molla, Şeyh gibi lakapların çokluğu dini hassasiyet ve din adamının fazlalığını gösterir. Şeyhlik, Seyyidlik, Mollalık babadan oğula geçen bir saltanat sistemini ortaya koyar gibidir.

Tablo 13: Sicilde Geçen Lakaplar ve Meslekler

Şeyh	Ağa	Mîr	Keşiş
Efendi	Sûfî	Keşiş	Usta
Seyyid	Sofu	Sarrac	Müftî
Hacı	Hatun	Bey	Debbağ
Molla	Fakih	Paşa	

Tablo 14: Sicilde Yer Alan Unvanlar

Eytam Müdürü	İcra Mübaşiri	Piyade yüzbaşı	Mülâzım-ı sâni
Zabtiye Mülazımı	Muhasebeci Vekili	Onbaşı	Çavuş
Zabtiye Çavuş	Malî tahsildar	Süvari yüzbaşı	Re'is-i ruhâni

2.3.4. Aile İlişkileri

Müslüman ailelerde Nasıra ismine rastlanılanmakta, bu durum gayrimüslimlerle Müslüman evliliğine işaret edilmektedir.

417 Numaralı Siirt Şer'iyye Sicili'nde elimizdeki defterde çok eşlilik durumlarına rastlanmamıştır, tek eşle evlilik yaygındır.

Sicilde geçen Ailelerin en az 1,en fazla 6 çocuğu bulunmaktadır. Örneğin; Kasar Mahallesi'nden Fettah Efendi ibn-i Hacı Berho'nun 4 kızı,1 oğlu vardı.

Karakol Mahallesi'nden Esma ibnet-i Temür'ün 4 kızı, Şeyh İsmail Fakirullah Mahallesi'nden Şeyh Ahmed bin Hacı İbrahim bin Hacı Abdülhamid'in 3 oğlu ve 3 kızı vardır. Genel olarak kız çocuğu sayısının erkek çocuğu sayısından daha fazla olduğu söylenebilinir.

Gayr-i Müslim evliliklerinde tek eşlilik söz konusu idi. Soyka Mahallesi'nden Melkon veled-i Keşiş Zekeriya'nın 1 oğlu ve 2 kızı vardı. Soyka Mahallesi ahalisinden Maksi Murat veled-i Berho'nun 3 oğlu ve 3 kızı vardı.

2.3.5. Siirt Evleri, Çeşme ve Çarşılar

Siirt evleri; iklim şartlarına ve yapı malzemesine bağlı olarak karekteristik mimari bir yapı ile gelişmiştir. Mahalle evleri dar ve düzensiz sokaklar boyunca sıralanmıştır. Temelden yukarıya doğru daralan yüksek duvarlı kuleye benzeyen bir görünümü ile "Cas" adı verilen duvar kalınlığı 80-120 cm arasında değişen moloz taştan yığma teknik malzeme ile sıvanmaktadır. Cas taşı'nın verdiği olumlu ve olumsuz özellikler mevcuttu. Evlere "Eşik" adı verilen tek merdivenli bir yerden girilir. Girişin üzeri yağmurdan korunmak için kapatılır. "Dergâh" ismi verilen kapı süslüydü. "Mısraheyn" diye tabir edilen iki parçadan ibarettir. Kapıların bir kısmında zil yerine çıngırak takılır, bir kısmında ise gözetleme penceresi bulunurdu. Dış kapıdan girince yörede "Hauş"denilen geniş bir avlu başlar. Sıcak iklimin etkisiyle avlularda genellikle kuyular bulunur. Bulgur ve yarma avlunun diğer bir köşesindeki dibek denilen yerde dövülürdü. Avludan sonra "Behu" ayvana ulaşılırdı. Behu'nun bir tarafında "İrvi"denilen oturma odaları, misafir ağırlama yerleri vardır. "Tefeye" denilen ocak bulunur, yemekler burada pişirilirdi. Ocağın etrafı kap-kaçak koymak için raflarla çevrilirdir. Buralara "Şeyhülmaolok" tabir olunur Behu'nun yanında ise birkaç mervedinle inilen "Tabok" denilen mahzen bulunurdu.

Dam iki bölümden oluşurdu. Bir bölümünde aile reisi, daha alçak bölümünde ise çocuklar yatar. "Çırtak" denilen bir salon ve damdan daha alçak bir zeminde "İstahaya" denilirdi. Yatıya kalan konuklar için "Bağdadi" adı verilen özel bir bölüm vardı. Ekmek yapımı için tandır "Muhasara" diye tabir edilen üzüm ezme pekmez ve pestil yapmaya uygun bir oda vardı. (Özden , 2002 ,s.15-16).

Kayıtlardan yola çıkılarak Siirt genelinde yer alan ev yapıları hakkında bilgi elde edinilebilir. Bu evlerin müstakil veya müşterek olarak kullanıldığı gerek veraset gerekse alım satım dolayısı ile mimarisinin havi olduğu müştemilatı hakkında ayrıntılı olarak bilgiler verilmiştir. Bu ayrıntıların alım satım işlerinde veya veraset hususunda değerini biçmek maksadıyla kaydedildiği anlaşılmaktadır.

Siirt evlerinden bahsedilirken "*fevkânî*", "*tahtânî*", "*harabe*" deyimleri sıkça kullanılarak bahsi geçen evlerin durumu hakkında bilgi verilmiştir. Fevkâni ev; üst katı olan (Sami ,2011 ,s.570).Ayrıca evlerin durumu anlatılırken kaç odadan oluştuğu da belirtilerek kıymeti dairesinde kayıt altına alınmıştır. Fevkânî üç oda ve tahtânî bir oda ve harâbe diğer bir oda müştemilât-ı sâ'ire-i ma'lûmeyi hâvî iki bin guruş kıymetli yeri dahi mülk bir bâb mülk menzil, Fevkânî üç oda ve tâhtâni bir oda ve bir oda ve aralığı hâvî bir bâb menzil, Fevkâni üç oda ve tâhtâni bir harâbe bir odayı hâvî bir hâne ile mezkûr, Fevkânî üç oda ve tâhtâni bir harâbe bir oda ve diğer gayr-i harâbe bir oda ve bir aralığı hâvî bir bâb menzil şeklinde evler hakkında bilgiler verilmesinin yanı sıra nerede bulunduğu hakkında da bilgiler kaydedilmiştir.

Kayıtlarda evlerin yanı sıra Siirt'teki imar edilmiş çeşme ve çarşılar ile ilgili de bilgilere de ulaşılabilmektedir. Çeşme ve çarşılar sosyal hayat boyutunda değerlendirilebilecek önemli yapılardır. Sicilde Siirt'te Cami'ü'l-kebîr ve Ayn-ı Melik çeşmesi olmak üzere iki adet çeşme ve Cami'u's-sûk Çarşısı, Demir Hanı gibi iki çarşı ismi geçmektedir. Bu yapılar aşağıdaki tabloda isimleri ve bulundukları mıntıka ismi ile beraber verilmiştir. Bu yapılardan şehrin o günkü merkezi noktalarının bu mevkiler olduğu söylenebilir.

Tablo 15: Çeşme ve Çarşılar

Adı	Yeri
Cami'u's-Sûk Çarşısı	Sûk Mahallesi
Ayn-ı Melik Çeşmesi	Bâbü'l-Garb Mahallesi
Demir Hânı	Erzurum
Cami'u'l-Kebîr	Nazif Mahallesi
Cami'u'l-Fecr Mescidi	Re's Mahallesi
Cami'u'ş-Şûhedâ	Tillo Karyesi

417 Numaralı Siirt Şer'iyye Sicili'nde Siirt ili çeşme ve çarşıları tablodaki gibidir. Siirt ili dışında Erzurum Demir Hanı da belgede geçmektedir.

2.3.6. Siirt'te Bulunan Aşiretler

Siirt kazası ve bağlı yerlerde ismi geçen üç aşiret bulunmaktadır. Bu aşiretlere bakıldığında Boşi karyesinde Aşurkan Aşireti, Eruh kazası ve Tum karyesinde de Selukan ve Başkale toprağında Şehidan, Tillo karyesi civarında Keşkülan denilen aşiretlerin ikamet ettiği anlaşılmaktadır.

2.3.7. Asayiş Problemleri

Siirt'te XIX. yüzyıl sonlarında asayiş problemleri görülmektedir. Özellikle hırsızlık olaylarına rastlanılmaktadır. Örneğin; Siirt'in Re's Mahallesi'nden Molla Abdülmecid Efendi bin Molla Abdullah'ın yedi yaşında bir bargirin çalındığı gerekçesiyle mahkemeye başvurmuştur.

2.4. MİRAS

2.4.1. Siirt'te Mehir Miktarları

MEHİR

Mülkiyet hakkını tanıyan bütün hukuk sistemlerinde olduğu gibi özel mülkiyeti tanıyan İslam hukukuna göre de miras bir hak olarak görülmüştür. İslam miras hukukunda kişinin ölümünden sonra mülkü hakkında mirasçıları dışlayan bir tasarrufu kabul edilmedği gibi ölenin malı üzerinde hiçbir tasarruf hakkı bulunmadığı da kabul edilemez. Başka bir değişle beşeri hukuk sistemlerinin bugün ulaşabildiği ölenin malı üzerindeki hakkıyla mirasçılarının tereke üzerindeki haklarını dengeli ve adil bir miras hukuku anlayışına sahip İslam hukuku önemli bir yere sahiptir.(Aktan, 1992, s.428).

Mehir, "zevcenin (kocanın) nikah akdi ile müstehak olduğu mal yerinde kullanılan bir tabirdir" (Pakalın, 1983, s.443) yani kocanın veya koca adayının evlenirken, müstakbel eşine verdiği bir bedeldir.

Evlenme sırasında veya öncesinde evlenecek erkeğin kız tarafına belirli bir para veyahut mal verme uygulamasının muhtelif din ve kültürlerde oldukça eski bir geçmişi vardır. Bu uygulamanın bilhassa ilk şekilleri nikâh akdinin satım akdine benzer özellikler taşıdığını, çeşitli isimler altında yapılan ödemenin de satış bedeli olarak kabul edildiğini düşündürmektedir. Zaman içinde uygulama nikâhı satım akdi, yapılan ödemeyi de satış bedeli olmaktan çıkarmış, ailelelerin birbirlerine yakınlaşmasını sağlayan hediyeleşmeye veya kadın için ekonomik ve sosyal bir güvenceye dönüştürmüştür.

Mehrin tamamı, nikâh anında ödenebileceği gibi tamamının veya bir kısmının ödenmesi daha sonraya bırakılabilir. Bir kısmının peşin (mehr-i mu'accel), kalanın daha sonra (mehr-i mü'eccel) ödenmesi genel bir uygulama olarak görülmektedir. (Aydın, 2003, s.389-391).

Mehr-i mu'accel, mehrin tamamının, ödenen kısmını oluştururken, mehr-i mü'eccel ise mehr-i mu'accelin bir parçasıdır. Evlenme akdi esnasında mehrin tamamen ödenmesi şart olmadığından bir kısmının zamana yayılması da söz konusu olabilmektedir. Aslında mehr-i mü'eccel, mehr-i mu'accelden sonra kalan kısmıdır.

Boşanma veya kocanın ölümü halinde mehr-i mü'eccel, mehr-i mu'accel halini alır.(Savur, 2010, s.76).

Mehir tamamıyla kadının malıdır, ailesine değil kendisine verilir. Onda dilediğini tasarruf edebilir. Kadın isterse kendi insiyatifinde olan bu bedelden vazgeçerek boşanabilirdi.(Altan & İpçioğlu, 2009, s.524-525).

Defter kayıtlarında yola çıkarak tespit ettiğimiz mehir miktarları aşağıdaki tabloda gösterilmiştir. Bununla beraber 40 ve 45 kuruş miktarındaki mehirler mehr-i mü'eccel miktarlarıdır. Bazı mehirlerin 200, 500 ve 5000 kuruş değerinde olduğu da kayıtlarda geçmekle beraber 417 numaralı Siirt Şer'iyye Sicili'nde, bu oranın en düşük 40 guruş ve en yüksek 5.000 guruş olduğunu söyleyebiliriz.

Tablo 16: Sicilde Geçen Siirt'te Mehir Miktarları ve Mehir Sahipleri

Kadın	**Mahalle**	**Koca**	**Mehir Mikdârı**
Feride bint-i Mehmed el-Molla	Re's Mahallesi	Hamza ibn-i Merhamo Şeyh Semseddin, Onbaşı	45
Şiro Hatun ibnet-i Hüseyin	Soyka Mahallesi	Hamza Ağa ibn-i Derviş	40
Emine Hatun ibnet-i Salih	Bayırzukak Mahallesi	Ahmed bin Hacı Halil Aliki	500
Emine Hatun ibnet-i Hacı İsmail	Babü'l-Garb Mahallesi	Hacı İsmail Efendi ibn-i Hacı İsa	5.000
Rahime Hatun ibnet-i Mehmed	Babü'l-Garb Mahallesi	Şeyhcik bin Şeyh İbrahim	200

2.4.2. Vasi Tayini

"Bitişmek; bitiştirmek" anlamındaki vasy kökünden türeyen vasî " bir kimsenin, ölümünden sonra onun adına yapılmasını istediği şeyleri kendisinden talep ettiği kimse" mânasına gelir.(Öz, 2012, s.546).

Kişilere ait ölüm beyanı verilirken murisin varsa varisi olan kişilere bıraktığı miras belirtilmiştir. Vasi tayini yapılırken vasi olan kişilerin murise olan yakınlığı baz

alınarak isim ve bulunduğu yer adı ile beraber kayıt edilmişlerdir. Aşağıdaki tabloda vasi tayini yapılan kişilerin kaydı isim ve akrabalık derecesine göre verilmiştir.

Tablo 17: Vasi Tayini ve Miras Bırakılan Kişiler

Mahalle	Baba adı/anne /akraba	Yetim	Yakınlığı	Vasi/vasiye
Soyka Mahallesi	Melkon veled-i Keşiş Zekeriya	Hogi, Beriş, Maryam	Oğlu/Kızı	Keşiş Oseb veled-i Keşiş Zekeriya
Karakol Mahallesi	Fettah Efendi ibn-i Hacı Berho	Reşid, Necmiye, Gülay, Hatun, Hanım	Oğlu Kızı	İslam bin Yusuf
Karakol Mahallesi	Ahmed bin Şeyh Hüsno	Hanım, Salih, Cemil	Kızı Oğlu	Şakir bin Ahmed
Hiyert Karyesi	Hacı ibn-i Ahmed	Ahmed, Hadice	Oğlu Kızı	Ali bin Ahmed
Siirt Nizâmiye 31.Alayı	Yusuf ibn-i Derviş Ağa, Mülâzımı Sani	Mehmed Şükrü	Oğlu	Salih Sufi

2.4.3. Eşya ve Fiyatları

Şahısların mirasları arasında kaydedilmiş olan gayrimenkuller Siirt evleri başlığının altında ayrı olarak verilmekle beraber gayrimenkuller dışındaki günlük giyim eşyaları, mutfak, ev eşyaları, bağ-bahçe eşyaları, alet-edevat gibi eşyalar aşağıdaki tabloda fiyatları ve cinsleri ile beraber kaydedilerek her bir eşyanın fiyatı hususunda adetleri de verilerek eşyanın adet nezdindeki kıymetleri verilmiştir.

Tablo 18: Eşya ve Fiyatları

Cinsi	**Mikdârı**	**Fiyatı**
Elbise	1 kat	200 guruş
Altıpatlar tabanca		220 guruş
Ma'mûl sıgara		50 guruş
Gümüşden ma'mûl hançer gılıfı		80 guruş
Tüfenk	1 aded	250 guruş
Gümüşden ma'mûl sıgara		450 guruş
Elbise	1 kat	150 guruş
İbrik	1 aded	20 guruş
Leğen	1 aded	20 guruş
Kahve tabağı	1aded	6,6 guruş
Kahve fincanı zarfları	1 aded	1,7 guruş
Ayna	1aded	25 guruş
Yüz yastığı	1aded	17,4 guruş
Şuşe	1aded	2 guruş
Gazi	1 aded	50 guruş
Gümüş ayasa	1 aded	350 guruş
Gümüş heykel	1 aded	50 guruş
At ma'rekesi		90 guruş
Mâşâ'allâh	1 aded	225 guruş
Tencere	1aded	5 guruş
Tencere	1 aded	80 guruş
Erzurum-kârî küçük sandık	1 aded	80 guruş
Mum fânus	1 aded	20 guruş
Sefer tası	1 aded	40 guruş
Puşi		30 guruş
Çarşaf		25 guruş
Elbise	1 kat	13,3 guruş
Hasır	1 aded	30 guruş
Mikraz	1 aded	10 guruş
Basmada ma'mul elbise	1 kat	15 guruş
		Yekûn = 2.606 guruş

III.BÖLÜM

EK : 417 NUMARALI SİİRT ŞERİ'İYYE SİCİLİNİN TRANSKRİPSİYONU

İşbu defter üç yüz seksan dokuz sahifeden ibarettir

Fî 8 Şevval sene [1]313

3.Sahife

Mademki mehr-i mu'accel cihetinden alacağı olmayub mehr-i müeccel vardır şu halde müdde-i sefer müsafiren karib olan zevcinin gitmekden imtina'a kadire olamaz.(ve leyse leha zâlik ve'l ma'na levâcel kelam?) mutellâkı el-bahrî. Fî 21 Şevval sene [1]313

Ed-da'i müfti-i liva-i Siird

Zevci Hüseyinin müddet-i sefer mesafesi olmayan mezkûr … karyesindeki menzîline gidub itaat ve inkîyad etmeksizin tasaddî eylediği nafaka davâsı… … şayan olduğu mezbûre Göri Hatun tefhim ve mûcebince davâ-yı meşrûhasıyla zevci mezbûr Hüseyin'e ber-vech-i şer'î mu'arazadan men'-şud. Fi minhu

Bitlis Vilâyet-i Celîlesi dâhilinde merkez-i livâ olan medîne-i Siird kurâsından Tum karyesi ahalisinden sâhib-i arzuhâl Seyyid Mehmed ibn-i Seyyid Yasin nâm kimesne medîne-i mezkûre mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada ma'kûd meclis-i şer'-i me'alî ukûdda livâ-i mezkûr evkâf müdîri Hüseyin Efendi hâzır olduğu hâlde karye-i mezkûre de defn-i hak-ı ıtırnâk olan ashâb-ı hayrâtından Şeyh Mehmed el-Tumanî kuddise sırruhu's-samedânî hazretleri vakfının hângâh-ı şerifinin tevliyet ve vazifesi ta'âmül-i kadîm vechile evlâd-ı vâkıfın ekber ve erşed ve eslahları taraflarından ber-vech-i hasbî îfâ ve rü'yet oluna gelmekte ve bundan akdem umûr-ı tevliyet-i mezkûresi yine evlâd-ı vâkıfdan ve karye-i mezkûre ahâlîsinden Seyyid Halef bin Seyyid Ali tarafından tesviye ve temşiyyet edilmekde iken mûmâ-ileyh Seyyid Halef bu kerre bâ-istid'â tevliyet-i mezkûreden isti'fâ ve kasr-ı yed edüp yeri hâlî ve hıdmet-i lâzımesi mu'attala kalup ben dahi evlâd-ı vâkfın ekber ve eslahları ve erşed evvela ber-nehc-i kâdim ve ta'âmül-i kâdim tevliyet-i mezkûre ber-vech-i hasbî ba ki tevcîd birle yidinde bir kıt'a berât-ı şerîf-i âlî-şân sadaka ve ihsân buyrulmak matlûbumdur deyü mâzmunu takrîr-i meşrûhuna ve mutâbık ve karye-i mezkûresine bi'l-umûm ahalisi tarafından Muş'ta ve musâddak bir kıt'a şehâdetnâme-i berâzıyla? ve müdîr hazır-ı mûmâ-ileyh tasdikiyle takdîr-i kelâm ve tezkîri merâm eylediği. Fî 7 Zi'l-hicce sene [1]313

Beyyine havale-şud

Müdîr-i evkâf-ı livâ-i Siird Ba’isül-küttab Seyyid Mehmed bin Seyyid Yasin

4.Sahife

li-ecli’l ihbâr’üş-şehâde meclîs-i şer’-î hâzırân olan karye-i mezkûre ahâlîsinden ve evlâd-ı vâkıfdan Seyyid Yahya ibn-i Hacı Osman ve Seyyid Abdullah ibn-i Hacı Ömer ibn-i Hacı Hamza ve Seyyid Salih ibn-i Seyyid Abdülvahhab ibn-i Hacı Hamza ve Seyyid İbrahim ibn-i Seyyid Ali ibn-i Seyyid Abdülvahhab ibn-i Seyyid Hasan ibn-i Seyyid Salih ibn-i Seyyid İsmail ve evlâd-ı vâkıfdan olmayan muhtârı karye-i mezkûre Jedar bin Mehmed Mîr Efendi ve ihtiyâr a’zâsından Seyyid bin Abdülferîd nâm kimesneler meclîs-i ma’kûdu mezkûreden mûmâ’ileyh Hüseyin Efendi hazretlerinin vakfı mersûm müşârûn-ileyh hazretlerinin karye-i mezkûrede kâ’in vakf-ı hângâh-ı şerifinin tevliyet ve vazifesi ta’âmül-i kâdim vechile evlâd-ı vâkfın ekber ve erşed ve eslahları tarafından ber-vech-i hasbî ifâ ve rü’yet olunagelmekde ve bundan akdem umûr-i tevliyet-i mezkûreyi bilâ evlâd-ı vakfından ve karye-i mezkûre ahalisinden Seyyid Halef bin Seyyid Ali nâm kimesneler tarafından tesviye ve teşmiyyet edilmekde iken mûmâ-ileyh Seyyid Halef bu kerre tevliyet-i mezkûreden isti’fâ ve kasr-ı yed edüp yeri hâlî ve hıdmet-i lâzımesi mu’attala kalıp ve mezbûr Seyyid Mehmed ibn-i Seyyid Yasin evlâd-ı vakıfdan müşârun-ileyh ekber ve eslah ve erşedi olub her cihetden umûr-i tevliyyet vâzifesi hasb-î … rü’yet teşmiyyet-i muktedir mûmâ-ileyh tevliyeti vakfı mezkûr hakkında evvelâ … biz bu husûsa şehâdet dâhî ederiz deyü her biri müttefiku’l-lafz ve’l-ma ‘nâ ale’l-tarîkı’ş- şehâde ihbâr eyledikleri. Fî 8 Zi’l-ka’de sene [1]313

Ed’-da’i mezbûr Seyyid Hasan bin Seyyid Salih

Ed’-da’i mezbûr Seyyid Salih bin Seyyid Abdulvahhab

Ed’-da’i mezbûr Seyyid Yahya bin

Bin ihtiyâr a’zâsı bin mezbûr Hasan bin Abdullah

Bin muhtar … mezkûre mezkûr Jedar

Ed’-da’i mezbûr Seyyid İshak bin Seyyid Mustafa

Ed’-da’i mezbûr Seyyid Ahmed bin Seyyid Ali

Ed’-da’i mezbûr Seyyid Abdullah bin Hacı Ömer

Şühûd-ı mezbûre sırran alenen lede’t-tezkiye havale-şud

Şühûd-ı merkûmâdan Seyyid Ali ibn-i Hacı Osman ve Seyyid Abdullah ibn-i Hacı Ömer ve Seyyid Salih ve Seyyid Abdülvahhab bin Seyyid Ali ibn-i Seyyid Abdülvahhab ibn-i Seyyid Hasan bin Seyyid Salih nâm kimesnelerin adl ve makbulü’ş-şehâde idükleri Tum karyesi muhtarı Jedar bin Mehmed Mir Efendi ihtiyâr a’zâsı Seyyid bin Abdülgâni ibn-i Hüso taraflarından mestûre varâkası zirînde şerh’

ve temhîr edilerek iâde olunmağla bir kıt'a varaka-i mestûre mahkeme-i şer'iyye kaleminde tobra'-î mahsûsuna vaz' ve hıfz edilmişdir. Fî 4 Zi'l-hicce sene [1]314

Şühûd-ı mezbûrun Fersaf karyeli merhûm Şeyh Mehmed Efendimizde Şeyh Abdullah defter-i Siird kaleminde … mûmâ-ileyh Molla Musa Efendi bin Molla Abdulaziz bin Molla Abdurrahman Başkâtib-i Mahkeme-i Şer'î alenen lede't-tezkiyye adl ve makbûlü'ş-şehâde idükleri iş'âr ve ihbâr olunduğu. Fî 5 Zi'l-hicce sene [1]314

Şeyh Abdullah bin Şeyh Mehmed Molla Musa bin Molla Abdullah

Derkenar: Mûcebince a'za i'lâmı tanzim olundu

Fî minhü

5.Sahife

Medine-i Siird mahallatından Babü'l-Garb Mahallesinde sakin iki bin üç yüz on iki sene-i hicriyesi şehr-i Rebiü'l-ahirinin on sekizinci günü fevt olan Zabtiye Mülâzımı Hacı Halil ibn-i Mahmud bin Hacı Alinin verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Habibe Hâtûn ibnet-i Abdullah ile sulbîye kebîre kızı Azize Hâtûn li-ebeveyn er karındaşı Hacı Ali'ye münhasıra olduğu bi'l-ihbârları lede'ş-şer' zâhir ve müstahakkık olduktan sonra verese-i mezbureden … mezbur Hacı Ali'nin zikr-i âti davada müdafâ'a ve muhasama vird-i cevaba ve ikâme ve istimâ'şühûda tahlif ve tehâllüfe ve husûs-ı mezkûrun mütevâkkıf olduğu umûrun gelmesine vekil-i müseccel-i şer'iyyesi mahalle-i mezkûre ahalisinden Hacı Mehmed Efendi bin Kasım medîne-i mezkûre mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada mâ'kud meclis-i şer'-i münîrde mahalle-i mezkûre ahâlisinden Siird Zabtiye Çavuşundan Rüstem Çavuş bin Osman muvâcehesinde bint-i mezbûre Azize Hâtûn kezâlik vekîl-i müseccel şer'iyyesi medîne-i mezbûre mahallatından Sur Mahallesi ahalisinden tebâ-i Devlet-i Aliyyenin Süryani milletinden Yusuf Efendi bin Hanna hâzır olduğu halde üzerine davay-ı takdîr-i kelâm edûb mahalle-i mezkûreyi kain bir tarâf-ı … bin Hasan Ağa ve bir taraf-ı Abdal bin Hamıd bin Hacı Berho ve bir tarafı Yusuf bin Ahmedi bin Abdülvahab ve taraf-ı râbi'i mezbûr Rüstem Çavuş bin Osman bin Reşid ve Hacı Musa Talib haneleri ve târik ile mahdud ve fevkâni beş oda ve bir ayvan ve bir sofa ve bir … ayvan ve bir matbah ve bir … ve bir … tahtâni bir ahûr ve mezkûr Abdal ile müşterek kapu aralığı müştemîli kısmı tashîh-i mesele-i mirâsları vechîle sekiz sehmi i'tibârıyla üç sehmi müvekkilem üç mezbûr Hacı Ali'ye dört sehmi bint-i müvekkîle-i mezbûre Azize Hâtûna ve bir sehmi zevce-i mezbûre Habibe Hâtûn ber minvâl-i meşrûh kısmı bâki mevrûs-ı mahdûd mezkûrdan bir tashîh mezkûr hisse-i ırsiyey-i şer'iyyesine isâbet eden bir sehmini bin guruş semen-i medfû' ve makbuz ?mukâbilinde müvekkîlem mezbûr Hacı Ali'ye bey've temlîk ve teslim eyledikte müvekkîlem mezbûr dâhi ber vech-i muharrer iştira ve tesellüm ve kabz u kabûl idub ol vechîle kısm-ı bâki mevrûs-ı mahdûd mezkûrun sekiz sehm itibârıyla üç sehmi irsen? ve bir sehmi şeriâten ki cem'ân dört sehmi de müvekkîlem mezbûr Hacı Ali'nin malı ve mülkü olub lakin bint-i müvekkile ğâibe-i mezbûre Azize Hâtûn bu esnada

müvekkîlim mezbûr Hacı Ali'nin müteveffâ-yı mezbûrun hayatında ber vech-i muharrer iştirâ' ve tesellüm

6.Sahife

eylediği zikri sâbıka eden müfrez bir oda ve bir ayvan dahi güya müteveffâ-yı mezbûrun hayatında ale'l-vefat yedinde mülkü olûb bâ'de vefâta kısm-ı müttebâki mahdûd mezkûr gibi mevrûs olmak zannıyla menzîl-i mahdûd mezkûrun tamamını sekiz sehm itibâr ederek dört sehmi yani nısf-ı hisse-i şâyi'asını dört bin guruş semeni mukâbilinde mezbûr Rüstem Çavuşa fuzulî bi-gayr-ı hâk bey' ve temlîk ve şayi'â teslîm eylediğinde mezbûr çavuş dahi ber vech-i muharrer iştirâ ve temlîk ve tesellüm kabz u kabul etmekle mezbûr Rüstem Çavuş şeraite vaki' mezkûre istinaden müvekkilem mezbûr Hacı Ali'nin müteveffa-yı mezbûrun ayan? ve sathında iştirâ' ve teslim eylediği zikr olunan müfrez oda ve ayvan ? nısf-ı hisse-i şâyi'asına bu esnada fuzuli ve bi-gayrı-hak müdâhale ve taarruz eder olmağla su'âl olunub zikr olunan müfrez oda ve ayvanın nısf-ı hisse-i şayiasına ber-vech-i şer'-i müdâhale ve tasdik?etmek üzere mezbûr Rüstem Çavuş tenbîh olunmak bi'l-vekale matlubumdur deyü da'va etdikleri lede'l-su'âl mezbûr Rüstem Çavuş dahi cevâbında müdde-i vekîl mezbûr Hacı Mehmed Efendi'nin ber-vech-i muharrer bey u şirâen müddeâsını külliyen inkâr birle müdde'-i vekîl mezbûr Hacı Mehmed Efendinin bi'l-vekâle iddia eylediği bey'i mezkûrun tarihi olmak üzere gösterdiği marru'l-beyân bin iki yüz doksan beş sene-i Hicriyyesi Şa'bânü'l-mu'azzamın ğurresinden müteveffâ-yı mezbûr Hacı Halil'in tarîh-i vefâtı olan kezâlik salifü'z-zikr bin üç yüz on iki sene-i Hicriyyesi şehr-i Rebi'ül-ahirinin on sekizinci gününe kadar güzer ân eden on altı sene dokuz ay müddet içinde kısm-ı müdde'âya mahdûd mezkûr dahi dâhil olduğu hâlde minvâl-i mezkûrun temâmı muris müteveffâ-yı mezbûr Halil Ağa müstâkıllen zabtdan vâzı'u'l-yed… mülkün ile tasârruf etmesini dâhi salifu'l-beyân şehr-i Şa'bânü'l-mu'azzamın kısm-ı müdde'âmı mahdûd ve mezkûr … tahtani bir oda ve bir ayvandan ibâret iki tarih-i mezkûreden sonra murîs müteveffâ-yı mezbûr … ve sathında mezkûr oda ve ayvanın fevkâni vefatından tahtâni iki sene evvel ve bütün ayvan bir matbağ ve … bina inşa mezkûr sofa üzerine kırmızı taştan … suretiyle tamir eyleyen ve müdde'î-i vekîl mezbûr Hacı Ali dâhi zikr olunan on altı sene dokuz ay müdde-i ?zarfında işbu medîne-i Siird'de … hâzır olub hiçbir ağzı? yoğken … … kıyâm … muris mezbûr Hacı Halil Ağa ber-vech-i muharrer fevt olup verâseti dahi bir vech-i muharrer verese-i mezbûre münhâsıra minvâli mahdûd mezkûrun tamâmı dâhi verese-i mezbûreyi muris olmağla bint-i ğâ'ibe-i müvekkile-i mezbûre Azize Hatunda menzil-i mahdûd mezkûrun tamâmı tashîh-i mesele-i mirâsları vechîle sekiz sehm olmak üzere ibkât ederek … yani dört sehmi … dört bin guruş sehmi medfu' ve mukâbile mukâbilinde bâ ki bey' … sâhih-i şer'-îyle bey' temlîk ve tesellüm etmekle biz dâhi ber vech-i muharrer iştirâ tesellüm kabz u kâbul edûb bina'en- aleyh kısmı müdde'âmı mahdûd mezkûr dâhi dâhil olduğu hâlde menzîl-i mahdûd ve mezkûrun tamâmında nısf-ı hisse-i … mülk … bina'en aleyh kısmı müdde'âmı mahdûd mezkûre

içün müdâhale ediyorum ve ber vech-i muharrer murîs müteveffâ-yı mezbûr on altı sene dokuz ay müddemi? zarfında kısmı müdde'a mı mahdûd mezkûru bilâ da'vâyı ve la?teza' tashîh eylesin? müvekkîl mezbûr Hacı Ali tarafından hiçbir … olduğu hâlde da'vâ-yı vuku' olmak için? el-hâletü hâzihi vekîl mezbûr Hacı Mehmed Efendinin bi'l vükâle ikâme eylediği da'vâ-yı meşrûhasına şer'â istima' caiz değildir? Eylediği için?değil müdde'î-i mezbûr Hacı Ali'nin ber minvâl-i meşruh' kısmı müdde'âmı mahdûd mezkûr hakkında vuku' bulan … da'vâsına …. kısmı mezkûrun nısf-ı hisse-i şa'yiasına Kefere Mahallesi'nde? … … ba ki teslîm müvekkil mezbûr Hacı Mehmed …. Vekîl mezbûr Hacı Mehmed Efendi'ye tenbîh olunmak matlûbumdur deyü bint-i müvekkîle-i ğâibe-i mezkûrenin vekîl-i şer'îsi hâzır-ı merkûm Yusuf Efendi'nin tasdiki mukâmmat?... … da'vâ-yı geldim … eylediğimde vekîl-i mezbûr Hacı Mehmed Efendi dâhi cevâbında kısmı müdde'âmı mahdûd ve mezkûre zikr-î … on altı sene dokuz ay müdde zarfında mûris müteveffâ'-yı mezbûr Hacı Halil Ağa'nın nafaka mülkün ile külliyyen tasdikiyle? Külliyyen inkârla beraber müvekkîlim mezbûr Hacı Ali kısmı müdde'âmı mahdûd mezkûru iştriâ'?eylediğinde yalnız … … olûb hevâsı mûrsi müteveffâ'-yı mezbûr Hacı Halil Ağa

7.Sahife

Mülkün bâki kaldığı … tahtâni meşrû-i mezkûre … bir oda ve bir ayvandan ibâret olub mezkûr … ederek kısmı mahdûd ve mezkûru iki odadan ibâret olduğu müvekkîlim mezbûr Hacı Ali kendi malıyla kendi nefs-i içün bir oda bina ve inşâ eylediği … mûris mütevveffâ-yı mezbûr ber minvâl-i meşruh' bir … ayvanı ve bir matbağ ve bir … mezkûr sofa üzerine kırmızı taşlardan …. … Suretiyle ta'mir eylediği kendi mülkünde …. olduğundan müvekkîlin bir güne da'vâ-yı hakkı olduğunu i'lâmda … ve müdde'â-aleyh mezbûr Rüstem Çavuşda sâbıkı ahrâr? eylediği.Fî Zi'l-ka'de sene [1]313

… mezbûre vekilleri Yusuf Efendi bin Hanna

Müdde'â-aleyh Rüstem Çavuş bin Osman

Vekîl müdde'î-i mezbûr Hacı Mehmed Efendi ibn-i Kasım

Müdde'î-i mezbûr vaz' yed-i … beyyine ikamesine havale-şud

Naib

El-yevm müdde'iye-i vekîl mezbûr Hacı Mehmed Efendi ile müvekkîl mezbûr Hacı Ali ve müdde'â-aleyh mezbûr Rüstem Çavuşdan herbiri hâzır-ı şer'-i şer'ife … müdde'î-i hâzır-ı mezbûr Hacı Ali … hanelerinden ?ğa'ib olan kısmı mahdûd ve mezkûr mukâddemalığını mütevvefâ-yı mezbûr Hacı Halil'in … kable'l-iştirâ bir oda ve bir ayvandan ibaret olub mezbûr Hacı Halil kezâlik kısm-ı mezkûru bâ ki bey' ve

teslim … evvel zikr-i olunan ayvan oda … vaz' ederek binâ inşa edilerek kısm-ı mezkûr iki oda olduktan sonra mezkûr iki odayı havasıyla beraber … havasında …. Kapısında kendisine bir hâkkı kalmak üzere bâ ki bey' ve temlîk ve teslîm eylediğinde … ber-vech-i muharrer iştirâ ve temlîk ve teslîm eyledikden sonra mezbûr Hacı Halil kezâlik hıyâne ? ve sathında bâ ki ber-vech-i muharrer bey' ve temlîk eylediği zikr olunan odaların üzerine müteveffâ-yı bir matbağ ve bir muasıra …?ve bir … kendi malıyla kendi nefs-i içün inşâ ve ihdâs etmişdir gerçi Hacı Halil'in zikr olunan … ve matbağ' ve mu'asıra? inşâ ve ihdâsı bir … … kızkarındaşım olduğu içün muhalefet ve muhalefet etmemişim?maâ'… el-hâ letü hazîhi ve dâhi bir mahsûs meşrûh … … … matbağ ve mu'asıra ? içün dâhi da'vâ-yı murâdım olûb içün bu esnada mezbûr Rüstem Çavuş güya mezkûr iki odadan … muris olmak … şira'en … … bir mahsûs meşrûh' benim şirâ'en (silik) olan mezkûr iki oda … … … odayı yapılarak fuzuli … … zabt ve vaz' ederek ol vechîle (silik) olunub fuzûlen?vâzı'u'l-yed olduğu mezkûr odadan kefeleyerek mahlînde? … … lâyıkıyla bâ ki teslîm mezbûr Rüstem Çavuş tenbîh olunmak matlûbumdur dedikde mezbûr Rüstem Çavuş dâhi cevâbında mezkûr odayı vâzı'u'l-yedini ikrâr ve bâlâda muharrer (silik) da'vâsını tekrar eylediği. Fî 22 Cemaziye'l-evvel sene [1]314

Müdde'â-aleyh mezbûr Rüstem Çavuş (mühür)

Müdde'î-i vekîl mezbûr Hacı Mehmed Efendi

Müvekkîl hâzır-ı mezbûr Hacı Ali

8.Sahife

Merkez-i livâ olan medîne-i Siird kurâsından Tillo karyesi ahalisinden iken işbu târihi zâbtdan dört sene mukaddem cânib-i Hicâz-ı mağfiret-tırâzda fevt olan Şeyh Yakub bin Şeyh İshak bin Şeyh İbrahim'in li-ebeveyn ammi oğlu ve ber-vech-i âtî vârisi olduğunu iddi'â eden karye-i mezkûre ahalisinden sâhib-i arz-ı hâl Şeyh Nureddin Efendi ibn-i Şeyh Halil ibn-i İbrahim medîne-i mezkûre mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada ma'kûd meclis-i şer'-i şerîf-i münîrde bedelât-ı câ'l'-i-beyâna vaz'-ı yedi ber-nehc-i şer'î sâbit ve mütehakkık olan livâ-i mezkûr muhâsebecisi Hüseyin izzetlü Ahmed ve Derviş Efendi tarafından bi'l-vekâle bâ-tezkire-i resmiyye huzûr-ı şer'-i şerîfe i'zâm olunup da'vâ-yı âti'z-zikrde husumetli kıbel-i şer'den re'y olunan hâzine da'vâ vekili Hacı Mehmed ibn-i Kasım bin Hacı Mehmed muvâcehesinde üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edüb benim babam mezbur Şeyh Halil müteveffâ-yı mezbûr Şeyh Yakub'un li-ebevyn ammisi olub Şeyh Yakub'un babası ismi Şeyh İshak ve Şeyh İshak ile babam mezbûr Şeyh Halil'in babaları ismi Şeyh İbrahim ve dedeleri ismi Şeyh el-Memduh hazretleri ve vâlideleri ismi Ayşe bint-i Molla Nasır ve maskat-ı re'sleri mezkûr Tillo karyesi olmağla ol vechile müteveffâ-yı mezbûr Şeyh Yakub'un verâseti asûbet-i nesebiyye cihetinden benim ile sağîre kızları Feride ve Hanımî ve kız karındaşı Fatıma'ya münhasıra olup lâkin mezkûr Tillo karyesinde defîn-i hâk-ı ıtır-

nâk olan cedd-i a'lâmız e'azze-i kirâmdan Şeyh İsmail Fakirullah kuddise sırruhû hazretlerinin hângâh-ı şerifine merbut emlâk ve arâzî-i mevkûfe şart-ı vâkıf ve te'âmül-i kadîm vechile müşârun-ileyhin evlâd ve zürriyât-ı zükûruna meşrûta ve mahsûs olmağla emlâk-ı ve arâzî-i mevkûfe şart-ı vâkfa mezkûre dâhilinde bulunan memâlih bedelât-ı olmak üzre nısf ve hums tenzilinden sonra takdir edilen ma'lûmü'l-mikdâr mebâliğ dahi kezâlik te'âmül-i kadîm vechile ahîran Mâliye Nezâret-i Celîlesî'nden şeref-vârid olup huzûr-i şer'-i şerîfde kırâ'et olunan fî 17 Nisan 1314 târih-i otuz iki numarolu emirnâme-i aliyye mûcebince evlâd ve zürriyât-ı zükûru beyninde hisseleri vech üzre münkasim olup murisim müteveffâ-yı mezbûr Şeyh Yakub'un hissesi de muhâsebe-i livadan mevrûd olup kezâlik kırâ'et olunan fî 27 nisan 1312 târih-i yüz doksan üç numrolu tezkire-i resmiyye nâtık olduğu üzre iki taksit olarak senevî yedi yüz doksan beş guruşdan ibaret olub mezbûr Şeyh Yakub hayâtında hisse-i mezkûresini beher sene Siird Sancağı Mâl Sandığı'ndan ahz u istifa etmekde iken ber-vech-i muharrer fevt olup benden başka verese-i zükûru olmamağla hisse-i meblâğ-ı mezkûr müteveffâ-yı mezbûr mahlûlünden hasran bana müntakil olmuş ve mezbûr Şeyh Yakub bin üç yüz sene-i Mâliyesi'nde fevt olup târih-i mezkûrdan berü teraküm eden dört sene bedelât-ı mezkûreden hissesi olan cem'an üç bin seksen guruş hâlâ livâ-i mezkûr muhâsebecisi bulunan müvekkil-i mûmâ-ileyh izzetlü Derviş Efendi vâz'-ı yed etmekde bulunmuş olmağla su'âl olunub meblâğ-ı müterâkim mezkûr üç bin yüz seksen guruş hâlen ve bâ'demâda beher sene-i takâsit-i mu'ayyenesi hulûlünde hisse-i mezkûreyi bana edâ ve teslîme müvekkil-i mûmâ-ileyhe izâfetle vekîl-i mezbûr Hacı Mehmed Efendi'ye tenbîh olunmak matlûbumdur deyü da'vâ etdikde vekîl-i mezbûr Hacı Mehmed Efendi dahi cevâbında bedelât-ı mezkûreden müteveffâ-yı mezbûr Şeyh Yakub'un senevî yedi yüz doksan beş guruş hissesi olduğunu ve mezbûr Şeyh Yakub'un târîh-i mezkûrda vefâtı hasebiyle hisse-i meblâğ-ı mezkûr kimesneye verilmeyup üç yüz sekiz ve dokuz ve on ve on bir sene-i Mâliyelerinde terâküm ile üç bin yüz seksen guruşa müvekkil muhâsebeci-i mûmâ-ileyhin hasbe'l-me'mûriye vaz'-ı yedini tâyi'an ve kat'iyyen ikrâr u i'tirâf edüp mâ'adâ müdde'-î mezbûrun ber-vech-i muharrer verâset müdde'âsını inkâr eylediği. Fî Zi'l-ka'de sene [1]312

Müdde'-î mezbûr Şeyh Nureddin Vekîl-i hâzinesi mezbûr

Şâhidân-ı mezbûrân ber-vech-i muharrer verâset müdde'âlarını beyyine ikamesine havale-şud

9.Sahife

Müdde'-î mezbûr Şeyh Nureddin Efendi'den ber-vech-i muharrer müdde'âsına matlûbumdur bende tâleb olundukda Tillo karyesi Molla Derviş bin Abdülmecîd bin Şeyh Abdülmecîd ve Şeyh Mehmed ibn-i Şeyh Abdülmecîd bin Şeyh Abdurrahman ve Molla Mahmud ibn-i Merhamo ibn-i Mahmud ve İbrahim bin Molla Dervîş ibn-i Hacı Ali ve Fakih Ömer ibn-i Şeyh Ahmed ibn-i Şeyh Abdurrahman ve Şeyh

Süleyman ibn-i Şeyh Ahmed Molla Ahmed ve Musa ibn-i Hacı Abdurrahman ibn-i Hacı Halid ve Şeyh Mustafa ibn-i Şeyh Ahmed ibn-i Şeyh Hasan nâm kimesneler ile ber-vech-i muharrer müdde'âmı isbât ediyorum başka şâhidlerim dâhi vardır iktizâ ederlerse onları da ikâme ediyorum dediği. Fî 22 Zi'l-ka'de sene [1]313 ve Fî 12 Muharrem sene [1]312

Müdde'iye-i mezbûr Şeyh Nureddin

Vekîl-i mumâ-ileyh Hacı Mahmud Efendi

Müdde'iye-i mezbûr tarafından meclîs-i şer'-â ikâme edilûb bâlâda isimlerinin yazdırdığı şûhüddan eylediği anlaşılan her biri Tillo kâryesi ahâlîsinden Şeyh Mustafa ibn-i Şeyh Ahmed bin Şeyh Ahmed Hasan ve Molla Mahmud ibn-i Merhamo bin Mahmud nâmân kimesneler li-ecli'-ş-şehâde meclîs-i şer'a hâzırân olmalarıyla müdde'â-aleyh vekîl-i mûmâ-ileyh Hacı Mehmed Efendi muvâcehesinde her biri ale'l-infirâd istişhâd olunduklarında işbu müdde'î-i mezbûr Şeyh Nureddin Efendi'nin babası Şeyh Halil ise müteveffâ-yı mezbûr Şeyh Yakub'un babaları Şeyh İshak li-ebeveyn er karındaşlar olup babaları ismi Şeyh İbrahim ve dedeleri ismi Şeyh el-Memduh hazretleri ve vâlideleri ismi Ayşe bint-i Molla Nasır ve maskat-ı re'sleri mezkûr Tillo karyesi olup ol vechile müdde'î-i mezbûr Şeyh Nureddin Efendi müteveffâ-yı mezbûr Şeyh Yakub'un li-ebeveyn ammi oğludur ve müteveffâ-yı mezbûrun Fatıma isminde kezâlik li-ebeveyn kız karındaşı ve Feride ve Hanımi isimlerinde iki nefer sulbiye ve sağîre kızları vardır binâ'en-aleyh müteveffâ-yı mezbûrun verâseti asûbet-i nesebiyye cihetinden müdde'î-i mezbûr Şeyh Nureddin ile sulbiye sağîre kızları mezburetân Feride ve Hanımî isimlerinde iki nefer sulbiye ve sağîre kızları vardır binâ'en-aleyh müteveffâ-yı mezbûrun verâseti asûbet-i nesebiyye cihetinden müdde'î-i mezbûr Şeyh Nureddin Efendi ile sulbiye sağîre kızları mezbûretân Feride ve Hanımî ve kız karındaşı mezbûre Fatıma'ya münhasıra olup bunlardan başka vâris ve terekesine müstahıkk-ı âharı yokdur lâkin mezkûr Tillo karyesinde defin-i hâk-ı ıtır-nâk olan Şeyh İsmail Fakirullah hazretlerinin hângâh-ı şerifine merbut bi'l-cümle emlak ve arâzî-i mevkûfe te'âmül-ü kadîm vechile müşârun-ileyha evlâd ve zürriyât-ı zükûruna meşrûta ve mahsûs olup verese-i inâs müstesnâ idüğünden ve arâzî-i mevkûfe dâhilinde bulunan memâlih bedelâtı da azîz-i müşârun-ileyhin zürriyât-ı zükûru beynlerinde hisse-i irsiyyeleri vech üzre taksîm olunagelmekte olduğundan bedelât-ı mezkûreden müteveffâ-yı mezbûr Şeyh Yakub hayâtında senevî hissesi olan yedi yüz doksan beş guruş mezkûr Şeyh Yakub'un vefatından sonra müdde'î-i mezbûr Şeyh Nureddin Efendi'den başka verese-i zükûru olmamağla ber-nehc-i te'âmül-i kadîm hasran mezbûr Şeyh Nureddin Efendi'ye mevrûs ve müntakil olup başka müstahıkkı yokdur biz bu hususa bu vech üzre şâhidiz şâhidiz şehâdet dahi ederiz deyü şehâdet eyledikleri. Fî 27 Zi'l-ka'de sene [1]313 ve Fî 24 Şaban sene [1]312

Vekîl mumâ-ileyh Hacı Nureddin Efendi

Müdde'î-i mezbûr Şeyh Nureddin

Mezbûr şâhid Molla Mahmud bin Merhamo

Mezbûr şâhid Şeyh Mustafa bin Şeyh Ahmed

Derkenar: Şâhidân-ı mezbûrân alenen lede't-tezkiye havale-şûd

10.Sahife

Şahid Şeyh Mustafa bin Şeyh Ahmed adl ve makbûl'ü-ş-şehâde olduğu Tillo karyesinin Şeyh Mücahid Mahallesi imamı Hacı Ali Efendi ibn-i Şeyh Mehmed bin Şeyh Abdullah ve ihityâr a'zâsı Osman Ağa bin Şeyh Yusuf bin Hacı Mehmed ve diğer ihtiyar a'zâsı Hasan Ağa ibn-i Şeyh Hüseyin bin Hacı Bekir tarafından diğer şâhid Molla Mahmud ibn-i Merhamo dâhi mensûb olduğu yine karye-i mezkûrenin Kürd Mahallesi imâmı Molla Musa Efendi ibn-i Molla Hamid bin Molla Taha ve muhtârı Musa Ağa ibn-i Hacı Abdurrahim bin Hacı Halid ve ihtiyâr â'zâsı Hamza ibn-i Sûfî İbrahim ibn-i Ahmed tarafından mestûre varakaları zirlerinde şerh' ve temhîr edilerek i'âde olunmağla iki kıt'a ve varaka-i mestûre mahkeme-î şer'-iyye kaleminde tobra-i mahsûs vaz' ve hıfz edilmişdir.Fî 25 Zi'l-ka'de sene [1]313 ve Fî 27 Muharrem sene [1]312

Başkâtib Mahkeme-i Şer'î

Şâhidân-ı mezbûrandan her biri usûl mevzu'âsına tatbikân evvelâ sırrân tezkire olunub adl ve makbûlü'ş-şehâde idüklerini nâtık olan ki kıt'a varakas-ı mestûre vurûd etmekle ba'dehû ma'rru'z-zikr Tillo karyesinin Şeyh Mücahid Mahallesi imamı mezbûrun Hacı Ali Efendi ibn-i Şeyh Mehmed bin Şeyh Abdullah ve ihtiyâr a'zâsından Osman Ağa bin Şeyh Yusuf bin Hacı Mehmed ve diğer ihtiyar a'zâsından Hasan Ağa ibn-i Şeyh Hüseyin bin Hacı Bekir yedinden mezkûr Tillo karyesinin Kürd Mahallesi imâmı Molla Musa Efendi bin-i Molla Hamid bin Molla Taha ve muhtârı Musa Ağa ibn-i Hacı Abdurrahim bin Hacı Halid Siird Sancağı Bidâyet Mahkemesi a'zâsı Hoca Halil Efendi ibn-i Hoca Mustafa bin Hoca Halil Efendi ve a'zâ mülâzımı Molla Yusuf Efendi ibn-i Molla Abdürrezzak Efendi bin Hoca Hacı Mehmed Efendi nâmân kimesneler alenen lede't-tezkiye adl ve makbûlü'ş-şehâde idükleri iş'âr ve ihbâr eyledikleri. 29 Zi'l-ka'de sene [1]312

Müdde'î-i vekîl-i mezbûr

Müzekkiyye-i Muhtar mezbûr Musa Ağa

Müzekkiyye-i mezbûr Ahmed bin Hasan

Müzekkiyye-i mezbûrAhmed mezbûr Osman Ağa

Müzekkiyye-i mezbûr İmam mezbûr Hacı Ali Efendi

Müzekkiyye-i A'zâ Mülâzımı

Müzekkiyye-i mumâ-ileyh Ahmed bin Halil Efendi

Şâhidân-ı mezbûrânan şehâdetleri makbûl olmağın mûcebince müdde'î-i mezbûr Şeyh Nureddin Efendi'nin ber-vech-i muharrer verâsetiyle bedelât-ı mezkûreden müteveffâ-yı mezbûrun hisse-i mezkûresinin hasran kendüsüne intikâli müdde'âlarına ba'de'l-hükmi'ş-şer'î vekîl-i mûmâ-ileyhin sâlifü'l-beyân ikrâr ve i'tirâfı mûcebince müvekkili muhâsebeci-i mûmâ-ileyh Derviş Efendi'nin vâzı'u'l-yed olduğu meblâğ-ı müterâkim-i mezbûr üç bin yüz seksen guruş hâlen ba'demâ da hisse-i mezkûreyi takâsît-i mu'ayyenesi hulûlünde müdde'-î mezbûr Şeyh Nurredin Efendi'ye edâ ve teslime müvekkil muhâsebeci-i mûmâ-ileyhe izâfetle vekîl-i mezbûr Hacı Mehmed Efendi'ye tenbîh olundu. Fî 29 minhü

Merkez-i livâ olan medîne-i Siird mahallâtından Havlâni Mahallesi'nden sakîn bâ'isü'l-hâze'l-vesîka livâ-i mezkûre Eytam Müdîri olub zikri atî davasında kable'l-şerîfe husumet-i re'y olunan Abdülhâkim Efendi bin Hacı Hafız Efendi medîne-i mezbûre mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada mâ'kud meclis-i şer'-i şerîf-i enverde medîne-i mezkûre mahallâtından Nazif Mahallesi sakin Abdülhakim Efendi bin Şeyho muvâcehesinde yedinde olub işbu meclîs-i şer'î de kırâ'et olunan Fî 17 Cemaziye'l ahir sene [1]313 tarîh-i müverrah mezbûr Abdülmecid imzalarıyla mühürleriyle mümzâ ve mahtûm bir kıt'a deyn-i senedi nâtık olmak üzere mezbûr bin üç yüz on bir sene-i Şemsiyyesi'nin yirmi birinci günü medîne-i mezkûre mahallâtından Re's Mahallesi ahâlîsinden iken fevt olan Sarâc Hacı İbrahim bin Molla Abdullah bin Hacı Ömerin yetimi Abdülmecîd'in malından ve livâ-i mezkûre Eytam Müdîri sâbıkı Bekir Sıdkı Efendi yedinden iktirâz ve kabz ve umuruma sarfla istihlâk eylediğim bin altmış altı kırk guruşla bâ-devr-i şer'î tehâyiş olan yüz altmış guruş ki cem'an bin iki yüz yirmi altı guruş mezbûr Abdülmecîd'den halen taleb ediyorum deyü da'va etdikde mebzûr Abdülmecîd dahi cevabında müdde'î-i mumâ-ileyh da'vâ-yı meşrûhasını tamamıyla tâyi'an ve kati'yyen ikrâr u i'tirâf eylediniz. Fî 27 Zi'l-ka'de sene [1] 312 ve Fî 28 Muharrem sene [1]312

Mezbûr mezbûr … … Müdîri emvâl İmam Siird

Müdde'î-i mezbûr Abdülmecid işbu zâbtd … imzâsı zirinde huzurumuzda bizzât kendüsü parmak işareti vaz' edilmişdir ve biz bu veche muharrer tayi'an u ikrâr ve i'tirâf eylediniz … … iş bu mahall temhîr eyledik. Fî 27 Zi'l-ka'de sene [1]312 ve Fî 28 Safer sene [1]312

…Mahalleli muhtârı bin Ahmed Ali Paşa A'za Mülâzımı

Derkenar: mezbûr Abdülmecîd Ali mucîb ikrâr-a iltizâm … .Fî minhü

11.Sahife

Merkez-i livâ olan medîne-i Siird mahallâtından Havlâni Mahallesi'nden sakîn bâ'isü'l-hâze'l-vesîka livâ-i mezkûre Eytam Müdîri olub zikri atî davasında kable'l-şerîfe husumet-i re'y olunan Abdülhâkim Efendi bin Hacı Hafız Efendi medîne-i

mezbûre mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada mâ'kud meclis-i şer'-i şerîf-i enverde medîne-i mezkûre mahallâtından Varaz Mahallesi ahalisinden Abdülhakim Efendi bin Mehmed Ali Paşa muvâcehesinde yedimizde olub işbu meclîs-i şer'-i de kırâ'at olunan bin üç yüz on bir sene-i hicriyyesi şehr-î Mart'ın birinci günü tarihiyle müverrah ve mezbûr Abdülmecid bin Mehmed Ali Paşa imza ve mühürleriyle mümzâ ve mahtûm bir kıt'a deyni senedi nâtık ... üzere mezbûr bin üç yüz on bir sene-i Şemsiyyesi'nin şehr-i Mart'ın birinci günü medîne-i mezkûre mahallâtından Re's Mahallesi ahâlîsinden iken fevt olan Sarac Hacı İbrahim bin Molla Abdullah ibn-i Hacı Ömerin yetimi Abdülmecîd'in malından ve livâ-i mezkûre Eytam Müdîri sâbıkı Bekir Sıdkı Efendi yedinden iktirâz ve kabz u umuruma sarfla istihlâk eylediğim beş yüz guruşla bâ-devr-i şer'î tehâyiş olan yetmiş beş guruş semeni ki cem'an beş yüz yetmiş beş guruş mezbûr Abdülmecîd'den halen taleb ediyorum deyü da'va etdikde mezbûr Abdülmecîd dahi cevabında müdde'iye-i … mumâ-ileyh da'vâ-yı meşrût tabîiyle kıta tayi'ân ve kat'ıyyen ikrâr ve i'tirâf eylediniz. Fî 27 Zi'l-ka'de sene [1]313 ve Fî 28 Muharrem sene [1]313

Mûmâ-ileyh mezbûr Abdülmecid bin Mehmed Ali Paşa

Bâ'isü'l-küttâb Müdîri Emvâl-i Eytam Livâ-i Siird

Mezbûr Abdülmecîd Ali mûcebi ikrar-ı ilzâm-ı-şud. Fî minhü

Merkez-i livâ olan medîne-i Siird mahallâtından Havlâni Mahallesi'nden sakîn bâ'isü'l-vesîka livâ-i mezkûre Eytam Müdîri olub zikri atî davasında kable'l-şerîfe husumet-i re'y olunan Abdülhâkim Efendi bin Hacı Hafız Efendi medîne-i mezbûre mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada mâ'kud meclis-i şer'-i şerîf-i enverde medîne-i mezkûre mahallâtından Nazif Mahallesi sakin Hacı İsmail bin Rendo muvâcehesinde yedimizde olub işbu meclîs-i şer'-i de kırâat olunan bin üç yüz dokuz sene-i Şemsiyyesi'nin şehr-i Temmuzun yirminci günü târihiyle müverrah mezbûr Hacı İsmail bin yedinde ve imza ve mühürleriyle mümzâ ve mahtûm bir kıt'a deyn senedi nâtık olduğu üzere mezbûr bin üç yüz dokuz sene-i Şemsiyyesi'nin Temmuzun yirminci günü medîne-i mezkûre mahallâtından Re's Mahallesi ahâlîsinden iken fevt olub Sarac Hacı İbrahim bin Molla Abdullah bin Hacı Ömerin yetimi Abdülmecîd'in malından ve livâ-i mezkûre Eytam müdürü sabîkı Bekir Sıdkı Efendi yedinden … … ve iktirâz ve kabz ve umûruma sarfla istihlâk eylediğim altı yüz doksan guruş sehmi para ile bâ devr-i şerî tehayiş olan yüz dört guruş sehmi on para ile ki cem'ân bin yüz doksan sekiz guruş yirmi parayı mezbur Hacı İsmail'den halen taleb ediyorum deyü da'vâ etdikde mebzûr Haci İsmail dahi cevabında müdde'i-mumâ-ileyha da'vâ-yı meşrûhâsına tamamıyla tayi'ân ve kat'iyyen ikrâr u i'tirâf eylediği. Fî 27 Zi'l-ka'de sene [1]313 ve Fî 28 Muharrem sene [1]313

Ânifü'l-beyân müdîr-i Emvâl-i Eytam

… mezbûr Hacı İsmail bin Rendo

Müdde'i-i mezbûr Hacı İsmail yedinde işbu zabt … … imzâsı zirînde huzurumuzda parmak işareti vaz' edilmişdir ve biz ber veche muharrer tayi'an ikrâr ve i'tirâf eylediniz … … iş bu mahl temhîr eylediniz. Fî 27 minhü

A'za Molla Abdülhâkim bin Mehmed Ali Paşa

Derkenar: Mûcebince mezbûr Hacı İsmail … mûcebince ikrâr'ul-ilzâm'ul-şud

12.Sahife

Merkez-i livâ olan medîne-i Siird mahallâtından Havlâni Mahallesi'nden sakîn bâ'isü'l-hâze'l-vesîka livâ-i mezkûre Eytam Müdîri olub zikri atî davasında kable'l-şerîfe husumet-i re'y olunan Abdülhâkim Efendi bin Hacı Hafız Efendi medîne-i mezbûre mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada mâ'kud meclis-i şer'-i şerîf-i enverde medîne-i mezkûre mahallâtından Sur Mahallesi Abuşan Hanna veled-i Şamas Abuş muvâcehesinde yedinde olub işbu meclîs-i şer'-î de kırâ'at olunan bin üç yüz sekiz sene-i Hicriyyesi on üçüncü günü târihiyle müverrah mezbûr Abuşan Hanna Efendi imzâlarıyla mümzâ ve mahtûm bir kıt'a deyni senedi nâtık olmak üzere mezbûr bin üç yüz sekiz sene-i şehr-i Şemsiyyesi'nin şehr-i Haziran'nın on üçüncü günü medîne-i mezkûre mahallâtından Re's Mahallesi ahâlîsinden iken fevt olan Sarac Hacı İbrahim bin Molla Abdullah bin Hacı Ömerin yetimi Abdülmecîd'in malından ve livâ-i mezkûre Eytam müdîri sâbıkı Bekir Sıdkı Efendi yedinden iktirâz ve kabz ve umûruna sarfla istihlâk eylediğim bin yüz guruşla bâ-devr-i şer'î tehâyiş olan yüz beş guruş ki cem'an sekiz yüz beş yüz Abuşan Hanna Efendi yedinden halen taleb ediyorum deyü da'va etdikde mebzûr Hanna Efendi dahi cevabında müdde'i-i müdîr mumâ-ileyhimâ da'vâ-yı meşrûhâsını kalmakla tâyi'an ve kati'yyen ikrâr u i'tirâf eylediği. Fî 28 Zi'l-ka'de sene [1]313 ve Fî 29 Muharrem sene [1]312

Mezbûr Abuşan Hanna Efendi Bâ'isü'l-küttâb müdîri emvâl eytâm livâ-i Siird

Medîne-i mezbûr Abuşan Hanna Efendi iş bu zabt ceddindeki imzası zîrinde huzurumuzda bizzat imzasını vaz' eylediğini ve ber-vech-i muharrer tâyi'an ikrar u i'tiraf eylediniz … … hakkında şehrîyâr iş bu mahall temhîr eyledik. Fî 28 Zi'l-ka'de sene [1]313

A'za Molla Musa

Hâzır-ı mezbûr İbrahim Efendi bin hâzır-ı Ömer Efendi

Merkez-i livâ olan medîne-i Siird mahallâtından Havlâni Mahallesi'nde mukim sakîn bâ'isü'l-haze'l-vesîka livâ-i mezkûre Eytam Müdîri olub zikri atî davasında kable'l-şerîfe husumet-i re'y olunan Abdülhâkim Efendi bin Hacı Hafız Efendi medîne-i mezbûre mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada mâ'kud meclis-i şer'-i şerîf-i enverde medîne-i mezkûre mahallâtından Nazif Mahallesi sâkinlerinden Hüseyin bin Rendo muvâcehesinde yedinde olub işbu meclîs-i şer'-i de kırâat olunan bin üç yüz sekiz sene-i Şemsiyyesine şehr-i Kanun-i evvel'in on birinci günü tarihiyle müverrâh

mezbûr Hüseyin bin Rendo'nun … mümzâ ve mahtûm bir kıt'a deyni senedi nâtık olmak üzere mezbûr bin üç yüz sekiz sene-i Şemsiyyesi'nin şehr-i Kanun-i evveli'nin on yedinci günü medîne-i mezkûre mahallâtından Re's Mahallesi sakinlerinden iken fevt olan Sarac Hacı İbrahim bin Molla Abdullah bin Hacı Ömerin yetimi Abdülmecîd'in malından ve livâ-i mezkûre Eytam Müdîri sâbıkı Bekir Sıdkı Efendi yedinden iktirâz ve kabz ve umuruma sarfla istihlâk eylediğim dört bin dört yüz kırk guruşla bâ devr-i tehâyiş olan bin üç yüz altı yüz beş guruş sehmi ki cem'an beş bin yedi yüz yetmiş beş guruş mutâbıkı üç bin iki yüz yetmiş beş guruş mezbûr Hüseyin bin Rendo'dan halen taleb ediyorum deyü da'va etdikde mezbûr Hüseyin dahi cevabında müdde'i-i müdîr … mumâ-ileyh da'va-i meşrûhasına tamamıyla? tâyi'an ve kati'yyen ikrâr ve i'tirâf eylediği. Fî 29 Zi'l-ka'de sene [1]313

Bâ'isü'l-küttâb? Eytâm Müdîri … mezbûr Hüseyin bin Rendo

13.Sahife

Merkez-i livâ olan medîne-i Siird mahallâtından Havlâni Mahallesi'nden sakîn bâ'isü'l-vesîka livâ-i mezkûre Eytam Müdîri olub zikri atî davasında kable'l-şerîfe husumet-i re'y olunan Abdülhâkim Efendi bin Hacı Hafız Efendi medîne-i mezbûre mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada mâ'kud meclis-i şer'-i şerîf-i enverde medîne-i mezkûre mahallâtından Sur Mahalleli basil-i veled-i Mihâil Abuşan muvâcehesinde yedinde olub işbu meclîs-i şer'-î de kırâat olunan bin … dokuz senesine şehr-i Temmuzu'nun yirmi birinci günü târîhiyle müverrah mezbûr basil-i veled-i Mihâil Abuşan imza ve mühürleriyle mümzâ ve mahtûm bir kıt'a deyni senedi nâtık imzâsı üzere nâtık imzâ üzre mezbûr bin üç yüz dokuz sene-i şehr'îyyesine şehr-i Temmuz'un yirmi birinci günü medîne-i mezkûre mahallâtından Re's Mahallesi ahâlîsinden iken fevt olan Sarac Hacı İbrahim bin Molla Abdullah bin Hacı Ömerin yetimi Abdülmecîd'in malından ve livâ-i mezkûre Eytam müdürü sâbıkı Bekir Sıdkı Efendi'nin yedinden iktirâz ve kabz u umûruna sarfla istihlâk eylediğim beş yüz altmış dokuz guruş yirmi parayla bâ-devr-i şer'î tehâyiş olan seksen beş guruş sehmi yirmi para ki cem'an altı yüz elli beş guruşdan mutâbıkı beş yüz üç guruş mezbûr bâsil veled-i Mihaîl Abuşan hâlen taleb ediyorum deyü da'va etdikde mebzûr basil veled-i Mihail dahi cevabında müdde'i-mumâ-ileyh da'vâ-yı meşrûhunu tamamıyla tayi'ân ve katı'yyen ikrâr ve i'tirâf eylediği. Fî 29 Zilkâde sene [1]313

Müdde'î-i mezbûr bâsîl- veled-i Mihâil Abuşan

Bâ'isü'l-küttâb emvâl-i Eytâm Müdîri

An asl merkez-i livâ olan medîne-i Siird'e mülhâk Garzan kazâsı kurâsından Burhan karyesi ahalisinden olup livâ-i mezkûrda ârâm-sâz Bitlis Vilyeti Zabtiye Alayı'nın üçüncü taburu ikinci bölüğü çavuşluğuyla silk-i zabtiyede müstahdem iken bundan akdem fevt olan Ali Çavuş bin Bilal bin Levend bin Musa'nın babasının ammisi oğlunun oğulları ve ber-vech-i âti vârisi olduklarını iddi'â eden sâhib-i arz-ı hâl Mirza bin Hüseyin bin Ali Temo meclis-i şer'de li ebeveyn ammi oğlu Süleyman bin

Mehmed bin el-mezbûr Ali Temo hâzır olduğu hâlde Bayırzukak Mahalleli icrâ mübaşirlerinden Hüseyin Çavuş bin Ali bin Rüstem üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edüp müteveffâ'yı mezbûr Ali Çavuş'un babası Levend ve Levend'in babası ismi de Musa ve benim babam ismi Hüseyin ve dedem ismi Ali Temo ve Ali Temo'nun babası ismi de mezbûr Musa olup şu suretle mezbûr Musa cedd-i a'lâmız ve müteveffâ'yı mezbûr Ali Çavuş da babam Hüseyin li ebeveyn ammi oğlunun oğlu ve benim babam Hüseyin ile hâzır-ı mezbûr Süleyman'ın babası mezbûr Mehmed li-ebeveyn er karındaşlar ve hâzır-ı mezbûr Süleyman da benim li-ebeveyn ammi oğlu olup her ikimiz derece-i karâbetde müsâvi olmamızla ol vechile müteveffâ'yı mezbûrun verâset-i asûbet-i nesebiye cihetinden benimle hâzır-ı mezbûr Süleyman ve zevce-i menkûha-i metrukesi gâ'ibet-i ani'l-meclis Hadice ve bint-i Şeyh Hacı'ya münhasıra ve tashîh-i mesele-i mîrâsımız da sekiz sehmden olup sihâm-ı mezbûreden iki sehmi zevce-i mezbûreye ve üçer sehmden cem'an altı sehmi benim hâzır-ı mezbûr Süleyman'a musîbe olmağla binâ'en-aleyh müteveffâ-yı mezbûr Ali Çavuş'un mezbûr Hüseyin Çavuş zimmetinde müteveffâ-yı mezbûr hayâtında cihet-i karz-ı şer'îden on altı guruş alacak hakkı olup mezbûr Ali Çavuş meblâğ-ı karz-ı mezkûr on altı guruşu kable'l-ahz ve'l-istîfâ ber-vech-i muharrer fevt olup meblâğ-ı karz-ı mezkûr on altı guruş mesele-i mirasımız vechile bize mevrûs olmağla su'âl olunup meblâğ-ı karz-ı mezkûrdan benimle hâzır-ı mezbûr Süleyman'ın hissemize isâbet eden altışar guruşdan cem'an on iki guruşu bize edâ ve teslîme mezbûr Hüseyin Çavuş'a tenbîh olunmak matlûbumdur hâzır-ı mezbûr Süleyman'ın tasdîkiyle ma'an da'vâ etdiklerinde lede's-su'âl mezbûr Hüseyin Çavuş dahi cevâbında meblâğ-ı karz-ı mezkûr on altı guruş zimmetinde hâlen müteveffâ-yı mezbûra deyni olduğunu tâyi'an ve kat'iyyen ikrâr ve i'tirâf edüp müdde'iyân-ı mezbûrânın mâ'adâ ber-vech-i muharrer verâset müdde'âlarını inkâr eyledikleri Fî 29 Zi'l-ka'de sene [1]313

Müdde'î Süleyman bin Mehmed Müdde'î mezbûr Hamza bin Hüseyin

14.Sahife

Müddeî-i mezbûr ber-vech-i muharrer verâset mutâbık beyyine ikamesine havale-şud

Müdde'î-i mezbûr tarafından meclîs-i şer'â ikâme edilûb bâlâda isimlerini yazdırdığı şûhûddan eylediği anlaşılan herbiri mezkûr Burhan karyesi ahalisinden Yusuf bin Hasan bin Yusuf ve Mahmud bin Hami bin Tahir nâm kimesneler li-ecli'ş-şehâde meclîs-i şer'a hazırân olmalarıyla müdde'â-aleyh mezbûr Hüseyin Çavuş bin Ali muvâcehesinde alel-infirâd istişhâd olunduklarında Garzan kazâsı kazâsından Burhan karyesi ahalisinden olup hâlen livâ-i Siird'de ârâm-sâz Bitlis Vilâyeti Zabtiye Alayı'nın üçüncü taburunun ikinci bölüğü çavuşluğuyla silk-i zabtiyede müstahdem iken bundan akdem fevt olan Ali Çavuş'un babası ismi Bilal ve dedesi ismi Levend ve Levend'in babası ismi de Musa ve müdde'î-i mezbûrun babası ismi Hüseyin ve dedesi ismi Ali Temo ve Ali Temo'nun babası ismi de Musa olup mezbûr Musa müdde'î-i mezbûrun cedd-i a'lâmız ve müteveffâ'yı mezbûr Ali Çavuş'un dede Levend ile müdde'î-i mezbûrun dedesi mezbûr Ali Temo karındaşlar olup bu suretle müteveffâ-

yı mezbûr Ali Çavuş müdde'î-i mezbûrun babası Hüseyin'in li-ebeveyn ammi oğlu olup her ikisi derece-i karâbetde müsâvî olmalarıyla ol vechile müteveffâ-yı mezbûrun verâseti asûbet-i nesebiye cihetinde müdde'î-i mezbûr Mirza ile hâzır-ı mezbûr Süleyman ve zevce-i menkûha-i metrûkesi gâ'ibet-i ani'l-meclis Hadice bint-i Şeyh Hacı'ya münhasıra olup müteveffâ'yı mezbûrun anlardan başka vârisi ve terekesine müstehakk-ı âharı yokdur biz bu husûsa bu vech üzre şâhidiz şehâdet dahi ederiz deyü her biri müttefiku'l-lafz ve'l ma'nâ bi'l-muvâcehe ber-nehc-i şer'î edâ-yı şehâdet-i şer'iyye eyledikleri. Fî 20 Zi'l-ka'de sene [1]314

Müdde'â-aleyh Hüseyin Çavuş bin Ali

Müdde'î-i mezbûr Süleyman bin Mahmud

Müdde'î-i mezbûr Hami bin Hasan

Şâhid mezbûr Mahmud bin Hacı

Müdde'î-i mezbûr Yusuf bin Hasan

Şâhidân-ı mezburân sırran alenen lede't-tezkiye havale-şud

Mezkûr Burhan karyesi Garzan Kazâsı dahilinde bulunduğu Molla …-şahidân-ı mezbûran Mehmed bin Hami Yusuf ibn-i Hüseyin nâmân kimesnelerin alenen tezkiyelerine bi'l-icrâ … mezkûr Niyabet-i Şer'iyyesi'nden mürurdur?Fî 4 Safer 1314 bir numarolu tahrîratda şâhidân-ı mezburân evvela karye-i mezkûre imâmı Molla Hami Efendi ve muhtarı Ali Ağadan bâ-varaka-i mestûre sırran ve ba'dehû karye-i mezkûreli Ömer ibn-i Hacı oğlu bin Hüseyin namân kimesnelerden alenen tezkiyeleri bi'l-icrâ adl ve makbûlü'ş-şehâde oldukları iş'âr ve ihbâr olunduğu ve müzekîyyeler tarafından mü mzâ ve mahtûm mestûre varâkası …. Gönderildiği ifâde ve beyân olmağla tahrîran cevaba … …. Varaka-i mestûre edilerek … Mahkeme-i Şer'iyye kaleminde hıfz edilmişdir. Fî 26 Safer sene [1]314

Kâtib Mahkeme-i Şer'iyye Siird

Derkenar: Mûcebince müdde'iyân-ı mezburân beyyine verâset müdde'âlarını hükm ve tenbîh-i şer'î -şud

15.Sahife

Siird'e mülhâk Eruh kazâsı kurâsından Boşi karyesi civârında hayme-nişîn Aşurkân Aşîreti efradından sâhib-i arz-ı hâl Mehmed bin Keleş bin Bayezid medîne-i mezkûre mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada ma'kûd meclis-i şer'-i münîrde medîne-i mezbûre kurâsından Tillo karyesinde Fakirullah Mahallesi'nde sâkin derûn-ı arz-ı hâlde ismi mezkûr Hamid bin Şeyh Ahmed muvâcehesinde mezbûr Hamid bin Şeyh Ahmed muvâcehesinde mezbûr Hamid'in yedinde olup işbu mahkeme-i şer'iyye

sahasına izhâr edilerek ma'rifet-i şer'le mu'âyene olunan açık kestane renginde ağzı kırmızı kuyruğu kendü renginden tahmînen on yedi yaşında beş yüz guruş değerinde bir re's ve dışı ester benim yedimde olan kısrağımdan mütevellid yedimde nitâcen mâlım ve mülküm iken işbu tarîh-i i'lâmdan altı sene akdem yedimden gâ'ib olmuş idi el-hâletü hâzihi mezkûr esteri müdde'â aleyh mezbûr Hamid'in yedinde görmemle ester-i mezkûru bana reddü teslîme mezbûr Hamid'e tenbîh olunmak bi'l-istihkâk matlûbumdur deyü da'vâ etdikde ol dahi cevâbında mezkûr ester Van Vilâyeti dâhilinde Başkale toprağında yaylamakda bulunan Şehidan Aşîreti efrâdından Abdurrahman bin Ömer'in kısrağından mütevellid yedinde nitâcen mülkü bulunduğu bana ihbâr olunmağla ben dahi mezkûr esteri işbu târîh-i i'lâmdan üç sene akdem mezbûr Abdurrahman'dan mahzar-ı şühûdda otuz dört aded sîm mecîdiye ile iştirâ ve temellük ve tesellüm etmemle ol vechile mezkûr ester yedimde şirâ'en mülkümdür deyü def'u tasâddî eyledi. Fî 2 Zi'l-hicce sene [1]314

Müdde'î-i mezbûr Hamid bin Şeyh Ahmed

Müdde'î-i mezbûr Mehmed bin Keleş

Müdde'î- aleyh mezburân imzaları zirînde mühürleri bulunmak parmak işareti vaz' eyledikleri iş bu zabt ifadeleri huzurumuzda vuku' bulunduğu bi't-târik'iş-şehâde işbu temhîr eyliyoruz. Fî 2 Zi'l-hicce sene [1]314

Şâhid Kasar Mahalleli Abdülhamid bin Derviş bin Hacı Yusuf

Şâhid Tillo karyesi Molla Ahmed Efendi

Müdde'î mezbûr ber-vech-i muhârrer müdde'âsıyla beyyine ikâmesine havale-şud

Müdde'îye-i mezbûr Mehmed bin Keleş nâm kimesneden ber-veche meşrûh müddeâsına matlûbumdur benden tâleb olundukda Siird Sancağı mülhâk Eruh kazâsı kurâsından Boşi karyeli civarından heyme- nişîn Aşurkân Aşîreti efradından Hasan bin Şeyh ve Kasım bin Mahmud Leylî ve Süleymandan bin … ve Halil bin Ahmed bin Çavuş ve Ali bin Abdi ve Talha bin Abdullah bin Kasım nâm kimesneleriyle ber-vech-i muharrer müdde'âmı isâbet ederim başka şahidlerim dahi vardır iktizâ edlerse onları da ikâme eyledim dediniz. Fî 4 Zi'l-hicce sene [1]312

Müdde'â-aleyh mezbûr Hamid bin Şeyh Ahmed

Müdde'î-i mezbûr Mehmed bin Keleş

Müdde'î ve müdde'â'aleyh mezbûran imzaları zirînde mühürleri bulunduğundan parmak işareti vaz' eyledikleri huzurumuzda vuku' bulunduğu takdir ediyoruz. Fî 4 Zi'l-hicce sene [1]312

Malî tahsildar Şükrü Efendi Şâhid imzalarıyla Yusuf Efendi

16.Sahife

Müdde'iye-i mezbûr tarafından meclîs-i şer'-â ikâme edilûb bâlâda isimlerini yazdırdığı şûhüddan eylediği anlaşılan Siirde mülhâk Eruh kazâsı karındaşı Boşi karyesi civârında hayme-nişîn Aşurkân Aşîreti efrâdından Ali bin Abdo bin Osman zabt civârında ?ismini yazdırdığı Abdullah bin Ahmed bin Çavuş ve Siirde tabii Tillo karyesi civarında hayme-nişîn Keşkülan Aşireti efradından Kasım bin Mehmed İlyas nâm kimesneler li-ecli'ş-şehâde meclîs-i şer'â hâzırûn olmalarıyla müdde'â-aleyh mezbûr Hamid bin Şeyh Ahmed muvâcehesinde ale'l-infirâd istişhâd olunduklarında sa'îr-i meclîsi şer'î ahbâr edilerek müdde'â-bih estere işâret ederek açık kestâne renginde ağzı kırmızı kuyruğu kendi renginden tahminen on yedi yaşında bir re's … ester işbu müdde'iye-i mezbûr Mehmed'in kısrağından hâsıl-ı yedinde nitâcen malım ve mülkümdür biz bu husûsu bu vech üzre şâhidiz şehâdet dahî ederiz deyû herbiri müttefiku'l-lafz olmağla bi'l-muvâcehe edâ'yı şehâdet şer'î eyledikleri. Fî 6 Zi'l-hicce sene [1]312

Müdde'â-aleyh mezbûr Hamid bin Şeyh Ahmed

Müdde'î-i mezbûr Mehmed bin Keleş Şâhid mezbûr Abdullah bin Ahmed

Şâhid mezbûr Kasım bin Mahmud Şâhid mezbûr Ali bin Abdo

Müdde'â-aleyh mezbûrun imzâları zirînde mühürleri bulunduğundan parmak işareti vaz' eyledikleri huzurumuzda vuku' bulunduğunu tasdîk ediyoruz. Fî 6 Zi'l-hicce

Abdülferîd bin Osman Şahid Şükrü bin Süleyman Şâhid Hüseyin bin Ali

Şahidân-ı mezbûran sırran alenen led't-tezkiye havale-şud

Şûhüd-u merkûmeden Aşurkân Aşîreti efrâdından Ali bin Abdullah Ahmed ve Abdullah bin Çavuş nâm şahîdâne adl ve makbûlü'ş-şehâde idükleri aşiret-i mezkûre rüe'sâsından Halife bin … vücûhundan Sofu Yusuf bin Ali Hamza ve Cündi ve aşiret-i mezkûrenin imâmı Molla Abdülmecîd bin Molla Mehmed tarafından ve diğer şahîd kendisi Keşküli Aşîreti efrâdından Kasım bin Molla Leylî adl ve makbûlü'ş-şehâde olduğu aşiret-i mezkûre imâmı Molla Abdulmecîd bin Molla Ahmed rü'esâsından Hacı Mustafa bin Ahmed ve Keleş bin darbaz ve Hamza bin Cündi tarafından mestûre varakâları zirlerinde şerh ve temhîr edilerek i'âde olunmağla iki kıt'a ve varaka-i mestûre mahkeme-i şer'iyye kaleminde mahsûs vaz' ve hıfz edilmişdir. Fî 14 Zi'l-hicce sene [1]312 ve Fî 15 Mayıs sene [1]312

Ser-kâtib Mahkeme-i Şer'iyye-i Siird

Şûhüd-u mezbûrân Siird'in Nazif Mahalleli Şeyh Bekir ve Hacı Yusuf Molla Dede ve Siird'e mülhâk Eruh kazâsı kurâsından Boşi karyeli Hamza bin Cündi bin Şahin Ağa'dan müdde'î-i müdde-â-aleyh alenen muvâcehelerinde adl ve makbûlü'ş-şehâde idikleri iş'âr ve ihbâr olundu. Fî 15

Müdde'î-i mezbûr Müdde'â-aleyh mezbûr
Müzekkîyân-ı mezbûr Şeyh Bekir Hacı Yusuf Hamza bin Cündi

Müdde'î-i.müdde-a-âleyh imzaları zirînde mühürleri bulunduğundan parmak işareti vaz' eyledikleri huzurumuzda vuku' bulunduğunu tasdîk ediyoruz. Fî 15

Şükrü bin Süleyman Abdurrahman bin Hamza

Abdurrahman bin Osman Mehmed Seyyid bin Süleyman

Derkenar: Şahidân-ı mezbûran şehâdetleri isbât edüp müdde'î-i mezbûrun istihrâzen bi'l-muvâcehe tafsil-i şer'î olundukdan sonra mûcebince mezkûr esteri müdde'î-i mezbûr Mehmed'e teslîme müdde'â-aleyh mezbûr Hamid'e tenbîh-i şer'-î şud

17.Sahife

Bitlis Vilâyeti dâhilinde merkez-i livâ olan medîne-i Siird mahallâtından Havlani Mahallesi ahalisinden olup Van Vilâyeti'nde ârâm-sâz asâkir-i şâhâne topçu bölüğü efradından iken bundan akdem fevt olan Mahmud bin Molla Ali bin Yusuf'un li ebeveyn er karındaşı ve ber-vech-i âti vârisi olduğunu iddi'â eden sâhib-i arz-ı hâl Zerko bin Molla Ali bin Yusuf medîne-i mezbûre mahkeme-i şer'iyyesinde ma'kûd meclis-i şer-î münîrde mahalle-i mezkûre ahalisinden Abdülhakim Efendi ibn-i Hacı Hâfız Efendi muvâcehesinde üzerine da'vâ'yı takrîr-i kelâm edüp müteveffâ'yı mezbûr Mahmud Bin Molla Ali bin Yusuf benim li-ebevyn er karındaşım olup babamız ismi Molla Ali ve dedemiz ismi Yusuf ve vâlidemiz ismi Nasıra olup vechile müteveffâ'yı mezbûrun verâset-i asûbet-i nesebiyye cihetinden benimle vâlidemiz gâ'ibet-i ani'l-meclis mezbûre Nasıra bint-i İsmail bin Abdullah'a münhasıra ve tashîh-i mesele-i mîrâsımız dahi üç sehmden olup sihâm-ı mezbûreden bir sehmi vâlidemiz mezbûre ve Nasıra'ya ve iki sehmi bana isâbet etmekle binâ'en-aleyh er karındaşım ve mûrisimiz müteveffâ-yı mezbûr Mahmud'un hayâtında mezbûr Abdülhakim Efendi zimmetinde cihet-i karz-ı şer'îden alacak hakkı olan iki guruşu kable'l-ahz ve'l-istifâ fevt olup mesele-i mîrâsımız vechile meblâğ-ı merkûmdan sekiz guruş bana mevrûs olmağla meblâğ-ı merkumu mezbûr Abdülhakim Efendi'den bi'l-vârese hâlen taleb ederim deyü da'vâ etdikde mezbûr Abdülhakim Efendi dahi cevâbında meblâğ-ı karz-ı mezkûr on iki guruş zimmetinde hâlen müteveffâ-yı mezbûra deyni olduğunu tâyi'an ve kat'iyyen ikrâr u i'tirâf edüp müdde'î-i mezbûrun mâ'adâ ber-vech-i muharrer verâset müdde'âsını külliyen inkâr eylediniz. Fî 15 Zi'l-hicce sene [1]312 ve Fî 16 Mayıs sene [1]312

Müdde'â-aleyh mezkûr Müdde'î-i mezkûr Zerko

Müdde'âyı imzâsı zirinde mührü bulunduğundan parmak işareti vaz' eylediğini huzurumuzda vuku' bulduğunu tasdîk eyliyoruz. Fî 15 Zi'l-hicce sene [1]313

Abdurrahman bin Hamza Dervîş bin Abdo

Müdde'î-i mezbûr verâset müdde'âsını beyyine ikamesine havale-şud. Fî minhü

Müdde'iye-i mezbûr Zerko'dan ber-vech-i muharrer müdde'âsını mutâbık beyyine tâleb olundukda Havlanî Mahalleli Sûfî İbrahim bin İsmail ve Salih ibn-i Abdo namân kimesneler ile ber-vech-i muharrer müdde'âmı isbât ediyorum ve başka şahidlerim dahi vardır iktizâ ederlerse onlarıda ikâme ediyorum dediniz. Fî 19 Zi'l-hicce sene [1]312

Müdde'î-i mezbûr Müdde'â-aleyh mezbûr

Müdde'iye-i mezbûrun imzâsı zirinde mührü bulunduğunu … parmak işareti vaz' eylediğini huzurumuzda vuku' bulunduğunu tasdik eyliyoruz. Fî 19

Şâhid Hüseyin bin Musa Şâhîd Ali bin Ahmed

Müdde'îye-i mezbûr tarafından meclîs-i şer'a ikâme edilûb bâlâda isimlerini yazdırdığı şûhüddan eyledikleri herbiri Havlanî Mahallesi ahalisinden Sûfî İbrahim bin İsmail bin Hamido ve Salih bin Abdo bin Hamza namân kimseler li-ecli'ş-şehâde hâzıran olmalarıyla müdde'â-aleyh mahalle-i mezkûreli Abdülhakim Efendi muvâcehesinde ale'l-infirâd istişhâd olunduklarında mezkûr Havlanî Mahallesi ahalisinden olub Van Vilâyeti'nde ârâm-sâz asâkir-i şâhâne topçu efradından iken bundan akdem fevt olan Mahmud ile müdde'î-i mezbûr Zerko li ebeveyn er karındaşlar olup babaları ismi Molla Ali ve dedeleri ismi Yusufdur ol vechile müteveffâ-yı mezbûrun verâseti asûbet-i nesebiyye cihetinden müdde'î-i mezbûr Zerko ile gâ'ib ani'l-meclis vâlideleri ma'rifetü'z-zât Nasıra bint-i İsmail bin Abdullah'a münhasıra olmağla müteveffâ-yı mezbûrun bunlardan başka vârisi ve terekesine müstahıkk-ı âharı yokdur biz bu husûsa bu vech üzre şâhidiz şehâdet dahi ederiz deyü herbiri müttefiku'l-lafz ve'l-ma'nâ bi'l-muvâcehe ber-nehc-i şer'î edâ-yı şehâdet etdiklerinde deyü her biri müttefiku'l-lafz ve'l-ma'nâ bi'l-muvâcehe ber-nehc-i şer'î edâ-yı şehâdet eyledikleri. Fî 21 Zi'l-hicce

Şâhid mezbûr Müdde'â-aleyh mezbûr

Şâhid mezbûr Müdde'iye-i mezbûr

Şâhidân-ı mezbûrân alenen lede't-tezkiye havale-şud. Fî 21 Zi'l-hicce

18.Sahife

Şâhidân-ı mezbûrân Havlanî Mahallesi ahalisinden Sûfî İbrahim bin İsmail bin Hamido ve Salih ibn-i Abdo bin Hamza nâm şâhidâne adl ve makbûllü'ş-şehâde idükleri mahalle-i mezkûrenin imâmı Hafîz Abdulkâdir Efendi bin Hacı Hafız Efendi ve muhtârı Mahmud bin Mahmud … tarafından mestûre varakası zirlerinde şerh ve temhîr edilerek i'âde olunmağla mestûre varakası mahkeme-i şer'iyye kaleminde

tobra-i mahsusa vaz’ ve hıfz edilmişdir. Fî 22 Zi’l-hicce sene [1]312 ve Fî 22 Mayıs sene [1]312

Başkâtib Mahkeme-i Şer’îyye-i Siird

Şâhidân-ı mezburân usûl-i mevzu’âsına tatbikân evvelâ sırran tezkiye olunub adl ve makbûlü’ş-şehâde idükleri nâtık olan bir kıt’a varakâs-ı mestûre vurûd etmekle ba’dehû müzekkiyân mûmâ-ileyhimâ mezkûr Havlanî Mahallesi imâmı Hafız Abdülkâdir Efendi bin Hacı Hafîz Efendi ve muhtârı Mehmed bin Mahmud ve Siirt Bidâyet Mahkemesi a’zâ mülâzımı Yusuf Efendi ibn-i Molla Abdürrezzak ve Re’s Mahalleli Mehmed Said bin Süleyman nâmûn kesândan bi’l-muvâcehe alenen lede’t-tezkiye adl ve makbûlü’ş-şehâde idükleri iş’âr ve ihbâr eyledikleri. Fî 22 Zîl-hicce sene-i minhü

Müzekkî Müzekkî

Mahmud Said bin Süleyman Muhtar Mehmed mezkûre

Müzekkî Müzekkî

İmâm mahalle-i mezkûre Yusuf Efendi

Müdde’â-aleyh mezbûr Abdülhakim Müdde’î-i mezbûr Zerko

Şâhidân-ı mezbûran şehâdetleri makbule olmağın mûcebince müdde’î-i mezbûrun ber vech-i muharrer verâset müdde’âsına hükm ve tenbîh-i şer’î-şud. Fî minhü

Medîne-i Siird mahâllatından Kasar Mahallesi ahalisinden Abdülmecîd ibn-i Dervîş ve Babü’l-Garb Mahallesi ahalisinden Abdülmecîd bin Seyyid Ali Nazif Mahallesi ahalisinden Hacı Mehmed bin Hacı Abdülferîd namûn kesândan herbiri meclîs-i şer’-â hatır-ı levâzımı’t-tezkîre mezkûr Kasar Mahallesi ahalisinden İsmail bin Yusuf hâzır olduğu halde Karakol Mahallesi’nde sâkin iken bundan akdem fevt olan Fettah Efendi ibn-i Hacı Berho’nun sulbî sağîr oğlu Reşid ve sulbiye sağîre kızları Gülay ve Hatun ve Necmiye ve Hanım’ın vakt-i rüşd ü sedâdlarına değin tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer’i şerîfden bir vâsi nasb u ta’yîni ehemmü elzem olup sağîrun-ı mezbûrûnun halalarının zevci işbu hâzır-ı bi’l-cümle mezbûr İsmail bin Yusuf … müstakîm vaz’ her cihet vesâyet uhdesinden gelmeğe muktedir vesâyet-i sağîrûn-i mezbûrun hakkında enfa’ ve evlâ olduğunu … şehâdette ihbâr eyledikleri. Fî 20 Muharrem sene [1]314

Abdülhâkim bin Derviş Abdülhakim bin Seyyid Ali

Hacı Mehmed bin Hacı Abdürrezâk İsmail bin Yusuf

Mezbûr İsmail vasiyy-i nâsb u tâyin olundu

19.Sahife

Müdde'î-i Bitlis mahâllatından Karataş Mahallesi ahalisinden sâhib-i arzuhâlimizde bin Halid bin Sofu Hüseyin medîne-i Siird Mahkeme-i Şer'iyyesine mahsûs odada ma'kûd meclîs-i şer'-î enverde mezkûre medîne-i Siird mahâllatından Meydan Mahallesi ahalisinden Ahmed bin Yusuf müdde'âdan Mezbûr Ahmed'in yedinde olub işbu mahkeme-i şer'iyye sahâsına götürülerek ma'rifet-i şer'le mu'âyene olunan iki … … kırmızı … renginde… … bin üç yüz yedi … yüz elli guruş …merkeb yedimde olan … … ve mütevvellîd olûb binâ'en malım ve mülküm iken işbu târih-i zabtdan on beş ay akdem yedimde.ga'îb olunmuşidi el-hâletü hâzihi mezkûr bârgîri? Müdde'â-aleyh mezbûr Ahmed'in yedinde görmemle merkeb mezkûru bana redd ü teslîme mezkûr Ahmed'in tenbîh olunmak bi'l-istihkâk matlûbumdur deyü da'vâ etdikde olduğu cevâbında müdde'î-i mezbûre … ber-vech-i muharrer müdde'âsına külliyen inkâr etmekle mezkûr merkeb işbu târih-i zabtdan üç sene akdem … mezkûr Meydan Mahalleli Mehmed bin Yusuf müdde'âsına yüz altmış guruş sehmi birle … eylediğinde ol-vechîle şirâ'en mâlım ve mülkümdür deyü def'a ve tasaddî eylediği .Fî 17 Haziran? sene [1]312

Müdde'â-aleyh mezbûr Ahmed Müdde'î-i mezbûre Hamide

Fî 18 Muharrem sene [1]314

Müdde'î-i mezbûrân mühürleri bulunmağla müdde'â-aleyh mezbûr Ahmed … olub zirînde … yazısıyla imzâsıyla …. …. Yazdığını ve müdde'î-i mezbûr Mirzônun okuya?yazdığını bulunduğundan ismi zirine parmak işareti huzurumuzda vaz'eylediğini tarafından şehâdet makamında takdir ediyoruz

Müdde'î-i mezbûr … beyyine ikamesine havale-şud

Müdde'iye-i mezbûrân müdde'âsına mutâbık beyyine tâleb olundukda nefsi Bitlis mahâllatından Karataş Mahallesi ahalisinden Taceddin bin Şahveled?bin İsa bin Hüseyin ve Mustaf bin Abdülcelîl?bin Abdullah ve Cündi bin Sadık?bin Hoca bin Şaban bin veliyyi?nâmân kimesneler müdde'âmı isbât ediyorum ve başka şâhidlerim dâhi vardır dediniz.Fî

Müdde'î-i mezbûr isimlerini yazdırdığı parmak işâreti vaz'-eyledğini ve müdde'â-aleyh dâhi ismini yazdırdığı hatt-ı ve … imzâsını yazdığını müşâhede … okuyoruz

20.Sahife

Müdde'î-i mezbûr tarafından meclîs-i şer'â ikâme edilûb bâlâda isimlerini yazdırıldığı şuhûddan eyledikleri anlaşılan herbiri nefs-i Bitlis mahâllatından Karataş Mahallesi ahalisinden Taceddin Şaban?zabtdan Cundi bin İsa'dan ve Hoca nâmân kimesneler lî-

ecli’ş-şehâde hâzırûn olmalarıyla müdde’î-i mezbûr Ahmed bin Miran muvâcehesinde ale’l-infîrad istişhâd olunduklarında meclîs-i şer’â sahâsına izhâr edilerek müdde’â mezkûr müzek kiyanisâbet ederek … işbu …. …. Ağzı kulakları …. Renginde … yedi yaşında bir re’s merkeb müdde’î-i mezbûr … Mirza bin Halid’in … …. Biz bu husûs-u bu vech üzre şâhidiz şehâdet dâhi ederiz deyü herbiri müteffiku’l-lafz ve’l- ma’nâ bi’l-muvâcehe edâ-yı şehâdet şâhid eyledikleri. Fî 25 Muharrem sene [1]314 ve Fî 24 Haziran sene [1]312

Müdde’â-aleyh a’zâ Müdiri Müdde’â-aleyh mezbûr Mirza

Şâhidan müdde’î-i ve müdde’â-aleyh mezbûrûn isimleri ve zirînde mühürleri bulunmayûb müdde’â-aleyh zabtı İmzâ dedikleri isimleri parmak işareti vaz’ eylediklerini huzurumuzda vuku’bulunduğunu takdir ederiz

Derkenar: Şâhidân-ı mezbûran sırran alenen havale-şud

21.Sahife

Medîne-i Siird’e tâbi’ Şirvan kazâsı kurâsından Sebab karyesinde sâkine sâhibe-i arz-ı hâl Ayşe bint-i Emin meclis-i şer’-i hatîr-i lâzımü’t-tevkîrde an asl Silvan kazâsı kurâsından ve Deyrun karyesi ahâlîsinden olup el-hâletü hâzihi medîne-i mezbûrede ârâm-sâz jandarma üçüncü piyâde bölüğü efradından zevc-i mutallakı Abdülaziz bin Hüsnü mahzarında da’vâ ve takrîr-i kelâm edüp mezbûr Abdülaziz bundan akdem zevc-i dâhilim iken beni bâ’inen tatlîk etmekle mezbûr Abdülaziz’in firâşından hâsıl ve benden mütevellid olup hâlâ hurc u terbiyemde bulunan bulunan Ramazan nâm sağîrin nafaka ve kisve bahâsı ve sâ’ir havâ’ic-i zarûriyyesi olmak üzre babası mezbûr Abdülaziz üzerine kadr-ı ma’rûf olan beher yevm altmışar paradan şehrî kırk beş guruş kıbel-i şer’-i şerîfden farz ve takdir olunmak matlûbumdur deyü da’vâ etdikde mezbûr Abdülaziz dahi cevâbında fi’l-hakîka müdde’iye-i mezbûre-i zevce-i mutallakası ve sağîr-i mezbûr Ramazan dahi sulbî sağîr oğlu ve bi-hakkı’l-hızâne vâlidesi mezbûrenin hucr u terbiyesinde bulunduğunu tâyi’an ve kat’iyyen ikrâr u i’tirâf edüp mâ’adâ meblâğ-ı mezkûr şehrî kırk beş guruşun kadr-ı ma’rûf olduğu hakkındaki müdde’iye-i mezbûrenin müdde’âsını inkâr birle ancak beher yevm on beşer paradan şehriye on bir guruş on para vermeğe kudreti kifâyet edebileceğini suret-i def’de … etmekle beyân eylediği. Fî 19 Muharrem sene [1]314 ve Fî 18 Haziran sene [1]312

Müdde’â-aleyh mezbûr Müdde’iye-i mezbûre

Müdde’î-i ve müdde’â-aleyh imzâları zîrinde mühürleri bulunduğundan parmak işareti vaz’ eylediklerini bi’ş-şâhid tasdîk ederiz. Fî 19 minhü

… Hacı Bekir … Ali bin Ahmed

Müdde’iye-i mezbûre kadr-ı ma’ruf müdde’âsıyla beyân-ı havale-şud

Siird Sancağı Bidâyet Mahkemesi a’zâ mülâzımı Yusuf Hayalî Efendi ibn-i Abdürrezak ve mahkeme-i mezkûre icrâ mübâşiri Ferhad Ağa ibn-i Abdullah ve

Zabtiye Çavuşu Hüseyin bin Ömer nâmûn ehl-i hibre meclîs-i şer'-î hazırân olub sağîr-i mezbûr Ramazan'ın nafaka ve kisve bahâ ve sâ'ir levâzım havâ'ic-i zarûriyyesiçun beher yevm ellişer paradan şehrî otuz yedi buçuk guruşun kadr-ı ma'rûf idüğü müdde'â-aleyh mezbûr Abdülaziz muvâcehesinde alâ-târiki'ş-şehâde ihbâr eyledikleri. Fî 19 minhü

Zabtiye Çavuşu Hüseyin Müdde'â-aleyh mezbûr Abdülaziz

Mezbûr Ferhad Ağa Müdde-iye-i mezbûre Ayşe

Mülâzım a'zây-ı Mahkeme-i Bidâyet

Derkenar: Müdde'â-aleyh mezbûr huzûr-u şerîfe işbu şühûddun sancağında bizzât hâzîr bulunmuş ise de imzâsı zirînde temhîr ve istikâf? eylediği. Fî 19

Derkenar: Kadr-ı ma'rûf idüğü lede'ş-şer'i'l-mezbûr zâhirin ve mütehakkık olan beher yevm ellişer paradan şehrî otuz yedi buçuk … tasdîk olundu. Fî 19

22.Sahife

Medîne-i Siirt mahâllatından Re's Mahallesi'nde sâkin iken bundan akdem fevt olan … … …. ammîsi nâm kimesnenin verâset-i zevce-i menkûhâ-i metrûkeleri Hânımî bint-i Nasıro… benim Abdurrahîm ile sulbîye kebîre kızı Emine Hatûn münhâsıra ve tahsîsî mesele-i mirâsları ve on altı sehmi olub sihâm-ı mezkûreden bir sehmi zevcetân-ı mezbûretân Hanımî ve Hami ve on dört sehmi bint-i mezbûre Emine Hatûn … olduğu bi'l ihbârları lede'ş-şer'i'l-enver zâhir ve mütehakkık olduktan sonra verese-i mezbûreden zâtı şerîf-i şerîile ma'ruf sâhib-i arzuhâl bint-i kebîre Emine Hatûn medîne-i mezbûre mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada ma'kûd meclîs-i şer'-i münîrde mahalle-i mezkûre ahalisinden Mehmed bin Süleyman muvâcehesinde mahalle-i mezkûre kâ'in bir tarafdan Cami'ül-Fecr Mescîdi ve bir tarafdan … …. ve bir tarafdan … … … İbrahim hâneleri … mahdûd müteveffâ-yı bir oda ve tahtâni beş oda ve bir ayvan ve bir havlu müştemil bir bâb menzil babam ve murisimiz müteveffâ-yı mezbûr … … sâthında yedinde müstâkıllen mâlım ve mülküm olûb ba'de vefatına mesele-i mirâslarımız vechîle bize murisimiz olmuşken mezbûr Mehmed menzîl-i mahdûd mezkûrun cenûb-u cîhetinde vâ 'ki tahtâni iki oda ve bir ayvan ile havlu su selâse erbâ' (bir tarafdan Cami'ül-fecr Mescidi ve bir tarafdan İbrahim ve bir tarafdan müteveffâ-yı mezbûr … hâneleri ve bir taraf-ı râbi'i ile mahdûd Kâtib Mahkeme)mikdârını fuzûlen ve tegâlluben zâbt ve vuzuh pederler olmağla su'al olunub vâzı'ûl-yed olduğunu mezkûr iki oda ve bir ayvan havlu selâse … …. …vech-i layıkıyla bana teslîm mezbûr Mehmed'e … olunmak bi'l-verâse tâleb ediyorum deyü da'vâ etdikde mezbûr Mahmud dâhi cevabında zikr olunan iki oda ve bir ayvan vücuda gelmekde selâse erba' … mefrezesinde el-yevm vâzı'ûl-yed olduğunu tâyi'ân ve kati'iyyen u ikrâr edûb lâkin mezkûr iki oda ve bir ayvan … …. Selâse ve erbâ'?mefrezesi müteveffâ-yı mezbûr Hamisine?vefâtından bir sene mukaddem bin üç yüz guruş sehmi yetmiş medfu' ve mukâbile mezbûr Mahmud'un iştirâ ve teslim ve

kabz u kabûle edûb ol vechîle zikirleri geçen iki oda ve bir ayvan … selâse erba … mefrezesi yedinde şirâ'en malım ve mülkümdür deyü def'u tasâddî eylediğinde mezbûre Emine Hatun müdde'â-aleyh mezbûr Mehmed'in def' meşrûhu … inkâr eylediği. Fî Muharrem sene [1]314 ve Fî 19 Haziran sene [1]312

Müdde'â-aleyh mezbûr Mahmud Müdde'î-i mezbûre Emine

Müdde'î-i mezbûre … beyyine ikamesine havale-şud. Fî 21 Muharrem sene [1]312

Müdde'iye-i mezbûre Emine Hatun tarafından lî-ecli'ş-şehâde meclîs-i şer'â ikâme edilen herbiri marru'z-zikr Re's Mahallesi ahâlinden Taceddin İbrahim Ağa ibn-i Hacı İsa bin Abdurrahîm ve Dervîş bin Ağa ibn-i Hacı Bekir ibn-i Hacı Ali nâmûn kesândan meclîs-i şer'-â hâzırûn-ı olmalarıyla istişhâd olunduklarında menzil-i mahdûd ve mezkûreden zikr olunan iki oda ve bir ayvan ve havlusuna selâse-i erba' … mefrezesinde müdde'â-aleyh mezbûr Mahmud'ul-el-yevm vâzı'ûl-yed deyû … bir tafsil-i zikr-i beyân ederek müttefiku'l-lafz ve'l-ma'nâ bi'l-muvâcehe ber-nehc-i şer'î edâ-yı şehâdet eyledikleri

Şâhid Derviş bin Hacı Bekir bin Hacı Ali Müdde'îye-i mezbûre Emine

Şâhid İbrahim bin Hacı İsa bin Abdurrahman Müdde'â-aleyh mezbûr Mehmed

Derkenar: Şâhidân-ı mezbûran sırrân alenen led't-tezkiyye havale-şud

23.Sahife

Şâhidân-ı mezbûrân Re's Mahallesi ahalisinden İbrahim bin Hacı İsa bin Abdurrahîm ve Dervîş bin Hacı Bekir bin Hacı Ali nâm şâhidân adl ve makbûlü'ş-şehâde idükleri mahalle-i mezkûrenin imâmı Mehmed Efendi ibn-i Molla Hüseyin ve muhtârı Yasin bin Heşo tarafından mestûre varakas-ı zirînde şerh' ve temhîr edilerek i'âde olunmağla mestureden varakas-ı mahkeme-i şerîyye kaleminde tobrada mahsûsuna vaz' ve hıfz olunmuştur. Fî 27 Muharrem sene [1]314

Mahkeme-i Şer'iyye-i Siird

Şâhidân-ı mezbûrân usûl-i mevzû'âsına tatbîkan evvel sırran tezkiyye olunub adl ve makbûl olduklarını nâtık olan ber-varakamızda vurûd etmekle ba'dehû müzekiyyân mumâ-ileyhimâ mezkûr Re's Mahallesi imâmı Mehmed Efendi ibn-i Molla Hüseyin ve muhtarı Yasin bin Heşo ve mahalle-i mezkûrey-i Hacı Mehmed Ağa ibn-i Hacı Ali ve Kasar Mahalleli Abdülmecîd bin Dervîş ibn-i Molla Yusuf nâmûn kesândan alenen lede't-tezkiye adl ve makbûlü'ş-şehâde idükleri iş'âr ve ihbâr eyledikleri. Fî 27

Müdde'â-aleyh mezbûr

24.Sahife

Merkez-i livâ olan medîne-i Siird mahallâtından Ayn-ı Haleb Mahallesi'nde sâkin teb'a-i Devlet-i Aliyye'nin Keldani Katolik milletinin matranı hürmetlü Emaunel

Efendi ibn-i Toma medîne-i mezkûre mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada ma'kud meclîs-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde livâ-i mezkûr muhâsebecisi vekîli olup zikrî âtî akd-i hibeyi cânib-i Hükûmet-i seniyye içün kabûl ve arsa-i mevhûbeyi teslîm ve ahz u kabz ve kâbulü kıbel-i şer'-i şerîfden re'y olunan Behçet Efendi ibn-i Yusuf Ağa mahzarında bi-tav'ihî ikrâr-ı tam ve takrir-i kelâm edüp mahalle-i mezkûre livâ-i mezkûr hükümet konağı ittisâlinde vâki' mâlik ve mutasarrıf olduğum ma'lûmu'l-hudûd ve'l-cîrân arsa-i hâliyemden bir tarafdan mahkeme-i şer'iyye dâ'iresisi ve iki tarafdan mezkûr arsanın kısmı bâkîsi ve taraf-ı râbi'i tarîk-i âmm ile mahdûd tûlen dört buçuk ve arzan sekiz arşun mahallini bi'l-ifrâz rızâmla cânib-i Hükûmet-i seniyye içün mûmâ-ileyh Behçet Efendi 'ye hibe ve temlîk ve teslîm eylediğimde ol dahî ber-vech-i muharrer ittihâb ve temellük ve tesellüm ve kabz u kabûl etmekle fî mâ-ba'd arsa-i müfreze-i mevhîbe-i mahdûde-i mezkûrede benim asla ve kat'a alâka ve medhalim kalmayub Hükûmet-i seniyye'nin mülk-i mevhûb-ı sahihi ve hakk-ı sarîhi olmuşumdur keyfe mâ'yeşâ ve hasbe mâ-yahtâr mâlik ve mutasarrıf olsun dedikde muma-ileyh Behcet Efendi dahi mûma-ileyh Matran Emanuel Efendi 'yi cemi'kelimât-ı meşrûhasında tasdik eylediğini. Fî 20 Muharrem sene [1]314 ve Fî 21 Muharrem sene [1]312

Mezbûr mumâ-ileyh Behçet Efendi ibn-i Yusuf Ağa

Mezbûr mumâ-ileyh Matran Emanuil Efendi

Medîne-i Siird mahallâtından Meydan Mahallesinde sakin bunda akdem fevt olan Hacı Mustafa bin Hacı Yusuf verâset-i zevce-i menkuhâ-i metrûkesi Alişan bint-i Ferhad ile sulbi kebîre oğulları … ve sulbîye kebîre kızı Hamide ve muhâsıra ve tahsîs-i mesele-i mirâsları sekiz sehmden olub sihâm-ı mezkûreden bir sehm-i zevce-i mezbûre Alişan ve iki yüz sehmi altı sehmi …mezbûrun … Hüseyin'e ve bir sehmi bint-i mezbûre … olduğu bi'l-ahbâr lede'ş-şer'î levâzuz'-zahirde ve müstehakk-ı olduktan sonra sağîrûn-ı mezbûretâni vâlidesi … bâ-hüccet-i şer'iyye vasiyy-i mansûbu mezbûre Alişan Hatûn meclîs-i şer'î hatîr-ı levâzımû't-tevkîrde takdir-i kelâm edûb müteveffâ-yı mezbûrûn terkîsine gayr-i menkûlesinden medîne-i mezbûre çarşısından kâ'in bir tarafı Halenzeli Hacı Pazarında?vâkf-ı dükkânı ve bir tarafdan Abdo bin Hacı Mustafa dükkânı ve tarafeynî tarîk ile mahdûd ve bir bâb dükkânı ana fe'an ?müşerref harâb?ve maîl?endâm olub sâğîre-i mezbûretâni ber minvâl-i meşrûh' bir sehmi … … ta'mîre malı olmağla beraber bin ve verese-i kibâr mezbûredan herbirimiz … … … bey' ve furûht etmeye muradımız olmağla sâğireten mezbûretâni kâbil … … mezkûre … lî-ecli'l-irbâh eytâmında Eytâm Sandığı'nda kâbz u sâğîre-i mezbûre hakkında az her cihet evvelâ enfa' olmağla ber minvâl-i meşrûh sâğire-i mezbûretâni hisse-i mezkûresinde … kable'l-şerîfeden bâ ki … … matlûbumdur. Fî Muharrem sene [1]314

Sâğîre-i mezbûre … vasiyy-i Alişan

Müdde'î –i mezüre ber-vech-i muharrer ta'rifiyle beyâna havale-şud. Fî minhü

25.Sahife

An asl BitlisVilâyeti dâhilinde merkez-i li vâ olan medîne-i Siird mahallâtından Sur Mahallesi'nde sâkin teb'a-i Devlet-i Aliyye'den Ermeni Milletinden olub işbu târih-i tarihinden on sekiz gün akdem nefs-i Erzurum'un Demir Hânı'nda mukim iken fevt olan Murat veled-i Abraham veled-i Maksi Marat'ın sulbî kebîr oğlu ve ber-vech-i âtî vârisi olduğunu iddi'â eden sâkin sâhib-i arz-ı hâl Ciro ibnü'l-merkûm Murat medîne-i mezbûre mahkeme-i şer'iyyesine ma'kûd meclis-i şer'-i münîrde mahalle-i mezkûre sâkinlerinden ve millet-i merkûmeden Gazar veled-i Maksi Haçi muvâcehesinde üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edüp babam müteveffâ-yı merkûm Murat veled-im Abraham'ın verâseti asûbeti nesebiyye cihetinden benimle zevce-i metrûkesi vâlidemiz gâ'ibet-i ani'l-meclis Verdi ibnet-i Şiro Tercüman ve li-ebeveyn kız karındaşımız kezâlik gâ'ibet-i ani'l meclis Marta'ya münhasıra ve tashîh-i mesele-i mirasımız yirmi dört sehmden olup sihâm-ı mezkûreden üç sehmi vâlidemiz mezbûre Verdi'ye ve yedi sehmi kız karındaşım mezbûre Marta'ya ve on dört sehmi bana musîbe olmağla binâ'en-aleyh babam ve mûrisimiz müteveffâ-yı merkûmun hayâtında merkûm Gazar zimmetinde cihet-i karz-ı şer'îden alacak hakkı olan yirmi dört guruşu kable'l-ahz ve'l-istifâ ber-vech-i muharrer fevt olup mesele-i mîrâsımız vechile bize münhâsıra olmağla ber tashîh-i mezkûr benim hisse-i irsiyye-i şer'iyyeme isâbet eden on dört guruşu merkûm Gazar'dan bi'l-verâse hâlen taleb ederim deyü da'vâ etdikde merkûm Gazar dahi cevâbında meblâğ-ı karz-ı mezkûr yirmi dört guruş zimmetinde hâlen müteveffâ-yı merkuma deyni olduğunu tâyi'an ve kat'iyyen ikrâr u i'tirâf edüp müdde'î-i merkûmun mâ'adâ ber-vech-i muharrer verâset müdde'âsını inkâr eylediği. Fî 11 Safer sene [1]314

Müdde'î-i merkûm Ciro veled-i Murat

Müdde'â-aleyh merkûm Abraham veled-i Maksi Haçi

Derkenar: Müdde'î-i verâset müddeâsını beyyine ikamesine havâle-şud

müdde'iye-i merkûm Ciro'dan müdde'âsını mutâbık beyyine tâleb olundukda Sur Mahallesi ahâlinden ve Ermeni milletnden Davud veled-i İsa Abdenyo ve Oseb veled-i İspatoramirhan veled-i Karapet? Ve Hanna veled-i İspatoramirhan nâmun kesândan müdde'âmı isbât ediyorum başka şâhidlerim dâhi vardır iktizâ ederler onları da ikâme edelim dediği .Fî 11 Safer sene [1]314

Müddeî-i merkûm Gazar Müdde'î-i merkûm Ciro

Müdde'î-i merkûm Ciro tarafından meclîs-i şer'â ikâme edilûb ismini yazdırdığı şühuddan eyledikleri anlaşılan herbiri Sur Mahallesi sâkinlerinden ve Ermeni milletinden Davut veled-i İso Abdenyo ve Hanna veled-i İspatoramirhan nâmân kimesneler li-ecli'ş-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olmalarıyla müdde'â-aleyh mezkûre sâkinlerinden millet-i merkûmeden Gazar veled-i Maksi Haçi muvâcehesinde ale'l-infirâd istişhad olunduklarında mezkûr Sur Mahallesi sâkinlerinden olup işbu târîhden

on sekiz gün mukaddem nefs-i Erzurum'un Demir Hânı'nda mukîm iken olan Murat veled-i Abraham'ın verâseti âsubet-i nesebiyye cihetinden müdde'î-i merkûm Ciro gâ'ibet-i ani'l –meclis zevce-i Verdi ibnet-i Tercüman ve sulbîye kebîre kızı Marta'ya münhasıra olmağla müteveffâ'yı merkûmun bundan başka vârisi ve tereksine müstehıkk-ı âharı yokdur biz bu husûsa bu vech üzre şâhidiz şehâdet dahi ederiz deyü herbiri müttefiku'l- lafz ve'l –ma'nâ bi'l-muvâcehe şehâdet şer'i eyledikleri .Fî 11 Safer sene [1]314

Müdde'â-aleyh merkûm Gazar Şâhid merkûm Hanna

Müdde'î-i merkûm Ciro Şâhid merkûm Davud

Derkenar: Sırran alenen tezkiyye havâle-şud

26.Sahife

Şâhidân-ı merkûmân Sur Mahallesi'nde Ermeni Milleti'nden Davud veled-i İsa ve Hanna veled-i İspatoramirhan nâmân kimesneler adl ve makbûlü'ş-şehâde idükleri millet-i merkûmeden re'îs-i rûhânîsi Otoros veled-i Dikrikilyan ve muhtârı Melko veled-i Sergis Bâzergân tarafından mestûre bâ-varaka-i zirinde şerh' ve temhîr edilerek i'âde olunmağla mestûre varâkası meclîs-i şer'â kaleminde tobra-i mahsûsuna hıfz olunmuşdur. Fî 15 Safer sene [1]314

Kâtib Mahkeme-i Şer'iyye Siird

Şâhidân-ı merkûmân usûl-i mevzu'âsına tatbîkan evvelâ sırran tezkiye olunûb adl ve makbûlü'ş-şehâde idükleri nâtık mestûre vurûd etmekle ba'dehû merkûmân ile merkûmândan Otoros veled-i Dikrikilyan ve Melko veled-i Sergis Bazergân'dan ve millet-i merkûmeden Alkin veled-i Marat ve Yanos ve veled-i Maksi Agob nâmun kesândan bi'lmuvâcehe alenen lede't-tezkiye adl ve makbûlü'ş-şehâde idükleri iş'âr ve ihbâr eyledikleri. Fî 15 Safer sene [1]314

Müdde'â-aleyh Müdde'iye-i merkûm Müzekiyye-i merkûm

Müzekiyye-i merkûm Müzekkiye-i merkûm

Derkenar: Mûcebince müdde'î-i mezbûrun verâset müdde'âsına ba'de'l- hükmü tenbîh-i şer'î-şud

Medîne-i Siird mahallâtından Kasar Mahallesi'nde sâkine sâhibe-i arz-ı hâl zâtı mahalle-i mezkûreli Hasan bin Hacı İsa ve Şeyhcik bin Şeyh İbrahim ta'rîfleriyle mu'arrefe Ayşe Hanım ibnet-i Mehmet meclis-i şer'-i münîrde an asl Harput Vilâyeti dâhilinde Çemişgezek kazâsı ahâlîsinden olup mukaddemâ Siird Zabtiye üçüncü taburunun birinci bölüğünün yüzbaşısı iken el-hâletü hâzihi Erzurum Vilâyeti'ne tâbi' Bayezıd sancağında ârâm-sâz Jandarma birinci alayının üçüncü taburunun birinci bölüğünün piyâde yüzbaşlığına me'mûriyeti nakl eden halen mu'arrefen Re's Mahallesi'nde sâkin Yusuf Efendi ibn-i Hasan muvâcehesinde mûmâ-ileyh Yusuf

Efendi'nin sulbiye kızı iki yaşında Münire nâm sağîre hâzır olduğu hâlde sağîre-i mezbûrenin ümmü'l-ümmü olmamla kızım mezbûre Sıdıka Hanım'ın vefâtı hasebiyle hakkı hızâne benim iken mûmâ-ileyh Yusuf Efendi bi-gayri hakk-ı sağîre-i mezbûreyi zabt eder olmağla su'âl olunup sağîre-i mezbûreyi bu sağîre-i mezbûre içün nafaka tadîrini taleb etmeyüp kezâ mâlımdan infâk ve iksâya râziye olmamla sağire-i mezbûreyi bi-hakkı'l-hızâne bana teslîme mûmâ'ileyh Yusuf Efendi'ye tenbîh olunmak matlûbumdur deyü da'vâ etdikde mûmâ-ileyh Yusuf Efendi dahi cevâbında müdde'iye-i mezbûrenin da'vâyı meşrûhasını tamâmıyla tâyi'an ve kat'iyyen ikrâr u i'tirâf edüp lâkin bu sağîre-i mezbûrenin babası ve veliyy-i akrebi olub sağîre-i mezbûrenin hakk-ı hucr u terbiyesi bana münhasıra olmağla beraber bu kerre Bayezid sancağın müntehi-i azîmet olup sağîre kızımızın müdde'iye-i mezbûre nezdinde kalmasına aslâ emniyyetim olmamağla binâ'en-aleyh sağîre-i mezbûreyi müdde'iye-i mezbûreye teslîm etmem deyü suret-i def'de ibrâ u kelâm eylediği. Fî 14 Safer sene [1]314

Müdde'â-aleyh mezbûre Yusuf Ağa Müdde'iye-i mezbûre Ayşe

Derkenar: Mûmâ-ileyh Yusuf Efendi'nin def'-i ibrâ eylediği … kendüye ba'de't-tefhîm sâlifü'z-zikr ikrar u i'tirâfı mûcebince sağîre-i mezbûre Ayşe Hatûn'a münhasıra olmağla mezbûrey-i müdde'î-i mezbûr Yusuf Efendi'ye tenbîh olunduğu ve tescîl olundu.

27.Sahife

An asl Mardin Sancağı tabiî-i nefsî Cizre kâzasında … Mahâllesi sâkinlerinden olub hâlen mezkûr livâ olan medîne-i Siird mahallâtından Ba'bül-Garb Mahallesi'nde mukîm zat-ı mahalle-i mezkûreyi Hacı Abdülmecîd Efendi ibn-i Mevlûd Efendi ve Mahmud ibn-i Şeyh Musa ta'rifiyle ma'ruf sâhibe-i arzuhâl Rahime Hatun'dan ibnet-i Mehmed meclîs-i şer'-î münîrde medîne-i Siird mahâllatından Kasar Mahallesi'nde sâkin deruni arzuhâlde ism-i mezkûr Şeyhcik ibn-i Şeyh İbrahim muvâcehesinde bin iki yüz guruş sehm-i mehr-i mu'accel … mezbûr Şeyhcik zevce-i menkûha-i metrûkesi iki mezbûr Şeyhcik işbu târih-i zabtdan on gün mukaddem binâ'en tatlîk etmekle mezbûr Şeyhcik zımmında mukarrer ma'kud-u olan mehr-i mu'accel mezkûr iki yüz guruşa bana ifâ-yı mezbûr Şeyhcîk ve bin el-hâletü hâzihi mezbûr Şeyhcik firâşından hâlen olmak vaz' … iddetim nafakasına deyni kadr-ı ma'ruf olan şehrî otuz beş guruş sehmî kararı tasdîk olunmak matlûbumdur deyü da'vâ-yı etdikde mezbûr Şeyhcik dâhi cevâbında müdde'îye-i mezbûre zevce-i menkûha-i medhûl bahâsı olduğunu ve ber-vech-i muharrer binâ'en tatlîk eylediği tâyi'an ve kat'iyyen ikrâr u i'tirâf edûb ma'âda mehr-i mu'accel esîla tesmîyye olunmuşdur deyü müdde'iyye-i mezbûrenin … meblâğ-ı mezkûre ve ber-vech-i muhârrer … kadr-ı ma'ruf nafaka müdde'âlarını külliyen inkâr birle müdde'iyye-i mezbûre benimle … … … tâlebde bulunmağla bin mezbûreyi tabiiyle tâtlîk eylediğinden … nafaka vesâire gibi … vermeğe bana … … lâzım eylediği. Fî 14 Safer sene [1]314

Ma'rûf mezbûr Mehmed Şeyh Musa Şeyh Mehmed

Müdde'â-aleyh mezbûr Şeyhcik

Müdde'î-i mezbûre Râsim

Müdde'iye-i mezbûre Rasim ve müdde'â-aleyh mezbûr Şeyhcik imzâları zirînde mühürleri olmayub parmak işareti vaz' eylediklerini ber-vech-i muharrer iki tarafın ifadeleri bâlâda yazıldığı gibi huzurumuzda vuku' bulunduğunu şehâdet … tasdik eyliyoruz. Fî 14 Safer sene [1]314

Şahid Abdülmecîd bin Seyyid Ali Şahid Abdülhakim ibn-i Mahmud

Derkenar: Müdde-iye-i mezbûr ber-vech-i muharrer mehr-i mu'accel müdde'asıyls kadr-ı ma'ruf nafaka duâsını isâbet içün beyyine ikâme-şud

28.Sahife

Medîne-i Siird mahallatından Re's Mahallesi'nden sâkin olub … …. … … sâhib-i arzuhâl zat-ı Şeyh Halef Mahallesi Ömer Efendi ibn-i İsmail ve Re's Mahalleli Ahmed Efendi ibn-i Bekir ta'rifiyle mu'arrefe … ibnet-i Hacı Ömer … medîne-i mezkûre mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada ma'kûd meclîs-i şer'-i hatır-ı levâzımı't-tevkîrde mahalle-i mezkûrede sâkin kezâlik on beş yaşında olub … … bölüğü temîk olmağla bölüğü … … arzuhâlde ismî mezkûr Hasan bin Hacı Ömer bin Abdurrahman muvâcehesinde üzerine davâyı kelâm edûb işbu târih-i zabtdan herbiri sene mukaddem ve mezbûr Hasan'dan herbirimiz hâl-i … olub mahalle-i mezkûre kâ'in hânemizin … aralığından diğer … … mezbûr Hasan yanımıza gelûb beraber … ettikde mezbûr Hasan yanımızda kabûl ettiğimiz mebnî mezbûr Hasan … muvâcehesinde bir … kaldırûb bana etdikde su'al görmeğe isâbet etmekle ve derhal mezkûr su'al göndermeğe … çıkub evvela … mezkûr su'al görmeğe … … olub … … icrâ olunmak matlûbumdur deyü da'vâ etdikde mezbûr Hasan dahi cevabında müdde'iye-i mezbûresinde da'vâ-yı meşrûhasını külliyyen inkâr eylediği. Fî 18 Safer sene [1]314

Müdde'â-aleyh mezbûr Hasan Müdde'-iye-i mezbûre Safiye?

Müdde'â-aleyh mezbûrân Safiye ve Hasan imzaları zirînde mühürleri bulunduğundan parmak işareti vaz' eylediklerini ve ber-vech-e muharrer tarafına ifadeleri huzurumuzda vuku' bulunduğu … tasdîk ederiz. Fî 18 minhü

Derkenar: Müdde'iye-i mezbûre ber-veche muharrer müdde'âsıyla beyyine ikamesine havâle- şud. Fi minhü

29.Sahife

An asl nefs-i Diyarbakır Vilâyeti mahâllatından evveli Cami Mahallesi ahâlîsinden olup ahîran merkez-i livâ olan medîne-i Siird mahallâtından Kasar Mahallesi'nde

sâkin iken işbu târih-i zabtdan altı ay mukaddem fevt olan Adile Hatûn ibnet-i Abdullah'ın sadrî kebîr oğlu gâ'ib ani'l-meclis Zeynelabidin ibn-i Abdurrahman ibn-i Abdullah nâm mecnunun bâ-hüccet-i şer'iyye vasiyy-i mensubu olup mecnûn-ı mezbûrun müteveffây-ı mezbûrenin ber-vech-i muharrer vârisi olduğunu iddi'â eden Elmas İlyas Ağa ibn-i Abdullah Arab medîne-i mezbûre mahkeme-i şer'îyyesinemahsûs odada ma'kûd meclîs-i şer'-î münîrde Karakol Mahallesi'nde sâkin Şükrü Ağa ibn-i Süleyman muvâcehesinde üzerine da'vâ ve takrir-i kelâm edüp yedimde olup işbu târîh-i şer'a kırâ'et olunan fî 9 Ramazan sene 1313 târihiyle müverrah ve ol tarîhde medîne-i mezbûre nâ'ibi vekîl Müftî Ahmed Tevfik Efendi imzâ ve mührüyle mümzâ ve mahtûm bir kıt'a hüccet-i şer'iyye nâtık olduğu üzre vasîsi bulunduğum mecnûn-ı ga'ib-i mezbûr Zeynelabidin müteveffâ-yı mezbûrenin sadrî oğlu olup vechile müteveffât-ı mezbûrenin verâseti asûbet-i nesebiye cihetinden oğlu mezbûr Zeynelabidin'e münhasıra olmağla müteveffât-ı mezbûrenin beş guruş sehmi zimmetinde cihet-i karz-ı şer'îde alacağı hakkı olan on beş guruşu kable'l-ahz ve'l-istifâ ber-vech-i muharrer fevt olup verâseti oğlu mezbûr Zeynelabidin'e münhasıra olmağla karz-ı mezkûr beş guruşu bi'l-verâse mecnûn-ı mezbûr içün bi'l-hasebi'l-vesâye hâlen bana edâ ve teslîme mezbûr Şükrü Ağa'ya tenbîh olunmak matlubumdur deyü da'vâ etdikde lede's-su'âl mezbûr Şükrü Ağa dahi cevâbında meblâğ-ı karz-ı mezkûr beş guruş zimmetinde müteveffât-ı mezbûrenin deyni olduğunu tâyi'an ve kat'iyyen ikrâr ve i'tirâf edüp müddeî-i vasiyy-i mezbûrun mâ'ada ber-vech-i muharrer verâset müdde'âsını inkar eylediği. Fî 19 Safer sene [1]314

Beyyine havale-şud

Müdde-â-aleyh mezbûr Şükrü Ağa Müdde'î-i mezbûr Elmas

Müdde-î-i vasîyy-i mezbûr Elmas Ağadan müdde'âsını mutâbık beyyine taleb olundukda … … Musa bin İso bin Hacı Halid ve Mehmed bin Hacı Yusuf ve İbrahim bin Hamido nâm kimesneler müdde'âmı isâbet ederim başka şahidlerim dahi vardır iktizâ ederlerse ikâme ifâde ediyorum dediği. Fî 19 minhü

Müdde'â-aleyh mezbûr Müdde'î-i vasiyy-i mezbûr

30.Sahife

Müdde'î-i vasiyy-i mezbûr tarafından meclis -i şer'-â ikâme edilûb isimlerini yazdırdığını şûhüddan eyledikleri anlaşılan herbiri mezkûr Kasar Mahallesi Musa bin İso bin Hacı Halid İbrahim bin Hamido namân kimesneler li-ecli ş-şer'î şehade şer'â hâzırân olmalarıyla müdde'â-aleyh mezbûr Şükrü Ağa muvacehesinde alel-infirâd istişhâd olunduklarında mahalle-i mezkûrede sâkin iken târîh-i zabtdan altı ay mukaddem fevt olan Adile Hâtûn ibnet-i Abdullah verâset-i asûbet-i nesebiye cihetinden oğlu Zeynelabidin'e münhasıra olub bundan başka vârisi ve terekesine müstahıkk-ı âharı yokdur biz bu husûsa bu vech üzre şâhidiz şehâdet dahi ederiz deyü her biri müttefiku'l-lafz ve'l-ma'nâ bi'l-muvâcehe ber-nehc-i şer'î edâ-yı şehâdet eyledikleri. Fî 19 Safer sene [1]314

Müddeâ-aleyh mezbûr Müdde'î-i vasiyy-i mezbûr

Şâhid mezbûr Musa Şâhid mezbûr İbrahim

Şâhidân-ı mezbûrân Musa ve İbrahim mühürleri zirlerinde bulunduğundan huzurumuzda parmak işareti vaz'eylediklerini mabeyn iş bu mahall şerh' ve temhîr eyliyoruz. Fî 19 minhü

Tezkiyye havâle-şud

Gazar veled-i Maksi Haçi Şâhid Süleyman Efendi ibn-i Hacı Hamza

Şahidan-ı mezburân Musa bin İso bin Hacı Halid ve İbrahim bin Hamido nâmân kimesneler adl ve makbûlü'ş-şehâde idükleri Kasar Mahallesi'nin imâmı Salih Efendi ibn-i Hacı Abdülferid Efendi ve muhtârı İsa bin Yasin tarafından mestûre varakâsı zirînde şerh' ve temhîr edilerek i'âde olunmağla mestûre varakâsı mahkeme-i şer'iyye kaleminde hîfz edilmişdir. Fî 26 Safer sene [1]314

Serkâtib Mahkeme-i Şer'iyye-i Siird

Şahidân-ı mezbûrân usûl-i mevzû'asına tatbikân evvelâ sırran tezkiye olunûb adl ve makbûlü'ş-şehâde idükleri nâtık mestûre etmekle varakâsı vurûd etmekle ba'dehû müzekkiyân Kasar Mahallesi imâmı Salih Efendi ve Şeyh Halef Mahalleli Mehmed ve mezkûreden Said Efendi ve mezkûr Kasar Mahalleli Ahmed bin Hacı Mehmed Şerîfe Ağadan bi'l-muvâcehe alenen lede't-tezkiye adl ve makbûlü'ş-şehâde idükleri iş'âr ve ihbâr eyledikleri. Fî 26 Safer sene [1]314

Müdde'â-aleyh mezbûr Müddeî-i vâsiyy-i mezbûr

Şâhid Musa bin İso Müzekkiyân-ı mezbûr Ahmed

Müzekkiyân-ı mezbûr Mehmed Said Şâhid İbrahim

Müzekkiyân-ı mezbûr Salih Efendi

Mûcebince mezbûrun ber-vech-i muharrer verâset müdde'âsına hükm ve tenbîhi şer'-î şud

Medîne-i Siird mahâllatından Nazif Mahallesi ahâlisinden Salih Efendi ibn-i Hacı Abdülferîd Efendi ve Sofu Hisar ibn-i Sofu Şeyh Bekir bin Hacı Yusuf nâmûn kesândan mahalle-i mezkûreli havî ibnet-i Şeyh Yusuf hâzır olduğu halde mahalle-i mezkûrede sakin iken bundan akdem fevt olan Molla Abdülmecîd bin Mehmed sulb-i sağire kızları Hace ve Hafız ve sofunun vakt-i tevkîrde umurlarına kıbel-el şerîf bin Berho nasbu tevkîrde İbrahim olub hazırân mezburetâni ve valideleri mezbûre hâvi hâzıran bi'l-cümle ise umumi müstakim ve her cihet-i mezbûre hakkında infâ'olduğunu şehriyâr ihbar eyledikleri. Fî 21 Safer sene [1]314

Kâbil-i vesâyet-i Hisar Şeyh Bekir Hacı Yusuf

Sofu Hasan bin Sofu Salih bin Hacı Abdürrezzâk

31.Sahife

An asl Bitlis Vilâyeti dâhilinde merkez-i livâ olan medîne-i Siird'e muzâf Tillo karyesi ahalisinden olup Van Vilâyeti'nde ârâm-sâz asâkir-i şâhâne otuzuncu alayın ikinci taburunun dördüncü bölüğünün borozan neferâtından iken târih-i zabtdan kırk dokuz gün akdem fevt olan Şeyh Ali bin Şeyh Mustafa bin Şeyh Ahmed'in babası ve ber-vech-i âtî vârisi olduğunu iddi'â eden sâhib-i arz-ı hâl Şeyh Mustafa bin Şeyh Ahmed mezkûr medîne-i Siird Mahkeme-i Şer'iyyesi'ne mahsûs odada ma'kûd meclis-i şer'-i münîrde Nazif Mahalleli Abdülferid bin Osman Şi'âr muvâcehesinde üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edüp oğlum ve murisimiz müteveffâ-yı mezbûr Şeyh Ali'nin verâseti asûbet-i nesebiye cihetinden benimle zevce-i menkûha-i metrûkesi gâ'ibet-i ani'lmeclis Halime ibnet-i Yasin Ağa'ya münhasıra ve tashîh-i mesele-i mîrâsımız dahi dört sehmden olup sihâm-ı mezkûreden bir sehmi zevce-i metrûkesi mezbûre Halime'ye ve üç sehmi bana musîbe olmağla binâ'en-aleyh oğlum ve murisimiz müteveffâ-yı mezbûr Şeyh Ali hayâtında mezbûr Abdülferid Ağa zimmetinde cihet-i karz-ı şer'îden alacak hakkı olan dört guruşu kable'l-ahz ve'l-istifâ ber-vech-i muharrer fevt olup ber-tashîh-i mezkûr hisse-i irsiyye-i şer'iyyeme isâbet eden üç guruşu mezbûr Abdülferîd Ağa'dan bi'l-verâse hâlen taleb ederim deyü da'vâ etdikde lede's-su'âl mezbûr Abdülferîd Ağa dahi cevâbında meblâğ-ı karz-ı mezkûr dört guruş zimmetinde müteveffâ-yı mezbûra deyni olduğunu tâyi'an ve kat'iyyen ikrâr ve i'tirâf edüp mâ'adâ ber-vech-i muharrer müdde'î-i mezbûrun verâset müdde'âlarını inkâr eylediği. Fî 24 Safer sene [1]314

Müdde'â-aleyh mezbûr Abdülferîd Müdde'îye-i mezbûr Şeyh Mustafa

Müdde'î-i mezbûr müdde'âsıyla beyyine ikamesine havale-şud

Müdde'iye-i mezbûr Şeyh Mustafa müdde'âsını mutabîk beyyine taleb olundukda Tillo kâryeli Molla Hüseyin ibn-i Molla Abdülhamid bin Molla Abdurrahman ve Fakih Ömer bin Ahmed Molla Abdurrahîm Şeyh Hüseyin bin Şeyh Süleyman nâmân kimseler müdde'âmı isbât ederim başka şahîdlerim dahi vardır iktizâ ederler ifâde ediyorum. Fî 25 Safer sene [1]314

Müdde'â-leyh mezbûr Müdde'î-i mezbûr

Müdde'iye-i mezbûr tarafından meclîs-i şer'a ikâme edilûb bâlâda isimlerini yazdırıldığını şühûddan eyledikleri anlaşılan herbiri mezkûr Tillo karyesi ahâlîsinden Molla Hüseyin Efendi ibn-i Molla Abdülhamid bin Molla Abdurrahim ve Fakih Ömer bin Ahmed bin Abdurrahim li ecli'ş-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olmalarıyla müdde'â'-aleyh mezbûr Abdülferid Ağa muvâcehsinde ale'l-infirâd istişhâd olunduklarında an asl Siird'e muzâf Tillo karyesi ahalisinden olup Van Vilâyeti'nde ârâm-sâz asâkir-i şâhâne otuz birinci alayın ikinci taburunun dördüncü bölüğü borazan

neferâtından iken târih-i zabtdan kırk dokuz gün akdem fevt olan Şeyh Ali bin Şeyh Mustafa bin Şeyh Ahmed'in verâseti asûbet-i nesebiye cihetinden babası mezbûr Şeyh Mustafa ve zevce-i menkûha-i metrûkesi gâ'ibet-i ani'l-meclis Halime ibnet-i Yasin Ağa'ya münhasîra olup bunlardan başka vârisi ve terekesine müstahıkk-ı âharı yokdur biz bu husûsa bu vech üzre şâhidiz şehâdet dahi ederiz deyü her biri müttefiku'l-lafz ve'l-ma'nâ bi'l-muvâcehe ber-nehc-i şer'î edâ'yı şehâdet eyledikleri. Fî 25 Safer sene [1]314

Müdde'â-aleyh mezbûr Abdülferîd Ağa Şâhid mezbûr Ömer bin Ahmed

Müdde'î-i mezbûr Şeyh Mustafa

Şâhid mezbûr Molla Hamid bin Molla Abdülhamid

Şâhidân-ı mezbûrân Molla Hamîd Molla Abdurrahman ve Fakih Ömer bin Ahmed nâm kimesneler adl ve makbûlü'ş-şehâde idükleri nâtık Tillo kâryesi imâmı Ahmed ve muhtârı Hacı Mehmed ve hey'et-i ihtiyâriyesinden Molla Ahmed bin Hacı Kasım bin Molla Mehmed tarafından mestûre varakâsı vurûd etmekle zîrinde şerh' ve temhîr edilerek Mahkeme-i Şer'î yye-i kaleminde hıfz olundu. Fî 2 Rebi'ül-evvel sene [1]314

Mahkeme-i Şer'yye-i Siird

32.Sahife

Şâhidân-ı mezbûran usûl-i mevzu'âsına tatbîkan bâ-varaka-i mestûre evvelâ sırran tezkiye olunûb adl ve makbûlü'ş-şehâde idükleri nâtık mestûre varakâs-ı vurûd etmekle ba'dehû müzekkiyân-ı mûmâ-ileyhimâ ile Şeyh Halef Mahalleli Mehmed Said Efendi ve Ahmed Efendi ibn-i Bekir Ağa'dan bi'l-muvâcehe alenen lede'-t-tezkîye adl ve makbûlü'ş-şehâde idükleri iş'âr ve ihbâr eyledikleri. Fî 4 Rebi'ül-evvel sene [1]314

Şâhid mezbûr Şâhid mezbûr

Müdde'â-aleyh mezbûr Müzekiyyân-ı mezbûr

Müzekkiyân-ı mezbur Müdde'î-i mezbûr

Müzekkiyân-ı mezbûr

Mûcebince müdde'âsıyla mezbûrun ber-vech-i muharrer verâset müdde'âsına hükm ve tenbîh-i şer'î şud

Bitlis Vilâyeti dâhilinde merkez-i liva olan medîne-i Siird mahallâtından Şeyh Halef Mahallesi ahâlisinden olup livâ-i mezkûrda ârâm-sâz Bitlis Vilâyeti Zabtiye Alayının üçüncü taburunun ikinci bölüğü neferâtından iken bundan akdem fevt olan Mehmed Şerif bin Ali Avcı'nın vâlidesi ve ber-vech-i âtî vârisesi olduğunu iddi'â eden sâhibe-i arz-ı hâl Seniye ibnet-i Seyyid İbrahim medîne-i mezbûre mahkeme-i şer'iyyesine ma'kûd meclîs-i şer'î münirde Karakol Mahallesi ahalisinden İbrahim bin Hacı Ali

Ato muvacehesinde üzerine da’va ve takrir-i kelam edüp oğlum müteveffa-yı mezbûr Mehmet Şerif’in veraseti asubet-i nesebiye cihetinden benimle zevce-i menkuha-i metrukesi ga’ibet-i ani’l-meclis Esma ibnet-i Temür ve sulbiye sağire kızı kezalik ga’ibet-i ani’l- meclis Sekine ve li-ebeveyn kız karındaşları kezâlik gâ’ibetân ani’l-meclis Naciye ve Ayşe ve Fatıma’ya münhasıra ve tashih-i mesele-i mirasları yetmiş iki sehmden olup sihâm-ı mezkûreden dokuz sehmi zevcesi mezbure Esma Hatun’a ve otuz altı sehmi bint-i mezbure Sekine Hatun’a ve beşer sehmden on beş sehmi ahavât-ı mezbûrât Naciye ve Ayşe ve Fatıma’ya ve on iki sehmi de bana musîbe olmağla bina’en-aleyh oğlum ve murisimiz müteveffâ-yı mezbûrun hayatında mezbur İbrahim zimmetinde cihet-i karz-ı şer’iden alacak hakkı olan otuz altı guruşu kable’l ahz ve’l-istifâ ber-vech-i muharrer fevt olup veraseti mesele-i mirasımız vechîle bize münhâsıra olmağla ber-tashîh-i mezkûr benim hisse-i irsiyye-i şer’iyyeme isabet eden altı guruşu mezbur İbrahim Ağa’dan bi’l-verase halen taleb ederim deyü da’va etdikde lede’s-su’al mezbur İbrahim Ağa dahi cevabında meblağ-ı karz-ı mezkûr otuz altı guruş zimmetinde müteveffâ-yı mezbûra deyni olduğunu tayi’an ve kat’iyyen ikrar u i’tiraf edüp müdde’iye-i mezbûrenin mâ’adâ ber-vech-i muharrer verâset müdde’âlarını inkâr eylediği. Fî 25 Safer sene [1]314

Müddeâ-aleyh mezbûr İbrahim Ağa Müdde’î-i mezbûre Seniye

Müdde’iye-i mezbûre da’vâsıyla vasiyy-i beyyine ikâmesine şud

Müdde’iye-i mezbûre Seniye Hatûndan müdde’âsına mutâbık beyyine tâleb olundukda Şeyh Halef Mahalleli Ali Sûfî ve Mahmud bin Mustafa bin Molla Abdullah nâm kimseler müdde’âmı isbât ediyorum başka şâhidlerim vardır dahi iktizâ ederlerse onlarında ikâme ediyorum dediği. Fî 25 Safer sene [1]314

Müdde’â-aleyh mezbûr İbrahim Müdde’î-i mezbûre Seniye

33.Sahife

Müdde’iye-i mezbûr tarafından meclis-i şer’a ikâme edilûb bâlâda edilûb isimlerini yazdırdığnı şühûddan eyledikleri anlaşılan herbiri mezkûr Şeyh Halef Mahallesi ahâlisinden Ali Sufi bin Mahmud bin Mustafa bin Molla Abdullah Şireki li-ecli’ş-şehade meclis-i şer’a hâzırân olmalarıyla müdde’â-aleyh mezbûr İbrahim Ağa muvâcehesinde ale’l-infîrad istişhâd olunduklarında bundan akdem fevt olan Şeyh Halef Mahalleli Mehmed Şerif’in verâseti asubet-i nesebiye cihetinden validesi mezbûre Seniye ve ga’ibat-ı ani’l-meclis sulbiye sağire kızı Sekine ve kız karındaşları Naciye ve Ayşe ve Fatıma’ya münhasıra olup bunlardan başka varisi ve terekesinde müstahıkk-ı aharı yokdur ve biz bu hususa bu vech üzre şahidiz şehadet dahi ederiz deyü her biri müttefiku’l-lafz ve’l-ma’na bi’l-muvacehe eda-yı şehadet eyledikleri. Fî 2 Rebi’ül-evvel sene [1]314

Tezkiyye-i havale-şud

Müdde’â-aleyh mezbûr İbrahim Müdde’î-i mezbûr Seniye

Şâhid mezbûr Mahmudo Şâhid mezbûr Ali

Şâhidân-ı mezbûran Ali Sûfî ve Mahmud bin Mustafa adl ve makbûlü'ş-şehâde idükleri nâtık Şeyh Halef imâmı Musa Efendi ibn-i Hacı Mehmed ve muhtârı Yusuf ibn-i Hacı Ali tarafından mestûre şerh' ve temhîr edilerek i' âde olunmağla Siird mahkeme-i şer'îyye kaleminde hıfz edilmişdir. Fî 7 Rebi'ül-evvel sene [1]314

Kâtib Mahkeme-i Şer'iyye-i Siird

Şahidan-ı mezburân usul-i mevzu'asına tatbikan evvelâ bâ-varaka-i mestûre sırran terkîb olunub adl ve makbûlü'ş idükleri nâtık mestûre vurûd etmekle müzekkiyân mûmâ-ileyhimâ ile Şeyh Halef Mahallesi ahâlisinden Molla Osman ibn-i Hacı Mehmed ve Selimo ibn-i Hasan Molla Ahmed bi'l-muvâcehe alenen lede't-tezkîye adl ve makbûl'üş-şehâde idükleri iş'âr ve ihbâr eyledikleri. Fî 16 Rebiül-evvel sene [1]314

Müdde'â-aleyh mezbûr Müdde'iye- i mezbûr

Müzekkiyyân-mezbûr Müzekiyyân-ı mezbûr

Müzekiyyân-ı mezbûr Müzekiyyan-ı mezbûr

Mûcebince müdde'î-i mezbûrun ber-vechi muharrer verâset müdde'âsına hükm-ü tenbîh-i şer'î-i şud

Siird'in Karakol Mahallesi imâmı Molla Mehmed Efendi bin Molla Mahmud ve ihtiyâr meclîsinden Hacı Mehmed bin Ahmed ve Abdurrahman Efendi bin mezbûr Molla Mehmed Efendi nâmun kesândan herbiri meclîs-i şer'î münîrde mahalle-i mezkûreli sakin iken bundan akdem fevt olan Ahmed bin Şeyh Hüsno sulbî sağîre kızları Hanîmi sulbî sağîr oğulları Salih ve Cemîl sağîrûn-ı mezbûrûnun vakt-i rüşd ü sedâdlarına değin kıbel-i şer'-i şerîfden vasî nasb u ta'yîni ehemm ü elzem olmağla sağîrûn-i mezbûrûnun halalarının mezbûr ve müstakîmü'l-etvâr ve vesâyet-i mezkûre uhdesinden gelmeğe muktedir vesâyet-i sağîrûn-ı mezbûrunun haklarında enfâ' ve evlâ olduğunu iş'âr ve ihbâr eyledikleri

Derkenar: Mûcebînce mezbûr ber-vech-i muharrer vasiyy-i nasb u ta'yîn-i şud

Abdurrahman Efendi bin Molla Mehmed Efendi Muhtar

İmam Molla Karakol

34.Sahife

Medine-i Siird mahallâtından Şeyh Halef Mahallesi ahalîsinden tedrs-i ulûm-ı âmme ile me'lûf bulunan es-Seyyid Abdülaziz Efendi ibn-i es-Seyyid Hüseyin ibn-i es-Seyyid Hamza meclis-i şer'-i şerîf'-i enverde işbu ba'isü'l kitâb oğlunun oğlu Mehmed Said Efendi ibnü'l müteveffâ es-eyyid Hüseyin mahzarında ikrâr-ı tam ve takrîr-i kelâm edüp akd-i âti'z -zikrin sudûruna değin yedimde mâlım ve mülküm olan mahalle-i mezkûrede kâ'in bir tarafdan Mehmed bin Faris hânesi ve bir tarafdan

Abdülkadir Efendi hânesiyle tarîk ve bir tarafdan Hacı Hüseyin Ağa ve Câmi'-i Kebîr vakf dükkânları ve bir tarafdan Galenze karyeli Hacı Bayezid ve Ermeni milletinden Gariboloşo dükkânlarıyla mahdûd fevkâni ve tahtâni iki oda ve iki ayvan ve üç havlu ve bir su kuyusu ve bir aralık ve müştemilât-ı sâ'ire-i mâ'lume ile mezkûr Hacı Bayezid ve Garibloşo dükkânları fevkînde binâ inşâ etmek hakkını hâvî yeri dahi bir bâb mülk hânenin sülüs hisse-i şây'asını bin dört yüz guruş ve Aynü'ş-Şevkî nâm mevki'de kâ'in bir tarafdan Hamido bin Abdal ve bir tarafdan Seyyid Mahmud ve bir tarafdan Abdullah Ulyo bağları ve taraf-ı râbi'i tarîk ile mahdûd yeri vakf ve kürûmu mülk bir kıt'a bağ ve mülk kürûmu üç yüz guruş ve kütûb-i âliyeden Tefsîr-i Me'âlim ve Dûrerü'l-ahkâm ve Halebî ve Mültakâ el-ebhar ve Hızânetü'l-fıkh ve Dürerû'l-muhtâr ve Kudûri ve Sadru'ş-şerî'a kitâblarıryla evânî-i hazırdan beş aded sahan ve beş aded büyük tencere ve bir aded büyük sini ve bir aded leğen ve iki aded tava ve iki aded bakraç ve dört aded tas ve gümüşden maznû' kapaklı sâ'at ve tunçdan küçük havan ve beş aded zahîre küpü ve yünden dört aded döşek ve iki aded yorgan ve Acem işi bir aded küçük halı ve bir aded kilim ve üç aded yasdık ve bir aded Erzurum-kâri boş sandıkdan her birini altı yüz guruş ki cem'an iki bin üç yüz guruş semen mukâbilinde akârât ve eşyâ-yı muharrere-i mezkûreyi tarafeynden icâb ve kabulü hâvî sürüt-ı müfside ve muvâza'adan ârî bey'-î bât-ı sahîh-i şer'î ile oğlumun oğlu hâzır kebîr-i mezbûr Mehmed Said Efendi ile sağîr birâderi kezâlik oğlumun oğlu gâ'ib ani'l-meclis Hasan'dan her birine bey' temlîk ve eşyâ-yı muharrere-i mebî'a mezkûreden her birinin nısf hisse-i şâyi'alarını hâzır-ı mezbûr Mehmed Said Efendi'ye teslîm eylediğimde mezbûr Mehmed Said Efendi dahi ber-vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve hisse-i şâyi'a-i müşteriyesini tesellüm ve kabz u kabûl eyledikden sonra ben semen-i meblâğ-ı mezkûr iki bin üç yüz guruşu hafîdlerim kebîr ve sağîr-i mezkûran Mehmed Said Efendi ve Hasan'dan herbirine hibe-i sahîha-i şer'iyye ile hibe eylediğimde hazîr-ı mezbûr Mehmed Said Efendi dahi ber-vech-i muharrer ittihâb ve kabûl edüp bey'-i mezkûrda tagrîr ve gabn vukû'unu ve semen-i meblâğ- mecmû'-ı mezkûra müte'allıka âmme-i de'âvî ve kâffe-i mutâlebâtdan mezbûran Mehmed Said ve Hasan'dan her birinin zimmetlerini ibrâ'i âmm-ı sahih-i şer'î ile ibrâ ve ıskât eyledim fî mâ-ba'd akârât-ı mahdûd ve eşyâ-yı muharrere-i mezkûrede benim aslâ ve kat'â ve alâka ve medhalim kalmayup müşteriyân-ı mezburân Mehmmed Said Efendi ve Hasan'dan her birinin müşâ' an ve müştereken mülk-i müşterâ-yı sahihleri ve hakk-ı sarihleri olmuşdur keyfe mâ-yeşâve yahtâr mâlik ve mutasarrıflar olsun dedik. Fî 1 Rebi'ül-evvel sene [1]314

Mehmed Said Efendi ibnü'l es-Seyyid Hüseyin

Abdülaziz Efendi ibnü'l es-Seyyid Hüseyin Efendi

35.Sahife

Medîne-i Siird mahallâtından Karakol Mahallesi'nde sâkin iken bundan akdem fevt olan Fettah Efendi ibn-i Hacı Berho'nun sulbî sağîr oğlu Mehmed Reşid ve sulbîye sağîre kızları Güllü ve Hatun ve Hanım'ın tesviye-i umurlarına kıbel-i şer'-i şerîfden

bâ- hüccet vasiyy-i mansûbları mahalle-i mezkûrede sâkin sahîb-i arz-ı hâl İsmail bin Yusuf meclîs-i şer'-i münîrde sığar-ı mezbûrenin cedleri yani ebü'l-ebleri derûn-ı arz-ı hâlde ismi mezkûr kezâlik mahalle-i mezkûrede sâkin Hacı Berho ibn-i Ahmed muvâcehesinde mezbûr Hacı Berho'nun sadrî oğlu müteveffâ-yı mezbûr Fettah Efendi nâm kimesnenin sulbî oğlu ve kızları sigâr-ı mezbûrunun ma'îşetlerini te'mîn edecek mâl ıtlâk olunur bir nesneleri olmayub nafaka ve kisve bahâ ve sâ'ir levâzım-ı zarûriyyeye eşedd-i ihtiyâc ile muhtâc olup an aleyhi'n-nafaka olan cedleri işbu hâzır-ı mezbûr dahi sigâr-ı mezbûrûn içün şehrî altmış guruş kadar nafaka i'tâsına iktidârı kifâyet eder derecede müşir ve ashâb-ı emlâkdan olmağla su'âl olunup sigâr-ı mezbûrûn içün cedleri mezbûr Hacı Berho üzerine şehrî altmış guruş kıbel-i şer'-i şerîfden farz ve takdir buyrulmak matlubumdur deyü mazmunu takrir-i meşrûhuna mutâbık mahalle-i mezkûre imamı Molla Mehmed bin Molla Mahmud ve a'zası Hacı Yusuf ibn-i Hacı İsmail ve Hacı Mehmed ibn-i Ahmed imzâ ve mühürlerini hâvî ve zahrında mezbûr Hacı Berho uhdesinde dokuz kıt'a emlâk ve arâzî mukayyed olduğuna dâ'ir Siird Defter-i Hakânî İdâresi'nden meşrûh ve memhûr bir kıt'a ilmühaber ibrazıyla ba'de'd-da'vâ ve'l-istintâk mezbûr Hacı Berho dahi cevâbında sığar-ı mezbûrdan müteveffâ oğlu mezbûr Fettah Efendi'nin evlâdı olup kendüsü mezbûrunun cedleri olduğunu tâyi'an ve kat'ıyyen ikrâr u i'tirâf edüp lâkin ben mu'sir olup sığar-ı mezbûrûnu infaka iktidârım yokdur deyü müdde'î vasiyy-i mezbûrun mâ'aada yesâr müdde'âsını inkâr eylediği.

Fî 6 Rebi'ü'l-ahîr sene [1]314

Müdde'â-aleyh mezbûr Hacı Berho Müdde'î-i vasiyy-i mezbûr

İş bu müdde'âleyh mezbûr hâzır-ı şerîfe bizzât hazır bulunmuşsada temhîr ve inkışâf eylediği. Fî 6 Rebi'ü'l-ahîr sene [1]314

Nazif Mahalleli Musa Efendi Karakol Mahalleli Mehmed bin Abdal

Kasar Mahalleli merhûm Abdülferîd Ağa merhûm Abdürrezzak

Müdde'â-aleyh mezbûr Hacı Berho … … ki yüz guruş kıymetli bir kat elbise = iki yüz yirmi guruş kıymetli altıpaltlar tabanca=elli guruş kıymetli gümüşden ma'mûl sıgara = seksen guruş kıymetli gümüşden ma'mûl hançer gılıfı =iki yüz elli guruş kıymetli bir aded tüfenk =dört yüz elli guruş kıymetli gümüşden ma'mûl sıgara =seksen guruş kıymetli gümüşden ma'mûl hançer gılıfı = iki yüz elli guruş kıymetli bir aded tüfenk =dört yüz elli guruş kıymetli üç kat elbise= yirmi guruş kıymetli ma'denden bir aded ibrik= yirmi guruş kıymetli bir aded leğen=yirmi guruş kıymetli üç aded kahve tabağı =otuz guruş kıymetli on yedi aded kahve fincanı zarfları=elli ğuruş kıymetli iki aded ayna =seksen yedi guruş kıymetli beş aded yüz yastığı=iki yüz guruş kıymetli odanın etrafından konulan yüz aded şuşe= yüz guruş kıymetli iki aded gazi= üç yüz elli guruş kıymetli bir gümüş ayasa= yüz guruş kıymetli gümüşden iki aded heykel =doksan guruş kıymetli at ma'rekesi ve iki yüz yirmi beş guruş kıymetli bir aded mâşâ'allâh

=yüz guruş kıymetli iki aded tencere =yüz altmış guruş kıymetli iki aded tencere= yüz altmış guruş kıymetli iki aded Erzurum –kârî iki aded küçük sandık

36.Sahife

ve seksen guruş kıymetli dört aded mum fânus =kırk guruş kıymetli bir aded sefer tası ki cem'an üç bin seksen iki guruş kıymetli eşyâ-i menkule ile üç yüz guruş kıymetli bir kıt'a bağ ki min haysü'l-mecmû' üç bin üç yüz seksen iki guruş kıymetli eşyâ ve akâr oğlum müteveffâ-yı mezbûr Fettah Efendi 'nin hayâtında yedinde müstakıllen mâl ve mülkü olup ba'de vefâtihî eşyâ ve akâr-ı mezbûreden mesele-i mirasımız vechile yirmi dört sehmi bana ve on sekiz sehmi oğlum müteveffâ-yı mezbûrun zevcesi ve sığar-ı mezbûrûnun vâlideleri gâ'ibet-i ani'l-meclis Fatum Hâtûn'a ve otuz dört sehmi oğlumun oğlu Mehmed Reşid'e ve on yedişer sehmden cem'an altmış sekiz sehmi sığar-ı mezbûrûna mevrûs olmuş iken eşyâ-i muharrere-i mezkûrey-i zevce-i gâ-ibe-i mezbûre Fatum Hâtûn'a ve otuz dört sehmi oğlumun oğlu Mehmed Reşid'e ve on yedişer sehmden cem'an altmış sekiz sehmi sığar-ı mezbûrûna mevrûs olmuşken eşyâ-i muharre-i mezkûreyi zevce-i gâ'ibe-i mezbûre Fatum Hâtûn'un anası kezâlik gâ'ibet-i ani'l-meclis Hace Zelfi nâm hâtûn fuzûlî ve bi-gayri hakkın zabt ve vaz'-ı yed eder olup ve bağ-ı mezkûr dahi bi'l-vesâye müdde'î vasiyy-i sığar-ı mezbûrûnun malları gâ'ibe-i mezbûre Zelfi Hâtûn'un yed-i gasbında olmağla bu sûretde sığar-ı mezbûrunun kendi mallarından infâkı lazım gelüp bana infâk vâcib olmaz dedikde müdde'î-i vasiyy-i mezbûr İsmail dahi cevâbında sığar-ı mezbûrûnun mâl ıtlak olunur nesneleri yokdur deyü müdde'â-aleyh mezbûrun def' müdde'âsını inkârla beraber eğerçi müdde'â-aleyh mezbûr Berho'nun müdde'âsı vechile fi'l-hakîka sığar-ı mezbûrûnun emvalini gâ'ibe-i mezbûre Zelfi Hatûn fuzûlî zabt eylediği bana ma'lum olsa idi ben anı bi'l-vesâye da'vâ etmekliğim lâbüd olup lâkin vech- i meşrûh üzre öyle bir şeye ma'lûmâtım olmayup sığar-ı mezbûrûn dahi nafakaya eşedd-i ihtiyâc ile muhtâc olmalarıyla kıbel-i şer'-i şerîfden cedleri mezbûr Hacı Berho üzerine kar-ı ma'rûf nafaka farz ve takdir olunmak matlubumdur deyü da'vâ eylediği. Fî 10 Rebi'ü'l-ahir sene [1]314

Müdde'â-aleyh mezbûr Hacı Berho Müdde'î-i vasiyy-i mezbûr İsmail

Müdde'î ve müdde'â-aleyh mezbûran Hacı İsmail ve Hacı Berho'nun imzaları yazdırdığım huzurumuzda bizzat parmak işareti vaz' eyledikleri ber-veche muharrer tarafeyn ifadeleri huzurmuzda vuku' bulunduğunu şehadet ma'ruzâtında tasdîk eyleriz. Fî 10 minhü

Kasar Mahalleli Mahmud bin Süleyman Mehmed Ağa ve Süleyman Halil Ağa

Müdde'âsı vâsiyy-i mezbûr ber-vech-i muhârrer … mutâbık beyyine ikamesine havale-şud. Fî 12 minhü

Medîne-i Siird mahâllatından Karakol Mahallesi ahalisinden Hacı Yusuf bin Hacı İsmail bin Hacı Şeyh Yusuf ve Abdurrahman Efendi ibn-i Molla Mehmed bin Molla Mahmud nâmân kesân meclîs-i şer'a hâzırân olup isrü'l-istişhâd bundan akdem fevt olan Fettah Efendi ibn-i Hacı Berho'nun sulbî sağîr oğlu Mehmed Reşid ve sulbiye sağîre kızları Gökü ve Hâtûn ve Hanımi'nin cedleri mezbûr Hacı Berho fi'l-hakîka çende sene akdem müşir ve ashâb-ı emlâkdan idiyse bu esnâda yüsrü ber-vech usra tebeddül olmağla ancak isâr nafakası olmak üzere sağîrûn-ı mezbûrûndan her birinin nafaka ve kisve bahâ ve sâ'ir havâ'ic-i zarûriyeleriyçün şehrî on iki buçuk guruşdan cem'an elli guruş nafaka i'tâsına iktidâr ve tahammülü vardır biz bu husûsa bu vech üzere şâhidiz şehâdet dahi ederiz deyü her biri müttefiku'l-lâfz ve'l ma'nâ bi'l-muvâcehe ber-nehc-i şer'î edâ-yı şehâdet eyledikleri. Fî 16 Rebi'ü'l-ahir sene [1]314

Müdde'â-aleyh mezbûr Hacı Berho — Müdde'î-i vasiyy-i mezbûr İsmail

Şâhid mezbûr Hacı Yusuf — Şâhid mezbûr Abdurrahman Efendi

Müzekkiye-i mezbûr Hacı İsmail — Müzekkiyye-i mezbûr Ahmed Efendi

37.Sahife

Şâhidân-ı mezbûran alenen lede't-tezkiyye havale-şud

Şahidân-ı mezburân Karakol Mahallesi ahalisinden Hacı Yusuf bin Hacı İsmaîl bin Şeyh Yusuf ve Abdurrahman bin Molla Mehmed Efendi bin Molla Mehmed adl ve makbûlü'ş-şehâde idükleri nâtık meclîs-i mezkûre imâmı Molla Mahmud ve muhtarı Ahmed Efendi bin Şeyh tarafından varakası vürud edûb zirinde şerh' ve temhîr edilerek i'âde olunmağla mezkûr mestûre varakası Siird Mahkeme-i Şer'iyye kaleminde tobra-i mahsusunda vaz' ve hıfz edilmişdir. Fî 17 Rebi'ül-ahîr sene [1]314

Kâtib Mahkeme-i Şer'iyye-i Siird

Şâhidân-ı mezbûran Abdurrahman Efendi bin Molla Mehmed ve Hacı Yusuf bin Hacı İsmail usûl-i mevzû'asına tatbikân olan ba-varaka-i mestûre müzekkiyân olunub adl ve makbûlü'ş-şehâde idükleri nâtık-ı mestûre varakası vurûd etmekle ba'dehû müzekkiyân-ı mûmâ-ileyh ile Nazif Mahalleli Hacı İsmail bin Sufî Rendo'an bi'l-muvâcehe alenen lede't-tezkiye adl ve makbûl ü'ş-şehâde idükleri iş'âr ve ihbâr eyledikleri

Müdde'â-aleyh mezbûr Hacı Berho — Müdde'î-i vasiyy-i mezbûr İsmail

Şâhid mezbûr Hacı Yusuf — Şâhid mezbûr Abdurrahman Efendi

Müzekkiye-i mezbûr Hacı İsmail — Müzekkiyye-i mezbûr Ahmed Efendi

Müzekkiyye-i mezbûr Molla Mehmed Efendi

Müdde'â-aleyh mezbûr Hacı Berho hâzır-ı şerîfde bizzat hâzır bulunmuş ise de imzâsı zîrini temhîrden inkişâf eylediği. Fî 17 Rebi'ül-ahir sene [1]314

Hacı İsmail bin Sufî Rendo Abdurrahman Efendi bin Molla Mehmed

İş bu zabt suret-i cedden bi'l-ihrac … … beyan fetvâyı şerifesine suret-i mezkûrun zirine tahrîr müdde'âsı sathında Müftî Efendiyi .. beyan eyledi? Fî minhü

İş bu zabtdan suret-i cedden bi'l-ihrac fetvâyı şerîfesi zirînde tahrîr olunmak üzere müfti efendiye tezkire yazılıb suret-i mezkûresi zirînde fetvâyı şerîfesi yazılarak vurûd etmekle Siird Mahkeme-i Şer'i kaleminde hıfz edilmişdir. Fî 7 Rebi'ül-ahir sene [1]314

Kâtib Mahkeme-i Şer'iyye-i Siird

Derkenar: Müdde'î vasiyy-i mezbûr ber-vech-i muharrer müdde'âsına alenen lede't-tezkiye adl ve makbûlü'ş-şehâde idükleri iş'âr ve ihbâr olunmağın şûhüd-ı mezbûretâni şehâdetleri isbât etmekle ve fetvâyı … … … mûcebince sâğirân-ı mezbûrun içün beheri içün on iki buçuk guruşdan cem'an … … müdde'â-aleyh mezbûr Hacı Berho üzerine tasdîk ve tenbîh-i şer'î … şûd. Fî minhü

38.Sahife

Siird'in Soyka Mahallesi sâkinlerinden ve teb'a-i Devlet-i Aliyye'nin Ermeni milletinden Maksi İspatoramirhan veled-i … … ve Davud veled-i Masovîk veled-i Melkon … … … namân kesândan herbiri meclîsi şer'i münirde mahkeme-i mezkûre ve millet-i merkûmeden Keşiş Oseb veled-i Keşiş Zekeriya'nın hâzır olduğu mahalle-i mezkûreden sâkin iken bundan akdem fevt olan Melkon veled-i Keşiş Zekeriya'nın sulbî sağîr oğlu Hogi ve sulbiye kızları Beriş ve Maryam'ın nâm sığârın vakt-i rüşd ü sedâdlarına değin tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer'-i şerîfden bir vasî nasb u ta'yîn i uhdesinden gelmeğe ehemm ü elzem olmağla sağîrûn-ı mezbûrunun ammilleri merkûm Keşiş Oseb hâzır-ı bi'l-cümle el-vesiyye umûmiyye ?müstahkim vaz' her cihhet vesâyet uhdesinden gelmeğe muktedir vesâyet-i sağîran-ı merkumundan haklarında enfâ olduğunu … … iş'âr ve ihbâr eyledikleri. Fî 20 Rebi'ül-ahîr sene [1]314

Kâbil-i vesâyet Keşiş Oseb Davud veled-i Masovik

Maksi İspatoramirhan veled-i …

Derkenar: Mucebînce merkûm Keşiş Oseb ber-vech-i muharrer vasiyy-ü nasb u ta'yini şud

Fî minhü

Medîne-i Siird mahallâtından Nazif Mahallesi'nde sâkin iken bundan akdem fevt olan Asiya Hâtûn ibnet-i Seyyid Mehmed'in verâseti zevci Abdülmecid bin Mahmud Koru ve sulbî sağîr oğulları Musa ve Bilal'e münhasıra ve tashîh-i mesele-i mîrasları sekiz sehmden olup sihâm-ı mezkûreden iki sehmi zevc-i mezbûr Abdülmecîd'e ve üçer sehmden altı sehmi ibnân-ı mezbûrân Musa ve Bilal'e musîbe olduğu bi'l-ihbâr

ledeş’ş-şer’i’ zâhir ve mütehakkık olduktan sonra sağîrân-ı mezbûrânın babaları mezbûr Abdülmecid meclîs-i şer’â hatîr-i lâzımu’t- tevkîrde takrîr-i kelâm ve tezkîr-i merâm edüp muteveffâ-yı mezbûretân tezkiyye-i gayr-ı menkûlesinden medîne-i mezbûrenin mezkûre Nazif Mahallesi’nde kâ’in bir tarafdan Zelfi ibnet-i Ömer ve iki tarafdan Ahmed Efendi ibn-i Şeyho Molla Dede hâneleri ve tarâf-ı râbi’i-i tarîk ile mahdûd tahtâni iki oda ve bir havlu ve mezbûr Ahmed Efendi’nin hânesinde vâki’ su kuyusundan hakk-ı istikâ ve … sâ’ire-i hâvi bir bâb hâne ânen fe - ânen müşrif-i harâb ve mâ’il-i turâb olup sâğirân-ı mezburânın ber-minvâl-i meşrûh altı sehm hisse-i şâyi’alarını ta’mîre malları olmağla beraber ben dahi hisse-i şâyi’amı bey’ ve fürûht etmek murâdım olmağla bu sâğîrân-ı mezbûrânın … …. …. … haklarında…. …. … … lî-ecli’l-irbâh Eytâm Sandığında kabz u sâğirân-ı mezbûrân haklarında enfa’ve evlâ olmağla ber-minvâl-i meşrûh sâğirân-ı mezbûrân haklarında bey’ine kıbel-i şer’-i şerîfden bana izin verilmek bi’l-velâye matlûbumdur. Fî 22 Rebi’ü’l-ahir sene [1]314

Medîne-i Siird mahallâtından Nazif Mahallesi imâmı Salih Efendi ibn-i Hacı Abdülferîd ibn-i Hacı Mehmed Efendi muhtârı ve sâğırân-ı mezbûrânın babaları mezbûr Abdülmecîd bin Mahmud Sofu Hasan ibn-i Sofu Rendo bin Halo ve Mehmed Tevfîk Efendi ibn-i Seyyid Ahmed ibn-i Hacı Yusuf nâmân kimesneler meclîs-i şer’-â hâzırân olub bundan akdem fevt olan Asiye ibnet-i Seyyid Mehmed verâset-i zevci Abdülmecîd bin Mahmud Koru ve sulbî sağîr oğulları Musa ve Bilal’e mahsûs olûb muteveffâ-yı mezbûreden metruk mahalle-i mezkûrede kâ’in bir tarafdan Zelfi ibnet-i Ömer ve iki tarafdan Ahmed Efendi ibn-i Şeyho Molla Dede hâneleri ve tarâf-ı râbi’i-i tarîk ile mahdûd tahtâni iki oda ve bir havlu ve mezbûr Ahmed Efendi’nin hânesinde vâki’ su kuyusundan hakk-ı istikâ ve müştemilât-ı sâ’ire-i hâvi bir bâb hâne ânen fe – ânen müşrif-i harâb ve mâ’il-i turâb olmağla sâğirân-ı mezburânın hisse-i şâyi’alarını ta’mîre malları dahi olmayup ve mezbûr Abdülmecîd’in hisse-i şâyi’a’i fürûht ederlerse kable’l-kısme … sâğırân-ı mezbûrân … … semen-i mesilleriyle bey’iyle … lî-eclî’irbâh Eytâm Sandığında … sağîrân-ı mezbûran haklarında enfâ’ ve evlâ olduğunu alâ-târiki’ş-şehâde iş’âr ve ihbâr eyledikleri. Fî 4 Rebi’ül-ahir sene [1]314

Mucebînce sâğirân-ı mezbûranın hisse-i mezkûrelerine…. …. …

Mehmed Tevfîk Efendi Muhtarı İmâm-ı Mahalle-i Nazif

39.Sahife

Medîne-i Siird mahâlltından Varaz Mahallesi ahalisinden Yusuf bin Mehmed ve Abdülaziz bin Hacı Osman namân kimselerden her biri meclîs-i şer’i münîrde medîne-i mezkûre tâbi’ Hiyert kâryesi ahalisinden Ali bin Ahmed hâzır olduğu halde karye-i mezkûre sâkin iken bundan akdem fevt olan Hacı ibnü’l mezbûr Ahmed’in sulbî sağir oğlu Ahmed ve sulbiye sağîre kızı Hadice’nin vakt-i rüşd ü sedadlarına değin tesviye-i umurlarına kıbel-i şer’-i şerîfden bir vasî nâsb u ta’yîni ehemm ü elzem olmağla sağırân-ı mezbûrânın ammileri mezbûr ali hâzırı bi’l-cümle tesviye-i umumiye müstakîmü’l-etvâr vesâyet uhdesinden gelmeğe muktedir ve vesâyet-i sâğirân-ı mezbûrânın haklarında enfa’ ve evlâ olduğunu … şehâdetinde ihbâr eyledikleri

Derkenar: Mûcebince mezbûr Ali ber -vech-i muhârrer vasî-i nâsb u tâyin

Kâbil-i vesâyet Abdurrezzak bin Hacı Osman Yusuf ibn-i Mehmed

Medîne-i Siird mahallâtından Re’s Mahallesi’nden sâkin sâhibe-i arz-ı hâl zâtı mahalle-i mezkûreli Hacı Yusuf ibn-i Mahmud ve Derviş bin Abdi Şemsi ta’rîfleriyle mu’arrefe Feride bint-i Mehmed el-Molla meclis-i şer’â hatîr-i lâzımü’t-tevkîrde Karakol Mahallesi’nde sâkin olub el-hâletü hâzihi medîne-i mezkûrede ârâm-sâz redîf taburunun dördüncü bölüğü onbaşısı Hamza ibn-i Merhamo Şeyh Şemseddin muvâcehesinde da’vâyı ve takdir geldim edüp mezbûr Hamza târîh-i kitâbdan on beş gün mukaddem zevc-i dâhilim iken beni bâ’inen tatlîk etmekle iki aded gazi ve otuz guruş kıymetli puşi ve yirmi beş guruş kıymetli çarşaf ve kırk guruş kıymetli basmadan ma’mûl üç kat elbisemi hâlen bana edâ ve teslîme mezbûr Hamza’ya tenbîh ve iddetim inkızâsına değin nafaka ve havâ’ic-i zarûriyyem içün kadr-ı ma’rûf olan beher şehrî altışar guruş farz ve takdir olunmak matlûbumdur deyü da’vâ etdikde mezbûr Hamza Onbaşı dahi dahi cevâbında fi’l-hakîka müdde’iye-i mezbûre ber-minvâl-i muharrer işbu târih-i zabtdan on beş gün mukaddem bâ’inen tatlîk eylediğini tâyi’an ve kat’ıyyen ikrâr ve i’tirâf edüp müdde’iye-i mezbûrenin ma’ada ber-vech-i muharrer müdde’âlarını inkâr eylediği. Fî 8 Rebi’ül-ahir 1314

Mu’arrefe mezbûr Derviş Mu’arrefe mezbûr Hacı Yusuf

Müdde’â-aleyh mezbûr Hamza Müdde’iye-i mezbûre Feride

Müdde’iye-i mezbûre Feride ve müdde’â-aleyh mezbûr Hamzanın imzaları zirinde mühürleri bulunduğundan parmak işareti vaz’ eylediklerini ve ber-vech-i muhârrer ifade-i tarafeyn vuku’ bulunduğunu tasdik eyleriz. Fî 8 minhü

Hacı Yusuf Derviş bin Abdi

Müdde’-iye-i mezbûr ber-veche-muhârrer ma’aada müdde’âsıyla beyyine ikamesine havâle-şud. Fî minhü

40.Sahife

Re’s Mahalleli Hacı Yusuf bin Mehmed ve … Yusuf Ağa ibn-i Hasan debbağ meclîs-i şer’â hâzırân olub zevc-i mutallakı mezbûre Feride inkızâ-yı iddetine nafaka ve sâ’ir havâ’ic-i zarûriyyesiyçün beher yevm altışar paradan şehrî kırk beşer guruş kadar ma’ruf olduğunu müdde’â-aleyh mezbûr Hamza’nın muvâcehesinde alâ- târik’ış-şehâde ihbâr eyledikleri. Fî 8 Rebi’ül-ahir [1]314

Müdde’â-aleyh mezbûr Hamza Şâhid Yusuf Ağa bin Hasan

Müdde’iye-i mezbûre Feride Şâhid Hacı Yusuf bin Mehmed

Müdde'î-i ve müdde'â-aleyh mezbûrân Feride ve Hamza imzâları zirînde mühürleri bulunduğundan parmak işareti vaz eylediklerini tasdik ederiz. Fî 8 minhü

Şâhid … Dervîş bin Abdi Şâhid … Halil ve Süleyman bin Ahmed

Müdde'iye-i mezbûre Ferîde tarafından Hanımi ber-veche-muhârrer da'vâsında beyân eylediği … isbâtdan ızhâr-ı acz kalmağla beyyîne taleb bulunduğu. Fî 16 Rebi'ül-ahir sene [1]314

Müdde'â-aleyh mezbûr Hamza Müdde'iye-i mezbûre Feride

Müdde'iye-i mezbûre Feride ve müdde'a-âleyh mezbûre Hamza'nın imzâları zirînde mühürleri bulunduğundan parmak işareti vaz' eyledikleri ve ber-vech-i muhârrer isbâtdan acze kalmakla beyyine taleb bulunduğunu tasdik eyleriz. Fî 17 minhü

Şahid Halil ibn-i Ahmed Şahid Ahmed Efendi bin Bekir Ağa

Fî 17 minhü

Müdde'â-aleyh mezbûr Hamza Onbaşı bi'l-muvâcehe ber-nehc-i şer'î yemin edilmişdir.

Müdde'â-aleyh mezbûr Hamza Müdde'iye-i mezbûre Feride

Müdde'iye-i ve müdde'â-aleyh mezbûrenin mühürleri olduğundan parmak işareti vaz eylediklerini tasdik eyleriz. Fî 17 minhü

Şahid Abdülhakim bin Hacı Abdurrahman Halil bin Ağa

Derkenar: Şâhidân-ı mezbûran Hacı Yusuf ve Yusuf Ağa'nın sırran alenen tezkiyeleri havale-şud. Fî minhü

41.Sahife

Şahidân-ı mezbûran Sûk Mahallesi Yusuf Ağa bin Hasan Ağa adl ve makbûl'uş-şehâde meclîs-i mezkûre imâmı Hasan Efendi ibn-i Ahmed ve muhtârı Süleyman bin Yusuf tarafında ve diğer şâhid Hacı Yusuf dahi adl ve makbûlü'ş-şehâde ettiğini mensûb olduğunu Re's Mahalleli imâmı Molla Mehmed Efendi ve muhtârı Yasin bin Heşo tarafından mestûre varakâları bendlerinde şerh' ve temhîr eyleyerek i'âde olunmağla iki kıt'â varakâ-i mestûre mestûre Siird meclîs-i şer'-i kaleminde tobra-i mahsusa vaz' edilmişdir. Fî 9 Cemaziye'l-ahir sene [1]314

Kâtib Mahkeme-i Şer'î Siird

Şahidân-ı mezbûrânan her biri usûl-i mevzu'âsına tatbikân evvelâ sırrân tezkire olunub adl ve makbûlü'ş-şehâde idükleri nâtık olan iki kıt'â varakâ-i mestûre vurûd etmekle ba'dehû mezkûrdan mumâ-ileyhimâdan mezkûre Sûk Mahallesi imâmı Hasan Efendi ve Re's Mahalleli muhtârı Yasin Ağa ve Dervîş bin Mehmed ve Ahmed Efendi bin

Bekir Ağa'dan bi'l-muvâcehe alenen lede't-tezkîye adl ve makbûlü'ş-şehâde idükleri iş'âr ve ihbâr eyledikleri.

Şahid mezbûr Hacı Yusuf Şahid mezbûr Yusuf

Müzekkiyye-i mezbûr Ahmed Efendi Müzekkiyye-i mezbûr Dervîş

Müzekkiyye-i mezbûr Yasin Ağa Müzekkiyye-i mezbûr Hasan Ağa

Müdde'î-i mezbûr Hamza Müdde'î-i mezbûre Feride

Müdde'iye-i mezbûre ile müdde'a-aleyh mezbûre Hamza Onbaşı imzâları zirinde mühürleri bulunduğundan parmak işareti huzurumuzda vaz' eylediklerini tasdik ederiz. Fî 9 minhü

Halil Onbaşı bin Hasan Şahid Derviş

Müdde'a-aleyh mezbûr Hamza Onbaşı'nın sâlifü'l-beyân ve ikrâr u i'tirâfıyla lâzım gelen mehr-i mü'eccel meblâğı mezkûr kırk guruşun mezbûre Feride Hâtûn'a hâlen edâ ve teslîmiyle mezbûr Hamza Onbaşı ilzâm olunduğu usûl-imevzû'asına tevfîkan sırran alenen lede't-tezkiye adl ve makbûlü'ş-şehâde idükleri iş'âr ve ihbâr olunan şehîdân-ı mezbûrânan Hacı Yusuf ve Yusuf Ağa'nın şehâdet … makbûl olmağın mûcebince mezbûr Feride Hâtûn'a nafaka-i iddeti içün beher yevm altışar paradan şehrî kırk beş guruş mezbûr Hamza Onbaşı üzerine- ve takdir şer'-â ve müdde'-î mezbûr Feride Hâtûn ber-vech-i muharrer … acze olûb mezbûre Hamza Onbaşı bi'l-muvâcehe ber-nehc-i şer'î yemîn etmeğin mûcebince müdde'iye-i e mezbûr ber-vech-i muharrer … … mezkûrun da'vasıyla mezbûr Hamza Onbaşı'ya bilâ beyyine mu'ârazadan … şud. Fî minhü

42.Sahife

Medîne-i Siird'e tâbi' Şirvan kazasından Eruh karyesinde sâkin zât-ı medîne-i mezkûre mahâllatından Babü'l-Garb Mahallesi'nde sâkin Mehmed bin Ali ve Hüseyin bin Abdullah ta'rîfleriyle Feride bint-i Hacı meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde medîne-i mezkûre muzâf Alenzük karyesinde sâkin Mirza bin Halid muvâcehesinde bin iki yüz guruş kıymetli basmadan? mehr-i mü'eccel tesmiyesiyle mezbûr yüzüğüne? zevce-i menkûha-i medhûlün-bihâsı iken mezbûr Mirza târih-i zabtdan üç buçuk ay mukaddem ya'ni bin üç yüz on dört senesi şehr-i Cemaziye'l-ahîrin onuncu günü Fiskîn karyesinde mahzar-ı şühudda bana hitâben "üç talak ile Hatice? Kızını boşamıştım … … hiçbir fetva ile … … hiçbir … … … fetvâ koyuldu "… olan"kocamı boş talak … …. Fetvay-ı "deyü ki bi'l-ibâre el-fâzl … talak-ı selase ile tatlîk etmekle ma'kud-u aleyh mehr-i mü'eccelim ma'ruzzikr … halen bana teslîm mezbûr Mirzanın tenbîh olunmak matlûbumdur deyü da'vâ etdikde mezbûr Mirza dahi cevabında müdde'iye-i mezbûre … olan kırk guruş sehmi mehr-i mü'eccel mukâbilinde ….. zevce-i menkûhası olduğunu tayi'an ve kat'iyyen u i'tirâf edûb ma'adâ müdde'iye-i

mezbûretâni ber-vech-i muharrer talak-i müdde'âsıyla mezkûr … müdde'âsına külliyen inkâr eylediği. Fî 4 Cemaziye'l-ahîr sene [1]314

Mu'arrefe mezbûr Hüseyin Mu'arrefe mezbûr Mehmed

Müdde'â-aleyh mezbûr Mirza Müdde'î-i mezbûre Feride

Müdde'iye-i mezbûrûn ber-vech-i muharrer talaka ve sehmi müdde'âsıyla beyyine ikamesine havale-şud. Fî minhü Naîb

Müdde'iye-i mezbûre Feride müdde'âsına mutâbık beyyine taleb olundukda Fiskin karyesinde Mahmud İso ve Seyyid el-İlyas bin Mahmud ve Seyyid ve Derviş bin Abdürrezzak ve Fersaf karyesi Şeyh Fahreddin ve Sadettin Efendi ibn-i Şeyh Mehmed el-efendi ile talakdan müdde'âmı isâbet ederim ve şahidlerim dahi vardır iktizâ ederler onlarıda ikâme ediyorum dediği. Fî 4 minhü

Müdde'â-aleyh mezbûr Mirza Müdde'î-i mezbûre Feride

Şühûdd-ı mezbûreden başka şahidlerim yokdur bâlâda yazdırıldığım şâhideri şuhûdü'l-hâlin on üçüncü gecesi muzâf Çarşamba günü ikâme ediyorum dediği. Fî 4 minhü

Bâlâda muharrer müdde'iye-i mezbûrenin ifâdesi olduğu tasdik kılındı

Şahid Ahmed Efendi bin Hacı Mehmed Şahid Abdürrezzak

43.Sahife

Müdde'iye-i mezbûre Karkor tarafından meclîs-i şer'â ikâme edilûb cerîde-i şer'â isimlerini yazdırdığını şühûddan eyledikleri anlaşılan herbiri mezkûr Fiskin karyesinde sâkin karye-i mezkûre muhtarı Mahmud bin İsa bin Mahmud ve'l-İlyas bin Mahmud bin Mahmud nâmân kimesneler li-ecli'ş-şehâde meclîs-i şer'â hâzırûn olmalarıyla müdde'â-aleyh mezbûr Mirzo muvâcehesinde münferîs? istişhâd olundukda işbu bin üç yüz on dört senesine şehr-i Safiu'l-cedîd ?müsadif olan bin üç yüz on iki sene-i Maliyeden Temmuz ayında ma'lumunuz? olmayan … müdde'â-aleyh mezbûr … sâkin bulunan ğâ'iben ani'l-meclîs … …. Şeyh Mehmed'in menzilin gelûb Şeyh mûmâ-ileyh hitâben benim zevcim Karkoru Alenzük karyesi Halil bin Şero nâm kimesne kaçırmışdır? … mu'ammele ediyorum deyûb Şeyh mûmâ-ileyh beyân hâl eylediğini Şeyh mûmâ-ileyh dahi cevâbında mezbûremize ve hitâben madem gönderecek … gayr-ı meşruda … … şu halde …. …. Binâ'en-aleyh zevce-i tatlîk ile …. Üzerine mezbûrûmuzu dahi cevâbında selâse doksan kırk bint-i Hacı Nef'î? Ali"… …. Zevce-i mezbûr..sâkinlerinden olmağla zât-ı ma'rifeti'ş-şer'iyle…. …. Şeyh mûmâ-ileyh mürâcatımız üzerine …vech-i meşrûh üzre bu hususla olvechile üzre şâhidiz şehâdet dâhi ediyoruz dediler. Fî 20Cemaziye'l-ahîr sene [1]314

Müdde'â-aleyh mezbûr Mirza Müdde'î-i mezbûre

Şahid mezbûr İlyas bin Ahmed Şahid müdde'î-i mezbûr Mahmud bin İsa

Şâhidân-ı mezbûran Mahmud İlyas nâmân kimesnelerden herbiri biz dâhi meclîs-i şer'-i şer'ife hâzır-ı mezbûr bulunduğu hâlde müdde'î-i müdde'â-aleyhimâ mezbûrân muvâcehelerinde minvâl-i meşrûh' üzre edâ-yı şehâdet eylediklerini tasdîkan iş bu mahalle-i şer'î ve temhîr olundu. Fî 20 minhü

Mahkeme-i mezkûre Başkâtibi Siirt Bidayet Mahkemesi A'za Mülazımı

Şâhidân-ı mezbûretâni şehâdet … müdde'â-aleyh mezbûremizde meclîs-i şer'î şerîfe … Alenzük karyesinde iken mûmâ-ileyh ol Şeyh Fahreddin ibnü'l-efendi ve karye-i mezkûre da'vâ-yı edûb şâhidân-ı mezbûrân dâhi hâzırûn oldukları hâlde Şeyh mûmâ-ileyh şâhidân-ı mezbûrandan herbiri bana hitâben zevcin kırmızı?tâtlik… diğeri üzerine…. … mûmâ-ileyh Şeyh Fahreddin Efendinin ta'rifiyle …. …. Selâse doksan …. …. "kelâmı söyledim deyûb zikr olunan "selâse doksan defter-i hakan-ı ali? … tayi'an ve kat'iyyen ikrâr u i'tirâf eyledi. Fi 20 minhü

Hâzır-ı anî'l-meclîs Mahkeme-i Bidâyet Başkâtibi

Müdde'â-aleyh mezbûr Mirza Müdde'î-i mezbûre Feride

Hâzır-ı anî'l-meclîs Mahkeme-i A'za Mülâzımı

44.Sahife

Medîne-i Siird mhâllatından Nazif Mahallesi'nde sâkin iken fevt olan Emine bint-i Reşo'nun verâset-i sulbiye kebîre kızları Mümi ve Asiye Hâtûnlara mühasıra ve ba'dehû kable'l-kısme bint-i mezbûre Asiye dahi fevt olup verâseti zevci Abdülmecid bin Mahmud Koru ve sulbî sağire oğulları Abdülmecid bin Mahmud Koru ve sulbî sağîr oğulları Musa ve Bilal'e münhasıra ve tashîh-i mesele-i mîrasları on altı sehmden olup sihâm-ı mezkûreden sekiz sehmi bint-i mezbûre Mümi Hâtûn'a ve dört sehmi zevc-i mezbûr Abdülmecîd'e ve üçer sehmden cem'an altı sehmi ibnân-ı mezbûrân Musa ve Bilal'e musîbe olduğu bi'l-ihbâr ledeş'ş-şer'i'l-enver zâhir ve mütehakkık olduktan sonra sağîrân-ı mezbûrânın babaları mezbûr Abdülmecid meclîs-i şer'-î hatîr-i lâzımu't-tevkîrde takrîr-i kelâm ve tezkîr-i merâm edüp gayr-ı menkûlesinden medîne-i mezbûrenin mezkûre Nazif Mahallesi'nde kâ'in bir tarafdan Zelfi ibnet-i Ömer ve iki tarafdan Ahmed Efendi ibn-i Şeyho Molla Dede hâneleri ve tarâf-ı râbi'i-i tarîk ile mahdûd tahtâni iki oda ve bir havlu ve mezbûr Ahmed Efendi'nin hânesinde bulunan su kuyusundan hakk-ı istikâ ve müştemilât-ı sâ'ire-i hâvi bir bâb mülk menzilin nısf hisse-i şâyi'ası müteveffiye-i mezbûre Emine Hâtûn'un hayâtında ile'l-vefât yedinde şâyi'an mâlı ve mülkü olub ba'de vefâtihi bi-hükmi'l-münâsahati'ş-şer'iyye verese-i mezbûreye mevrûs ve müntakil olub lâkin menzil-i mahdûd-ı mezkûr ânen fe- ânen müşrif-i harâb ve mâ'il-i turâb olup sâğirân-ı mezburânın ber-tashîh-i mezkûr altı sehm hisse-i şâyi'aların ta'mîre malları olmamağla beraber benimle bint-i kebîre mezbûre Mümi Hâtûn'dan her birimiz hisse-i irsiyye-i şer'iyyemizi bey' ve fürûht etmek murâdımız olmağla sâğîrân-ı mezbûrânın mezkûr altı sehm hisse-i

irsiyye-i şâyi'alarının dahi bizim hissemizle beraber semen-i misilleriyle bey'iyle esmânının Eytâm Sandığında idâne ve irbâhı sâğirân-ı mezbûrân haklarında enfa' ve evlâ olduğu ber-minvâl-i meşrûh sâğirân-ı mezbûrân haklarında bey'ine kıbel-i şer'-i şerîfden bana izin verilmek bi'l-velâye matlûbumdur. Fî 5 Cemaziye'l-ahîr sene [1]314

Abdülmecîd bin Mahmud Koru

Mezbûr Abdülmecîd beyyine havâle- şud

Medîne-i Siird mahâllatından Nazif Mahallesi imâmı Salih Efendi ibn-i Hacı Abdülferîd Efendi ve Abdülferîd bin Osman ve Hüseyin bin Musa nâmân kimesneler meclîs-i şer'-â hazırân olub bundan akdem fevt olan Emine bint-i Reşo'nun verâset-i sulbî kebîre kızları Mümi ve Asiye Hâtûnlara mühasıra ve ba'dehû kable'l-kısme bint-i mezbûre Asiye dahi fevt olup verâseti zevci Abdülmecid bin Mahmud Koru ve sulbî sağîr oğulları Musa ve Bilal'e münhasıra olub mahalle-i mezkûrede kâ'in bir tarafdan Zelfi ibnet-i Ömer ve iki tarafdan Ahmed Efendi ibn-i Şeyho ve tarâf-ırâbi'i-i tarîk ile mahdûd tahtâni iki oda ve bir havlu ve mezbûr Ahmed Efendi 'nin hânesinde bulunan su kuyusundan hakk-ı istikâ ve müştemilât-ı sâ'ire-i ma'lûmeyi hâvî yeri mülk bir bâb mülk menzilin nısf hisse-i şâyi'ası müteveffiye-i mezbûre Emine Hâtûn'un hayâtında ile'l-vefât yedinde şâyi'an mâlı ve mülkü olub ba'de vefâtihi bi-hükmi'l-münâsahati'ş-şer'iyye verese-i mezbûreye mevrûs ve müntakil olub lâkin menzil-i mahdûd-ı mezkûr ânen fe –ânen müşrif-i harâb ve mâ'il-i turâb olup sâğirân-ı mezburânın ber-tashîh-i mezkûr altı sehm hisse-i şâyi'alarını ta'mîre malları olmamağla beraber … … dahi husumetleriyle ma'nen … Eytâm Sandığında idâne ve irbâhı sâğirân-ı mezbûrân haklarında enfa' ve evlâ olduğu ber-minvâl-i meşrûh sâğirân-ı mezbûrân haklarında enfâ' ve evlâ olduğu … alâ tarikı'ş-şehâde iş'âr ve ihbâr eyledikleri. Fî 5 minhü

Müdde'î-i vasîyy-i mezbûr Abdülmecîd Şâhid mezbûr Abdülaziz

Şâhid mezbûr Hasan Şahid mezbûr Salih Efendi

Derkenar: Mûcebince sâğirân-ı mezbûran … … mezbûr Abdülmecîd Efendi şer'-î şud

45.Sahife

Merkez-i livâ olan medîne-i Siird kurâsından Tillo karyesi mahâllatından Şeyh İsmail Fakirullah Mahallesi'nde sâkin iken işbu târih-i zâbtdan sekiz ay mukaddem fevt olan Molla Hamza Efendi ibn-i Şeyh Derviş bin Hacı Ali li-ebeveyn er karındaşı ve ber vech-i âtî vârisi olduğunu iddi'â eden karye-i mezkûre ahâlîsinden sâhib-i arz-ı hâl Molla Süleyman ibnü'l-mezbûr Şeyh Derviş bin Hacı Ali medîne-i mezbûre mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada ma'kûd meclis-i şer'-i münîrde bedelât-ı câ'i'l-beyâna vaz'-ı yedi ber-nehc-i şer'î sâbit ve müstehakkık olan livâ-i mezkûr muhâsebecisi vekîli Ahmed Efendi ibn-i Hoca Hüseyin Efendi tarafından bi'l-vekâle bâ tezkire-i remiye huzûr-ı şer'-i şerîfe i'zâm olunup da'vâ-yı âti'z-zikrde husûmeti kıbel-i şe'i şerîfden re'y olunan sâbık Garzan Mâl Müdîri Ahmed Efendi ibn-i Hacı

İsmail muvâcehesinde üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edüp müteveffâ-yı mezbûr Molla Hamza Efendi ibnü'l-mezbûr Şeyh Derviş bin Hacı Ali benim li-ebeveyn er karındaşım olup babamız ismi Şeyh Derviş ve dedemiz ismi Hacı Ali ve vâlidemiz ismi Meryem bint-i Molla Mehmed ve maskat-ı re'sleri mezkûr Tillo karyesi olmağla ol vechile müteveffâ-yı mezbûr Molla Hamza Efendi'nin verâset-i asûbet nesebiyye cihetinden benimle vâlidemiz gâ'ibet-i ani'l-meclis mezbûre Meryem ibnet-i Molla Mehmed ve zevce-i menkûha-i metrukesi kezâlik gâ'ibet-i ani'l-meclis Reyhan bint-i Şeyh Abdülmecîd ve li-ebeveyn er karındaşımız yine gâ'ib ani'l-meclis Şeyh İbrahim ve li ebeveyn kız karındaşlarımız gâ'ibetân ani'l-meclis Ayşe ve Hacer Hâtûnlara münhasıra olup lâkin mezkûr Tillo karyesinde defin-i hâk-ı ıtır-nâk olan cedd-i a'lâmız e'azze-i kiramdan Şeyh İsmail Fakîrullah kuddise sırruhû hazretlerinin hângâh-ı şerifine merbut emlâk ve arâzî-i mevkûfe şart-ı vâkıf ve te'âmül-i kadîm vechile müşârun-ileyhin evlâd ve zürriyât-ı zükûruna meşrût ve muhassas olmağla emlâk ve arâzi-i mevkûfe-i mezkûre dâhilinde bulunan memâlih bedelâtı olmak üzere nısf ve humsu tenzilinden sonra takdir edilen ma'lûmü'l mikdâr mebâliğinden kezâlik te'âmül-i kadîm vechile ve ahîran Mâliye Nezâret-i Celîlesi'nden şeref-vârid olup huzûr-ı şer-i şerîfde kırâ'et olunana Fî 17 Nisan sene 1304 târih ve otuz iki numarolu emirnâme-i âlî mûcebince evlâd ve zürriyât-ı zükûr beyninde hisseleri vech üzre münkasim olup mûrsimiz müteveffâ'yı mezbûr Molla Hamza Efendi'nin hissesi de muhâsebe-i livadan mevrûd olup kezâlik kırâ'et olunan bin üç yüz on iki senesinin şehr-i Teşrîn-i Evveli'nin yirmi sekizinci günü târîhiyle müverrah ve kırk altı numarolu tezkire-i resmiye nâtık olduğu üzre senevî altı yüz on sekiz guruşdan ibâret olup müteveffâ'yı mezbûr Molla Hamza Efendi'nin hayâtında hisse-i mezkûresini beher sene Siird Sancağı Mâl Sandığı'ndan ahz ve istîfâ etmekde iken ber-vech-i muharrer fevt olup benimle zikri sebkat eden mezbûr Şeyh İbrahim Efendi'den başka verese-i zükûru olmamağla hisse-i meblâğ-ı mezkûr müteveffâ'yı mezbûr mahlûlünden hasran benimle mezbûr Şeyh İbrahim Efendi'ye seviyyen müntâkil olmuş ve meblâğ-ı mezkûr altı yüz on sekiz guruşu hâlen ve ba'demâ da beher sene takâsît-i mu'ayyenesi hulûlünde hisse-i mezkûreyi bize edâ ve teslîme müvekkil-i mumâ-ileyhe izâfetle vekîl-i muma-ileyh Ahmed Efendi'ye tenbîh olunmak matlubumdur deyü da'vâ etdikde vekîl-i muma-ileyh Ahmed Efendi dahi cevâbında bedelât-ı mezkûreden müteveffâ'yı mezbûr Molla Hamza Efendi'nin senevî altı yüz on sekiz guruş hissesi müvekkil-i mûmâ-ileyhin hasbe'l me'mûriye vaz'-ı yedini tâyi'an ve kat'iyye ikrâr u i'tirâf edüp mâ'adâ müdde'î-i mezbûrun ber-vech-i muharrer verâset müdde'âlarını inkâr eylediniz. Fî 17 Cemaziye'l-ahîr sene [1]314

Müdde'î-i mezbûr Molla Süleyman Efendi

Müdde'â-aleyh vekîl-i mezbûr Ahmed Efendi

Müdde'î-i mezbûrun ber-vech-i muharrer verâset ve evlâd-ı zükûra … meşrût … müdde'a-âları beyyine ikamesine havale-şûd

46.Sahife

Müdde'î-i mezbûr Molla Süleyman Efendi'nin müdde'âsını matlûbumdur bende tâleb olundukda Siird medîne-i mezbûre mahallâtından bin Fethullah Ahmed Efendi bin Hacı Mustafa bin Hacı Kasım ve Nuri Efendi bin Hacı Ahmed Ağa bin Hacı Kasım ve Hacı Kasım ve Tillo karyesi mahallâtından Şeyh İsmaîl Fakirullah Mahallesi ahalisinden Şeyh Derviş bin Şeyh Abdülmecîd bin Hacı Abdurrahman bin Hacı Hamîd bin Hacı Ali ile müdde'âası isbât ediyorum başka şahîdlerim dahî var-iktizâ ederler onların ikâme ediyorum dediniz. Fî 17 Cemaziye'l-ahîr sene [1]314

Hâzine-i vekîl Ahmed Efendi Müdde'î-i mezbûr

Müdde'-iye-i mezbûr tarafından meclîs-i şer'-î ikâme edilûb bâlâda isimlerini yazdırdığı şûhûdan idükleri anlaşılan her biri mezkûr Karakol Mahallesi'nde sâkin Nuri Efendi ibn-i Hacı Ahmed Ağa ibn-i Hacı Kasım ve Fethullah Efendi ibn-i Hacı Mustafa bin el-mezbûr Hacı Kasım nâmân kimesneler li-ecli'ş-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olmalarıyla müdde'â-aleyh vekîl-i mûma-ileyh Ahmed Efendi muvâcehesinde alel'-infirâd istişhâd olunduklarında işbu müdde'î-i mezbûr Molla Süleyman Efendi ile müteveffâ-yı mezbûr Molla Hamza Efendi li-ebeveyn er karındaşlar olup babaları ismi Şeyh Derviş ve dedeleri ismi Hacı Ali ve vâlideleri ismi Meryem bint-i Molla Mehmed ve maskat-ı re'sleri mezkûr Tillo karyesi olup ol vechile müteveffâ-yı mezbûrun verâset-i li-ebeveyn er karındaşı hâzır müdde'î-i mezbûr Molla Süleyman Efendi'yle diğer li-ebeveyn er karındaşı gâ'ib ani'l-meclis Şeyh İbrahim ve müteveffâ-yı mezbûrun anası Meryem bint-i Molla Mehmed ve kız karındaşları gâ'ibetân ani'l-meclîs Ayşe ve Hacer Hâtûnlara ve zevce-i menkûha-i metrukesi Reyhan bint-i Şeyh Abdülmecid'e münhasıra olup lâkin mezkûr Tillo karyesinde defin-i hâk-ı ıtır-nâk olan Şeyh İsmail Fakirullah kuddise sırruhû hazretlerinin hângâh-ı şerifin ibn merbut bi'l-cümle emlâk ve arâzi-i mevkûfesi te'âmül-i kadîm vechile müşârun-ileyhin evlâd ve zürriyât-ı zükûruna meşrût ve muhassas olup verese-i inâs müstesnâ idüğinden arâzî-i mevkûfe dâhilinde bulunan memâlih bedelâtı dahi azîz-i müşarûn-ileyhin zürriyât-ı zükûru beynlerinde hisse-i irsiyyeleri vech üzre taksim olunagelmekde olup müteveffâ'yı mezbûrun verese-i zükûru olmamağla binâ'en-aleyh müteveffâ'yı mezbûr Molla Hamza Efendi'nin emlâk ve arâzi-i mevkûfe-i mezbûre dâhilinde bulunan memâlih bedelâtından senevî hissesi olan altı yüz on sekiz guruş ber-nehc-i te'âmül-i kadîm mezbûrân Molla Süleyman Efendi'yle Şeyh İbrahim'e müntakil herbiri olup mezbûrândan başka müstahıkk-ı âharı yokdur biz bu husûsa bu vech üzre şâhidiz şehâdet dahi ederiz deyü her biri müttefiku'l-lafz ve'l-ma'nâ bi'l-muvâcehe ber-nehc-i şer'î edâ-yı şehâdet eyledikleri. Fî 19 Cemaziye'l-ahîr sene [1]314

Vekîl Ahmed Efendi Müdde'î-i mezbûr Molla Süleyman Efendi

Şahid mezbûr Fethullah Efendi Şahid mezbûr Nuri Efendi

Şahidân-ı mezbûran sırran alenen lede't-tezkiye havale-şûd

Şahidân-ı mezburânan Nuri Efendi ibn-i Hacı Ahmed ve Fethullah Efendi ibn-i Hacı Mustafa adl ve makbûlü'ş-şehâde idükleri nâtık mestûre varakası vurûd etmekle şerh ve temhîr edilerek i'âde olunmağla Siird mahkeme-i şer'-î kaleminde tobrada mahsûs mahsusa vaz edilmişdir. Fî 14 Receb sene [1]314

Kâtib Mahkeme-i Siird

47.Sahife

Şahidân-ı mezburânan Nuri Efendi ve Fethullah Efendi usûl-i müstahne-i mevzu'âsına tevfîkan evvelâ bâ-varaka-i mestûre tezkire olunub adl ve makbûl'uş-şehâde olduklarını nâtık mestûre varakası vurûd etmekle ba'dehû müzekiyyân-ı mumâ'ileyhimâdan mezkûr Karakol Mahallesi muhtârı Ahmed Efendi bin Şeyh Havlâni Mahalleli husûs-u Hüseyin Efendi ibn-i Hacı Abbas ve Nazif Mahallesi Yasin Efendi ibn-i Hacı Hasan Efendi'den bi'l-muvâcehe alenen lede't-tezkîye adl ve makbûlü'ş-şehâde idükleri iş'âr ve ihbâr eyledikleri. Fî 14 Receb sene [1]314

Müdde'â-aleyh mezbûr vekîl-i Ahmed Efendi Şahid mezbûr Nuri Efendi

Müdde'â-aleyh mezbûr Molla Süleyman Efendi

Müzekkiyye-i mezbûr Yasin Efendi Şahid mezbûr Fethullah Efendi

Müzekkiyye-i mezbûr Ahmed Efendi

Müzekkiyye-i mûmâ-ileyh hâzır-ı Ahmed Efendi

Derkenar: Müdde'â-aleyh mezbûr Molla Süleyman'ın ber-vech-i muharrer verâset müdde'âsına hükm u tenbîh-i şer'î şud. Fî 14 minhü

48.Sahife

İşbu zâbtda muharrer memâlih bedelât-ı da'vâsı ale'l-usûl hâzine vekîlleri muvâcehesinde ru'iyet olunmak lâzım gelmekle işbu zâbt ibtâl edilüb usûl-i dairesinde 15.sayfasında nakl-î ve tahrîr edilmişdir. Fî 18 minhü

Kâtib Mahkeme-i Şer'-î Siird

50.Sahife

Medîne-î Siird mahâllatından Karakol Mahallesi'nde sâkin Hacı Hafız Mehmed Efendi ibn-i Sûfî Mahmud medîne-i mezbûre mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada ma'kûd meclîs-i şer'-i münîrde mahalle-i mezkûrede sâkin Mahmud bin Abdullah Ayunî muvâcehesine mezbûr Mahmud Bin üç yüz on dörd senesinin şehr-i Cemâziye'l-âhir'in sekizinci günün yedinde müstakıll mâlı ve mülkü olan mahâlle-îmezkûrede kâ'in bir tarafdan Hacı Taha Heştiyo ve bir tarafdan Hasan bin-i Mehmed ve bir tarafdan Hamido bin Abdal hâneleri ve tarâf-ı râbi'i benim mülküm hanemle mahdûd tahtâni iki oda ve bir harâbe ayvan ve bir havlu ve su kuyusundan hakkı-istikâ

ve müştemilât-ı Sâ'ire-i ma'lûmeyi hâvî yeri vakf ve binâsı mülk bir bâb hânesini bin beş yüz guruş mu'accel ve beş yüz guruşu târîh-i akden i'tibâren altı ay ve bin iki yüz elli guruşu dahi kezâlik târîh-i akdden î'tîbaren on ay müddet hitâmında te'diye ve teslîm etmek üzere mü'eccel olarak cem'an üç bin iki yüz elli guruşla adedi ma'lûm olmayûp lâkin meclîs-i akdde müşârun-ileyhâ olup ba'de'l-akd yere saçılarak tazyi' edilen bi sıra sîm mecidî ufaklıkları mukâbilinde bana bey' ve temlîk eylediğinde ben dahî ber vech-i muharrer iştirâ ve temellük edüp ba'dehû ben semen-i mu'accel meblâğ-ı mezkûrdan yüz on dört guruş bâyi'-i mezbûr Mahmud'a def' ve teslîm eylediğimde olduğu ol dahi ahz ve tesellüm ve kabz u kabul edüp lâkin bâyi'-i mezbûr Mahmud menzil-i mahdûd-ı mebî'-i mezkûru mahalinde bana teslime mezbûr Mahmud'a tenbîh olunmak matlûbumdur deyüba'd-davâ ve'l-istintâk mezbûr Mahmud dahi cevâbında menzil-i mahdûd-ı mezkûra elyevm vaz'-ı yedini tâyi'an ve katiyyen ba'de'-l-ikrâr ve'l-istîntak bi'l-itizâmın mezbûr Mehmed dâhî cevâbında menzil-i mezkûrun nısf hisse-i şâyi'ası benim ve bâkî nısf hisse-i şâyi'âsında her biri gâ'ibûn ani'l-meclis kız karındaşım Halime Hâtûn 'la diğer kız karındaşım müteveffiye Hâtûn'un sadrî kebîr oğlu Mehmed ve Sadriye kebîre kızları Nasıra ve Ayşe'nin olarak beynimizde müşâ'an ve müştereken mülk-i mevrûsumuz olup ben ber-vech-i muharrer bin beş yüz guruş mu'accel ve beş yüz guruşu târîh akd-i mezkûrdan i'tibâren altı ay ve bin iki yüz elli guruşu de kezâ târih-i kadr-i mezkûrdan i'tibâren on ay müddetle mü'eccel olarak cem'an üç bin iki yüz elli guruşla sıra-i mezkûre-i müşârun-ileyhâ mukâbilinde menzil-i mahdûd'ı mezkûrdan ber-vech-i muharrer yalnız benim nısf hisse-i şâyi'amı mezbûr Hacı Hâfîz Mehmed Efendi'ye bey' ve temlîk eylediğinde ol dahi ber-vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve kabûl eyledi ve mu'accel olması meşrût olan meblâğ-ı mezkûr bin beş yüz guruşdan yüz on dört guruşu da bana def' ve teslîm etmedi deyü nısf menzilin mezkûr hakkında müdde'î-i mezbûrun bey müdde'âsına mezbûrun mâ'adâ diğer nısf menzilin bey'iyle teslîm-i semen-i mu'accel müdde'âlarını külliyen inkâr eylediniz. Fî 24 Cemaziye'-l-ahir sene [1]314

Müdde'â-aleyh mezbûr Mahmud Müdde'î-i mezbûr Hacı Hâfız Mehmed Efendi

Müdde'â-aleyh mezbûr Mahmud meclîs-i şer'-i münîrde … … minvâl-i bey' mahdud mezkûrun ancak nısf-ı hisse-i şâyi'ası benim ve diğer gâ'ibûmn-ı mezbûrûn Halime ve Nasıra ve Ayşe ve Mehmed'in olduğundan benimle yalnız nısf-ı hisse-i şâyi'ası semen-i meblağ-ı mezkûr mukâbilinde müdde'î-i mumâ'ileyh Hacı Hafîz Mehmed Efendi bey' ve temlîk edelim deyûb müdde'î-i mûmâ-ileyha mâ'adâ nısf -ı menzil meclis-i ma'kûd-ı mezkûrda müdde'â-aleyh inkâr eyledi isem de hâkikât-i hâl minvâl-i muharrer üzre olmayub yedimde olup işbu meclis-i şer'de kırâ'et olunan bin iki yüz doksan senes-i şehr-i Rebîu'l-evveli'nin yirmi beşinci günü târihiyle müverraha ve ol târihde Siird livâsı nâ'ibi bulunan Müftî-zâde es-Seyyid Yusuf Sıdkı Efendi imzâ ve mührüyle mümzâ ve mahtûm bir kıt'a hüccet-i şer'îyye nâtıka olduğun üzre kız karındaşım mezbûre Halime Hâtûn'la ol târihde hayât ve sıhhâtinde ve hâlen müteveffiye bulunan diğer kız karındaşım mezbûre Havva Hâtûn'an herbiri menzil-i mahdûd-ı mezkûrdaki hisse-i şâyi'a-i ma'lûmelerini semen-i ma'lûm mukâbilinde

bana bey’ ve temlîk ve teslîm eylediklerinde ben dahi ber-vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz u kabul edip ol vechile nısf hisse-i şâyi’â-i mezkûre dahi benim mülk-i müşterâm olup ol târîhden bu ânâ değin bilâ da’vâ velâ-nizâ’ menzil-i mahdûd-ı mezkûrun tamâmı yedimde müstakıllen mâlım ve mülküm olmağla binâ’en-aleyh müdde’î müşterî-i mûma’ileyh Hacı Hâfız Mehmed Efendi’nin da’vâ-ı meşrûhası vechile menzil-i mahdûd-ı mezkûrun tamâmını ber-minvâl-i muharrer bin beş yüz guruş mu’accel ve beş yüz guruş târih-i akd-i mezkûrdan altı ay ve bin iki yüz elli guruşu da kezâlik târih-i akdden oy ay müddet hitâmında mü’eccel olarak cem’an üç bin iki yüz elli guruşla meclis-i mebî’de müşârun-ileyhâ olup ba’de’l-akd yere saçılarak tazyî’ edilen adedi nâ-ma’lûm bir sıra sîm mecîdiye ufaklıkları semen mukâbilinde mezbûr mezbûr Hacı Hâfız Mehmed Efendi’ye bi’t-tav’ ve’rızâ bey’ ve temlîk

51.Sahife

eylediğimde ol dahi ber-vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve kabûl eyledi ve seme-i mu’accel meblâğ-ı mezkûr bin beş yüz guruşdan meblâğ-ı mezkûr on dört guruşu da müdde-’î müşterî-i mezbûr Hacı Hâfız Mehmed Efendi ‘nin da’vâ-ı meşrûhasını tamâmıyla tâyi’an ve kat’ıyyen ikrâr u i’tirâf eylediniz. Fî 24 Cemaziye’l-ahîr sene [1]314

Müdde’â-aleyh mezbûr Mahmud

Müdde’î-i mezbûr Hacı Hafiz Mehmed Efendi

Müdde-a’aleyh mezbûr meclîs-i şerîfe biz dâhi hâzıran hâli- minvâl meşrûh’ üzere kat’ıyyen ikrâr u i’tirâf etmekle tasdik kılındı. Fî 24 minhü

Duyûn-i umum-i kâbûl-meclîs?Mehmed Ağa ibn-i Hüseyin

Mahkeme-i ?Mahmud Efendi

Mezbûr Mahmûd’un ber-vech-i muhârrer ikrâr u i’tirâf mûcebince semen-i mu’accel meblâğ-ı mezkûrdan mütebaki bin üç yüz seksen altı guruşu müdde’î-i müşterî-i mezbûr Hacı Hâfiz Mehmed Efendi’ye teslîme mezbûr Mahmud’a tenbîh-i şer’-î-şûd Fî 24 minhü

52.Sahife

Müdde’iye-i mezbûre Hanîmi’ndan … matlûbumdur bende tâleb olundukda Soyka Mahalleli Mustafa Efendi bin Hami Hacı Hasan ve Seyyid Selim ile müdde’î-i isâbet ediyorum başka şâhidlerim dahi vardır iktizâ ederler onlarında ikâme ediyorum dediniz. Fî 27 Cemâziye’l-âhîr sene [1]314

Müdde’â-aleyh mezbûr Şükrü Ağa Müdde’î-i mezbûre Hato

Bitlîs Vilâyet-i dâhilinde merkez-i livâ olan medîne-i Siird mahallâtından Soyka Mahallesi ahalisinden olup livâ-i mezkûrda ârâm-sâz mezkûr Bitlis Vilâyet-i Zabtiye Alayı'nın üçüncü taburunun birinci bölüğü neferâtından iken bundan akdem fevt olan Hasan bin Azizo'nun zevce-i menkûha-i metrukesi ve ber-vech-i âtî vârisesi olduğunu iddi'â eden sâhibe-i arz-ı hâl Hato bint-i Ömer medîne-i mezbûre mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada ma'kûd meclis-i şer'-i münîrde Karakol Mahallesi'nde sâkin Şükrü Ağa ibn-i Süleyman muvâcehesinde üzerine da'vâ ve takrir-i kelâm edüp zevcim müteveffâ-yı mezbûr Hasan'ın verâset-i asûbet-i nesebiye cihetinden benimle gâ'ibûn ani'l-meclîs sulbî sağîr oğulları Abdi ve Cemil ve Şükrü ve Nuro'ya ve yedişer sehmden cem'an on dört sehmi benât-ı mezbûretân Hadice ve Saide'ye ve on sehmi bana musîbe olmağla binâ'en-aleyh zevcim ve mûrsimiz müteveffâ-yı mezbûrun hayâtında mezbûr Şükrü Ağa zimmetinde cihet-i karz-ı şer'îden alacak hakkı olan on altı guruşu kable'l-ahz ve'l-istîfâ ber-vech-i muharrer fevt olup verâset-i mesele-i mîrâsımız vechile bize münhasıra olmağla ber-tashîh-i mezkûr benim hisse-i irsiyye-i şer'iyyeme isâbet eden iki guruşu mezbûr Şükrü Ağa'dan bi'l-verâse hâlen taleb ederim deyü da'vâ etdikde lede's-su'âl mezbûr Şükrü Ağa dahi cevâbında meblâğ-ı karz-ı mezkûr on altı guruş zimmetinde müteveffâ'yı mezbûra deyni olduğunu tâyi'an ve kat'iyyen ikrâr u i'tirâf eyledi. Fî 4 Receb sene [1]314

Müdde'iye-i mezbûre Şükrü Ağa Müdde'î-i mezbûre Hato

Müdde'iye-i mezbûre …. beyyîne ikamesine havale-şûd

Müdde'iyye-i mezbûre Hato Hâtûn'un müdde'âsını bende tâleb olundukda Soyka Mahalleli Mustafa Efendi ibn-i Hami Hacı Hasan ve Hüseyin bin Seyyid Selim ile müdde'âsını isbât ediyorum başka şahîdlerim dâhi vardır iktizâ eder onlarında ikâme ediyorum dediniz. Fî 4 Receb sene [1]314

Müdde'â-aleyh mezbûr Şükrü Ağa Müdde'î-i mezbûre Hato

Müdde'îyye-i mezbûre tarafından meclîs-i şer'-î ikâme edilûb bâlâda isimlerini yazdırdığı şûhüddan idükleri anlaşılan her biri mezkûr Soyka Mahallesi'nde sâkin Mustafa Efendi ibn-i Seyyid Hamid bin Hacı Hasan ve Seyyid Hüseyin bin Seyyid Selim bin Hacı Hasan nâmân kimesneler li-ecli'ş-şehâde meclîs-i şer'â hazırân olmalarıyla müdde'â-aleyh mezbûr Şükrü Ağa muvâcehesinde ale'l-infirâd istişhâd olunduklarında Soyka Mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan mezkûr Hasan bin Azizo'nun verâseti asûbet-i nesebiyye cihetinden zevcesi menkûha-i metrûkesi müdde'-iyye'î … mezbûre Hato Hâtûndan Ömer ve sulbiye sağîre oğulları gâ'ibetân ani'l-meclis Abdî ve Cemîl ve Şükrü ve Nuro

53.Sahife

Sağîre kızları Saide ve Hadice hâtunlara münhâsıra olup bunlardan başka vârisi ve terekesine müstahıkk-ı âharı yokdur biz bu husûsa bu vech üzre şâhidiz şehâdet dahi

ederiz deyü her biri müttefiku'l-lafz ve'l-ma'nâ bi'l-muvâcehe ber-nehc-i şer'î edâ-yı şehâdet eyledikleri. Fî Receb sene [1]314

Müdde'â-aleyh mezbûr Şükrü Ağa Müdde'î-i mezbûre Hato

Şâhid mezbûr Hüseyin Şâhid mezbûr Mustafa Efendi

Derkenar: Şahidan-ı mezbûran alenen lede't-tezkiye havale-şûd

Şâhidân-ı mezbûrân Mustafa Efendi ibn-i Seyyîd Molla ve Seyyîd bin Selim nâm kimesneler adl ve makbûl'üş-şehâde olduklarını nâtık meclîs-i mezkûre imâmı Molla Mehmed Efendi ibn-i Molla Mahmud hey'et-i ihtiyâriyyesinden Hacı Hasan bin Hacı Ömer tarafından mestûre varaka-i mestûre edûb zirinde şerh' ve temhîr edilerek i'âde olunmağla mahkeme-i şer'-â kaleminde tobrada mahsûsa vaz' ve hıfz edilmişdir. Fî 12 Receb sene [1]314

Kâtib Mahkeme-i Şer'iyye-i Siird

Şâhidân-ı mezbûranân Mustafa Efendi ibn-i Seyyid Hamîd ve Seyyid bin Seyyid Selim namân kimseler adl ve makbûl'uş-şehâde idükleri nâtık mestûre varaka-i var etmekle ba'dehû müzekkiyân-ı muma-ileyhimâ Soyka Mahallesi Yasin Hamid bin Ömer Abu'dan bi'l-muvacehe alenen lede't-tezkiye adl ve makbûlü'ş-şehâde idükleri iş'âr ve ihbâr eyledikleri. Fî 12 minhü

Müdde'â-aleyh mezbûr Şükrü Ağa Müdde'iye-i mezbûre Hadice

Şâhid mebzûr Hüseyin Şâhid mezbûr Mustafa Efendi

Müzekkiyye-i mezbûr Molla Mehmed Efendi

Müzekkiyye-i mezbûr Hacı Hüseyin

Müzekkiyye-i mezbûr Hasan …

Derkenar: Müdde'iye-i mezbûre Hâtûna ber-vech-i muharrer verâset müdde'âsına hükm ve tenbîh şer'î şûd

54.Sahife

Fî 20 Cemâziye'l-âhîr sene [1]314

Medîne-i Siird mahâllatından Babü'l-Garb Mahallesi ahâlinden medîne-i mezkûre ve mahkeme-î a'zâsından … Halil Efendi imdi Mustafa Efendi meclîs-i mezkûre a'zâsı mülâzımı Nazif Mahallesi ahâlinden Yusuf Efendi ibn-i Molla Abdurrezzak Efendi ve meclîs-i mezkûre Nazif Mahallesi ahâlinden Mehmed Efendi imdi Seyyid Süleyman meclîs-i şer'-î hazırlar bulub müdde'iyye-i ve müdde-â-aleyh mezbûrân … ve mezburândan her biri meclîs-i mezkûre mevcûd oldukları halde zikr olunan " selâse

doksan bendemiz olan medîne-i Siird'e ve mülhâkında … da'veti … müsâdif olduğunu … izhâr ve iş'âr eyledi. Fî 20 minhü

Müdde'â-aleyh mezbûr ... Müdde'î-i mezbûre … Mehmed Efendi

Mûmâ-ileyh Yusuf Efendi Mûmâ-ileyh Halil Efendi

Müdde'a-aleyh mezburân da'vâsına … isâbet edeceğim suretimizde bu bâbda ıslâh-şâhidlerim yokdur deyû isbât … izhâr … taleb tahlif … deyü

Hâzır-ı bi'l-meclîs? Mahmud Efendi Hâzır-ı bi'l-meclîs Yusuf Efendi

Hâzır-ı bi'l-meclîs mahsusa Halil Efendi Müdde'â-aleyh mezbûr Nuro

Müdde'î-i mezbûre

Müdde'â-aleyh mezbûr ber-vech-i-muhârrer … muâvenesine mutasarrıf olan mezkûre "selâse doksan kırk nafaka aliyye) gelen … ta'yian ve kat'ıyyen ikrâr u i'tirâf etmekle vuku' bulan … mûcebince … hâtununa zevce-i mezbûremiz … talakâ-i selâse içün selâse ba'de'l-hükkâmü 'ş-şer-'i mezbûran … muharrer … da'vâsına ıslâh-şâhidlerim yokdur deyü … zıhâr … edüb tâleb tahlif dahi müdde'i ve müdde'â-aleyh mezbûrumuz … sâlifü'l-beyân ikrâr u i'tirâf … lâzım gelen kırk guruş mir mu'accelin müdde'iyye-i … halen … teslîme mezbûr … ve ilzâm olundu. Fî 2 Cemâziye'l-âhîre sene [1]314

55.Sahife

Medîne-i Siird mahâllatından Ba'bül-Garb Mahallesi'nde sâkin Yosef ibn-i Ahmed Hacı Berho medîne-i mezbûre mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada ma'kûd meclis-i şer'-i münîrde mahalle-i mezkûrede mühtedi Hüseyin bin Abdullah Kasar Mahallesi'nde sâkin Osman bin Hacı Ali Kasar Mahallesi'nde sâkin Osman bin Hacı Ali Kasar medîne-i mezkûreye tâbi'i Kıtmıs karyesinde sâkin.ve teb'a-i Devlet-i Aliyye'nin Keldâni milleti'nden Yosef … veled-i Hanna ve Minço?veled-i İsa Fettah … … veled-i Davud… … nâmûn kesândan hâzırûn oldukları hâlde medîne-i mezkûre tâbi' mezkûre Kıtmıs karyesi'nde sâkin … aşireti efradından karye-i mezkûre çobanları … … … Abdal muvâcehelerinde mezbûrân Abdo Alove'den herbiri mezkûr Kıtmis karyesinde … … çobanları … … olub binâ-en-aleyh bin mezbûran Abdo ve Alove?bin üç yüz on dört senesine şehr-i Cemaziye'l-evveline ikinci günü ri'âyeti üzerine dokuz re's koyun ve dokuz re's keçi ve hâzırûn-ı mezbûrundan mezbûr Hüseyin'e bir re's koyun ve Osman Şi'âr? sekiz re's keçi ve merkûm Yosef'e yirmi dört re's koyuna ve merkûm … yirmi re's koyuna … re's keçi ve merkûm Minço'nun?yirmi … re's koyuna ve on beş re's keçi ve merkûm Hanno? Davut on iki re's keçi ve merkûm … kırk altı re's keçi ki cem 'an yüz yetmiş dört re's koyun ve keçiye teslîm eylediğimizde onlar dâhi ber vech-i muharrer ahz u teslîm ve kabz u kabûl edüb ol vechile … … olub lâkin mezbûrân Abdo Alove? geçimleri? alel-ade bir şey ol vakitte ve diğer ağnâm-ı muhâfızında nevbet beklemekte iktizâ ederken bin üç

yüz on dört senesine şehr-i Cemaziye'l-ahîrine on beşinci gecesi her ikisi bir an uykuya? dalûb lî ecli-muhâfız nevbet beklememiş oldukları mebni hayvanatına içine sarf-ı duhul ederek benim … başgirt sehmi kıymetli bir re's koyuna ve hâzırûn-ı mezbûrûndan bin mezbûr mühtedi Hüseyin'e otuz guruş sehmi kıymetli bir re's koyuna ve mezbûr Osmana elli guruş kıymetli bir re's keçi ve merkûm Yosef'e otuz bargir sehmi kıymetli bir re's keçi ve merkûm koyuna yüz elli guruş sehmi kıymetli üç re's keçi ve bir re's koyun merkûm Minço'nun? Yüz yirmi guruş kıymetli iki re's keçi ve merkûm koyuna yetmiş guruş kıymetli iki re's keçi ve merkûm … yüz bargir sehmi kıymetli üç re's koyuna ki cem'an on altı re's keçi ve koyuna … ağnamız sirkât … … … ol-vechîle … hayvânat mesrûken mezkûrenin kısm-ı muharreten mezkûresinden benim bir re's koyuna kıymetli olan otuz bargir sehm-i ba ki ve hazîrûn-ı mezbûretâni hayvanat-ı mesrûken mezkûresinde kıymetli olan cem'an beş yüz altmış bargir … mâlı ve husûslarına göre hâzırun-ı mezbûre … ol-vechîle üzre mezbûrân Abdo ve Alove'den herbirine tenbîh olunmak matlûbumdur deyü hâzırûn-mezbûrenin tasdîkleriyle da'vâ eyledikleri. Fî14 Receb sene [1]314

Müdde'â-aleyh merkûm Minço — Müdde'î-i merkûm Ako?

Müdde'î-i merkûm Yosef — Müdde'î-i mezbûr Mühtedî Hüseyin

Müdde'î-i mezbûr Osman — Müdde'î-i mezbûr Yosef

Müdde'î-i mezbûr Yosef — Müdde'â-aleyh mezbûr Alove

Müdde'â-aleyh mezbûr Abdo — Müdde'iye-i merkûm Hanna

Müdde'iye-i merkûm Hüso'nun oğlu Bülendo

Mezbûrân Abdi Alove dâhi hayvanatında masrufa meşrûh üzre kendileri mezkûr Kıtmis karyesinde müdde'adan mezbûruna zikr olunan hayavântıyla ahâli-i sâirene … … üzre çoban … olduklarını kat'iyyen u ikrâr u i'tirâf edûb içine ağnâm.mesrûhen. maharrern mezkûresine mühtedi … meşrûh üzere olmayub … müdde'âsına mezbûrundan mezbûr Yosef'e sirkât olunan bir re's koyuna altı yüz guruş sehmi ve mezbûr mühtedi Hüseyin'e bir re's koyuna yirmi guruş sehmi mezbûr Osman'a birle re's keçi … ve merkûm Yosef'e bir re's keçi yirmi yedi buçuk guruş sehmi merkuma koyuna üç re's keçi ve bir re's koyunları elli guruş sehmi ve merkûm … bir re's koyundan iki re's keçileri altmış başgird ve merkûm Hüsoya iki re's keçi kırk guruş ve merkûm büyüğüne üç re's koyunla keçileri yetmiş bargir sehmi olduklarını ve müdde'âdan mezbûruna da'vâları vechîle geçid nevbet beklemekle … olmayub içine

56.Sahife

Hayvânatı … …. Yatdıklarından sonra çobanların dâhi ol mahallde yatmayı … kâdim olmağla binâ'en-aleyh kendileriyle ri'â eyledikleri bi'l-cümle hayvânatı yatak … yatdıklarından sonra kendileri de ol mahâll de yatmak ve hâlet-i … iki hayvanat-ı

mezkûre sirkât olunub ber veche …muhâfız emrinde bir güya … vâkî olduğundan … üzerlerine cem'an lâzım gelmekle … … beyanıyla müdde'âdan mezbûretâni-ber-vehc-i muharrer … ziyâde kıymet müdde'âlarını inkâr eyledikleri .Fi 14 Receb sene [1]314

Müdde'î-i merkûm ? Müdde'î-i merkûm Yosef

Müdde'î-i mezbûr mühtedî Hüseyin Müdde'î-i mezbûr Osman

Müdde'â-aleyh mezbûr Ali Müdde'î-i mezbûr Abdi

Müdde'î-i merkûm Miço

Derkenar: Müdde'iye-i mezbûrun bu husûs-u meşrûh iddet-i … … beyyine ikamesine havâle-şud. Fî 24 minhü

57.Sahife

Medîne-i Siird'e tâbi' Tillo karyesinin Şeyh İsmail Fakirullah Mahallesi'nde sâkin iken bundan akdem fevt olan Şeyh Ahmed bin Hacı İbrahim bin Hacı Abdülhamid'in verâset-i zevce-i menkûha-i metrûkesi Emnayi bint-i Ali ve sulbî kebîr oğulları Şeyh Abdülmecid ve Şeyh Mehmed Said ve Şeyh Yasin Efendiler ile sulbiye kebîre kızları Halime ve Fatıma ve Hadice Hâtûnlara münhasıra ve tashîh-i mesele-i mirâsları yetmiş iki sehmden olup sihâm-ı mezkûreden dokuz sehmi zevce-i mezbûre Emnayi Hâtûn'a ve on dörder sehmden cem'an kırk iki sehmi benûn-ı mezbûrun Şeyh Abdülmecid ve Şeyh Mehmed Said ve Şeyh Yasin Efendilere ve yedişer sehmden yirmi bir sehmi benât-ı mezbûrât Halime ve Fatıma ve Hadice Hâtûnlara musîbe olduğu bi'l-ihbâr lede'ş-şer'i'l-enver zâhir ve müstehakkık oldukdan sonra verese-i mezbûreden sâhib-i arz-ı hâl Şeyh Abdülmecid medîne-i mezbûre mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada ma'kûd meclis-i şer'-i münîrde zikri âti Şeyh İsmail Fakirullah Mahallesi ahâlisinden ve verese-i mezbûreden Şeyh Mehmed ve Said ve Şeyh Yasin Efendilerin vekîl-i müseccel-i şer'îleri medîne-i mezkûre mahallâtından Babü'l-Garb Mahallesi'nde sâkin Hacı Mehmed Efendi ibn-i Şeyh Kasım muvâcehisinde mezkûr Tillo karyesinde kâ'in bir tarafdan Şeyh Mustafa ibn-i Hacı Abdülhamid ve bir tarafdan Ali bin Kasım hâneleri ve bir tarafdan ziyâret tarlası ve taraf-ı râbi'i târik-î amm ile mahdûd fevkâni üç oda ve tahtâni bir oda ve harâbe diğer bir oda ve müştemilât-ı sâ'ire-i ma'lûmeyi hâvî iki bin guruş kıymetli yeri dahi mülk bir bâb mülk menzil ve Seyrûnî mevki'inde vâkî' bir tarafdan Hacı Hamid ibn-i Hacı Ali bağı ve bir tarafdan Mehhamo bin Mahmud tarlası ve bir tarafdan Şeyh Mücahid hazretlerinin bademliği ve taraf-ı râbi'i târik ile mahdûd zemîni vakf ve kürûmu mülk dört yüz elli guruş kıymetli bir kıt'a ve Bi'rü'l-cedîde mevki'inde kâin bir tarafdan Merhamo bin Molla Zekeriya ve bir tarafdan Hacı Ali tarlaları ve bir tarafdan İbrahim bin Molla Derviş bağı ve taraf-ı râbi'i tarîk ile mahdûd zemîni vakf ve kürûmu mülk dört guruş kıymetli bir kt'a ve yine Bi'rü'l-cedîde mevki'inde vâki' bir tarafdan Süleyman bin Osman bağı ve bir tarafdan Câmi'u'ş-şûhedâ ve bir tarafdan mezbûr Süleyman tarlaları ve taraf-ı râbi'i

tarîk ile mahdûd zemîni vakf ve kürûmu mülk elli guruş kıymetli yer ki cem'an üç kıt'a bağ ve bir bâb menzilden ki min haysü'l-mecmû' iki bin dokuz yüz guruş kıymetli emlâk ve akârât-ı muharrere-i mezkûreden her biri babamız ve murisimiz müteveffâ'yı mezbûrun hayâtında ile'l-vefât yedinde müstakıllen mâlı ve mülkü olup ba'de vefâtihî cümle verese-i mezbûresine mevrûs ve müntakil olmuş iken mezbûran Şeyh Mehmed Said ve Şeyh Yasin Efendiler emlâk ve akârât-ı muharrere-i mezkûrenin tamâmlarına fuzuli ve bi-gayrı hakkın müstakıllen zabt ve vaz'-ı yed ederler olmalarıyla su'al olunup emlâk ve akârât-ı muharrere-i mezkûreden mesele-i mirâsımız vechile yetmiş iki sehm i'tibârıyla on dört sehm hisse-i irsiyye-i şâyi'amdan keff-i yedle mahallerinde vech-i lâyıkıyla bana teslîme mezbûrân Şeyh Mehmed Said ve Şeyh Yasin Efendilere izâfetle vekîlleri mûma-ileyh Hacı Mehmed Efendi'yetenbîh olunmak matlûbumdur deyü da'vâ etdikde vekîl-i mûma-ileyh Hacı Mehmed Efendi dahi cevâbında emlâk ve akârât-ı muharrere-i mahdûde-i mezkûreye müvekkilleri mezbûrân Şeyh Mehmed Said ve Şeyh Yasin Efendilerin el-yevm vâzı'u'l-yed olduklarını tâyi'an ve kat'iyyen ikrâr u i'tirâf edüp mâ'adâ müdde'î-i mezbûrun ber-vech-i muharrer irs müdde'âsını inkârla mârru'z-zikr Bi'rü'l-cedîde mevki'inde olup bir tarafdan Merhamo bin Molla Zekeriy ve bir tarafdan Hacı Ali tarlaları ve bir tarafdan İbrahim bin Molla Derviş bağı ve tarâf-ı râbi'i tarîk ile mahdûd olan bir kıt'a bağ mezkûr Tillo karyesinde sâkin Şeyh Derviş bin Efendi ibn-i Hacı İbrahim yedinde müstakıllen mâlı ve mülkü iken bağ-ı mahdûd-ı mezkûru üç yüz sene-i Hicriyyesi'nin şehr-i Zi'l-ka'deti'ş-şerîfesi'nin yedinci gününde altı yüz guruş semen-i medfû' ve makbûz mukâbilinde mezbûr Şeyh Derviş Efendi'den ve mâ'adâ zikrleri geçen diğer iki kıt'a bağlar medfû' ve makbûz mukâbilinde ve pederleri müteveffâ'yı mezbûr MollaAhmed'in hayât ve sıhhâtinde bin üç yüz on iki sene-i 1312 Hicriyyesi'nin beşinci gününde pederleri müteveffâ'yı mezbûr iştirâ ve tesellü ve kabz u kabûl edüp ol vechile zikrleri sebkat eden menzil ve memlahalar ile bağlardan herbiri müvekkilân-ı mezbûrân Şeyh Mehmed ve

Müvekkîl Müvekkîl Müdde'â-aleyh mezbûr

Müdde'â-aleyh mezbûr Müdde'â-aleyh mezbûr

58.Sahife

Şeyh Yasin Efendilerin mülk-i müşterâlarıdır deyü müdde'î-i mezbûr Şeyh Abdülmecîd'in inkârına mukârin bil-vekâle tasaddî eylediği. Fî 18 Cemâziye'l-âhîr sene [1]314

Müdde'â-aleyh mezbûrun vekîlleri Müdde'î-i mezbûr

Derkenar: Müdde'î-i mezbûrun Şeyh Abdülmecîd beyyîne ikamesine havale-şûd

Müdde'î-i mezbûr Şeyh Abdülmecîd tarafından li-ecli'ş-şehâde meclîs-i şer'-i ikâme eyleyenlerden her biri mezkûr Tillo kâryesinde Şeyh İsmail Fakirullah Mahallesi ahalisinden Musa bin Şeyh Yusuf bin Mahmud Ali bin Kasım bihi Hacı Halil namân kimselerden herbiri mezbûr Hacı Mehmed muvâcehesinde ale'l-infirâd istiyâr

olunduklarında zikirleri geçen menzil-i ve bağ -ı mahdûd mezkûrlardan her birine müdde'â-aleyh ğâ'ibâdan … mezbûran Şeyh Mehmed Said ve Şeyh Beşir Efendilerim dâhi oldularsa deyû menzil-i ve bağrın bir tâfsil-i mezkûru hudûdluğu ve zikirleri beyân ederek muttafiku'l-lafz olduğu bi'l-muvâcehe ber-nehc-i şer'-i i'âde istişhâd eyledikleri. Fî 18 Ramazan sene [1]314

Vekîl mûmâ-ileyh Hacı Mehmed Efendi Müdde'î-i mezbûr Şeyh Andülmecid

Şâhid mezbûr Ali bin Kasım Şâhid mezbûr Musa bin Şeyh Musa

Şâhidân-ı mezbûran alenen lede't-tezkiye havale-şud

Şâhidân-ı mezbûran adl ve makbûl'uş-şehâde idükleri nâtık meclîs-i mezkûre imâmı Molla Mehmed bin Şeyh Osman bihi Molla Mehmed ve muhtârı Hacı Kasım bin Molla Mehmed bin Molla Ömer tarafından mestûre varakas-ı vurûd etmekle ba'dehû zirinde şer'-i ve temhîr edilerek i'âde olunmağla meclîs-i şer'-â kaleminde tobrada mahsûsa vaz' ve hıfz edilmişdir.

Fî 12 Ramazan sene [1]314 Kâtib Mahkeme-i Şer'î

Şahidân-ı mezbûrandan her biri usûl-u mevzû'asına tevfîkan olan sırran tezkîre olunub adl ve makbûl'ü-ş-şehâde meclîs-i şer'-â idükleri nâtık ve mestûre ba-varaka-i etmekle ba'dehu Varaz Mahalleli Seyyîd Zeynelabîdin bihî Seyyid Abdurrezzâk ve Babü'l-Garb Mahalleli Seyyîd Hüseyin ibn-i Yusuf'dan bi'l-muvâcehe alenen lede't-tezkiye adl ve makbûlü'ş-şehâde idükleri iş'âr ve ihbâr eyledikleri. Fî 12 minhü

Müdde'â-aleyh vekîl Müdde'î-i mezbûr Şâhid mezbûr

Şâhid mezbûr Müzekkiye-i mezbûr Müzekkiyye-i mezbûr

59 .Sahife

Müdde'â-aleyhima Şeyh Mehmed Said ve Şeyh Yasin Efendilerin … mûmâ-ileyh Hacı Mehmed Efendilerin … müdde'âsına matlubum bende tâleb olundukda Tillo karyesi Fakirullah Mahallesi'nde sâkin İbrahim bin Molla Derviş Hacı Ali ve Yusuf bin Şeyh Hasan bin Hacı Süleymandan ve Derviş bin Hacı Hüseyin ve Süleyman bin Ahmed bin Mahmud ve Hacı Abdülhamid bin Hacı Hüseyin bin Hacı Bekir ve Şeyh Derviş bin Şeyh Abdülmecid bin Şeyh Abdülmecid ve Siirdin Sûk Mahallesi'nde medîne-i mezkûre Bâbü'l-Garb Mahallesi Şeyh Ahmed bin Şeyh Abdürrezzak nâmân kimesneler müdde'âmı isbât ediyorum başka şâhidlerim yokdur dediniz. Fî 25 Şaban? Sene [1]314

Müdde'â-aleyh vekîl-i mûmâ-ileyh Hacı Mehmed Efendi

Müdde'iye-i mezbûr Şeyh Abdülmecîd

Başka şâhidlerim yokdur bâlâda yazdırılan şühûddan … yirmi beşinci günü ikâme ediyorum dediniz. Fî 17 Zil'kâde sene [1]314

Müdde'â-aleyh Şeyh Yasin Efendi

Müdde'â-aleyh mezbûr Şeyh Mehmed Said Efendi

Tarâf-ı şerîfeden üç … müdde'â-aleyhimâ mezbûran Şeyh Mehmed Said ve Şeyh Yasin Efendiler … … ittikâf elediği … … meclîs-i şer'-â ve temhîr kılındı. Fî 17 minhü

Hâzırûn-ı mezbûr Mahmud bin Şeyh Hüseyin

Hâzırûn-ı mezbûr Re's Mahalleli mezbûr bin Şeyh Musa

Şühûd-ı mezbûreden Mehmed bin Alo el-Kavak nâm kimesne huzûr-ı şer'a gelüp müdde'â-aleyhimâ mezbûr Şeyh Mehmed Said Yasin Efendiler muvâcehesinde istişhâd olundukda işbu tarih-i zabtdan dokuz sene mukaddem işbu müdde'î-i ve müdde'â-aleyhimâ mezbûr Şeyh Abdülmecîd ve Şeyh Mehmed Said ve Şeyh Yasin Efendiler babaları müteveffâ-yı mezbûr Şeyh Ahmed bin Hacı İbrahim bin Hacı Abdülhamid hâl-i hayât ve sıhhatinde Siird'de mezkûr Bâbü'l-Garb Mahallesi'nde vâki hâneme gelüb bana hitâben ben şâhid ol ki ben Tillo karyesinde vâki' bir tarafdan Şeyh Mustafa ve bir tarafdan Hacı Halid hâneleri ve bir tarafdan Şeyh İsmail Fakirullah tarlası ve taraf-ı râbi'i tarîk-i âmm ile mahdûd fevkânî üç oda ve tahtânî bir oda ve bir aralığı hâvî bir bâb menzil ile mezkûr Tillo karyesi hududu dâhilinde Keremü's-seyrûnî namıyla ma'rûf bir tarafdan Şeyh Hami bin Hacı Ali ve bir tarafdan Merhamo'nun tarlası ve bir tarafdan Şeyh Mücahid bademliği ve bir taraf-ı râbi'i tarîk-i âmm ile mahdûd bir ve yine mezkûr Tillo karyesi hudûdu dâhilinde mârru'z-zikr Keremü's-seyrûnî mevki'ine civâr mevki'de kâ'in iki tarafdan Süleyman Gada ve bir tarafdan Şühedâ bademliği ve taraf-ı râbi'i tarîk-i âmm ile mahdûd bir ki cem'an iki kıt'a bağ ve Kefere karyesinde vâki' Şahveled ve Hacı Arab nâmında iki kıt'a memlahaları oğullarımdan kebîr Mehmed Said'e asâleten ve sağîr oğlum mezbûr Şeyh Yasin'e vekîl ittihâz eylediğim Molla Hamza bin Molla Derviş nâm kimesneye sağîr oğlum Yasin tarafından vekâleten beş bin guruş bedel mukâbilinde satdım hakkımı da aldım deyü ikrâr eyledi ben bu husûsa bu vech üzre şâhidim şehâdet dahi ederim deyüb mezkûr memlahaların arâzisini mi yâhûd kuyusuyla edevâtını mı satmış olduğuna dâ'ir tasrîhât vermeyerek yalnız memlahaları satdım deyü ikrâr eylediğini söyledi. Fî 24 Zi'l-kâ'de sene [1]314

Müdde'â-aleyh mezbûr Şeyh Yasin Müdde'â-aleyh mezbûr Abdülmecîd

Müdde'â-aleyh mebzbûr Şeyh Mehmed Yasin

Şâhid mezbûr Mehmed bin Abdürrezzak

60.Sahife

Medine-i Siird mahâllatından Nazif Mahallesi ahalisinden olub … … ikâmet etmek … bundan akdem fevt olan Hacı Hüseyin bin Hacı İsmail bin Hacı Abdullah'a babası ve ber-vech-i âti vârisi olduğunu iddi'â eden mezkûr medîne-i Siird mahâllatından ve

mahalleyi mezkûre ahalisinden Bitlis Vilâyeti zâbt alayına üçüncü taburuna süvâri bölüğü Çavuş Hacı İsmail bin Hacı Salih bin … medîne-i mezbûre mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada ma'kûd meclis-i şer'-i münîrde Karakol Mahallesi'nde sâkin Şükrü Ağa bin Süleyman muvâ cehesinde da'vâ takrîr-i kelâm edûb oğlumuz ve murisimiz müteveffâ-yı mezbûr Hacı Hüseyin verâseti asûbet-i nesebiyye cihetinden benimle gâ'ibân ani'l- meclis vâlidesi Azime?bin Abdullah münhasıra ve tashîh-i mesele-i mirâsları altı sehmden olup sihâm-ı mezkûreden beş sehmi bana ve bir sehmi vâlidemiz mezbûre Azime Hâtûn … olmağla binâ'en-aleyh oğlumuz ve murisimiz müteveffâ-yı mezbûrun hayâtında mezbûr Şükrü Ağa zimmetinde cihet-i karz-ı şer'iden alacak hakkı olan altı guruş kable'l-ahz ve'l-istîfâ ber-vech-i muharrer fevt olup verâset-i mesele-i mirâsımız vechile bize münhâsıra olmağla ber-tahsîs-i mezkûr benim hisse-i irsiyye-i şer'iyyeme isâbet eden başka beş guruşu mezbûr Şükrü Ağa'dan hâlen taleb ederim deyü ba'de'd-da'vâ etdikde ve'l-istintâk mezbûr Şükrü Ağa dahi cevâbında meblâğ-ı karz-ı mezkûr altı guruş zimmetinde olduğu tâyi'an ve kat 'ıyyen ikrâr u i'tirâf edüp mâ'adâ müdde'î-i mezbûrun ber-vech-i muharrer verâset müdde'âlarını inkâr eylediği. Fî 24 Ramazan sene [1]314

Müdde'â-aleyh mezbûr Şükrü Ağa Müdde'î-i mezbûr Hacı İsmail

Derkenar: Müdde'î-i mezbûr Hacı İsmail ber-vech-i muharrer verâset müdde'âsıyla beyyine ikamesine havale-şud

Müdde'î-i mezbûr Hacı İsmail'in müdde'âsına mutâbık beyyine taleb olundukda

61.Sahife

Bitlis Vilayeti Celîlesi dâhilinde merkez-i livâ olan medîne-i Siird mahâllatından Babü'l-Garb Mahallesi'nde sâkin Seyyid Hasan bin Seyyid Yusuf bin Seyyid Ömer medîne-i mezbure mahkeme-i şer'îyyesine mahsûs odada ma'kûd meclis-i şer'-i … ukûdda Sûk Mahallesi'nde sâkin Abdullah bin Seyyid Varaz Mahallesi nde sakin Seyyid Mehmed Abdurrezak bin Seyyid Mehmed ve liva-i mezkur evkaf Müdir Hüseyin Efendi ve Seyyid Berho Bin Seyyid Ömer … oldukları halde medine mezkure cevabında defîn-i hâk-ı ıtır-nâk olan ashâb-ı hayrâtden Seyyid Bilal aleyhi rahmetü'l-müte'âl hazretleri evkafının hângah-ı şerîfe ber-vech-i hasbî tevliyet vazifesi ber-mûceb-i şart-ı vâkıf ve te'âmül-i kâdim vâkıf-ı müşârun-ileyhin evlâd-ı evlâd-ı evlâd-ı zükûrunun batnen ba'de batnin ekber ve erşedine ve eslahlarına meşrûta olûb binâ'en-aleyh bundan akdem dâhi umûr-ı tevliyet-i mezkûre olan vâkf-ı mezkûre Ba'bü'lgarb Mahallesi ahalisinden Seyyid Abdülmecid bin Seyyid Ali tarafından … teşmîyet eylemekde iken mûmâ-ileyh Seyyid Abdülmecîd fevt olub yeri hâli ve hıdmet-i lâzımesi mu'attala kalmış vâzifesi tevliyet ber-mûceb-i şart-ı vâkıf ve te'âmül-i kadîm vâkıf-ı müşârun-ileyha …ekber ve erşed ve ıslâhları hâzır-ı mezbûr Seyyid Berho gayet kendisi müsin ve alîlü'l-vücud olub bu kerre mezkûre ba'is acizet mezkûr … …. Mezkûrun olan mezbûr Seyyid Berho'dan sonra ekber ve erşedi ve ıslâh bulunmağla ber-nehc-i şer'î kadîm ve te'âmül-i kadîm ve tevliyet-i mezkûre ber-vech-i hasbî bâ ki tevcih ve umûr-ı vâkfın bir kat daha taht-ı inzibât ve emniyete alınması içün ve evlâdın

… mezkûreden hâzır-ı mezbûrân Seyyid Zeynelabidin ve Seyyid Abdullah'dan herbiri kezâlik ber-vech-i hasbî nâzır nasb u ta'yin birle yedlerinde bir kıt'a berât-ı şerîf-i âlî-şân sadaka ve ihsan buyurulması matlûbumdur deyü mahzununa takrîr-i meşrûhusuna matlûbumudur … zâhire-i mezkûr tarafından bir kıt'a şehriyar edilerek ve hâzır-ı mezbûrun Seyyid Zeynelabidin pâye-i serîr-i mûmâ-ileyh Hasan Efendi … …. … tâkrîr-i kelâm ve tezkîr-i merâm eylediniz. Fî 1 Şaban sene [1]314

Müdîri Evkâf Hüseyin Efendi Hâzır-ı mezbûr Seyyid Berho

Hâzır-ı mezbûr Seyyid Abdullah Hâzır-ı mezbûr Seyyid Abdullah

Hâzır-ı mezbûr Seyyid Zeynelabidîn Re'isül-küttab mezbûr Seyyid Ömer

Beyyine havâle-şûd. Fî ammü minhü

Li-ecli'l-ihbâr ve'ş- şehâde meclîs-i şer'â hâzırân olan Babü'l-Garb Mahallesi ahalisinden ve evlâd-ı mezkûreden Seyyid Abdülaziz bin Seyyid Ali bin Seyyid Ömer ve Seyyid Abdülmecid bin Seyyid Berho bin Seyyid Ömer ve Seyyid Abdurrahman bin Seyyid Ali ve Seyyid Halil bin Seyyid Ali bin Seyyid Ömer bin Seyyid Hüseyin bin Seyyid Abdullah bin Seyyid Ahmed ve Süleyman mezkûre evlâdan olmayan İsmail bin Abdullah el-Serk ve Musa bin Berho Abdo nâmûn şühûd-ı makud-u mezkûre mezbûr Seyyid Hasan ve Seyyid Zeynelabidin bin Seyyid Abdullah ve Seyyid Berho ve Evkâf Müdîri Hüseyin Efendi hâzır olduğu hâlde vâkıf-ı merhûm müşârun-ileyh hazretlerinin vakf-ı hângâh-ı şerîfe ber-vech-i hasbî tevliyet vazifesi ber-mûceb-i şart-ı vâkıf ve te'âmül-i kadîm vâkıf-ı müşârun-ileyhin evlâd-ı evlâd-ı evlâd-ı zükûrunun batnen ba'de batnin ekber ve erşedine meşrût olub binâ'en-aleyh bundan akdem umûr-i tevliyet-i mezkûre evlâd-ı vâkıfdan mezbûr Seyyid Abdülmecid bin Seyyid Ali tarafından tevliyet ve teşmiyet eylemekde iken mûmâ-ileyh Seyyid Abdülmecid fevt olup yeri hali ve hıdmeti lâzımesi mu'attala kalmış vazifesi tevliye ber-mûceb-i şart-ı vâkıf ve te'âmül-i kadîm vâkıf-ı müşârun-ileyh … …. Ekber ve erşed ve ıslahaları hâzır-ı mezbûr Seyyid Berho kendisi müsin ve alîlü'l-vücud … …. …. Mezkûreden evlâd-ı mezkûr Seyyid Berho'dan sonra ekber ve erşed ve ıslâh bulunan mezbûr Seyyid … ber-nehc-i kadîm ve te'âmül-i kadîm tevliyet-i mezkûre ber-vech-i hasbî mezbûr … …. Ve umûr-ı ve musâllahı .. … … … olunmak için … … mezkûreden

62.Sahife

Hâzırân mezbûran Seyyid Zeynelabidin ve Seyyid Abdullah'dan her biri dahi kezâlik ber-vech-i hasî nâzır nasb u ta'yîn birle yedlerinde vâkfı mezkûr hakkında enfâ … biz bu husûsa bu vech üzre şâhidiz şehâdet ederiz deyü her biri müttefiku'l-lafz ve'l-ma'nâ bi'l-muvâcehe alâ-tarîki'ş-şehâde ihbarıyla eylediği. Fî 2 Şaban sene [1]314

İsmail bin Abdullah Seyyid Hasan bin Seyyid Abdullah

Seyyid Halil bin Seyyid Ali Seyyid Abdurrahman bin Seyyid Ali

Seyyid Aburrahman bin Seyyid Berho Seyyid Abdurrahman bin Seyyid Ali

Hâzır-ı mûmâ-ileyh Müdîri Evkâf Hâzır-ı mezbûr Seyyid Berho

Hâzır-ı mezbûr Seyyid Abdullah Hâzır-ı mezbûr Seyyid Zeynelabidin

Re ’isü’l-küttab Seyyid Hüseyin Musa bin Berho

Şühûddu tevliyet-i ikâme alenen lede’t-tezkiye havale-şûd. Fî minhü

Şühûdu mezbûr adl ve makbûlü’ş-şehâde idükleri nâtık meclîs-i mezkûre imâmı Molla Mehmed Efendi bin Molla Hüseyin ve muhtarı Seyyid Hasan bin Abdullah ve ihtiyâr a’zâsından Hacı İsmail bin Ali tarafından mestûre … zirinde şerh ve temhîr edilerek i’âde olunmağla mahkeme-i şer’ iyye kaleminde tobra mahsûs vaz ve hıfz edilmişdir. Fî 9 Şaban sene [1]314

Mahkeme-i Şer’iye kalemi

Şühud-u mezburdan her biri usul mevzu’âsına tevfikan evvela sırran tezkîye olunûb adl ve makbulüş’şehâde idükleri nâtık mestûre varaka-i vurûd etmekle ba’dehû müzekkiyân mûmâ-ileyhdan mezbûr Bâbül-garb Mahallesi sâkinlerinden Şeyh Musa bin Şeyh Ahmed ve Şeyh Abdurrahman ve hâzır bin Abdullah bin Ali bin nâmûn kesândan bi l-muvâcehe alenen lede’ t-tezkiye adl ve makbûlü’ş-şehâde idükleri iş’âr ve ihbâr olunduğu. Fî 9 minhü

Seyyid Berho Şâhid Seyyid Abdülaziz

Şâhid mezbûr Seyyid Abdurrahman Re’isü’l-küttâb Seyyid Hüseyin

Şâhid mezbûr Seyyid Abdülmecid Şâhid mezbûr İsmail

Müzekkiyye-i hâzır-ı mezbûr Seyyid Hasan Şâhid mezbûr Seyyid Halil

Müzekkiyye-i hâzır-ı mezbûr Şâhid mezbûr bin Berho

Müzekkiyye- hâzır-ı mezbûr Seyyid Ömer Şâhid mezbûr Seyyid Hasan

Hâzır-ı mûmâ-ileyh livâ-i Evkâf Müdîri

Hâzır-ı mezbûr Seyyid Zeynelabîdin

Derkenar: Mûcebînce tevliyet-i mezkûre ber-vech-i mezbûr Seyyid Hasan’a tevcih ve mezbûrân Seyyid Zeynelabidin bin Seyyid Abdullah’dan her biri dahi kezâlik ber-vech-i hasbî nâzır nasb u ta’yîn olundu.

63.Sahife

Medîne-i Siird mahâllatından Re’s Mahallesi ahâlinden Fettah ve İso ibn-i Seluhan ve Ömer bin namân kimesneden her biri meclîs-i şer’-i hâtır-ı lazımı’t- tevkîrde meclîs-i mezkûre sâkin Salih bin Mustafa hazırân olduğu hâlde medîne-i mezbûre arâm-sâz

Nizâmiye otuz birinci alayına üçüncü tabûruna ikinci bölüğüne mülâzım-ı sâni iken bundan akdem fevt olan Yusuf Ağa bin Derviş Ağa sulbî sağir oğlu Mehmed Şükrü vakt-i rüşd ü sedâdlarına değin tesviye-i umurlarına kıbel-i şer'-i şerîfden bir vasî nasb u ta'yîni ehemm ü elzem olmağla sağîrûn-ı mezbûrûnun … mezbûr Salih Sûfî bi'l-muvâcehe … müstakîmü'l-etvâr ve vesâyet uhdesindn gelmeğe kâdir idüğü vesâyet-i mezbûr hakkında- enfa've evlâ olduğu … … şehâdette iş'âr ve ihbâr idükleri. Fî 2 Şaban sene [1]314

Kabîl-i ve sâib-i?Hacı mezbûr Salih Hazîr-ı mezbûr İsa

Hacı mezbûr Ömer Hâzır-ı mezbûr Salih

Derkenar: Ber-veche muhârrer mezbûr Salih vasiyy-i nâsb u tâyin-i şud.Fî 2 minhü

65.Sahife

An asl medîne-i Siird mahallâtından Kasar Mahallesinde sâkin olup Bitlis Vilâyeti dâhilinde nefs-i Muş'da ârâm-sâz Nizamiye otuz ikinci alayının ikinci taburunun ikinci bölüğü efradından iken bundan akdem fevt olan Tmehm bin Usta Murad bin Mahmud'un babası ve ber-vech-i âti vârisi olduğunu iddi'â eden sâhib-i arz-ı hâl mezkûr medîne-i Siird mahalle-i mezkûre sâkinlerinden mezbûr Usta Murad bihî Hacı medîne-i mezbûre Siird Mahkeme-i Şer'iyyesi'nde ma'kûd meclîs-i şer'-i münîrde Şeyh Halef Mahallesi'nde sâkin Hüseyin Ağa ibn-i Ali muvâcehesinde üzerine da'vâ ve takrir-i kelâm edüp oğlum ve murisimiz müteveffâ-yı mezbûr Mehmed'in verâset-i asûbet-i nesebiyye cihetinden benimle ga'ibât-ı ani'l-meclis validesi mezbûre Rendi ibnet-i Şeref ve zevce-i menkûha-i metrukesi kezâlik ga'ibât-ı ani'l-meclis Huriye Hatûn ibnet-i Abdülaziz ve sulbiye sağîre kızları Hediye ve Behiye'ye münhasıra ve tashîh-i mesele-i mîrâsları yirmi yedi sehmden olup sihâm-ı mezkûreden dört sehmi bana ve dört sehmi de validesi mezbûre Rendi Hatun'a ve üç sehm i zevce-i mezbûre Huriye Hâtûn'ave sekiz sehmden cem'an on altı sehmi bintân-ı mezbûretân Hediye ve Behiye'ye musîbe olmağla binâ'en-aleyh oğlum ve mûrisimiz müteveffâ-yı mezbûr Mehmed'in hayâtında mezbûr Hüseyin Ağa zimmetinde cihet-i karz-ı şer'iden alacak hakkı olan yirmi yedi yedi guruşu kable'l-ahz ve'l-istifâ ber-vech-i muharrer fevt olup verâseti mesele-i mîrâsımız vechile bize münhasıra bulunmağla ber-tashîh-i mezkûr benim hisse-i irsiyye-i şer'iyyeme isâbet eden dört guruşu mezbûr Hüseyin Ağa'dan bi'l-vâris hâlen taleb ederim deyü ba'd-da'vâ ve'l-istintâk mezbûr Hüseyin Ağa dahi cevabında meblâğ-ı karz-ı mezkûr yirmi yedi guruş zimmetinde müteveffâ-yı mezbûra deyni olduğunu tâyi'an ve kat'iyyen ikrâr u i'tirâf edüp müdde'î-i mezbûrun mâ'adâ ber-vech-i muharrer veraset müdde'âlarını külliyen inkâr eyledi. Fî 17 Şaban sene [1]314

Müdde'â-aleyh mezbûr Hüseyin Ağa Müdde'iye-i mezbûre …

66.Sahife

Ber-vech-i muharrer müdde-i mezbûr verâset müdde'âlarını beyyîne havale-şûd. Fî 17 Şaban sene [1]314

Müdde'iye-i mezbûr Usta Murad'ın verâset müdde'âsını matlûbum bende tâleb olundukda Kasar Mahalleli İsmail bin Mehmed İzo ve Re's Mahalleli Derviş bin Abdi Şemsi Zabtiye Çavuş Hüseyin bin Ömer Abu nâmân kimesneler müdde'amı isâbet ediyorum başka şahîdlerim dâhi vardır levâzımı't-tevkîrde ikâme edeyim dediniz. Fî 17 Şaban sene [1]314

Müdde'â-aleyh mezbûr Hasan Ağa Müdde'â-aleyh mezbûr Usta Murad

Müdde'î- mezbûr Usta Murad tarâfından ikâme edülûb bâlâda isimlerini yazdırıldığını şühûddan idükleri anlaşılan her biri mezkûr Kasar Mahallesinde sâkin İsmail bin Mehmed İzo ve Derviş bin Abdi Şemsi nâmân kimseler li-ecli'ş-şehâde meclîs-i şer'a hâzırân olmalarıyla müdde'â-aleyhi mezbûr Hüseyin Ağa muvâcehesinde ale'l-infirâd istişhâd olunduklarında arzuhâl medîne-i Siird mahâllatından mezkûr Kasar Mahallesinde sâkin olub Muş'â ârâm-sâz Nizamiye otuz ikinci alayının ikinci taburunun ikinci bölüğü efradından iken bundan akdem fevt olan Mehmed bin Usta Murad bin Mahmud'un verâseti hâzır-ı mezbûr Usta Murad ile gâ'ibât-ı ani'l-meclîs anası Rendi bin müşerref olub bunlardan başka vârisi ve terekesine müstehakk-ı âharı yokdur biz bu husûs bu vech üzere şâhidiz şehâdet dahi ederiz deyü her biri müttefiku'l-lafz ve'l ma'nâ bi'l-muvâcehe ber-nehc-i şer'î edâ-yı şehâdet eyledikleri. Fî 18 Şaban sene [1]314

Müdde'â-aleyh mezbûr Hasan Ağa Müdde'â-aleyh mezbûr Usta Murad

Şâhid mezbûr Derviş Şâhid mezbûr İsmail

Şâhidân-ı mezbûran sırran alenen lede't-tezkiye havale-şud. Fî 18 minhü

Şâhidân-ı mezburân adl ve makbûl'ü-ş-şehâde idükleri nâtık mezkûre Kasar Mahallesi imâmı Salih Efendi ibn-i Hoca Abdülferîd Efendi bin Hacı Mehmed Efendi ve muhtârı İsa Ağa bin Yasin bin Ahmed tarafından mestûre varakası vurûd edüb iâde zirinde-şerh' ve temhîr edilerek iâde olunmağla meclîs-i şer'iyye kaleminde tobrada mahsûsa vaz' ve hıfz edilmişdir. Fî 19 minhü

Katib Mahmeke-i Şer'iyye-i Siird

Şâhidân-ı mezbûrânan her biri usûl-i mevzû'asına tevfikan evvelâ sırran tezkîre olunûb adl ve makbûl uş-şehâde idükleri nâtık mestûre ve kadısı var etmekle ba'dehû Varaz Mahallesi'nde sâkin Seyyid Zeynelabidin bin Seyyid Abdürrezak bin Seyyid Mehmed ve Babü'l-Garb Mahalleli Seyyid Abdullah bin Seyyid Hasan bin Seyyid Yasin nâmân kimesnelerden bi'l-imuvâcehe alenen lede't-tezkîye adl ve makbûlü'ş -şehâde idükleri iş'âr ve ihbâr eyledikleri. Fî 19 minhü

Müdde'â-aleyh mezbûr Müdde'î-i mezbûr Şâhid mezbûr

Şâhid mezbûr Müzekkiye-i mezbûr Müzekkiyye-i mezbûr

Derkenar: Müdde'î-i mezbûrun ber-vech-i muharrer verâset müdde'âsına hükm ve tenbîh-i Şer'-î-şud

67.Sahife

Bitlis Vilâyet-i dâhilinde merkez-i livâ olan medîne-i Siird mahâllatından Şeyh Halef Mahallesi'nde sâkin olup livâ-i mezkûrda ârâm-sâz-vilâyet-i mezkûre Zabtiye alayı'nın üçüncü taburunun birinci bölüğü onbaşısı iken bundan akdem fevt olan Temo bin Ahmed bin Temo'nun oğlu ve ber-vech-i âtî vârisi olduğunu iddi'â eden sâhib-i arz-ı hâl mahalle-i mezkûrede sâkin Hasan bin el-mütevveffâ el-mezbûr Temo mezkûr medîne-i Siird Mahkeme-i Şer'iyyesi'nde ma'kûd meclîs-i şer'-i münîrde mahalle-i mezkûrede sâkin Hüseyin Ağa ibn-i Ali Resto muvâcehesinde üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edüp babam ve murisimiz müteveffâ'yı mezbûr Temo Onbaşı'nın verâset-i asûbet-i nesebiyye cihetinden benimle gâ'ibân ani'l-meclis zevce-i menkûha-i metrûkesi anamız Muhabbet Hâtûn ibnet-i Esado sulbiye kebîre kızları kız karındaşlarım Necmiye ve Zeliha ve Fatıma Hâtûnlara münhasıra ve tashîh-i mesele-i mirâsları kırk sehmden olup sihâm-ı mezkûreden on dört sehmi bana ve beş sehmi mezbûre Muhabbet Hâtûn'a ve yedişer sehmden cem'an yirmi bir sehmi benât-ı mezbûrât Necmiye ve Zeliha ve Fatıma Hâtûnlara musîbe olmağla binâ'en-aleyh babamız ve murisimiz müteveffâ'yı mezbûr Temo'nun hayâtında mezbûr Hüseyin Ağa zimmetinde cihet- karz-ı şer'-îden alacak hakkı olan yirmi guruşu kable'l-ahz ve'l-istifâ ber-vech-i muharrer fevt olup verâseti mesele-i mîrâsımız bize münhasıra bulunmağla ber-tashîh-i mezkûr benim hisse-i irsiyye-i şer'iyyeme isâbet eden yedi guruşu mezbûr Hüseyin Ağa 'dan hâlen taleb ederim deyü ba'de'd-da'vâ ve'l-istintâk mezbûr Hüseyin Ağa dahi cevâbında meblâğ-ı karz-ı mezkûr kırk guruş zimmetinde müteveffâ-yı mezbûra deyni olduğunu tâyi'an ve kat'iyyen ikrâr u i'tirâf edüp müdde'î-i mezbûrun mâ'adâ ber-vech-i muharrer verâset müdde'âlarını külliyen inkâr eylediği. Fî 20 Şaban sene [1]314

Müdde'â-aleyh mezbûr Müdde'î-i mezbûr

Beyyine-ikâmesine havâle-şud

68.Sahife

Müdde'î-i mezbûr Hasan'ın verâset müdde'âsına mutabık beyyine taleb olundukda mezkûr Şeyh Halef Mahalleli Mevlüd bin Esado bin Genco ve Fethi Efendi ibn-i İsa bin Musa nâmân kimesneler müdde'âsını isbât ederim başka şâhîdlerim dâhi vardır iktizâ ediniz onlarda ikâme edelim dediği. Fî 20 Şaban minhü

Müdde'â-aleyh mezbûr Müdde'iye-i mezbûr

Müdde'iye-i mezbûr tarafından ikâme edilüb bâlâda isimlerini yazdırdığı şühûddan idükleri anlaşılan her biri mezkûr Şeyh Halef Mahallesi'nde sâkin Mevlüd bin Esado bin Genco ve Fethi Efendi ibn-i İsa bin Musa nâmân kimesneler li ecli'ş-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olmalarıyla müdde'â-aleyh mezbûr Hüseyin Ağa muvâcehesinde ale'l-infirâd istişhâd olunduklarında medîne-i Siird mahâllatından mezkûr Şeyh Halef Mahallesi'nde sâkin olup mezkûr medîne-i Siird'e ârâm-sâz Bitlis Vilâyeti Zabtiye Alayı'nın üçüncü taburunun birinci bölüğü onbaşısı iken bundan akdem fevt olan Temo bin Ahmed bin Temo'nun verâseti asûbet-i nesebiye cihetinden sulbî kebîr oğlu hâzır-ı mezbûr Hasan ile zevce-i menkûha-i metrûkesi Muhabbet Hâtûn ibnet-i Esado ve sulbiye kebîre kızları Necmiye ve Zeliha ve Fatıma Hâtûnlara münhasıra olup bunlardan başka vârisi ve terekesine müstahıkk-ı âharı yokdur biz bu husûsa bu vech üzere şâhidiz şehâdet dahi ederiz deyü her biri müttefiku'l-lafz ve'l-ma'nâ bi'l-muvâcehe ber-nehc-i şer'î edâ'yı şehâdet eyledikleri.Fî 20 minhü

Müdde'â-aleyh mezbûr Hüseyin Ağa — Müdde'î-i mezbûr Hüseyin

Şâhid mezbûr Mevlüd Ağa — Müdde'î-i mezbûr Fethi Efendi

Şâhidân-ı mezbûran sırran alenen lede't-tezkiye havale-şud. Fî 20 minhü

Şâhidân-ı mezburân adl ve makbûl'u-ş-şehâde idükleri nâtık mezkûr Şeyh Halef Mahallesi imâmı Musa Efendi ibn-i Hacı Mehmed Emin Habbaz ve muhtârı Yusuf Ağa ibn-i Hacı Ali Bülendo tarafından mestûre varakası vurûd edüb zirinde şerh ve temhîr edilerek i'âde olunmağla Siird mahkeme-i şer'-â kaleminde hıfz edilmişdir. Fî 21 Şaban sene [1]314

Kâtib Mahkeme-i Şer'iyye-i Siird

Şâhidân-ı mezbûrânan her biri usûl-i mevzû'asına tevfîkan evvela sırran tezkîre olunûb adl ve makbûlü'ş-şehâde idükleri nâtık mestûre varakası vurûd edüb ba'dehû müzekkiyân-ı mûmâ -ileyhimâdan mezbûr Yusuf Ağa ibn -i Hacı Ali Bülendo'yla Nazif Mahalleli Ömer bin Yusuf Şi'âr ve Halenze karyeli Sûfî Halil ibn-i Hasan İbrahim nâmûn kesândan bi'l-muvâcehe alenen lede't-tezkiye adl ve makbûlü'-ş-şehâde idükleri iş'âr ve ihbâr eyledikleri. Fî 21 minhü

Müdde'â-aleyh mezbûr Hüseyin Ağa — Müdde'î-i mezbûr Hasan

Şâhid mezbûr Mevlüd — Şâhid mezbûr Fethi Efendi

Müzekkiyye-i mezbûr Sûfî Halil — Müzekkiyye-i mezbûr Ömer

Müzekkiyye-i mezbûr Yusuf

Derkenar: Müdde'î-i mezbûrun ber-vech-i muharrer verâset müdde'âsına hükm ve tenbîh-i şer'-i şûd. Fî 21 minhü

69.Sahife

Medîne-i Siird mahallâtından Sur Mahallesi sâkinlerinden ve teb'a-i Devlet-i Aliyye'nin Ermeni milletinden iken bundan akdem fevt olan Melkon veled-i Keşiş Zekeriya'nın verâseti zevce-i metrûkesi Nirgezi veled-i Oseb ve sulbiye sağîre kızları Birişan ve Maryam ve sulbî kebîr oğlu Cendo'ya münhasıra ve tashîh-i mesele-i mîrâsları otuz iki sehmden olup sihâm-ı mezkûreden dört sehmi zevce-i merkûme Nirgezi'ye ve on dört sehmi ibn-i merkûm Cendo'ya ve yedişer sehmden on dört sehmi bintân-ı merkûmetân Birişan ve Maryam'a musîbe olduğu bi'l-ihbâr lede'ş-şer'i'l-enver zâhir ve mütehakkık olduktan sonra sağîretân-ı merkûmetân Birişan ve Maryam'ın bâ-hüccet-i şer'iyye vasiyy-i mansûbları ammileri Keşiş Oseb veledü'l-merkûm Keşiş Zekeriya meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde takrîr-i kelâm ve tezkîr-i merâm edüp Re'sü'n-nâbû' mevki'inde vâki' bir tarafdan Seyyid Musa bin Seyyid Salah ve iki tarafdan Mehmed Kumral bağları ve taraf-ı râbi'i tarîk ile mahdûd zemini mülk ve kürûmu dahi mülk bir kıt'a ve yine mevki'-i mezkûrda bir tarafdan Beşir ve Matlub ve bir tarafdan Maksi Harut bağları ve tarafeyni tarîk ile mahdûd zemîni mülk ve kürûmu dahi mülk bir kıt'a ve yine mevki'-i mezkûrda ve bir tarafdan Babi Harut ve bir tarafdan Maksi Huki Tercüman ve bir tarafdan meyyit-i merkûm Melkon'un zikri sebkat eden bağı ve taraf-ı râbi'i tarîk ile mahdûd zemini mülk ve kürumu dahi mülk bir kıt'a ki cem'an üç kıt'a bağ ve mahalle-i mezkûrede kâ'in bir tarafdan Simodho ve iki tarafdan Gricayniye hâneleri ve taraf-ı râbi'i tarîk-i âmm ile mahdûd fevkânî bir oda ve tahtâni iki oda ve bir ayvan ve bir havlu ve su kuyusu ve müştemilât-ı sa'îre-i ma'lûmeyi hâvî yeri mülk ve binâsı da mülk bir bâb mülk menzil müteveffâ-yı merkûm Melkon hayâtında ile'l-vefât yedinde müstakıllen mâlı ve mülkü olup ba'de vefâtihi mesele-i mîrâsları vechile verese-i merkûmeye müntakil olup lâkin menzil-i mahdûd-ı mezkûr ânen fe-ânen müşrif-i harâb ve mâ'il-i turâb olup sağîretân-ı merkûmetânın ber-tashîh-i mezkûr menzil-i mahdûd-ı mezkûrdaki on dört sehm hısas-ı şâyi'alarının ta'mîre mâlları olmayub ve böyle alâ hâlihî kalur ise bütün bütün derece-i intifâ'dan sâkıt olacağı cihetle binâ'en-aleyh merkûmân Nirgezi ve Cendo'nun zikr olunan ma'lûmü'l-hudûd ve'l-mevâki' üç kıt'a bağlardaki hısas-ı irsiyye-i şâyi'aları bey' ve fürûht etmek murâdları olmağla sâğiretân-ı merkûmetânın zikrleri sebkat eden üç kıt'a bağlardaki on dört sehm hısas-i irsiyye-i şâyi'alarının dahi kebîrân-ı merkûmânla beraber semen-i misilleriyle bey'iyle esmânın menzil-i mahdûd-ı mezkûrun ta'mîr ve termîmine sarfı sâğîretân-ı merkûmetânın haklarında ezher ve cihet enfa' ve evlâ olmağla ber-minvâl-i meşrûh sağîretân-ı merkûmetânın hısas-i şâyi'alarının bey'ine kıbel-i şer'-i şerîfden bana izin verilmek hasbe'l-vesâye matlûbumdur deyü da'vâ eyledi. Fî Ramazan

Husûs-u merkûm beyyine havale-şud. Fî minhü

Medîne-i Siird mahallâtından Sur Mahallesi sâkinlerinden ve teb'a-i Devlet-i Aliyye'nin Ermeni milletinden … iken bundan akdem fevt olan Melkon veled-i Keşiş Zekeriya'nın verâseti zevce-i metrûkesi Nirgezi veled-i Oseb ve sulbiye sağîre kızları Birişan ve Maryam ve sulbî kebîr oğlu Cendo'ya mahsûs olup Re'sü'n-nâbû'

mevki'inde vâki' bir tarafdan Seyyid Musa bin Seyyid Salah ve iki tarafdan Mehmed Kumral bağları ve taraf-ı râbi'i tarîk ile mahdûd zemini mülk ve kürûmu dahi mülk bir kıt'a ve yine mevki'-i mezkûrda bir tarafdan Beşir ve Matlub ve bir tarafdan Maksi Harut bağları ve tarafeyni tarîk ile mahdûd zemîni mülk ve kürûmu dahi mülk bir kıt'a ve yine mevki'-i mezkûrda ve bir tarafdan Babi Harut ve bir tarafdan Maksi Huki Tercüman ve bir tarafdan meyyit-i merkûm Melkon'un zikri sebkat eden bağı ve taraf-ı râbi'i tarîk ile mahdûd zemini mülk ve kürumu dahi mülk bir kıt'a ki cem'an üç kıt'a bağ ve mahalle-i mezkûrede kâ'in bir tarafdan Simodho ve iki tarafdan Gricayniye hâneleri ve taraf-ı râbi'i tarîk-i âmm ile mahdûd fevkânî bir oda ve tahtâni iki oda ve bir ayvan ve bir havlu ve su kuyusu ve müştemilât-ı sa'îre-i ma'lûmeyi hâvî yeri mülk ve binâsı da mülk bir bâb mülk menzil müteveffâ-yı merkûm Melkon hayâtında ile'l-vefât yedinde müstakıllen mâlı ve mülkü olup ba'de vefâtihi mesele-i mîrâsları vechile verese-i merkûmeye müntakil olup lâkin menzil-i mahdûd-ı mezkûr ânen fe-ânen müşrif-i harâb ve mâ'il-i turâb olup sağîretân-ı merkûmetânın ber- tashîh-i mezkûr menzil-i mahdûd-ı mezkûrdaki on dört sehm hısas-ı şâyi'alarının

70.Sahife

ta'mîre mâlları olmayub ve böyle alâ hâlihî kalur ise bütün bütün derece -i intifâ'dan sâkıt olacağı cihetle binâ'en-aleyh merkûmân Nirgezi ve Cendo'nun zikr olunan ma'lûmü'l-hudûd ve'l-mevâki' üç kıt'a bağlardaki hısas-ı irsiyye-i şâyi'aları bey' ve fürûht etmek murâdları olmağla sâğiretân-ı merkûmetânın zikrleri sebkat eden üç kıt'a bağlardaki on dört sehm hısas-i irsiyye-i şâyi'alarının dahi kebîrân-ı merkûmânla beraber semen-i misilleriyle bey'iyle esmânın menzil-i mahdûd-ı mezkûrun ta'mîr ve termîmine sarfı sâğîretân-ı merkûmetânın haklarında ezher ve cihet enfa' ve evlâ olduğu alâ't-tarîk-i'ş-şehâde iş'âr ve ihbâr idükleri. Fî 8 Ramazan sene [1]314

Vâsiyy-i merkûm Melko veled-i ?

Petros veled-i Murat Murat veled-i Hanna

Bitlis Vilâyet-i dâhilinde merkez-i livâ olan medîne-i Siird mahallâtından Re's Mahallesi ahalisinden olup l ivâ-i mezkûrda ârâm-sâz mezkûr Bitlis Vilâyeti Zabtiye Alayı'nın üçüncü taburunun birinci bölüğü onbaşısı iken bundan akdem fevt olan Kato Onbaşı ibn-i Ahmed bin Ali'nin oğlu ve ber-vech-i âti vârisi olduğunu iddi'â eden sâhib-i arz-ı hâl mahalle-i mezkûrede sâkin Ahmed bin el-müteveffâ el-mezbûr Kato Onbaşı mezkûr medîne-i Siird Mahkeme-i Şer'iyyesi'ne ma'kûd meclis-i şer'-i münîrde mahalle-i mezkûrede sâkin Rüstem Ağa ibn-i İsa muvâcehesinde üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edüp babam mûrisimiz müteveffa-yı mezbûr Kato Onbaşı'nın verâset-i asûbet-i nesebiye cihetinden benimle gâ'ibân ani'l-meclis zevce-i menkûha-i metrûkesi anamız Muhabbet Hâtûn ibnet-i Ali ve sulbiye kebîre kızları kız karındaşlarım Fatom ve Nasibe ve Ayşe Hâtûnlarla kezâlik gâ'ib ani'l-meclis sulbî kebîr oğlu er karındaşım Fetho Ağa'ya münhasıra ve tashîh-i mesele-i mîrâsları sekiz sehmden olup sihâm-ı mezkûreden iki sehmi bana ve birer sehmden cem'an dört sehmi mezbûrât Muhabbet ve Fatom ve Nasibe ve Ayşe Hâtûnlarla iki sehmi mezbûr Fetho

Ağa'ya musîbe olmağla binâ'en-aleyh babamız ve murisimiz müteveffâ-yı mezbûr Kato'nun hayâtında mezbûr Rüstem Ağa zimmetinde cihet-i karz-ı şer'îden alacak hakkı olan sekiz guruşu kable'l-ahz ve'l-isifâ ber-vech-i muharrer fevt olup verâseti mesele-i mîrâsımız vechile bize münhasıra bulunmağla ber-tashîh-i mezkûr benim hisse-i irsiyye-i şer'iyyeme isâbet eden iki guruşu mezbûr Rüstem Ağa'dan bi'l-verâse hâlen taleb ederim deyü ba'de'd-da'vâ ve'l-istintâk mezbûr Rüstem dahi cevâbında meblağ-ı karz-ı mezkûr sekiz guruş zimmetinde müteveffâ-yı mezbûra deyni olduğunu tâyi'an ve kat'iyyen ikrâr u i'tirâf edüp müdde'î-i mezbûrun mâ'adâ ber-vech-i muharrer verâset müdde'âlarını külliyen inkâr eyledi. Fi 18 Ramazan sene [1]314

Müdde'â-aleyh mezbûr Müdde'î-i mezbûr

Derkenar: Müdde'î-i mezbûrun ber-vech-i muharrer verâset müdde'âsına bey'ine ikâme havale- şud

Müdde'î-i mezbûr Ahmed'in ber-vech-i muharrer müdde'âsını isbât içün beyyine taleb olundukda Re's Mahallesi'nde sâkin Zabtiye Mahmud Onbaşı ibn-i Süleyman bin Hamdi ve İbrahim ibn-i Seyyid Hasan bin Seyyid Yasin Yusuf … nâmûn kesândan müdde'amı isbât ediyorum başka şahîdlerim vardır dediniz. Fî 12 minhü

Müdde'â-aleyh mezbûr Müdde'î-i mezbûr

Müdde'î-i mezbûr Ahmed tarafından ikâme edilüb bâlâda isimlerini yazdırdığı şühûddan idükleri anlaşılandan her biri mezkûr Re's Mahallesînde sâkin İbrahim bin Seyyid Hasan bin Seyyid Hasan bin Seyyid Yasin ve Mahmud Onbaşı ibn-i Süleyman bin Hamid nâmân kimsneler li-ecli'ş-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olmalarıyla müdde'â-aleyh mezbûr Rüstem Ağa muvâcehesinde ale'l-infirâd istişhâd olunduklarında mezkûr Re's Mahallesi'nde sâkin olup mezkûr medîne-i Siird'de ârâm-sâz Bitlis Vilâyeti

71.Sahife

Zabtiye Alayı'nın üçüncü taburunun birinci bölüğü onbaşısı iken bundan akdem fevt olan Kato bin Ahmed Ali'nin verâset-i asûbet-i nesebiye cihetinden sulbî kebîr oğlu müdde'î-i mezbûr Ahmed ile zevce-i menkûha-i metrûkesi mezbûre Muhabbet Hâtûn ibnet-i Ali gâ'ib ani'l-meclis sulbî kebir oğlu mezbûr Fatom ve sulbîye kebîre kızları Fatom ve Nasibe ve Ayşe Hâtûnlara münhasıra olup bunlardan başka vârisi ve terekesine müstahıkk-ı âharı yokdur biz bu husûsa bu vech üzere şâhidiz şehâdet dahi ederiz deyü her biri müttefiku'l-lafz ve'l-ma'nâ bi'l-muvâcehe ber-nehc-i şer'î edâ-yı şehâdet eyledikleri

Şâhidân-ı mezbûrân sırran alenen lede't-tezkiye havale-şûd. Fî 12 minhü

Müdde'â-aleyh mezbûr Müdde'iye-i mezbûr

Şâhîd mezbûr Şâhid mezbûr

Şâhidân-ı mezbûrân adl ve makbûl'u-ş-şehâde idükleri nâtık-ı mestûre mezkûr Re's Mahallesi imâmı Molla Mehmed Efendi ibn-i Molla Hasan Efendi ve muhtârı Yasin Ağa ibn-i Heşo Aşini tarafından mestûre varakası vürûd edüb olunmağla Siird mahkeme-i şer'-î münîrde hıfz edilmişdir. Fî 28 Ramazan sene [1]314 ve Fî 18 Şaban sene [1]312?

Kâtib Mahkeme-i Şer'iye-i Siird

Şâhidân-ı mezbûranan usûl-i mevzu'âsına tevfikan evvelâ sırran tezkire olunûb adl ve makbûl'u-ş-şehâde idükleri nâtık mestûre varakası vürûd etmekle ba'dehû müzekkiyân-ı mumâ'ileyhimâdan mezbûr Yasin ibn-i Heşo Aşini Re's Mahalleli Ahmed Efendi ibn-i Bekir Ağa'dan bi'l-muvâcehe alenen lede't-tezkiye adl ve makbûlü'ş-şehâde idükleri iş'âr ve ihbâr eyledikleri. Fî 28 minhü

Müdde'â-aleyh mezbûr Müdde'-iyei mezbûr Şâhid mezbûr

Müzekkiye-i mezbûr Müzekkiye-i mezbûr

Derkenar: Müdde'î-i mezbûr ber vech-i muharrer verâset müdde'âsına hükm ve tenbîh-i şer'î –şûd

Hâzır-ı mezbûr Abdülmecîd Efendi Hacı Şeyh Bekir bin Hacı Yusuf

Hacı Halil bin Hacı Hasan

Merkez-i livâ olan medîne-i Siird kurâsından Tillo karyesi mahallâtından Şeyh İsmail Fakirullah Mahallesi'nde sâkin iken işbu târîh-i zabtdan üç sene mukaddem fevt olan Şeyh Hamid bin Şeyh Ali bin Şeyh Hamid'in sulbî kebîr oğlu ve ber-vech-i âtî vârisi olduğunu iddi'â eden mahalle-i mezkûre ahâlisnden sâhib-i arz-ı hâl Şeyh Ali bin el-mezbûr Şeyh Hamid bin Şeyh Ali medîne-i mezkûre mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada ma'kûd meclis-i şer'i münîrde bedelât-ı câ'i'l-beyâna vaz'-ı yedi ber-nehci-i şer'î sâbit ve mütehakkık olan livâ-i mezkûr muhâsebeci vekîli Hacı Ahmed Hamdi ibn-i Rüstem Ağa tarafından bi'l-vekâle bâ-tezkire-i resmiye huzûr-ı şerîf- şerife i'zâm olunup da'vâ-yı âti'z-zikrde husumeti kıbel-i şer'-i şerîfden re'y olunan muhâsebe ketebesinden Halil Efendi ibn-i İsmail muvâcehesinde üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edüp müteveffâ-yı mezbûr Şeyh Hamid bin Şeyh Ali bin Şeyh Hamid benim babam olup babamız ismi mezbûr Şeyh Hamid ve dedemiz ismi Şeyh Ali ve vâlidemiz ismi Halime bint-i Şeyh Kasım ve maskat-ı re'sleri mezkûr Tillo karyesi olmağla ol vechile müteveffâ-yı mezbûr Şeyh Hamid'in verâseti asûbet-i nesebiye cihetinden benimle zevce-i menkûha-i metrûkesi anamız gâ'ibet-i ani'l-meclis mezbûr Halime ve sulbî kebîr oğlu er karındaşım kezâlik gâ'ib ani'l-meclis Şeyh Mehmed ve sulbîye kebîre kızı kezâlik gâ'ibeti ani'l-meclis Meryem Hâtûn'a münhasıra olup lâkin mezkûr Tillo karyesinde defin-i hâk-ı ıtır-nak olan cedd-i a'lâmız e'azze-i kiramdan Şeyh İsmail Fakirullah kuddise sırruhû hazretlerinin hângâh-ı

72.Sahife

şerifine merbut emlâk ve arâzî-i mezkûfe mevkûfe şart-ı vâkıf ve te'âmül kadîm vechile müşarun-ileyhin evlâd ve zürahîrriyât-ı zükûruna meşruta ve muhassas bulunmağla emlâk ve arâzi-i mevkûfe-i mezkûre dâhilinde bulunan memâlih bedâlatı olmak üzre nısf ve hums tenzilinden sonra takdir edilen ma'lûmü'l mikdâr mebâliğ de kezâlik te'âmül-i kadîm vechile ve ahîran Mâliye Nezâret-i Celîlesi'nden şeref-vârid olup huzûr-ı şer'-i şerîfde kırâ'et olunan bin üç yüz dört sene-i Mâliyesi'nin şehr-i Nisanı'nın on yedinci günü târihiyle müverrah ve otuz iki numro ile murakkam emirnâme-i âlî mûcebince evlâd ve zürriyât-ı zükûru beyninde hisseleri vech üzre münkasim olup mûrismiz müteveffâ-yı mezbûr Şeyh Hamid Efendi'nin muhâsebe-i livadan mevrûd kezâlik kırâ'et olunan bin üç yüz on üç sene-i Mâliyesi'nin şehr-i Martı'nın yirminci altıncı günü târîhiyle müverrah ve doksan yedi numro ile murakkam tezkire-i resmiyye nâtık olduğu üzre senevî yüz yetmiş beş guruşdan ibâret olup müteveffâ-yı mezbûr Şeyh Hamid Efendi'nin hayâtında hisse-i mezkûresini beher sene Siird Sancağı Mâl Sandığı'ndan ahz u istîfâ etmekde iken ber-vech-i muharrer fevt olup benimle zikri sebkat eden mezbûr Şeyh Mehmed'den başka verese-i zükûru olmamağla hisse-i meblâğ-ı mezkûr müteveffa-yı mezbûr mahlûlünden hasran benimle mezbûr Şeyh Mehmed Efendi'ye seviyyen müntakil olmuş ve müteveffâ-yı mezbûr Şeyh Mehmed üç yüz on bir senesinde fevt olup târih-i mezkûrdan berü muhâsebeci vekîli müvekkil-i mûma-ileyh bulunan izzetlü Ahmed Efendi vaz'-ı yed eder olmağla su'âl olunup meblâğ-ı mezkûr beş yüz yirmi beş guruşu hâlen ve ve ba'demâ beher sene takâsît-i mu'ayyenesi hulûlünde hisse-i mezkûreyi bize edâ ve teslîme müvekkil-i mûma-ileyhe izâfetle vekîl-i mûma-ileyh Halil Efendi'ye tenbih olunmak matlûbumdur deyü da'vâ etdikde vekîl-i mûma-ileyh dahi cevâbında bedelât-ı mezkûreden müteveffâ-yı mezbûr Şeyh Hamid Efendi'nin senevî yüz yetmiş beş guruş hissesi olduğunu ve mezbûr Şeyh Mehmed'in târih-i mezkûrda vefâtı hasebiyle hisse-i meblâğ-ı mezkûr kimesneye verilmeyüp üç yüz on bir ve on iki ve on üç sene-i Mâliyelerinde terâküm eden beş yüz yirmi beş guruşu müvekkil-i mûma-ileyhin hasbe'l-me'mûriye vaz'-ı yedini tâyi'an ve kat'iyyen ikrâr u i'tirâf edüp mâ'adâ mezburân mezbûrun ber-vech-i muharrer verâset müdde'âlarını külliyen inkâr eylediniz. Fî 2 Zi'l-ka'de sene [1]314

Müdde'â-aleyh vekîl-i mûmâ-ileyh Halil Efendi Müdde'î-i mezbûr

Derkenar: Müdde'î-i mezbûr ber vech-i muharrer verâset ve te'âmül-i kadîm mezbûrân havâle-şud

müdde'î-i mezbûrân müdde'asına mutâbık beyyîne taleb olundukda Siirt mahâllatından Soyka Mahallesi'nde sâkin Mustafa Efendi ibn-i Seyyid Hamid bin Seyyid Hacı Hasan bin Selim bin Hacı Hasan ve Re's Mahallesi'nde sâkin Ahmed Efendi bin Bekir Ağa bin Ahmed Hacı Yusuf bin Mehmed bin Bekir Ağa nâmân kimesneler müdde'âmı isbât ediyorum başka şahîdlerim dâhi vardır iktizâ ederler onlarıda ikâme ediyorum dediniz. Fî 5 minhü

Müdde'â-aleyh vekîl-i mûmâ-ileyh Müdde'î-i mezbûr

Müdde'î-i mezbûr tarafından ikâme edûlüb bâlâda isimlerini yazdırdığı şühûddan idükleri anlaşılan her biri Re's Mahallesi'nde sâkinler Ahmed Efendi ibn-i Bekir Ağa bin Ahmed ve Hacı Yusuf bin Mehmed bin Bekir nâmân kimesneler li ecli'ş-şehâde meclîs-i şer'a hâzırân olmalarıyla müdde'â-aleyh vekîl-i mûmâ-ileyh Halil Efendi muvâcehesinde ale'l-infirâd istişhâd olunduklarında işbu müdde'î-i mezbûr Şeyh Ali müteveffâ-yı mezbûr Şeyh Hamid'in sulbî kebîr oğlu olup babası ismi Şeyh Hamid ve dedesi ismi Şeyh Ali ve vâlidesi ismi Hâlime bint-i Şeyh Kasım ve maskat-ı re'sleri mezkûr Tillo karyesi olup ol vechile müteveffâ-yı mezbûrun verâset-i asûbet-i nesebiyye cihetinden sulbî kebîr oğlu müdde'î-i mezbûr Şeyh Ali ve zevce-i menkûha-i metrûkesi gâ'ibet-i ani'l-meclis mezbûre Halime Hâtûn'a ve sulbî kebîr oğlu kezâlik gâ'ib ani'l-meclis Şeyh Mehmed ve sulbiye kebîre kızı kezâlik gâ'ibet-i ani'l-meclis Meryem Hâtûn'a münhâsıra olup lâkin mezkûr Tillo karyesinde defin-i hâk-ı ıtır-nâk olan Şeyh İsmail Fakirullah kuddise sırruhû hazretlerinin hângâh-ı şerifine merbût bi'l-cümle emlak ve arâzi-i mevkûfe dâhilinde bulunan memâlih bedelâtı dahi azîz-i müşârun-ileyhin evlâd ve zürriyât-ı zükûruna meşrût ve muhassas olup verese-i inâs müstesnâ idüğünden arâzi-i mevkûfe dâhilinde bulunan memâlih bedelât-ı azîz müşârun-ileyhin zürriyât-ı zükûru beynlerinde-hisse-i irsiyyeleri vech üzre taksîm olunaglemekde olup müteveffâ-yı

73.Sahife

mezbûrun verese-i zükûru da ber-minvâl-i muharrer sulbî kebîr oğlu müdde'î-i mezbûr Şeyh Ali ile gâ'ib ani'l-meclis Şeyh Mehmed Efendilerden ibâret olup bunlardan başka verese-i zükûru olmamağla binâ'en-aleyh müteveffâ-yı mezbûr Şeyh Hamid Efendi'nin emlâk ve ariz-i mevkûfe-i mezkûre dâhilinde bulunan memâlih bedelatından senevî hissesi olan yüz yetmiş beş guruş ber-nehc-i te'âmül-i kâdim mezbûrân Şeyh Ali ve Şeyh Mehmed Efendilere müntakil olup mezbûrândan başka müstahıkk-ı âharı yokdur biz bu husûsa bu vech üzre şâhidiz şehâdet dahi ederiz deyü her biri müttefiku'l-lafz ve'l-ma'nâ bi'l-muvâcehe ber-nehc-i şer'î edâ-yı şehâdet eyledikleri. Fî 6 Zi'l-kâ'de sene [1]314

Müdde'â-aleyh vekîl mûmâ-ileyh Müdde'î-i mezbûr

Şâhid mezbûr Şâhid mezbûr

Şâhidân-ı mezburân sırran alenen lede't-tezkiyye havale-şûd. Fî 6 minhü

Şâhidân-ı mezbûrân Ahmed Efendi ve Hacı Yusuf mensûb oldukları Re's Mahallesi imâmı Molla Mehmed Efendi ibn-i Molla ve Hasan el-Kâdî ve muhtârı Yasin bin Heşo Aşini tarafından mestûre varakası vurûd edüb zirinde şerh ve temhîr edilerek i'âde olunmağla meclîs-i şer'-î hıfz edilmişdir. Fî 15 Zi'l-Ka'de sene [1]314

Başkâtib-i Mahkeme-i Şer'î

Şâhidân-ı mezburân her biri usûl mevzu'âsına tevfîkan evvelâ sırran tezkîye olunub adl ve makbul'u-ş-şehâde idükleri nâtık mestûre varakası vurûd etmekle bâ'dehû Soyka Mahallesi'nde sâkin Mustafa Efendi bin Seyyid Hamid bin Hacı Hasan ve Rüstem Ağa ibn-i İsa bin Sûfî Hasan'dan nâmân kimselerden bi'l-muvâcehe alenen lede't-tezkiye adl ve makbûlü'ş-şehâde idükleri iş'âr ve ihbâr eyledikler

Müdde'â-aleyh vekîl mezbûr Müdde'iye-i mezbûr Şâhid mezbûr

Şâhid mezbûr Müzekkiyye-i mûmâ-ileyh

Müzekkiyye-i mûmâ-ileyh

Derkenar: Müdde'-î-i mezbûr ber-vech-i muharrer verâset ve ve te'âmül-i kadîm alenen lede't-hükmü ve tenbîh-i şer'i-şûd

? Elli dokuzuncu sayfadan ve münferid? ve müdde'âmı Tillo Şeyh Abdülmecîd ve müdde'âleyh Şeyh Mehmed Seyyid ve Şeyh Beşir Efendi bende kezâlik imdi da'vâsına zabt mâbeyndir-

Şühûd-ı mezbureden Temür bin Alo el-Kavak nâm kimesne huzûr-ı şer'a gelüp müdde'â-aleyhima mezbûrân Şeyh Yasin Efendi muvâcehesinde istişhâd olundukda işbu tarîh-i zabtdan sekiz sene mukaddem işbu müdde'î-i ve müdde'â-aleyhimâ mezbûrun Şeyh Abdülmecid ve Şeyh Mehmed Said ve Şeyh Yasinle babaları müteveffâ-yı mezbûr Şeyh Ahmed bin Hacı İbrahim bin Hacı Abdülhamid hâl-i hayât ve sıhhatinde Siird'de mezkûr Bâbü'l-Garb Mahallesi'nde vâki hâneme gelüb bana hitâben ben şâhid ol ki ben Tillo karyesinde vâki' bir tarafdan Şeyh Mustafa ve bir tarafdan Hacı Halid hâneleri ve bir tarafdan Şeyh İsmail Fakirullah tarlası ve taraf-ı râbi'i tarîk-i âmm ile mahdûd fevkânî üç oda ve tahtânî bir oda ve bir aralığı hâvî bir bâb menzil ile mezkûr Tillo karyesi hududu dâhilinde Keremü's-seyrûnî namıyla ma'rûf bir tarafdan Şeyh Hami bin Hacı Ali ve bir tarafdan Merhamo'nun tarlası ve bir tarafdan Şeyh Mücahid bademliği ve bir taraf-ı râbi'i tarîk-i âmm ile mahdûd bir ve yine mezkûr Tillo karyesi hudûdu dâhilinde mârru'z-zikr Keremü's-seyrûnî mevki'ine civâr mevki'de kâ'in iki tarafdan Süleyman Gada ve bir tarafdan Şühedâ bademliği ve taraf-ı râbi'i tarîk-i âmm ile mahdûd bir ki cem'an iki kıt'a bağ ve Kefere karyesinde vâki' Şahveled ve Hacı Arab nâmında iki kıt'a memlahaları oğullarımdan kebîr Mehmed Said'e asâleten ve sağîr oğlum mezbûr Şeyh Yasin'e vekîl ittihâz eylediğim Molla Hamza bin Molla Derviş nâm kimesneye sağîr oğlum Yasin tarafından vekâleten beş bin guruş bedel mukâbilinde satdım hakkımı da aldım deyü ikrâr eyledi ben bu husûsa bu vech üzre şâhidim şehâdet dahi ederim dediniz. Fî 24 Zi'l'ka'de sene [1]314

Müdde'â-aleyh mezbûr Şeyh Yasin Müdde 'â-aleyh Şeyh Mehmed Said

Müdde'â-aleyh mezbûr Şeyh Abdülhamid Şâhid mezbûr Temür

74.Sahife

Şühûd-ı mezbûreden Tillolu Şeyh İbrahim bin Molla Derviş bin Molla Hacı Ali nâm kimesne huzûr-ı şer'a gelüp müdde'â-aleyhimâ mezbûrûn Şeyh Abdülmecid ve Şeyh Mehmed Said ve Şeyh Yasin Efendiler muvâcehelerinde istişhâd olundukda işbu tarîh-i zabtdan dokuz sene mukaddem müdde'î ve müdde'â-aleyhimâ Şeyh Abdülmecid ve Şeyh Mehmed Said ve Şeyh Yasinler babaları müteveffâ-yı mezbûrûn Şeyh Ahmed bin Hacı İbrahim bin Hacı Abdülhamid hâl-i hayât ve sathinde mezkûr Tillo karyesinde kâ'in hânemde sâkin olan … … mezkûr Tillo karyesi ahâlisi beynlerinde icrâyı ahkâm şer'iyye etmek üzere nâ'ib ta'yîn edilen müteveffâ babam Molla Derviş'in yanına gelüp bana hitâben sen şâhid ol ki ben mezkûr Tillo karyesinde vâki' bir tarafdan Şeyh Mustafa bin Hacı Abdülhamid bin Fakirullah ve tarafdan Ali bin Kasım bin Molla Halid hâneleri ve bir tarafdan Ali bin Kasım bin Molla Halid haneleri ve bir tarafdan ziyaret tarlası ve taraf-ı râbi'i tarîk'i âmm ile mahdûd fevkânî üç oda ve tahtânî bir harâbe bir odayı hâvî bir hâne ile mezkûr Tillo karyesi hududu dâhilinde Seyrûnî mevki'inde vâki' bir tarafdan Hacı Hamid bin Hacı Ali bin Şeyh Hamid ve bağı bir tarafdan Merhamo bin Mahmud tarlası ve bir tarafdan Şeyh Mücahid bademliği ve taraf-ı râbi'i tarîk-i âmm ile târi k-i âmm ile mahdûd bir ve yine mezkûr Tillo karyesi hududu dâhilinde Bi'rü'l- cedîde mevki'inde kâ'in bir tarafdan Süleyman bin Şeyh Osman bin Molla Derviş bağı bağı ve bir tarafdan Süleyman bin Ahmed tarlası ve tarafdan tarîk ile mahdûd ve taraf-ı râbi'ini bilmeyüp lâkin mahlinde irâ'e etsem ta'yîn ve beyân edebileceğim diğer bir kıt'a iki cem'an iki kıt'a bağ ve Kefere karyesine vâki' Şahveled nâmında bir kıt'a memlahamı oğullarımdan kebîr Mehmed Said'e asâleten ve sağîr oğlum Yasin'e vekîl ittihâz eylediğim Molla Hamza bin Molla Derviş nâm kimesneye sağîr oğlum Yasin tarafından vekâleten beş bin guruş bedel mukâbilinde satdım hakkımı da aldım deyü ikrâr eyledü ve mezkûr memlahanın arâzîsini ve yâhûd kuyusunu ve yâhûd tavasını deyü ber şey tasrîh etmeyerek yalnız memlahayı sattım deyü ikrâr eylediniz söyledi ben bu husûsa bu vech üzre şâhidim şehâdet dahi ederim dediniz. Fî 27 Zi'l'ka'de sene [1]314

Müvekkîl Müdde'â-aleyh mezbûr Şeyh Mücahid

Müvekkîl Müdde'â-aleyh mezbûr Şeyh Mehmed Said

Müvekkîl Müdde'â-aleyh mezbûr Şeyh Abdülhamid

Şâhid mezbûr Şeyh İbrahimü'l-İbrahim

Şâhid-i mezbûr Şeyh İbrahim imzâsı zirinde … imzâsı müdde'â-aleyhimâdan mezbûr Şeyh Yasin Efendi imzâsı … parmak işareti vaz' edüb ol vechle şâhidin ifâdesi hâzır olduğu biz dâhi mahkeme-i hâzırân ulunduğu hâlde ber-veche meşrûh vuku' bulunduğu beyyîne şerh' ve temhîr kılındı. Fî 27 minhü

Hâzır-ı mezbûr Mehmed bin Hüseyin Hâzır-ı mezbûr Ferhad Ağa

Şühûd-u mezbûreden Şeyh Ahmed Efendi ibn-i Şeyh Abdurrahman Efendi nâm kimesne dahi huzûr-ı şer'a gelüp müdde'â-aleyhimâ mezbûrûn Şeyh Mehmed Said ve Şeyh Yasin Efendilerin bi'l-muvâcehe istişhâd olundukda işbu târih-i … on sene mukaddem işbu müdde'î müdde'â-aleyhimâ ve mezbûrun Şeyh Abdülmecid ve Şeyh Mehmed Said ve Şeyh Yasin Efendilerin babaları müteveffâ-yı mezbûr Şeyh Ahmed bin Hacı İbrahim bin Hacı Abdülhamid bin Hacı Abdurrahman hâl-i hayât ve sıhhatinde mezkûr Babü'l-Garb Mahallesi'nde vâki' hâneme gelüp bana hitâben sen şâhid ol ki ben Tillo karyesinde vâki' bir bâb hânem ile yine mezkûr Tillo karyesi hudûdu dâhilinde iki kıt'a bağ ve mevki'lerini ta'yîn temediği iki kıt'a memlahaların bedelâtını oğullarımdan kebîr Fakih Yusuf'a asâleten ve oğlum mezbûr Yasin içn asâleten ve oğlum mezbûr Yasin içün vekîl ittihâz eylediğim Molla Hamza bin Molla Derviş nâm kimesneye sağîr-i mezbûr tarafından vekâleten on bin guruş bedel mukâbilinde satdım hakkımı da aldım deyü ikrâr eyledi ve zikr olunan hâne ve bağ ve memlahaların hudûdlarını müteveffâ-yı mezbûr hîn-i ikrârda zikr u beyân etmediği gibi ben dahi yalnız hâne-i mezkûrun hududunu mahallinde irâ'e ve ta'yîn etmeğe muktedir olup diğer mezkûr bağlar ve memlahaların hudûd ve mevâki'ni mahallerinde dahi

75.Sahife

edeyim deyü bu husûs-u bu vech üzre şahidim şehâdet ederim dediniz. Fî 29 Zi'l-kâ'de sene [1]314

Müdde'â-aleyh mezbûr Şeyh Yasin

Müvekkîl müdde'â-aleyh mezbûr Şeyh Mehmed Said

Müdde'î-i mezbûr Şeyh Abdülhamîd

Şâhid mezbûr Şeyh Ahmed Efendi Ahmed Efendi

Şâhidân-ı mezbûrân Şeyh Ahmed Efendi'nin imzâsı zirinde müdde'â-aleyh mezbûr Şeyh Yasin Efendinin imzâsı zirînde parmak işâreti idükleri ve biz dahi hazîr bulunduğu hâlde şâhidin ifâdesi ber-vech-i muharrer vuku' bulunduğu beyyine hüccetden şerh edildi. Fî 29

Şâhid mezbûr Şâhid hâzır-ı mezbûr

müdde'â-aleyhîma mezbûrân Şeyh Mehmed Said ve Şeyh Yasin Efendiler … diğer şâhidlerim mezbûrun Yusuf bin Şeyh Hasan ve Merhamo bin Molla Zekeriya ve Süleyman bin Derviş bin Hacı Hüseyin ve Süleyman bin Ahmed bin Mahmud ve Hacı Abdullah bin Hacı Hüseyin bin Hacı Bekir ve Şeyh Derviş bin Şeyh Abdülmecid nâmûn kimesneler gâ'ibûn ani'l-beled olduklarından lî eclî ortada hâzır-ı şer'â ikâmetden ızhâr ve … eyledikleri. Fî 29 minhü

Müdde'â-aleyh mezbûr Şeyh Abdülhamid Müdde'â-aleyh mezbûr Şeyh Yasin

Müdde'â-aleyh mezbûr Şeyh Mehmed Said

Müdde'â-aleyhimâ mezbûrun Şeyh Mehmed Said ve Şeyh Yasin Efendiler bâlâda muharrer olduğu vech üzre kâmesine izhâr edüb müdde'â-aleyhim mezbûr Şeyh Yasin Efendi imzası zirinde huzurumuzda parmak işareti vaz' eylediği beyyîne işbu mahkeme-i şer'î ve temhîr edildi. Fî 29 minhü

Hâzır-ı mezbûr Ferhad Ağa Hâzır-ı mezbûr Şeyh Mevlüd

Birü'l-cedîde mevki'inde kâ'in bir tarafdan Merhamo bin Molla Zekeriya ve bir tarafdan Hacı Ali tarlaları ve bir tarafdan İbrahim bin Molla Derviş bağı ve bir taraf-ı râbi'i tarîk ile mahdûd yedi vâkf-ı kürûmu mülk bir kıt'a bağ yedi müteveffâ-yı Molla Ahmed'in terekesine … edüb müdde'âsına mutâbık bi'l-muvâcehe … müdde'î-i merkûm Şeyh Abdülmecid beyyîne tâleb olundukda Tillo karyesi ahâlisinden Fakirullah Mahallesi sâkinlerinden Şeyh Derviş bin Hacı İbrahim bin Hacı Abdülmecid ve Musa bin Şeyh Mustafa bin Hacı Abdülmecîd ve Salih bin Şeyh Mehmed bin Hacı Halil ve Ali bin Şeyh Kasım bin Hacı Halid ve Musa bin Şeyh Yusuf bin Şeyh Mahmud bin Şeyh Mehmed bin Hacı Halid ve Şeyh Abdullah bin Şeyh Mustafa bin Hacı Abdullah nâmûn kesândan müdde'âmı isâbet ediyorum başka şâhidlerim yokdur dediniz .

76.Sahife

Müdde'î-i mezbûr Şeyh Abdülmecid …

Bâlâda muharrer'ul-hudûdu Bi'rü'l-cedîde mevki'inde ka'in bir tarafdan … … demekle ma'ruf bir kıt'a bağ hakkında yazdırdığım meşhur ga'ibûn ani'l-beled olduklarından li ecli'ş-şehâde meclîs-i şer'a ikameden izhâr dediniz. Fî 4 Rebi'ül-evvel sene [1]315

Müdde'â-aleyh mezbûr Şeyh Yasin

Müdde'â-aleyh mezbûr Şeyh Mehmed Said

Müdde'iye-i mezbûr Şeyh Abdülmecîd

Biz dâhi hâzır-ı şer'â … hâzır bulunduğu hâlde müdde'î-i mezbûr Şeyh Abdülmecîd zikr olunan … demekle ma'rûf bir kıt'â ızhâr eylediğini işbu temhîr kılındı. Fî 4 minhü

A'zâ mülâzımı Hacı Yusuf Efendi Hacı Mehmed Efendi

Müdde'î-i mezbûr bağı mezkûr hakkında tâleb tahlif bulunmağla müdde'â aleyhimâ mezbûr ber-nech-i şer' yemin etmeleriyle mûcebince müdde'â-aleyhimâ mezbûrun Şeyh Mehmed Said ve Şeyh Yasin Efendilerden herbiri ber-vech-i muharrer. Fî 4 minhü

Müdde'î-i mezbûr Müdde'â-aleyh mezbûr Müdde'î-i mezbûr

def’ müdde’âlarıyla müdde’î-i mezbûrun Şeyh Abdülmecid Efendi’ye ber-vech-i şer’î ve bilâ beyyine mu’ârazadan ba’de’l-men sâlifü’l-beyân ikrâr u i’tirâfları mûcebince zikrleri sebkat eden menzil-i mahdûd-ı mezkûr ile Seyrûnî mevki’inde vâki’ bir tarafdan Hacı Hamid ibn-i Hacı Ali’nin bağı ve bir tarafdan Merhamo bin Mahmud tarlası ve bir tarafdan Şeyh Mücahid Hazretlerinin bademliği ve taraf-ı râbi’i tarîk ile mahdûd bir kıt’a ve Bi’rü’l-cedide mevki’nde vâki’ bir tarafdan Süleyman bin Osman bağı ve bir tarafdan Câmi’uş-şühedâ ve bir tarafdan mezbûr Süleyman tarlası ve taraf-ı râbi’i târik ile mahdûd bir kıt’a cem’an iki kıt’a bağlardan tashîh-i mesele-i mîrâsları vech-i lâyıkyla müdde’î-i mezbûr Şeyh Abdülmecid Efendi’ye isâbet eden on dört sehm hisse-i irsiyye-i şer’iyyesini mahallerinde vech-i lâyıkıyla müdde’î-i mezbûr Şeyh Abdülmecid Efendi’ye teslîme müdde’â-aleyhimâ mezbûrân Şeyh Mehmed Said ve Şeyh Yasin Efendilerden her birine tenbîh ve mârru’z-zikr Bi’rü’l-cedîde mevki’inde kâ’in bir tarafdan Merhamo bin Molla Zekeriya ve bir tarafdan Hacı Ali taralaları ve bir tarafdan İbrahim bin Molla Derviş bağı ve bir taraf-ı râbi’i tarîk ile mahdûd bağın müdde’â-aleyhimâ mezbûran Şeyh Mehmed Said ve Şeyh Yasin Efendilerden her biri âhardan müşterâ mülkleri olduğunu bi’l-beyân müdde’î-i mezbûr Şeyh Abdülmecid’in bağı mezkûr hakkındaki irs müdde’âsını külliyen inkâr edüp müdde’î-i mezbûr Şeyh Abdülmecid dahi bu bâbdaki şâhidleri gâ’ibûn ani’l-beled olmalarıyla isbâtdan izhâr-ı acz edüp tâlib-i tahlif olmağla mezkûr Bi’rü’l-cedîde mevki’inde kâ’in bir tarafdan mezbûr Merhamo bin Molla Zekeriya ve bir tarafdan mezbûr Hacı Ali tarlaları ve bir tarafdan mezbûr İbrahim bin Molla Derviş bağı

Derkenar: ve taraf-ı râbi’i tarîk ile mahdûd bağ hakkında müdde’â-aleyhimâ mezbûrândan her biri bi’l-muvâcehe ber-nehc-i şer’î yemîn etmeleriyle mûcebince müdde’î-i mezbûr Şeyh Abdülmecid mezkûr Bi’rü’l-cedîde mevki’inde kâ’in bir tarafdan mezbûr Merhamo bin Zekeriya ve bir tarafdan mezbûr Hacı Ali tarlaları ve bir tarafdan mezbûr İbrahim bin Molla Derviş bağı ve bir taraf-ı râbi’i tarîk ile mahdûd bağ-ı mezkûr da’vâsıyla müdde’â-aleyhimâ mezbûrân Şeyh Mehmed Said ve Şeyh Yasin Efendilerden her birine bilâ beyyine mu’ârazadan men olundu. Fî 4 minhü

Medîne-i Siird mahâllatından Nazif Mahallesi’nde Abdüllatif Efendi ibn-i Sûfî Merhamo ve Karakol Mahallesi’nde sâkin Ahmed Efendi bin Hacı Mehmed Şemdin nâmân kimesneler li-ecli’ş-şehâde- meclîs-i şer’â hâzırân olundukda i’le’l-infirâd istiyâr olundukda târih-i hicret-i nebeviyye alâ-sâhibâ efdalü’s-selâm ve ekmelü’t-tahiyennin işbu bin üç yüz on dört sene-i Hicriyyesi şehr-i Zi’l-ka’deti’ş-şerîfesi’nin selhi add olunan Pazar günü akşam ki Pazartesi gecesi ba’de’l-gurûb matla’-ı ehille olan ufuk-ı garbîde ufukdan iki başları yukarı semâda sihâb bulunduğu hâlde medîne-i mezkûrede kâ’in Câmi’u’l-Kebîr damında hilâl-i Zi’l-hicceti’ş-şerîfe’yi re’yü’l-ayn müşâhede eyledik biz bu husûsa bu vech üzre şâhidiz şehâdet ederiz deyü her biri müttefikû’l-lafz ve’l- ma’nâ edâ-yı şehâdet eyledikleri. Fî ğurre-i ? Zi’l-hicce sene [1]314

Şâhid mezbûr Ahmed bin Hacı Mehmed

Şâhid mezbûr Abdüllatif Efendi

Derkenar: Şâhidân-ı mezbûrân usûl mevzû'âsına tevfîkân sırran alenen lede't-tezkiyyeleri ibtal olundu ve adl makbûlü'ş-şehâde … kıldı. Fî 1 minhü

Kâtib Mahkeme-i Şer'iyye-i

Derkanar: Mûcebince Zi'l-hicceti'ş-şerîfe-i gurre-i Pazartesi gününden olduğu hükmü şer'-i -şûd Fî minhü

77.Sahife

Medîne-i Siird mahâllatından Varaz Mahallesi'nde sâkin Seyyid Zeynelabidin bin Seyyid Abdürrezzak medîne-i mezkûre mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada ma'kûd meclîs-i şer'-i ukudda ? livâ- mezkûr Evkâf Müdîri Hüseyin Efendi ibn-i Mahmud Efendi dahi hâzır olduğu hâlde medîne-i mezkûre mahâllatından Varaz Mahallesi'nde sâkinler İsa bin Hacı Hamza ve Sadullah bin Esmer ve Musa ve Abdülkerim ve Süleyman bin Molla Bekir ve Hüseyin bin Salih ve Kasım bin Şeyh Reşo ve Hüseyin bin Ali nâmûn kesândan dahi lî ecl'i-ş-şehâde ve'l-ihbâr meclîs-i ma'kûd mezkûre … olub medîne-i mezkûre civarında vaki' … evkâfına ber-vech-i tevliyet-i vazifesine bundan akdem Soyka Mahallesi'nde sâkin Hacı Halil bin Hacı Hüseyin Aliki nâm kimesnenin uhdesinde iken mezbûr Hacı Halil alîlü'l-vücûd olduğu içün tevliyet-i mezkûre hâl isti'fâ ve kasr-ı yed etmekle yeri hâlî hıdmet-i tevliyet-i mezkûreyi ber-vech-i hasbî ifâ edecek kimesne tâlib bulunmamış olduğundan işbu hâzır-ı mezbûr Zeynelabidin afif ve müstahkîm ve emîn ve umûr tevliyeti idâre ve rü'yete ezher cihet muktedir olup ve vakf-ı mezkûrun gallât-ı seneviyyesine ve umûr ve mesâlihinin kesretine göre mûma'ileyh Seyyid Zeynelabidin'e senevî ecr-i misl olarak yüz elli guruş vazife tahsîs ve ta'yîni vakf-ı mezkûr hakkında ezher deyü alâ târiki'ş-şehâde ihbarlarıyla eyledi. Fî 7 Zi'l-hicce sene [1]314

Hâzır-ı mezbûr Hüseyin bin Ali Hâzır-ı mezbûr Süleyman bin Molla Bekir

Hâzır-ı mezbûr Hüseyin bin Salih Hâzır-ı mezbûr Sadullah bin Esmer

Hâzır-ı mezbûr Kasım bin Reşo Hâzır-ı mezbûr Musa bin Abdülkerim

Hâzır-ı mezbûr İsa bin Hacı Hamza Ba'isü'l-küttâb Seyyid Zeynelabidin

Hâzır-ı mûmâ-ileyh Evkaf Müdîri Hüseyin Efendi

Derkenar: Mezbûr Seyyid Zeynelabidin senevî ecr-i misl olan yüz elli guruş vazife ile vakf-ı mezkûr nasb u ta'yîn olundu. Fî 2 minhü

78.Sahife

Bitlis Vilâyet-i dâhilinde merkez-i livâ olan medîne-i Siird mahallâtından Sur Mahallesi'nde sâkin olup livâ-i mezkûrda ârâm-sâz mezkûr Bitlis Vilâyeti Zabtiye Alayı'nın üçüncü taburunun birinci bölüğü efradından iken bundan akdem fevt olan

Bali bin Hüsno bin Seyyid İsmail'in zevce-i menkûha-i metrûkesi ve ber-vech-i âtî vârisesi olduğunu iddi'â eden sâhibe-i arz-ı hâl Varaz Mahallesi'nde sâkine zâtı tâ'rîf-i şer'î ile mu'arrefe Cevheri bint-i Fato bin Abdürrezâk'ın mezkûr medîne-i Siird Mahkeme-i Şer'iyesi'nde ma'kûd meclis-i şer'-î münîrde Nazif Mahallesi'nde sâkin Yasin bin Hacı Mahmud muvâcehesinde üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edüp zevcim ve murisimiz müteveffâ-yı mezbûr Bali'nin verâseti asûbet-i nesebiyye cihetinden benimle gâ'ibûn ani'l-meclis sulbî sağîr oğulları Hasan ve Hüseyin ve Halil'e münhasıra ve tashîh-i mesele-i mîrâsları yirmi dört sehm olup sihâm-ı mezkûreden üç sehmi bana ve yedişer sehmden cem'an yirmi bir sehmi benûn-ı mezbûrûn Hasan ve Hüseyin ve Halil' e musîre olmağla binâ'en-aleyh zevcim ve mûrsimiz müteveffâ-yı mezbûr Bali'nin hayâtında mezbûr Yasin Ağa zimmetinde cihet-i karz-ı şer'îden Cevheri alacak hakkı olan yirmi dört guruşu kable'l-ahz ve'l-istîfâ ber-vech-i muharrer fevt olup verâset-i mesele-i mîrâsımız vechîle bize münhasıra bulunmağla ber-tashîh-i mezkûr benim hisse-i irsiyye-i şer'iyyeme isâbet eden üç guruşu mezbûr Yasin Ağa'dan bi'l-verâse hâlen taleb ederim deyü da'vâ etdikde mezbûr Yasin Ağa dahi cevâbında meblâğ-ı karz-ı mezkûr yirmi dört guruş zimmetinde hâlen müteveffâ-yı mezbûra deyni olduğunu tâyi'an ve kat'iyyen ikrâr u i'tirâf edüp müdde'iye-i mezbûrenin mâ'adâ ber-vech-i muharrer verâset müdde'âsını külliyen inkâr eyledi. Fî 14 Muharrem sene [1]315

Müdde'îye-i mezbûre ber-vech-i muharrer verâset müdde'âsıyla beyyîne ikamesine havale-şûd. Fî 14 minhü

Müdde'â-aleyh mezbûr Yasin Ağa Müdde'iye-i mezbûr Cevher

79.Sahife

Müdde'îyye-i mezbûreden müdde'âsına mutâbık beyyîne taleb olundukda Siird'in Varaz Mahallesi'nde sâkinler Hüseyin bin Haso bin Soso ve İsmail bin Abdullah bin Halef nâmûm kesândan müdde'âmı isbât ederim bundan başka şâhidlerim dâhi vardır iktizâ ederlerse onları da ikâme edelim dediniz. Fî 19 Muharrem'ül-Muharrem sene [1]315

Müdde'â-aleyh mezbûr Müdde'iye-i mezbûre

Şühûd-ı mezbûreden her biri mezkûr Varaz Mahallesi'nde sâkin Hüseyin bin Haso bin Soso ve İsmail bin Abdullah bin Halef nâmân kimesneler hâzır-ı şer'-î gelüb müdde'â-aleyh mezbûr Yasin Ağa muvâcehesinde ale'l-infirâd istişhâd olunduklarında mezkûr medîne-i Siird'de ârâm-sâz Bitlis Vilâyeti Zâbtiye Alayı'nın üçüncü taburunun birinci bölüğü neferâtından iken bundan akdem fevt olan Bali bin Hüsno bin İsmail'in verâset-i zevce-i menkûha-i metrûkesi Cevheri Hâtûn ibnet-i Abdürrezzak ve sulbî sağîr oğulları Hasan ve Hüseyin ve Halil'e münhasıra olup bunlardan başka vârisi ve terekesine müstahıkk-ı âharı yokdur ve müdde'îye-i mezbûrenin zât-ı bi't-târik-i şer'-î arifeden? biz bu husûs-u bu vech üzere şâhidiz şehâdet ederiz deyü her biri

müttefiku'l-lafz ve'l-ma'nâ bi'l-muvâcehe ber-nehc-i şer'î edâ-yı şehâdet eyledikleri. Fî 16 minhü

Müdde'î-i mezbûre Müdde'â-aleyh mezbûre

Şâhid mezbûr İsmail bin Abdullah Şâhid mezbûr Hasan bin Hüso

Şâhidân-ı mezbûran sırran alenen lede't-tezkiyye-i havale-şûd. Fî 16 minhü

Şâhidan-ı mezbûrân Hüseyin bin Sofu İsmail bin Abdullah nâmân kimesnelerin adl ve makbûl'ü-ş-şehâde idükleri nâtık mestûre Varaz Mahallesi imâmı Hacı Mustafa ibn-i Seyyid Mahmud Seyyid Salah ve muhtârı Bekir Ağa ibn-i Mehmed el-Halaf tarafından mestûre varakası vurûd edüb zirînde şerh' ve temhîr edilerek iâde olunmağla Siird mahkeme-i şer'iyye kaleminde hıfz edilmişdir. Fî 29 Muharrem sene [1]315

Kâtib Mahkeme-i Şer'iyye-i Siird

Şâhidân-ı mezbûrân her biri usûl-i mevzu'asına tevfîkan evvelâ sırran tezkire olunub adl ve makbûlü'ş-şehâde idükleri nâtık mestûre varakası vurûd edilerek mahkeme-i şer'iyye kaleminde hıfz edilmekle ba'dehû müşâhid? mezbûrân Bâbü'l-Garb Mahalleli Halil Efendi ibn-i Seyyid Ali bin Seyyid Abdullah bi'lmuvacehe alenen lede't-tezkiye adl ve makbûlü'ş-şehâde idükleri iş'âr ve ihbâr eyledikleri. Fî 29 minhü

Müdde'â-aleyh mezbûr Müdde'î-i mezbûr Müzekkiyye-i mezbûr

Şâhid mezbûr Şahid mezbûr Müzekkiyye-i Mumâ-ileyh

Derkenar: Müdde'iyye-i mezbûre Cevher Hâtûna ber-vech-i muharrer verâset müdde'âsına hükm ve tenbîh-i şer'i-şûd. Fî 29 minhü

80.Sahife

Medîne-i Siird mahallâtından Re's Mahallesi'nde sâkin Molla Abdülmecid Efendi ibn-i Molla Abdullah medîne-i mezkûre mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada ma'kûd meclis-i şer'-i münîrde Şeyh Halef Mahallesi'nde sâkin Binaf bin Ali muvâcehesinde müdde'â-aleyh mezbûr Binaf'ın yedinde olup işbu mahkeme-i iltihâda şer'iyye sâhasına ihzâr edilerek ma'rifet-i şer'le mu'âyene olunan doru renginde beş yaşında ve üç yaşında beş yaşında bir re's bârgîr (üç yüz guruş kıymetinde) târih-i zâbtdan sekiz buçuk mâh akdem yedimde şirâ'en mâlım ve mülküm iken tarîh-i mezkûre lâkin müşerref olunub? mezkûr bârgîri müdde'â-aleyh mezbûr Binaf'ın yedinde görmemle mezkûr bârgîri bana redd ü teslîme mezbûr bi'l-istihkâk taleb ediyorum deyü da'vâ etdikde mezbûr Binâf dahi cevâbında müdde'î-i mûmâ-ileyh Molla Abdülmecid Efendi'nin da'vâ-yı meşrûhasını külliyen inkârla mezkûr bârgîr işbu târîh-i zâbtdan on iki gün akdem mezkûr medîne-i Siird mahâllatından Nazif Mahallesi'nde sâkin Abdülmecid Efendi ibn-i Şeyh Hüseyin'den mahzar-ı şühuddâ yirmi aded mecidiye ile iştirâ ve temellük ve tesellüm etmemle ol vechile mezkûr bârgîr yedimde şirâ'en mülkümdür deyü def'a tasaddî eyledi. Fî 19 Muhârremü'l-Muharrem sene [1]315

Müdde'î-i mezbûr Müdde'iye-i mezbûr

Derkenar: Müdde'î-i mezbûr ber-vech-i muharrer verâset müdde'âsıyla beyyîne ikamesine havale-şûd. Fî 19 minhü

Müdde'iye-i mezbûrdan müdde'asına mutabık beyyîne taleb olundukda Siird'in Re's Mahallesi'nde sâkin Mehmed ibn-i Hacı Ömer Hacul-Esved? Derviş bin İsa bin Hacı Ömer … oğlu Ömer ve Hacı Halil ve Abdülvahhab bin Molla Abdullah bin Hacı Halil nâmûn kesândan müdde'âmı isbât ederim bundan başka şâhidlerim vardır dâhi iktizâ ederlerse onları da ikâme edelim dediniz. Fî 19 minhü

Müdde'â-aleyh mezbûr Müdde'iye-i mezbûr

Şühûd-ı mezbûreden Derviş bin İsa bin Hacı Ömer ve Abdülvahhab bin Abdullah bin Molla Halil nâmân kimesnelerin li ecl'i-ş-şehâde meclîs-i şer'-î hâzıran olûb müdde'î-i mezbûr Binaf muvâcehesinde ale'l-infirâd istiyâr olundukda mahkeme-i şer'iyye sahasına ihzâr edilerek doru renginde beş yaşında bir re's bârgîr işbu müdde'î-i mezbûr Molla Abdülmecid'in işbu malı ve mülkümdür biz bu husûsu bu vech üzere şâhidiz şehâdet dâhi ederiz deyü herbiri müttefîkû'l -lafz olmağla bi'l-muvâcehe ber-nehc-i şer'-î … şehadet eyledikleri

Şahidan-ı ber-muharrer veraset alenen lede't-tezkiyye havale-şûd. Fî 19 minhü

Müdde'â-aleyh mezbûr Müddee'iye-i mezbûr

Şâhid mezbûr Şâhid mezbûr

Şahidan-ı mezburân Abdülvahhab bin Molla Abdullah ve Derviş bin İsa naman kimesneler adl ve makbul ü-ş-şehade idükleri nâtık mezkûre Re's Mahallesi imâmı Mehmed Efendi bin Molla Hasan el-Kâdî ve Yasin Ağa ibn-i Heşo Aşini tarafından mestûre varakas-ı vürûd edûb zîrinde şerh ve temhîr edilerek i'âde olunmağla Siird mahkeme-i şer'iyye kaleminde hıfz edilmişdir. Fî 29 Muharrem sene [1]315 Kâtib

81.Sahife

Şahidan-ı mezbûrân herbiri usûl-i mevzû'âsına tevfîkan evvela sırran tezkiyye olunub adl ve makbûl'ü-ş-şehâde idükleri nâtık mestûre varakası vurûd etmekle mahkeme-i şer'iyye kaleminde hıfz edilerek ba'dehû Şeyh Halef Mahallesi'nde sâkin Hüseyin bin Ali bin Resto Yasin bin Hacı Mahmud'dan bi'l-muvâcehe alenen lede't-tezkiye adl ve makbûlü'ş-şehâde idükleri iş'âr ve ihbâr eyledikleri. Fî 29 Muharrem sene [1]315

Müdde'â-aleyh mezbûr Binâf Müdde'î-i mezbûr

Müzekkiye-i mezbûr Müzekkiyye-i mezbûr

Müdde'î-i müstahıkk-ı mezbûr Molla Abdülmecîd Efendî'ye bi'l-muvâcehe istişhâd yemîn şer'â eyledikleri. Fî 29 minhü

Müdde'âleyh mezbûr Binaf Müdde'î-i mezbûr Abdülmecîd

Derkenar: Mûcebince mezkûr bargîri müdde'î-i mezbûr Molla Abdülmecîd'e devîr ve teslîm müdde'â-aleyh mezbûr Binaf Ağa'ya beyyîne şer'î-şûd. Fî 29 minhü

Medîne-i Siird mahallâtından Soyka Mahallesi'nde sâkin sahîb-i arz-ı hâl zâtı mahalle-i mezkûreyi Hasan bin Seyyid Hüseyin bin Seyyid Mehmed bin Seyyid Hamza nâmân kimesnelerin ta'rîfleriyle mu'arrefe Şiro Hâtun ibnet-i Hüseyin meclîs-i şer'-î hâtîr-i lâzımü't-tevkîrde Karakol Mahallesi'nde sâkin Hamza Ağa ibn-i Dervîş mefrezsinde … tezkire-i merâm edûb mezbûr Hamza târih-i zabtdan on iki gün akdem zevce-i dâhilim iken beni târih-i mezkûre bâ'inen tatlîk etmekle elli guruş kıymetli … … kırk beş guruş kıymetli basmadan ma'mul bir kat elbise ve altmış guruş kıymetli … … mahsûs … … on guruş kıymetli iki aded mikraz ma'kûdün aleyh olan mehr-î mü'eccel kırk gurûşu halen bana edâ ve teslîme ve mezbûr Hamza Ağa firâşından hazıl benden mütevellid hâlen hucr u terbiyemde olup altı aylık bulunan Derviş nâm sâğirin nafaka ve kisve bahâ ve sa'îr havâ'ic-i zarûriyyesi içün olmak üzere babası mezbûr Hamza üzerine kadr -ı ma'rûf nafaka bahâ ve sa'îr olan beher yevm kırkar paradan şehrî otuz guruş ve iddetim inkızâsına değin nafaka ve seksen ve sa'îr havâ'ic -i zarûriyyesi içün dâhi kadr-ı ma'rûf olan yüz guruş kıbel-i şer'-i şerîfden farz ve takdîr buyurulmak matlûbumdur deyü da'vâ etdikde mezbûr Hamza dahi cevâbında fi'l-hakîka müdde'iye-i mezbûre ber-vech-i muharrer işbu târih-i zabtdan akdem iki gün akdem bâ'inen tatlîk eylediği ve kırk guruş mehr-i mü'eccel … ve zevce-i mutallaka?mezbûresinden nafaka ve iddetiyçün ve sulbî sağir oğlu mezbûr Dervîş'in nafakası içün dâhi … … … kadr-ı ma'rûf idüğini tâyi'an ve kat'iyyen ikrâr u i'tirâf edüp müdde'iyye-i mezbûrenin mâ'addâ ber-minvâl-i meşrûh eşyadan? Müdde'âlarını külliyen inkâr eylediği. 29 Muharrem sene [1]315

Mu'arrefe mezbûr Seyyid Mehmed Mu'arrefe mezbûr Hüseyin

Müdde'â-aleyh mezbûr Müdde'iye-i mezbûr Hamza

Derkenar: Müdde'iye-i mezbûre ber-vech-i muharrer müdde'â-aleyh beyyîne havale-şûd. Fî 29 minhü

82.Sahife

Medîne-i Siird mahâllatından Re's Mahallesi'nde sâkin Şeyh Mevlüd bin Şeyh Musa ve Nazif Maallesi'nde sâkin Hasan bin Musa nâmûn kesândan hâzır-ı şer'â gelüb sağîrân-ı mezbûr Derviş'in nafaka ve havâ'ic-i zarûriyyesiyçün dahi beher yevm yirmişer paradan şehrî on beş guruş kadr-ı ma'rûf idüğü müdde'â-aleyh mezbûr Hamza muvâcehesinde alâ tarîki'ş-şehâde ihbâr eyledikleri. Fî 29 minhü

Müdde'â-aleyh mezbûr Müdde'î-i mezbûre

Hâzır-ı mezbûr Hüseyin bin Musa Hâzır-ı mezbûr Şeyh Mevlüd

Derkenar: Zevce-i mutallâka-i mezbûre Şiro Hatun nafakayı iddet ve sâ'ir havâ'ic-i zarûriyyesiçün beher yevm kırkar paradan şehrî otuz guruş kadr-ı ma'rûf olan müdde'â-aleyh mezbûre Şiro Hatun ile müdde'â-aleyh mezbûr Hamza mahsûs-u meşrûh' üzre dâhi oldukları. Fî 29 minhü

Müdde'â-aleyh mezbûr Müdde'iye-i mezbûre

Müdde'iye-i mezbûre Şiro Hâtûn'a ber-vech-i muharrer da'vâsında … iddiâ eylediği Aşina … şehâdetim yokdur deyü … beyyîne tâleb olundu … Fî 29 minhü

Müdde'â-aleyh mezbûr Hamza Müdde'iye-i mezbûre Şiro

Fî 29 minhü icrâ-yı tahlif-i iktiza eden

Müdde'â-aleyh mezbûr Hamza bi'l-muvâcehe ber-nehc-i şer'î yemîn eyledi

Müdde'â-aleyh mezbûre Müdde'iye-i mezbûr

Derkenar: Mucebînce müdde'-iye-i mezbûre zikr olunan elbise ve eşyâ müdde'âsıyla mezbûr Hamza Ağa'ya bilâ beyyine mu'ârazadan ba'de'l-men' mezbûr Hamza Ağa'ya ikrâr u i'tirafıyla mûcebînce lâzım gelen mehr-i mü'eccel kırk guruşun müdde'iye-i mezbûre hâlen nafaka-i iddet içün şehrî otuz guruşu mâh be- mâh edâ ve teslimiyle mezbûr Hamza Ağa ilzâm sağîr-i mezbûr Derviş'in havâ'ic-i zarûriyyesiyçün beher yevm yirmi beşer paradan şehrî on beş guruş babası mezbûr Hamza Ağa üzerine farz ve takdir olundu. Fî 29 minhü

An asl medîne-i Siird mahallâtından Sur Mahallesi ahâlîsinden olup ahîran medîne-i Bitlîs'de ârâm-saz Jandarma Alayı'nın merkez taburunun süvârî ikinci bölüğü onbaşısı iken bundan akdem fevt olan Mehmed ibn-i Ali bin Hami'nin babası ve ber-vech-i atî verâseti olduğunu iddiâ eden sâhibe-i arz-ı hâl mezbûr Ali mezkûr medîne-i Siird Mahkeme-i Şer'iyyesî'ne mahsûs odada ma'kûd meclis-i şer'-î münîrde mârru'z-zikr Sur Mahallesi'nde sâkin Süleyman Efendi ibn-i Hacı Hamza muvâcehesinde üzerine da'vâ ve takrir-i kelâm edüp oğlum ve murisimiz müteveffâ-yı mezbûr Mehmed'în verâset-i benimle gâ'ibûn ani'l-meclis zevce-i menkûha-i metrukesi Hanife Hatun ibnet-i Hacı Hamza ve sulbî sağîr oğulları Abdurrahman ve Mehmed ve sulbiye sağîre kızı Ayşe'ye münhasıra ve tashîh-i mesele-i mirâsları yüz yirmi sehmde olûb sihâm-ı mezkûreden yirmi sehmi bana ve on beş sehmi mezbûre Hanife'ye ve otuz dörder sehmden cem'an altmış sekiz sehmi ibnân-ı mezbûran Abdurrahman ve Mehmed'e ve on yedi sehmi bint-i mezbûre Ayşe'ye musîbe olmağla binâ'en-aleyh oğlum ve murisimiz müteveffâ-yı mezbûr Mehmed'in hayâtında mezbûr Süleyman Efendi zimmetinde cihet-i karz-ı şer'îden alacak hakkı olan üç guruşu kable'l-ahz ve'l-istifâ ber-vech-i muharrer

83.Sahife

fevt olup verâseti mesele-i mîrâsımız vechile bize münhasıra bulunmağla ber-tashîh-i mezkûr benim hisse-i irsiyye-i şer'iyyeme isâbet eden yirmi parayı mezbûr Süleyman

Efendi'den bi'l-verâse halen taleb ediyorum deyü ba'de'da'vâ ve'l-istintâk mezbûr Süleyman Efendi cevâbında meblâğ-ı karz-ı mezkûr üç guruş zimmetinde müteveffâ-yı mezbûra deyni olduğunu tâyi'an ve kat'iyyen ikrâr u i'tirâf edûb müdde'î-i mezbûrun mâ'adâ ber-vech-i muharrer verâset müdde'âlarını külliyen inkâr eylediği. Fî 1 Safer sene [1]315

Müdde'â-aleyh mezbûr Müdde'î-i mezbûr

Beyyine havâle-şud

Müdde'î-i mezbûr aleyhîma müdde'âsına mutâbık beyyîne taleb olundukda Şeyh Halef Mahallesi'nde sâkin Fethi Efendi ibn-i İsa bin Ali ve İsa Efendi ibn-i Abdurrezak bin Mehmed nâmân kimesneler müdde'âmı isbat ediyorum başka şâhidlerim dâhi vardır iktizasında onlarıda ikâme ediyorum dediniz. Fî 1 minhü

Müdde'â-aleyh mezbûr Müdde'î-i mezbûr

Şühûd-ı mezbûrândan her biri mezkûr Şeyh Halef Mahallesi'nde sâkin Fethi Efendi ibn-i İsa bin Ali ve İsa Efendi ibn-i Abdurrezak bin Mehmed nâmân kimesneler meclîs-i şer'a gelûb müdde'â-aleyh mezbûr Süleyman Efendi muvâcehesinde ale'l-infirâd istişhâd olduklarında mezkûr medîne-i Bitlîs'de ârâm-sâz Jandarma Alayı'nın merkez taburunun süvârî ikinci bölüğü onbaşısı iken bundan akdem fevt olan Mehmed ibn-i Ali bin Hami'nin verâseti babası mezbûr Ali ve zevce-i menkûha-i metrûkesi Hanife Hatun ibnet-i Hacı Hamza ve sulbî sağîr oğulları Abdurrahman ve Mehmed ve sulbiye sağîre kızı Ayşe'ye münhâsıra olup bunlardan başka vârisi ve terekesine müstahıkk-ı âharı yokdur biz bu hususa bu vech üzre şâhidiz şehâdet dahî ederiz deyü her biri müteffiku'l-lafz ve'l-ma'nâ bi'l-muvâcehe ber-nehc-i şer'î edâ-yı şehâdet eyledikleri. Fî 1 minhü

Müdde'â-aleyh mezbûr Müdde'î-i mezbûr

Şâhid mezbûr Şâhid mezbûr

Derkenar: Sırran alenen lede't-tezkiyye havâle-şud

Şâhidân-ı mezbûrân Fethi Efendi ibn-i İsa bin Ali ve İsa Efendi ibn-i Abdurrezak bin Mehmed nâmân kimesneler adl ve makbûlü'ş-şehâde idüklerini nâtık meclîs-i mezkûre imâmı Musa Efendi ibn-i Molla Mehmed Emin ve muhtârı Yusuf Ağa ibn-i Hacı Ali tarafından mestûre varakası vurûd edûb zirînde şerh've temhîr edilerek i'âde olunmağla Siird Mahkeme-i Şer'iyye kaleminde tobra-i mahsusa vaz've hıfz edilmişdir. Fî 14 Safer sene [1]315

Kâtib Mahkeme-i Şer'iyye-i

84.Sahife

Şâhidân-ı mezbûrândan herbiri usûl-i mevzû'asına tevfikan evvelâ sırran tezkiyye olunub adl ve makbûlü'ş-şehâde idükleri nâtık mestûre varakası vurûd edûb mahkeme-i şer'iyye kaleminde hıfz edilmekle ba'dehû şâhidân-ı mezbûrân Yasin Ağa ibn-i Hacı Mahmud Nino ve Mahmud Ağa ibn-i Mahmud'dan bi'l-muvâcehe alenen lede't-tezkiye adl makbûlü'şehâde idüklerini iş'âr ve ihbâr eyledikleri. Fî 14 Safer sene [1]315

Şâhid mezbûr İsa Efendi Müdde'â-aleyh mezbûr Süleyman Efendi

Şâhid mezbûr Fethi Efendi Müdde'â-aleyh mezbûr Ali

Müzekkiyye-i mezbûr Mahmud Müzekkiyye-i mezbûr Nino

Derkenar: Müdde'î-i mezbûrun ber-vech-i muharrer verâset müdde'âsına hükm ve tenbîh şer'-î şûd. Fî 14 minhü

Medîne-i Siird mahallâtından Re's Mahallesi'nde sâkin Molla Abdülmecid Efendi ibn-i Molla Abdullah medîne-i mezkûre mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada ma'kûd meclis-i şer'-i münîrde Şeyh Halef Mahallesi'nde sâkin Halil bin Hacı Hasan muvâcehesinde müdde'â-aleyh mezbûr Halil'in yedimde olûb mahkeme-i şer'iyye sahasına ihzâr edilmeyûb ma'rifet-i şer'le mu'âyene olunan siyah renginde yedi yaşında yüz guruş kıymetinde bir re's merkeb târih-i zâbtdan on üç? mâh akdem yedimde şirâ'en mâlım ve mülküm iken tarîh-i mezkûre iken gece sirkat olunmuşidi el-hâletü hâzihi müdde'â-aleyh mezbûr Halil'in yedinde görmemle mezkûr merkeb bârgîr redd ü teslîme bi'l-istihkâk taleb ederim deyü da'vâ etdikde mezbûr Halil dâhi cevabında müdde'iye-i mezbûr Molla Abdülmecid Efendi'nin da'vâ-yı meşruhâsını inkârla beraber mezkûr merkeb işbu târih-i zabtdan yirmi beşinci günü akdem medîne-i mezkûre tabiî Halenze karyesinde sâkin … … … bedel-i mukâbilînde iştirâ ve temellük ve tesellüm etmemle ol vechile mezkûr merkeb yedimde şirâ'en mâlım ve mülkümdür deyü def'a tasaddî eylediği. Fî 5 Safer sene [1]315

Müdde'â-aleyh mezbûr Müdde'iye-i mezbûr

Derkenar: Müdde'iyye-i mezbûr ber-vech-i muharrer verâset müdde'âsıyla beyyîne ikamesine havale-şûd. Fî 5 minhü

Müdde'iye-i mezbûr Molla Abdülmecîd Efendi'nin müdde'âsına mutâbık beyyine tâleb olundukda herbiri Şeyh Halef Mahallesi'nde sâkin Abdülmecid bin Mahmud bin Derviş İsa bin … İsmail bin Mehmed ve Bayırzukak Mahallesi'nde sâkinler hâzır ve Salih ibnü'l-İlyas bin Abu nâmûn kesânla müdde'âmı isbât ediyorum başka şahidlerim dâhi vardır iktizâ ederüm onlarıda ikâme ediyorum dediniz. Fî 5 minhü

Müdde'â-aleyh mezbûr Müdde'î-i mezbûr

Şühud-ı mezbûrândan Abdülmecid bin Mahmud deyü Hasan ve İsmail bin Mehmed nâmân kimesneler hâzır-ı şer'â gelûb müdde'â-aleyh mezbûr Halil muvâcehesinde ale'l infirâd iştişhâd olundukda mahkeme-i şer'iyye sahasına ihzâr edilerek siyah renginde yedi yaşında bir re's merkeb işbu müdde'î-i mezbûr Molla Abdülmecid Efendi'nin şirâ'en mâlım ve mülkümdür biz bu husûsa bu vech üzre şâhidiz şehâdet dahi ederiz deyü her biri müttefiku'l-lafz ve'l-ma'nâ bi'l-muvâcehe ber-nehc-i şer'î edâ-yı şehâdet eyledikleri. Fî 5 minhü

Müdde'â-aleyh Müdde'î-i mezbûr Şâhid mezbûr Şâhid mezbûr

Derkenar: Biz dâhi hâzır bulunduğu hâlde şâhidân-ı mezbûrân ismileri … parmak işareti vaz' eyledikleri

Tezkiyye-i havâle-şud. Fî 5 minhü

Hacı bin Ali Yasin bin Hacı Mahmud

85.Sahife

Medîne-i Siird'de ârâm-sâz Bitlis Vilâyeti Jandarma Alayı'nın üçüncü taburunun birinci bölüğü neferâtından iken bundan akdem fevt olan Temür bin Hamza Maho'nun zevcesi ve ber-vech-i âtî vârisesi olduğunu iddi'â eden zâtı Soyka Mahallesi'nde sâkin Hüseyin bin Ömer ve Sur Mahallesi'nde sâkin Süleyman Efendi ibn-i Hacı Hamza nâmân kimesnelerin tâ'rifleriyle mu'arrefe sâhibe-i arz-ı hâl Reyhani bint-i Hacı Abdullah medîne-i mezkûre Siird Mahkeme-i Şer'iyyesi'nde ma' kûd meclîs-i şer'-î münîrde Kasar Mahallesi'nde sâkin Bekir Ağa ibn-i Hacı Abdullah muvâcehesinde zevcim ve murisimiz müteveffâ-yı mezbûrun verâseti benimle gâ'ibûn ani'l-meclis sulbî sağîr oğlu ve kızları Hamza ve Kadri ve Feride ve sulbiye kebîre kızı Emine Hâtûn'a münhasıra ve tahsil-i mesele-i mirâsları kırk sekiz sehmden olup sihâm-ı mezkûreden altı sehmi bana ve on dörder sehmden yirmi sekiz sehmi mezbûrân Hamza ve Kadri'ye ve yedişer sehmden on dört sehmi mezbûretan Feride ve Emine Hatun'a musîbe olmağla binâ'en-aleyh zevcim ve murisimiz müteveffâ-yı mezbûr Temür'ün hayâtında mezbûr Bekir Ağa zimmetinde cihet-i karz-ı şer'îden alacak hakkı olan kırk sekiz parayı kable'l-ahz ve'l-istifâ ber-vech-i muharrer fevt olup verâseti mesele-i mirâsımız vechile bile münhasıra bulunmağla ber-tashîh-i mezkûr benim hisse-i irsiyye-i şer'iyyeme isâbet eden altı parayı mezbûr Bekir Ağa'dan bi'l-verâse hâlen taleb ederim deyü ba'de'd-da'vâ ve'l-istintâk mezbûr Bekir Ağa dahi cevâbında fi'l-hakîka meblâğ-ı karz-ı mezkûr kırk sekiz para zimmetinde müteveffâ-yı mezbûra deyni olduğunu tâyi'an ve kat'iyyen ikrâr u i'tirâf edüp mâ'adâ müdde'iye-i mezbûrenin ber-vech-i muharrer verâset müdde'âlarını inkâr eylediği. Fî 6 Safer sene [1]315

Müdde'â-aleyh mezbûr Müdde'î-i mezbûrun

beyyine havâle-şud. Fî 6 minhü

86.Sahife

Müdde'iye-i mezbûreden müdde'âsına mutâbık beyyîne taleb olundukda Soyka Mahallesi'nde sâkin Hüseyin Çavuş bin Ömer Abo ve Sur Mahallesi'nde sâkin Süleyman Efendi ibn-i Hacı Hamza nâm kimesnelerle müdde'âmı isbât ediyorum başka şâhidlerim dâhi vardır dediği. Fî 6 minhü

Müdde'â-aleyh mezbûr Müdde'iye-i mezbûre

Şühûd-ı mezbûreden herbiri mezkûr Soyka Mahallesi'nde sâkin Hüseyin Çavuş bin Ömer Abo ve Sur Mahallesi'nde sâkin Süleyman Efendi ibn-i Hacı Hamza nâmân kimesneler hâzırân şer'â gelüb müdde'â-aleyh mezbûr Bekir Ağa muvâcehesinde ale'l-infirâd istişhâd olunduklarında müteveffâ-yı mezbûr Temür'ün verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Reyhani bint-i Hacı Abdullah ve sulbî sağîr oğlu Hamza ve Kadri ve sulbiye kebîre kızı Emine ve sulbîye kebîre kızı Feride'ye münhasıradır bunlardan başka vârisi ve terekesine müstahıkk-ı âharı yokdur biz bu husûsa bu vech üzre şâhidiz şehâdet dahi ederiz deyü her biri müttefiku'l-lafz ve'l-ma'nâ bi'l-muvâcehe ber-nehc-i şer'î edâ'yı şehâdet eyledikleri. Fî 4 minhü

Müdde'â-aleyh mezbûr Müdde'iye-i mezbûre

Şâhid mezbûr Şâhid mezbûr

Derkenar: Sırran alenen tezkîyye havale-şûd

Şâhid Fî 6 minhü

Şâhidân-ı mezbûranân mezbûr Hüseyin Çavuş bin Ömer adlve makbûl olduğunu nâtık mensûb olduğu Soyka Mahallesi imâmı Molla Mehmed ibn-i Molla Mahmud bin Molla Abdurrahman ve muhtârı Hüseyin ibn-i Seyyid Selîm bin Seyyid Hacı Hasan Mendo tarafından ve diğer şâhid Süleyman Efendi ibn-i Hacı Hamza bin Hacı İsmail dahi mensûb olduğu Sur Mahallesi imâmı Hüseyin Efendi ibn-i Hacı Abdullah bin Ahmed ve muhtârı Şakir bin Hacı Yasin bin Hamza'dan tarafından mestûre varakası vurûd edüb zirînde şerh' ve temhîr edilerek i'âde olunmağla Siird meclîs-i şer'â kaleminde bulunan tobrada mahsusa vaz've hıfz edilmişdir. Fî 8 Safer sene [1]315

Şâhidân-ı mezbûrândan herbiri usûl-i tevfîkan evvelâ sırran tezkiyye olunub adl ve makbûlü'ş-şehâde idükleri nâtık mestûre varakası vurûd edüb mahkeme-i şer'iyye kaleminde hıfz eylemekle ba'dehû şâhidân-ı mezbûrân Mustafa Efendi ibn-i Hacı ve Yasin Ağa ibn-i Hacı Mahmud'dan bi'l-muvâcehe alenen lede't-tezkiye adl ve makbûlü'ş-şehâde idükleri iş'âr ve ihbâr eyledikleri. Fî 8 minhü

Müdde'â-aleyh mezbûr Bekir Müdde'iye-i mezbûre

Müzekkiye-i mezbûr Yasin Müzekkiye-i mezbûr

Derkenar: Müdde'iye-i mezbûrenin ber-vech-i muharrer verâset müdde'âsına hükm ve tenbîh-i şer'î şûd. Fî 8 minhü

87.Sahife

Medîne-i Siird mahallâtından Bayırzukak Mahallesi'nde sâkin iken bundan akdem fevt olan Ahmed bin Hacı Halil Aliki'nin verâseti babası mezbûr Hacı Halil zevce-i menkûha-i metrukesi Emine Hâtûn ibnet-i Salih ve sulbiye sağîre kızları Azize ve Hediye'ye münhasıra olduğu bi'l-ihbâr lede'ş-şer'i'-l-enver zâhir ve mütehakkık olduktan sonra sağîretân-ı mezbûretân Azize ve Hediye'nin tesviye-i umurlarına kıbel-i şer'i şerîfden vasiyy-i mansûbları ve zevce-i mezbûre Emine Hâtûn'un dâhi bâ-hüccet-i şer'iyye vekîl-i müseccel-i şer'îsi mahalle-i mezkûrede sâkin Salih bin Ali Berho medîne-i mezbûre mahkeme-i şer'iyyesinde ma'kûd meclis-i şer'-i münîrde sağîretân-i mezbûretânın cedleri ya'ni ebü'l-ebleri kezâlik mahalle-i mezkûrede sâkin mezbûr Hacı Halil muvâcehesinde mütevekkilem mezbûre Emine Hâtûn'un zevc-i dâhili iken bundan akdem fevt olan mezbûr Ahmed'in zimmetinde mütekarrer ve ma'kûdün-aleyh mehr-i mü'ecceli olan beş yüz guruşun te'diyesine müteveffâ-yı mezbûrun hayâtında babası mezbûr Hacı Halil kefil bi'l-mâl ve dâmin olduğundan mehr-i mü'eccel meblağ-ı mezkur beş yüz guruşu kefâleti hasebiyle müvekkilem mezbûre Emine Hâtûn içün hâlen bana edâ ve teslîm etmek üzre tenbîh olunmak ve müteveffâ-yı mezbûr Ahmed'in firâşından hâsıl ve müvekkilem mezbûreden mütevellid hâlen hurcu terbiyesinde bulunan sâğıretân-i mezbûretândan üç yaşında Azize ve iki aylık Hediye'nin ma'işetlerini te'min edecek mâl ıtlâk olunur bir nesneleri olmayub nafaka ve kisve bahâ ve sâ'ir levâzım-ı zarûriyeye eşedd-i ihtyâc ile muhtâc olub min aleyhi'n-nafaka olan cedleri işbu hâzır-ı mezbûr dâhi sâğıretân-ı mezbûretân içün şehrî altmış guruş kadar nafaka i'tâsına iktidâr ve kifâyet eder derecede mûsir ve ashâb-ı emlâkdan olmağla su'âl olunup sâğıretân-ı mezbûretân içün cedleri mezbûr Hacı Halil üzerine kadr-ı ma'rûf olan şehrî altmış guruş kıbel-i şer'-i şerîfden farz ve takdir olunmak matlûbumdur deyü da'vâ etdikde mezbûr Hacı Halil dahi cevâbında sâğıretân-ı mezbûretânın müteveffâ oğlu Ahmed'in sulbiye kızları olup kendüsü mezbûretânın cedleri olduğunu ve sâğıretân-ı mezbûretânın nafaka ve havâ'ic-i zarûriyyeleriyçün ancak şehrî beşer guruşdan on guruş kadr-ı ma'rûf olduğunu tâyi'an ve kat'iyyen ikrâr u i'tirâf edüp mâ'adâ ziyâde nafaka ile mehr-i mü'eccel kefâletini inkâr eylediği. Fî 15 Safer sene [1]315

Müdde'â-aleyh mezbûr Hacı Halil Müdde'î-i vekîl mezbûr Salih

Derkenar: … mezbûr Salih ber-vech-i muharrer mehr-i mü'eccel … kadr-ı ma'rûf müdde'âlarıyla beyyîne havale-şûd. Fî 19 minhü

Müdde'iye-i vekîl ve vasiyy- i mezbûr Salih bin Ali'nin ber-vech-i muharrer müdde'asına mutâbık beyyîne tâleb olundukda Bayırzukak Mahallesi'nde sâkinler Molla Ahmed Efendi ibn-i Molla Ali Efendi ibn-i Mehmed ve Hacı Yusuf bin Hacı Hasan bin Mehmed ve İsa bin Alikî ve Molla Ali Efendi bin Mehmed bin Molla Ali

ve Hacı Mahmud bin Hacı Halil İsa nâmûn kesânla ber-vech-i muharrer müdde'âmı isbât ediyorum başka şâhidlerim yokdur dediniz.

Müdde'â-aleyh mezbûr Hacı Halil Müdde'î-i vekîl mezbûr

Derkenar: Müdde'â-aleyh mezbûr Hacı Halil imzâsı zîrinde temhîr ve istişkâf eyledi. Fî 19 minhü

Şühûd-u mezbûreden Molla Ahmed Efendi bin Molla Ali Efendi bin Mehmed ve Hacı Yusuf bin Hacı Hasan bin nâmân kimesnelerden herbiri li-ecli'ş-şehâde meclis-i şer'â gelüb müdde'â-aleyh mezbûr Hacı Halil muvacehesinde ale'l-infirâd istişhâd olunduklarında zevce-i mezbûre Emine Hâtûn'un ibnet-i Salih zevci müteveffâ-yı mezbûr Ahmed'in zimmetinde mütekarrer ve ma'kûdün-aleyh mehr-i mü'ecceli olan beş guruşun edâsına müteveffâ-yı mezbûrun hayâtında ya'ni bin üç yüz on sene-i Hicriyyesi'nin şehr-i Cemâziye'l-evveli'nin yirmi yedinci

88.Sahife

günü müdde'â-aleyh mezbûr Hacı Halil kefîl bi'l-mâl ve dâmin olduğunu huzûrumda ikrâr ve bizi işhâd eyledi ve zevce-i mezbûrenin zâtını bi'l-ma'rifeti'ş-şer'iyye ârifleriz biz bu husûsa bu vech üzre şâhidiz şehâdet dahi ederiz deyü her biri müteffiku'l-lafz ve'l-ma'nâ bi-l-muvacehe ber nehc-i şer'î edâ-yı şehâdet eyledikleri. Fî 19 Safer sene [1]315

Müdde'â-aleyh mezbûr Hacı Halil Müdde'î-i vekîl mezbûr Salih

Şâhid mezbûr Hacı Yusuf Şâhid mezbûr Molla Ahmed Efendi

Müdde'â-aleyh mezbûr Hacı Halil hazır-ı -bi-l-muvacehe … şâhidân-ı mezbûr dahi imzası zîrinde parmak işareti vaz' eylediğini … … meclis-i şer-â ve temhîr eylediği. Fî 19 minhü

Hacı Mehmed bin Abdal Hacı mezbûr Molla Ahmed

Li-eclîl-ihbâr meclis-i şer'â hâzırân evvela Sûk Mahallesi sâkin Şakir Efendi ibn-i Ali Babül-Garb Mahallesi'nde sâkin Yusuf Ağa ibn-i Ahmed nâmân kimesnelerin müdde'â-aleyh mezbûr Hacı Halil muvâcehesinde sağîretân-ı mezbûretânın Azize ve Hediye'nin nafaka ve kisve bahâsı ve sâ'ir havâ'ic-i zarûriyyeleriyiçün beher yevm otuz paradan şehrî yirmi iki guruş yirmi paradan kadr-ı ma'rûf idüği ve mezbûr Hacı Halil … meblâğ-ı mezkûr yirmi iki guruş yirmi paradan i'tâsına muktedîr olduğunu alâ tarîki'ş-şehâde iş'âr ve ihbâr eyledikleri .

Müdde'â-aleyh mezbûr Müdde'î-i vekîl mezbûr

Hâzır-ı mezbûr Hâzır-ı mezbûr

Derkenar: Hâzır-ı mezbûre parmak işareti vaz eylediği. Fî 19 minhü

Derkenar: Sırran alenen lede't-tezkiyehavale şûd

Yasin bin Hacı Mahmud Hüseyin Hamid Seyyid bin Ali

Şâhidân-ı mezbûrânan Molla Ahmed Efendi ve Hacı Yusuf nâmân kimesnelerin adl ve makbûlü'ş-şehâde idüklerini nâtık mahalle-i mezkûre imâmı Mahmud Efendi ibn-i Ali Efendi bin Mehmed ve muhtârı Musa Efendi bin İbrahim Aşan tarafından mestûre varakası vurûd edüp zîrinde şerh' ve temhîr edilerek i'âde olunmağla Siird Mahkeme-i Şer'iyye kaleminde hıfz edilmişdir. Fî 21 minhü

Başkâtib Mahkeme-i Şer'iyye-i Siird

Şâhidân-ı mezbûrânan herbiri usûl-i mevzû'asına tevfîkan evvelâ sırran tezkîre olunub adl ve makbûlü'-ş-şehâde idükleri nâtık mestûre varakası vurûd edûb zîrinde şerh' ve temhîr edilerek i'âde olunmağla Siird Mahkeme-i Şer'iyye kaleminde bulunan tobra-i mahsûsuna vaz' ve hıfz eylemekle ba'dehû şâhidân-ı

89.Sahife

Mezbûrân Nazif Mahallesi'nde sâkin Yasin Ağa ibn-i Hacı Mahmud Nino ve Şeyh Halef Mahallesi'nde sâkin Hüseyin Çavuş bin Ali Resto'dan bi'l-muvâcehe alenen lede't-tezkiye adl ve makbûlü'ş-şehâde idüklerini iş'âr ve ihbâr eyledikleri. Fî 19 Cemaziye'l-evvel sene [1]315

Müdde'â-aleyh mezbûr Müdde'î-i mezbûr

Şâhid mezbûr Şâhid mezbûr

Müzekkiye-i mezbûr Müzekkiye-i mezbûr

Derkenar: Mûcebince mehr-i mü'eccel meblâğ-ı mezkûr beş yüz guruşun zevce-i mezbûre Emine Hâtûn içün vekîli mezbûr Salih Ağa'ya hâlen edâ ve teslimiyle mezbûre Hacı Halil ilzâm ve mezbûrûn havâ'ic-i zarûriyyeleriyçün beher yevm otuzar paradan şehrî yirmi iki buçuk mezbûr Hacı Halil üzerine farz ve takdîr olundu Fî 19 minhü

Medine-i Siird mahâllatından Meydan Mahallesi'nde sâkin sâhibe-i arz-ı hâl Hacı Mahmud Efendi ibn-i Sofu Yusuf ?... medîne-i mezkûre mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada ma'kûd meclîsi şer'-i münîrde medîne-i mezbûre mahâllatından Varaz Mahallesi'nde sâkin iken bundan akdem fevt olan Derviş bin Hacı Yusuf … nâm kimesnenin verâseti gâ'ibun ani'l-meclîs zevce-i menkuhâ-i metrûkesi Zelfi Hatun ibn-i Abdo ve sulbîye kebîre kızı Reyhani ve sulbî kebîre oğulları Abdülmecîd ve Mahmud ve sulbî sağîr oğlu Şükrü'ye mahsûs olduğu bi'l-ihbârlar lede'ş-şer'i'l-enver zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra defter-i arzuhâlde isimleri mezkûr mezbûran Abdülmecîd ve Mahmud'dan herbiri muvâcehelerinde yedimde olûb işbu meclîs-i

şer’â firâk?olunan bin iki yüz doksan sekiz sene-i Maliyyesi şehr-i Kanûn-i sâni yenin yirminci günü tarihiyle müverrah Abdo ve Derviş imzâsı mümzâ ve mahtûm … bir kıt’a deyni senedi nâtık olduğu üzre müteveffâ-yı mezbûrun … sathında tarîh-i sene-i? mezkûre mâ’adâ yedinden iktirâz u kabz ve umuruma sarfla istihlâk eylediği bin yüz guruş … … ber-vechi muharrer fevt olub … mezbûr Dervîş kezâlik … ve sathında tarîh-i mezkûre meblâğ-ı karz-ı mezkûr bin yüz guruş zimmetinde cem’an … olduğu … şuhudda tâyi’an ikrâr u i’tirâf … … … olunub … … oldukları müteveffâ-yı mezbûrun terekesine… …. …. … mezbûrân Abdülmecîd ve Mahmud Korudan herbirine … matlûbumdur deyü ba’de’d-da’vâ ve’l-istintâk mezbûr Abdülmecîd ve Mahmud ağalar dâhi cevabında fi’l-hakîka babaları müteveffâ-yı mezbûr Dervîş’in ber-vech-i muharrer terekesine … … vaz’ yedleri tâyi’an ve kat’iyyen ikrâr u i’tirâf edüp mâ’adâ müdde-iye-i mezbûrun meblâğ-ı karz-ı mezkûr müdde’âsını … mezkure mevzu’ imzâ ve mührü babaları müteveffâ-yı mezbûr Dervîş’in olduğu külliyen inkâr eylediği. Fî 21 Safer sene [1]315

Müdde’â-aleyh mezbûr Müdde’â-aleyh mezbûr Müdde’iye-i mezbûr

Müdde’â-aleyh mezbûr Mahmud’un imzâsı zirînde mührü olduğundan huzurumuzda kendi bizzat parmak işareti vaz’eylediğini ber-minvâl-i meşrûh üzre ifâdesi vuku’ bulunduğunu … … işbu mahkeme-i şer’i … temhîr kılındı.

Mehmed Efendi bin Ferhad Ağa Hacı Abdülaziz Efendi bin Hacı Mehmed

Derkenar: Müdde’iye-i mezbûr ber-vech-i muharrer müdde’âsıyla beyyine ikamesine havâle-şud. Fî 21 minhü

90.Sahife

An asl medîne-i Siird mahâllatından Re’s Mahallesi ahâlisinden olup mukaddemâ nefs-i Van’da ârâm-sâz Nizamiye otuz birinci alayının ikinci taburunun üçüncü bölüğü neferâtından iken bundan akdem fevt olan İsa bin Ali bin İso’nun babası ve ber-vech-i âti vârisi olduğunu iddi’â eden mezbûr Ali mezkûr medîne-i Siird Mahkeme-i Şer’iyyesi’ne mahsûs odada ma’kud meclîs-i şer’-i münîrde Nazif Mahallesi’nde sâkin Yasin Ağa ibn-i Hacı Mahmud Nino muvâcehesinde üzerine da’vâ ve takrîr-i kelâm edüp oğlum ve murisimiz müteveffâ-yı mezbûr İsa’nın verâseti asûbet-i nesebiyye cihetinden benimle gâ’ibet-i ani’l-meclis anası Fatimayı Hatûn ibnet-i Yasin Ağa zimmetinde cihet-i karz-ı şer’îden alacak hakkı olan üç guruşu kable’l-ahz ve’l-istifâ ber-vech-i muharrer fevt edüp verâseti mesele-i mîrâsımız vechile bize münhasıra bulunmağla ber-tashîh-i mezkûr benim hisse-i irsiyye-i şer’iyyeme isâbet eden iki guruşu bi’l-verâse hâlen taleb ederim deyû da’vâ etdikde mezbûr Yasin Ağa dahi cevâbında meblâğ-ı karz-ı mezkûr üç guruş müteveffâ-yı mezbûra deyni olduğunu tâyi’an ve kat’iyyen ikrâr u itirâf edüp mâ’adâ ber-vech-i muharrer müdde’î-i mezbûrun verâset müdde’âlarını külliyen inkâr eyledi. Fî 28 Safer sene [1]315

Müdde’â-aleyh mezbûr Yasin Müdde’î-i mezbûr Ali

Derkenar: beyyine havâl-e şud. Fî 28 minhü

Müdde'î-i mezbûrun aleyhâdan müdde'âsını mutâbık bende taleb olundukda Re's Mahallesi'nde sâkin Mehmed Efendi ibn-i Ferhad Ağa ibn-i Abdullah ve Ferhad Ağa ibn-i Abdullah ibn-i Abdurrahman nâmân kimesneler müdde'âmı isbet ediyorum başka şâhidlerim başka vardır dediniz. Fî 28 minhü

Müdde'î-i mezbûr Müdde'î-i mezbûr

Şahîdan-ı mezburân Ferhad Ağa ibn-i Abdullah ve Abdurrahman ve Mehmed Efendi ibn-i Ferhad Ağa ibn-i Abdullah nâmân kimesneler li-ecli'ş-şehâde meclîs-i şer'â hâzırân olmalarıyla müdde'â-aleyh mezbûr Yasin Ağa dâhi muvâcehesinde ale'l-infirâd istişhâd olunduklarında nefs-i Van'da ârâm-sâz Nizamiye otuz birin alayının ikinci taburunun üçüncü bölüğü neferâtından iken bundan akdem fevt olan İsa bin Ali'nin verâset-i asûbeti nesebiyye cihetinden hâzır-ı mezbûr babası Ali bin İso ve gâ'ibet-i ani'l meclis anası Fatımayi Yasin Ağa'yı münhasıra olup bunlardan başka vârisi ve terekesine müstehakık-ı âharı yokdur ve mezbûre Fatımayı Hatun'un zâtını bi'l-marifeti'ş-şer'iyye ârifleriz biz bu hususa bu vech üzre şâhidiz şehâdet dahi ederiz deyu her biri müttefiku'l-lafz ve'l-ma'nâ bi'l-muvâcehe ber-nech-i şer'î edâ-yı şehâdet eyledikleri. Fî 28 minhü

Müdde'â-aleyh mezbûr Müdde'iye-i mezbûr

Şâhid mezbûr Mahmud Şâhid mezbûr

Derkenar: Şâhidân-ı mezbûran sırran alenen lede't-tezkiye havale-şûd. Fî 28 minhü

91.Sahife

Şâhidân-ı mezbûrân Mehmed Efendi ve Ferhad Ağa nâm kimesneler adl ve makbûl'-ü-ş-şehâde idükleri nâtık mezkûr Re's Mahallesi imâmı Molla Mehmed Efendi ibn-i Molla Hasan el-Kâdî ve muhtârı Yasin Ağa ibn-i Heşo Aşini mestûre varakası vurûd edüb zirinde şerh' ve temhîr edilerek iâde olunmağla Siird Mahkeme-i Şer'iyye kaleminde hıfz edilmekle ba'dehû şâhidân-ı mezbûrân Halil Efendi ibn-i Seyyid Ali ve Hüseyin Çavuş ibn-i Ali nâmân kimesnelerin bi'l-muvâcehe alenen lede't-tezkiye adl ve makbûlü'ş-şehâde idükleri iş'âr ve ihbâr eyledikleri. Fî 28 Safer sene [1]315

Müdde'â-aleyh mezbûr Müdde'î-i mezbûr

Mahmud Nino Şahid mezkûr

Müzekkiye-i mezbûr Halil Ağa Müzekkiye-i mezbûr Hüseyin

Mahkeme-i Şer'iyye

Derkenar: Müdde'î-i mezbûrun ber-vech-i muharrer verâset müdde'âsına hükm-ü ve tenbîh-i şer'î -şud. Fî 28 Safer

Medîne-i Siird mahâllatından Nazif Mahallesi'nde sâkin Abdülferid bin Osman bin Hacı Mahmud ve Re's Mahallesi'nde sâkin Musa bin Sufî İbrahim Aşini nâmân kimesneler li-ecli'ş-şehâde meclîs-i şer'â hâzırân olmalarıyla ale'l-infirâd istişhâd olundukda târîh-i Hicriyyesi … … … bin üç on beş sene-i Hicriyyesi şehr-i Saferü'l-hayr'ın selhi add olunan Cumartesi … … … gecesi ba'de'l-gurûb matla'-ı ehille olan ufk-ı garbîde iki başları yukarı olduğu hâlde medîne-i mezkûre … vâki' Seyyid Bilal tepesi üzerinde hilâl-i Rebî-'u'l-evveli re'yü'l-ayn müşâhede eyledik biz bu husûsa bu vech üzre şâhidiz şehâdet ederiz deyû her biri müttefiku'l-lafz ve'l-ma'nâ şer'î edâ'-yı şehâdet eyledikleri. Fî 1 Rebi'ul-evvel sene [1]315

Şâhid mezkûr Musa Şâhid mezkûr Abdülferîd

Derkenar: Şâhidân-ı mezbûrân sırran alenen lede't-tezkiyye havâle-şud. Fî 1 minhü

Şâhidân-ı mezbûrân usûl-i mevzû'âsına tatbîkan sırran ve alenen tezkiyeleri lede'l-icrâ adl ve makbûlü'ş-şehâde oldukları. Fî 1 minhü

Kâtib Mahkeme-i Şer'iyye-i Siird

Derkenar: Mûcebince şehrî Rebî'u'l-evveli gurresi yevm … olduğunu hükmü şer'î havale-şûd. Fî ?Rebiü'l-evvel sene [1]315

92.Sahife

An asl Medîne-i Siird mahâllatından Herşad Mahallesi'nde sâkin … mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada ma'kûd meclis-i şer'-î münirde mezkûr medîne-i Siird mahâllatından Nazif Mahallesi'nde sâkin … ibn-i Şeyh İbrahim muvâcehesinde müdde'-î mezbûr Şeyh … yedinde olub işbu mahkeme-i şer'iyye sahasına ihzâr edilmeyûb ma'rifet-i şer'le mu'âyene olunan doru renginde beş yaşında seksen guruş kıymetinde bir re's inek tarîh-i i'lâmdan iki buçuk mâh akdem yedimde şirâ'en mâlım ve mülküm tarîh-i mezkûre yedimde nümayiş?olundu el-hâletü hâzihi mezkûr inek müdde'â-aleyh mezbûr Şeyh … yedimde … malım ve mülküm görmemle mezkûr … bana redd ü teslîme bi'l-istihkâk taleb ediyorum deyü da'vâ etdikde müdde-â-aleyh mezbur Şeyh … dahi cevâbında müdde'î-i mezbûr cevâbında da'vâ-yı meşrûhasını külliyen inkarla beraber mezkûr işbu târîh-i i'lâmdan on iki mah on günden akdem mezkûr medîne-i Sûk Çarşısında Selukân Aşiretinden Mirza bin Süleyman nâm kimesneden mahzar-ı şühûdda yetmiş altı aded bedel-i medfu' mukâbilînde iştirâ ve temellük ve tesellüm etmemle ol vechile mezkûr bargîr yedimde şirâ'en mâlım ve mülkümdür deyü def'a tasaddî eyledi. Fî 10 Rebi'ül-ahir sene [1]315

Müdde'â-aleyh mezkûr Müdde'i-i mezkûr

Derkenar: Müdde-'î mezbûr ber-vech-i muhârrer sırrân verâset müdde'âlarını beyy'ine ikamesine havale-şûd. Fî 10 minhü

Müdde'î mezbûr … müdde'âsına mutâbık beyyîne tâleb olundukda Bitlis mahâllatından herbiri Herşad Mahallesi'nde sâkinler Ahmed bin Resul bin Süleyman

ve Osman … nâmân kimesneler müdde'âmı isâbet ederim başka şâhidlerim yokdur dediniz. Fî 10 minhü

Müdde'â-aleyh mezbûr Müdde'iye-i mezbûr

Şâhidân-ı mezbûrân Ahmed bin Resul bin Süleyman ve Osman bin … Abu nâmân kimesneler li-ecl'i-ş-şehâde meclîs-i şer'-î gelüb müdde'â-aleyh mezbûr Şeyh-muvâcehesinde ale'l-infirâd istişhâd olunduklarında mahkeme-i şer'iyye sahasına ihzâr edilerek sarı renginde beş yaşında bir re's ineğe işbu müdde'-î mezbûr cevâbında şirâ'en mâlım ve mülkümdür bu husûsa bu vech üzre şâhidiz şehâdet ediyoruz deyü her biri müttefîku'l-lâfz ve'l-ma'nâ bi'l-muvâcehe ber-nehc-i şer'-î edâ'yı şehâdet eyledikleri. Fî 11 minhü

Müdde'â-aleyh mezbûr Şeyh Taha? Müdde'iye-i mezbûr Cundî

Şâhid mezbûr Osman Şâhid mezbûr Ahmed

Derkenar: Şâhidân-ı mezbûrân sırran alenen lede't-tezkiye havale-şûd. Fî 11 minhü

93.Sahife

Şâhidân-ı mezbûrân Ahmed bin Osman adl ve makbûl'ü-ş-şehâde idükleri nâtık Bitlis Karataş Mahallesi sâkinlerinden Mustafa Efendi bin Mehmed bin İsmail ve Ahmed bin İshak bin İsa tarafından mestûre varakası vurûd edûb i'âde olunmağla Siird Mahkeme-i Şer'iyye kaleminde hıfz edilmişdir. Fî 11 Rebi'ül-âhir sene [1]315

Kâtib Mahkeme-i Şer'î

Şâhidân-ı mezbûran usûl mevzu'âsına tevfîkan sırran evvelâ bâ-varaka-i mestûre tezkire olunub adl ve makbûlü'ş-şehâde idüklerini nâtık mestûre ve varaka-i vurûd etmekle ba'dehû şâhidân-ı mezbûran Nazif Mahalleli Abdülferîd Ağa bin Osman ve Yasin bin Hacı Mahmud dâhi alenen lede't-tezkiye adl ve makbûlü'şehâde idükleri iş'âr ve ihbâr eyledikleri.

Müdde-a-aleyh mezbur Müdde'î- mezbur Şahid mezbur

Müzekkiyye-i mezbûr Müzekkiyye-i mezbûr Şahid mezbur

Müdde'îye-i mezbûr Cündi istişhâd bi'l-muvâcehe ber-nehc-i şer'î yemîn eylediği. Fî 11 minhü

Müdde'â-aleyh mezbûr Müdde'î-i mezbûr

Derkenar: Mûcebînce mezkûr …. Müdde'îye-i mezbûr Cündî'ye … teslîm müdde'â-aleyh Tahir Ağa'yı tenbîh-i şer'î şûd. Fî 11 minhü

An asl medîne-i Bitlis mahâllatından Herşad Mahallesi'nde sâkin Cendo … medîne-i Siird Mahkeme-i Şer'iyyesine mahsûs odada ma'kûd meclis-i şer'-i münirde mezkûr

medîne-i Siird mahâllatından Şeyh Halef Mahallesi'nde sâkinler Mustafa ibn-i Ali muvâcehesinde müdde'â-aleyh mezbûr Mustafanın yedinde olub işbu mahkeme-i şer'iyye sâhasına ihzâr edilerek ma'rifet-i şer'le mu'âyene olunan siyah renginde beş yaşında kırk guruş kıymetinde bir re's inek târih-i zabtdan on iki buçuk mâh akdem yedimde şirâ'en malım ve mülküm iken tarîh-i mezkûre yedimde iken sirkat olunmuşidi el-hâletü hâzihi mezkûr ineği müdde'â-aleyh mezbûr Mustafa'nın yedinde görmemle mezkûr ineği bana redd ü teslîme bi'l-istihkâk taleb ediyorum deyü da'vâ etdikde müdde-â-aleyh mezbur Mustafa'nın yedinde görmemle mezkûr on iki bargîri teslîme bi'l-istihkâk taleb ediyorum deyü da'vâ etdikde mezbûr Mustafa dahi cevâbında müdde'î-i mezbûr cevâbında da'vâ-yı meşrûhasını külliyen inkar etmekle beraber mezkûr iki inek târîh-i zabtdan on iki mah dokuz gün akdem mezkûr medîne-i Sûk Çarşısında Selukân Aşireti efradından Mirza bin Süleyman mahzar-ı şühûdda kırk yedi buçuk guruş bedel-i medfu'mukâbilînde iştirâ ve temellük ve tesellüm etmemle ol vechile mezkûr ineği yedimde şirâ'en mâlım ve mülkümdür deyü def'a tasaddî eylediği. Fî 11 Rebi'ül'âhir sene [1]315

Müdde'â-aleyh mezbûr Mustafa Müdde'î-i mezbûr Cündî

Derkenar: Müdde'â-aleyh mezbûr Mustafa'nın imzâsı zirînde parmak işâreti huzurumuzda vaz' edilmişdir.

Hüseyin bin Süleyman Bekir bin Es-Said

Derkenar: Müdde'îye-i mezbûr ber-vech-i muharrer sırran müdde'âsıyla beyyine ikamesine havale-şud. Fî 11 minhü

94.Sahife

Müdde'î-i mezbûr Cundî'ye müdde'âsına mutâbık beyyine taleb olundukda medîne-i Bitlis mahâllatından herbiri Herşad Mahallesi'nde sâkinler Ahmed bin Resul bin Süleyman ve Osman bin … … nâmân kimesneler müdde'âmı isbat ediyoum başka şahidlerim yokdur dediniz. Fî 11 Rebiü'l-ahîr sene [1]315

Müdde'â-aleyh mezbûr Mustafa Müdde'î-i mezbûr Cündî

Huzurumuzda müdde-â-aleyh mezbûr Mustafa imzâsı zirînde parmak işareti vaz' eylediği

Samed bin Süleyman Bekir bin Es-Said

Şâhidân-ı mezbûran Ahmed bin Resul bin Süleyman Osman bin … nâmân kimesneler nâmân kimesneler li-ecli'ş-şehâde meclîs-i şer'â hâzırân olmalarıyla müdde'â-aleyh mezbûr Mustafa muvâcehesinde mahkeme-i şer'iyye sâhasına ihzâr edilerek siyah renginde beş yaşında bir re's inek işbu müdde'î-i mezbûr Cendo'nun şirâ'en mâlım ve mülküm biz bu husûsa bu vech üzre şâhidiz şehâdet ediyoruz deyü her biri müttefîku'l-lâfz ve'l-ma'nâ bi'l-muvâcehe ber-nehc-i şer'-î edâ'yı şehâdet eyledikleri.

Müdde'â-aleyh mezbûr Mustafa Müdde'î-i mezbûr Cündî

Şâhid bin Osman Şâhid mezbûr Ahmed

Derkenar: İşbu müdde-â-aleyh mezbûr Mustafa imzâsı zîrinde parmak işareti huzurumuzda vaz' edilmişdir

Ferhad Ağa Salih Ağa bin Abdülferîd

Derkenar: Sırran alenen lede't-tezkiye havale-şûd. Fî 11 minhü

Şâhidân-ı mezbûrân Ahmed bin Osman adl ve makbûl'ü-ş-şehâde idükleri nâtık Bitlis Karataş Mahallesi'nde sâkinler Mustafa Efendi bin Mahmud bin İsmail ve Ahmed bin İshak bin İsa tarafından mestûre varakası vurûd edûb i'âde olunmağla Siird Mahkeme-i Şer'iyye kaleminde hıfz edilmişdir. Fî 11 Rebi'ül-ahîr sene [1]315 Kâtib

Şâhidân-ı mezbûran usûl mevzu'âsına tevfîkan evvelâ bâ-varaka-i mestûre sırran tezkiyye olunub adl ve makbûlü'ş-şehâde idüklerini nâtık mestûre ve varaka-i vurûd etmekle ba'dehû şâhidân-ı mezbûran Nazif Mahallesinde sâkinler Abdülferîd Ağa bin Osman Şi'âr ve Yasin bin Hacı Mahmud ve Bülendo'dan dâhi bi'l-muvâcehe alenen lede't-tezkiye adl ve makbûlü'şehâde idükleri iş'âr ve ihbâr eyledikleri.

Müdde'â-aleyh mezbûr Müdde'îye-i mezbûr Şâhid mezbûr

Müzekkiyye-i mezbûr Müzekkiyye-i mezbûr Şâhid mezbûr

Müdde'î-i mezbûr Cundî icrâ-yı tahkîka-ı iktizâ ?ve istizhâren bi'l-muvâcehe ber-nehc-i şer'î yemîn eylediği. Fî 11 minhü

Müdde'â-aleyh mezbûr Mustafa huzurumuzda imzâsı zirînde parmak işâreti vaz' eylediği. Fî 11 minhü

Müdde'â-aleyh mezbûr Müdde'î-i mezbûr

Yasin bin Hacı Mahmud Abdülferîd bin Osman

Derkenar: Mûcebince mezbûr ineği müdde'î-i Cündî Ağa'ya teslîme müdde'â-aleyh Mustafa Ağa'yı tenbîh-i şer'î şûd. Fî 11 minhü

95.Sahife

An asl medîne-i Bitlîs mahâllatından Herşad Mahallesi'nde sâkin Cündî'ye bin … medîne-i Siird mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada ma'kûd meclis-i şer'-i münîr-i mezkûr medîne-i Siird mahâllatından Bayırzukak Mahallesi'nde sâkin Hasan bin İbrahim muvâcehesinde müdde'â-aleyh mezbûr Hanna yedinde olub işbu mahkeme-i şer'iyye sâhasına ıhzâr edilmeyûb ma'rifet-i şer'le mu'âyene olunan siyah renginde beş yaşında elli guruş kıymetinde bir re's inek tarîhi zabtdan iki buçuk mah akdem yedimde şirâ'en malım ve mülküm iken târih-i mezkûre yedimde gâib olmuşdu el-

hâletü hâzihi mezkûr ineğe müdde'â-aleyh mezbûr Hanna yedinde görmemle mezkûr ineği bana reddü teslîme bi'l-istihkâk taleb ediyorum deyü da'vâ ettikde müdde'a-âleyh mezbûr Hanna dâhi cevabında müdde'î-i mezbûr Cendo'nun da'vâ-yı meşrûhasına külliyen inkâr etmekle berâber mezkûr ineğe târih-i zâbtdan iki mah akdem mezkûr medîne-i Sûk Çarşısı'nda Selukan Aşîretin'den Mirzâ bin Süleyman'dan mahzar-ı şühûdda kırk altı buçuk guruşdan medfu' … mukâbilinde iştirâ ve temellük ve tesellüm etmemle ol vechîle mezkûr ineğe yedimde şirâ'en mâlım ve mülkümdür deyü def'a tasaddî' eylediği. Fî 11 Rebi'ül-ahîr sene [1]315

Müdde'â-aleyh mezbûr Müdde'î-i mezbûr

Derkenar: Müdde'a-âleyh Hüseyin huzurumuzda imzâsı zîrinde parmak işareti vaz' eylediği

Ferhad Ağa Şeyh Taha bin Şeyh İbrahim

Beyyine havâle-şud. Fî 11 minhü

Müdde'â-aleyh mezbûr Hamo'nun müdde'âsına mutâbık beyyine tâleb olundukda medîne-i Bitlîs mahâllatından Herşad Mahallesi'nde sâkinler Ahmed bin Resul bin Süleyman ve Osman bin Seyyid bin Hamo nâmân kimesneler müdde'âmı isbât ediyorum başka şâhidlerim dâhi yokdur ve dediği. Fî 10 minhü

Müdde'â-a leyh mezbûr Hasan huzurumuzda parmak işareti vaz' eylediği

Müdde'â-aleyh mezbûr Hamo Müdde'î-i mezbûr Cündî

Ferhad Ağa Şeyh Taha?bin Şeyh İbrahim

Şâhidân-ı mezbûran Ahmed bin Resul bin Süleyman ve Osman bin Hüseyin bin Sofu nâmân kimesneler li-ecli'ş-şehâde hâzırân şer'a gelüb müdde'â-aleyh mezbûr Hüseyin muvâcehsinde ale'l-infirâd istişhâd olundukda mahkeme-i şer'iyye sâhasına ihzâr edilerek siyah renginde beş yaşında bir re's ineğe işbu müdde'a-âleyh mezbûr Cendo'nun? şirâ'en mâlım ve mülkümdür bu hususâ bu vech üzre şâhidiz şehâdet dâhi ederiz deyû her biri müttefiku'l-lâfz ve'l ma'nâ bi'l-muvâcehe ber-nehc-i şer'-î edâ'yı şehâdet eyledikleri. Fî 11 minhü

Müdde'â-aleyh mezbûr Hüseyin Müdde'î-i mezbûr Cündî

Şâhid mezbûr Osman Şâhid mezbûr Ahmed

Derkenar: Müdde'â-aleyh mezbûr Hüseyin huzurumuzda imzâsı zirinde şer-'î parmak işareti vaz' eylediği. Fî 11 minhü

Ferhad Ağa Salih ibn-i Abdülferîd

96.Sahife

Şâhidân-ı mezbûrân sırran alelnen lede't- tezkiye havale-şûd. Fî 11 minhü

Şâhidân-ı mezburânan Ahmed ve Osman'a adl ve makbûlü'ş-şehâde idükleri nâtık Bitlis mahâllatından Karataş Mahallesi'nde sâkinler Mustafa bin Mahmud bin İsmail ve Seyyid bin İsmail bin İshak bin İsa tarafından mestûre varakası vurûd edûb i'âde olunmağla Siird Mahkeme-i Şer'iyye kaleminde hıfz edilmişdir. Fî 11 Rebi'ül-âhir sene [1]315 Kâtib

Şâhidân-ı mezbûrân usûl-i mevzu'âsına tevfîkan bâ varaka-i mestûre sırran tezkiye olunub adl ve makbulü'ş-şehâde idükleri nâtık mestûre varakası vurûd edüb i'âde olunmağla ba'dehû şâhidân-ı mezbûran Nazif Mahallesi'nde sâkinler Abdülferîd Ağa ibnü'l Osman Şi'âr ve Yasin Ağa ibn-i Hacı Mahmud Bülendo'dan dâhi bi'l-muvâcehe alenen lede't-tezkiye adl ve makbûlü'ş-şehâde idükleri iş'âr ve ihbâr eyledikleri. Fî 11 minhü

Müdde'â-aleyh mezbûr Müdde'iye-i mezbûr Şâhid mezbûr

Müzekkiyye-i mezbûr Müzekkiyye-i mezbûr Şâhid mezbûr

Müdde'î-i mezbûr Cündî ber- tafsil-i?istizhâren bi'l-muvâcehe ber-nehc-i şer'-î yemin eylediği. Fî 11 minhü

Müdde'â-aleyh mezbûr Müdde'î-i mezbûr

Müdde'â-aleyh mezbûr Hasan huzurumuzda imzâsı zirînde şer'-î parmak işareti vaz' eylediği

Abdülferîd bin Osman Yasin bin Hacı Mahmud

Derkenar: Mucebînce mezbûrân müdde'î-i mezbûr Cendo Ağa'ya devir teslîm müdde'â-aleyh mezbûr Mustafa Ağa'yı tenbîh-i havale-şûd. Fî 11 minhü

97.Sahife

Medîne-i Siird'de ârâm-sâz Bitlis Vilâyeti Jandarma Alayı'nın üçüncü taburunun ikinci bölüğü neferâtından iken bundan akdem teb'a-i Devlet-i Aliyye'nin Ermeni milletinden ve Şeyh Halef Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Yosef veled-i Murat'ın nâm kimesnenin zevcesi ve ber- vech-i âtî vârisesi olduğunu iddi'â eden ve zâtı Nazif Mahallesi'nde sâkinler Abdülferîd Ağa ibn-i Osman ve Salih bin Abdülferîd nâman kimesnelerin ta'rîfleriyle mu'ârrefe sâhibe-i arz-ı hâl Hatun veled-i Yosef medîne-i mezkûre mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada meclîs-i şer'-i münîrde Şeyh Halef Mahalleli Hüseyin Çavuş bin Ali Resto muvâcehesinde zevcim ve murisimiz müteveffâ-yı mezbûr Yosef'in verâseti benimle gâ'ib ani'l-meclis sulbiye sağîre kızları Marta ve Hanna ve er karındaşları Petros ve Abdullah ve kız karındaşları Verdi ve Nubar ve Fatini Hâtûnlara münhasıra ve tashîh-i mesele-i

mirâsları yüz altmış sekiz sehmden olup sihâm-ı mezkûreden yirmi bir sehmi bana ve ve elli altışar sehmden yüz on iki sehmi bintân-ı merkûmetân Marta ve Hanna'ya ve onar sehmden yirmi merkûmân Petros ve Abdullah'a ve beşer sehmden on sehmi ahavât-ı merkumât Verdi ve Nubar ve Kateni Hâtûnlara musibe olmağla binâ'-en-aleyh zevcim ve mûrîsimiz müteveffâ-yı merkûm Yosef'in hayâtında mezbûr Hüseyin Çavuş zimmetinde cihet-i karz-ı şer'îden alacak hakkı olan yüz altmış sekiz parayı kable'l-ahz ve'l-istifâ ber- vech-i muhârrer fevt edüp verâseti mesele-i mîrâsımız vechile bize münhasıra bulunmağla ber-tahsîs-i mezkûr benim hisse-i irsiyye-i şâyi'ama isâbet eden yirmi bir parayı mezbûr Hüseyin Çavuş dahi cevâbında fi'l-hakîka meblâğ-ı karz-ı mezkûr yüz altmış sekiz para zimmetinde müteveffâ-yı merkûm deyni olduğunu tâyi'an ve kat'iyyen ikrâr u i'tirâf edüp mâ'adâ müdde'iye-i mezbûrenin ber-vech-i muharrer verâset müdde'âlarını külliyen inkâr eyledikleri. Fî 18 Rebi'ül-ahîr sene [1]315

Müdde'â-aleyh mezbûr — Müdde'î-i mezbûre

Mu'arrefe mezbûr Salih — Mu'arrefe mezbûr Abdülferîd

Fî 18 minhü beyyine havâle-şud

Müdde'iye-i mezbûre Hatun'un müdde'âsını mutâbık beyyine tâleb olundukda Kasar Mahallesi ahâlinden Hamza bin Fettah bin Mehmed ve Mehmed bin Fethullah bin Ali nâmân kimesneler müdde'âmı isâbet ediyorum başka şâhidlerim dâhi vardır dediniz. Fî 18 Rebi'ül-ahir sene [1]315

Müdde'â-aleyh mezbûr — Müdde'iye-i mezbûre

Şâhidân-ı mezbûran her biri mezkûr Kasar Mahallesi'nde sâkinler Hamza bin Fettah bin Mehmed ve Mehmed bin Fethullah bin Ali nâmân kimesneler hâzır-ı şer'â gelüb müdde'â-aleyh mezbûr Hüseyin Çavuş muvâcehesinde ale'l-infirâd istişhâd olunduklarında müteveffâ-yı mezbûrun verâset-i zevce-i mezbûr Hatun veled-i Yosef ve sulbiye sağîre kızları merkûmetân Marta ve Hanna ve er karındaşları merkûmân Petros ve Abdullah ve kız karındaşları merkûmât Verdi ve Nubar ve Kateni Hâtûnlara münhasıradır bunlardan başka vârisi ve terekesine

98.Sahife

Müstahıkk-ı âharı yokdur biz bu husûsa bu vech üzere şâhidiz şehâdet dahi ederiz deyü her biri müttefiku'l-ahz ve'l-ma'nâ bi'l-muvâcehe ber-nehc-i şer'î edâ'yı şehâdet eyledikleri. Fî 18 minhü

Müdde'â-aleyh mezbûr — Müdde'î-i mezbûre
Şâhid mezbûr — Şâhid mezbûr

Şâhidân-ı mezbûran Hamza ve Mehmed Ali'den her biri mahsûs meşrûh üzere edâ-yı şehâdet eyledikleri ve imzâları zirinde kendileri bi'l-muvâcehe huzurumuzda parmak

işâreti vaz’ ettiklerini şehâdet-i ma’rifetde işbu mahkeme-i şer’î tenbîh kılındı. Fî 18 minhü

Hâzır-ı mezbûr Ferhad Ağa Hâzır-ı mezbûr Abdülferîd

Derkenar: Şâhidân-ı mezbûran sırran alenen lede’t-tezkiyye havâle-şud. Fî 18 minhü

Şâhidân-ı mezbûranan Hamza bin Fettah muvâcehesinde ve Mehmed Ali bin Fettah ibn-i nâmân kimesneler adl ve makbûlü’ş-şehâde idükleri iş’âr ve ihbâr olduklarını nâtık mensûb olacağı Kasar Mahallesi imâmı Salih Efendi ibn-i Hacı Abdülferîd Efendi ve muhtârı İso bin Yasin nâmân kimesneler tarafından mestûre varakası zîrinde şer’î ve temhîr edilerek i’âde olunmağla Siird Mahkeme-i Şer’iyye hıfz edilmişdi. Fî 4 Cemaziye’l-evvel sene [1]315

Mahkeme-i Şer’iyye Kâtibi

Şâhidân-ı mezbûran usûl-i mevzû’âsına tevfikan evvelâ sırran tezkîyye olunub adl ve makbûlü’ş-şehâde idükleri nâtık mestûre varakası vurûd edüb iâde olunmağla Siird Mahkeme-i Şer’iyye kaleminde hafız eylemekle ba’dehû şâhidân-ı mezbûrân Ferhad Ağa bin Abdullah ve Abdülferid Ağa ibn-i Osman nâmân kimesnelerden bi’l-muvâcehe alenen lede’t-tezkiye adl ve makbûlü’ş-şehâde idükleri iş’âr ve ihbâr eyledi. Fî 4 minhü

Müdde’â-aleyh mezbûr Müdde’iye-i mezbûre

Müzekkiyye mezbûr Müzekkiyye-i mezbûr

Müdde’î-i mezbûrân ber-vech-i muharrer verâset-i hükm ve tenbîh-i şer’î şûd. Fî 4 minhü

99.Sahife

Bitlis Vilâyeti dâhilinde merkez-i livâ olan medîne-i Siird mahallâtından Şeyh Halef Mahallesi ahâlîsinden bâ’is-i hâze’l-vesikâ Seyyid Mustafa Efendi ibn-i es-Seyyid Abdüsselam bin Seyyid Ali medîne-i mezbûre mahkeme-i şerîyyesine ma’kûd meclis-i şer’i hatîr-i lazımü’t-tevkîrde yine medîne-i mezbûre mahallâtından Sur’un Ayni Mahallesi’nde sâkin teb’a-i Devlet-i Aliyye’nin Ermeni milletinden Sergis ve Abdülahad ve Maksi Masovik evlâdü’l-mütevveffâ Yakub veled-i Gribo mahzalarında bi-tav’ihî kelâm ve ta’bîr-i ani’l-merâm edüp mezkûr Çebni Mahallesi’nde vâki’ bir tarafdan Naumo veled-i Abraham Berber ve cebel bir tarafdan Agob veled-i Karabet veled-i Maksi Agob ve tarafeyni târik-i âmm ile mahdûd tahtânî yedi oda ve bir harâbe ayvan ve iki avlu ve müştemillât-ı sâ’ire-i ma’lûmeyi hâvî yeri dahi mülk bir bâb mülk menzil içün ben on dokuz seneden berü müstakıllen yedimde şirâ’en mâlım ve mülkümdür deyü ve merkûmûn Sergis ve Abdülahad ve Maksi Masovik’den her biri dahi babamız ve mûrismiz müteveffây-ı merkûm Yakob’dan bize mevrû mülk-i müşterimizdir deyü her birimiz âharın da’vâsını bi’l-inkâr da’vâ ve medîne-i mezbûre Bidâyet Mahkemesi Hukûk dâ’iresinde muhâsama ve muhâkeme olarak netice-i

muhâkeme menzil-i mezkûr benim mülküm olduğunu hükm ve karâr verilüp yedime i'lâm verilmiş ve merkûmûn Sergis ve Abdülahad ve Maksi Masovik'den her biri dahi karâr-ı mezkûra kâni' olmayarak istînâf-ı da'vâ arzusunda bulunmuş ve'l-hâsıl hususı mezkûr içün beynimiz ıslâh ve tânzim olunup kesîre cereyân etmişdi el-hâletü hâzihi miyanemize muslihûn tavasutuyla beynimiz ıslâh ve tanzim olunup merkûmûn Sergis ve Abdülahad ve Maksi Masud'dan her biriyle beni menzil-i mezkûr da'vâsından bin guruş bedel üzerine inşâ-i sulh eylediklerinde ben ve merkûmûn Sergis ve Abdülahad ve Maksi Masovik'den her birimiz sulh-ı mezkûru hüsn-i rızâzmızla kabul edüp merkûmûn Sergis ve Abdülahad ve Maksi Masovik bedel-i sulh olan meblağ-ı mezkûr bin guruşu tamamen ve kâmilen def've tesl'im eylediklerinde ben dahi ber-vech-i muharrer ahz ve tesellüm ve kabz u kabul eyledikleri. Fî 21 Rebi'ül-ahîr sene [1]315

Maksi Masovik Abdülahad Sergis Seyyid Mustafa Efendi

İşbu sulh-ı takrîr-ihuzurumuzda istimâ' olunmuşdu.

A'za-yı Mahkeme-i … A'za-i Mahkeme-i Bidâyet Mahkemesi

Derkenar: Tasdik hıfzan vâki'u'l-sulh olundu. Fî 21 minhü

100.Sahife

Medîne-i Siird mahâllatından Soyka Mahallesi ahalisinden ve teb'a-i Devlet-i Aliyye'nin Ermeni milletinden Maksi Murat veled-i Berho'nun verâset-i metrûkesi Hanna veled-i Amso ve sulbî kebîr oğulları Hanna ve Serko ve Nişan ve sulbiye kebîre kızları Marta ve Gaysan ve sulbiye sâğire kızı Serpo'ya münhasıra ve tahsîs … yetmiş iki sehm olub sehmî merkûme dokuz sehmi merkûme Hanna'ya … sehmi cem'ân kırk iki sehmi merkûmadan Hanna ve Serko ve Nişan … sehmi cem'ân yirmi bir sehmi merkûmadan Marta ve Gaysan ve Serpo'ya münhasıra olduğu bi'l-ihbâr lede'i-şer'i'l-enver zâhir ve mütehakkık olduktan sonra verese-i merkûmeden zâtı şerîfe şer'-î ile merkûmeden Hanna'nın ve Gaysan meclîs-i şer'î Re's Mahallesi'nde sâkin Ahmet Efendi ibn-i Bekir Ağa medîne-i mezbûre mahkeme-i şer'iyyesine mahsûs odada ma'kûd meclîs-i şer'-i münîrde zikrî ca'î müteveffeâ-yı merkûmeden vaz'-ı yed … … evlâd-ı … evlâd-ı merkûm Hanna muvâcehesinde mezkûr Soyka Mahallesi'nde vaki-i bir tarafdan … … … … ve bir tarafdan … veled-i Hanna veled-i Serko haneleri ve tarâf-ı râbi'i ile mahdûd fevkâni iki oda ve bir sofu ve tabokan ve … bir … ve tahtâni dört oda ve iki ayvan ve su kuyusu ve … müştemilât-ı sâ'ire-i mâ'lûmeyi hâvî yeri bin guruş kıymetli yeri dahi mülk bir bâb mülk menzil ve Setur mevki'inde vâki' ve bir tarafdan Hacı Ali bin Molla İsmail … ve bir tarafdan … … … ve bir tarafdan … Maksi … ve bir tarafdan ve taraf-ı râbi'i Maksi … veled-i Maksi … …. … bağları …mahdûd yeri vakf-ı … mülk … kıymetli bir kıt'a bağ … … … kıymetli emlakın ve akaratın mahdudu mezkûre murisimiz müteveffâ-yı merkûm Murat'ın hayatında yedinde müstakıllen malı ve mülkü olub bâ'de vefâtı mesele-i mirâsları vechîle bi'l-cümle verese-i merkûmesine murisimiz ve müstâkil olması iken fuzûlen ve tegallüben … merkûm Hanna zabt ve vaz'-ı yed eder olmalarıyla … olunub emlâk ve akârât-ı

muharrere-i mezkûreden mesele-i mirâsları … yetmiş iki sehmi …merkûmenin müdde'â-aleyh … … … … … … … … … … … … … … …matlubumdur deyü da'vâ – yı etdikde merkûm Hanna dâhi cevâbında fi'l-hakika mezkûr menzil-i … herbiri müteveffâ-yı merkûmâtın hayatında yedinde müstakıllen malı ve mülkü olduğu tâyi'an ve kat'iyyen ikrâr u i'tirâf edüb lakin merkûm lâkin Maksi Marat kezâlik …sathında vefatından mukaddemlığını fî 12 Rebi'ü'l-evvel 1315 günü? … … medfu' ve mukâbilinde … ol vakit evvela bin? Ve diğer zevcesi anamız ve murisimiz … kezâlik ve sathında vefatından mukaddem … … … …ve temlîk ve teslim eylediğinde merkûm… dahi ber vech-i muharrer iştirâ ve temlîk ve teslim kabz u kâbul edûb bâ'de vefatından mezkûr menzil-i … her biri … … … er karındaşım … Serko ve Nişan … ve kızkarındaşım merkumân Marta ve Gaysan ve sâğire kızkarındaşım merkûm Serpo'ya muris muttâkîl omağla binâ'en-aleyh bağ ve menzil-i mahdûd mezkûre el-yevm … merkumetân Serko ve Nişan ve Marta ve Gaysan'dan herbiri anamız ve murisimiz mutevveffâ-yı merkûmeden mûrisliğimiz olmak üzre … … zabt ve vaz' yed ederiz deyü … defâ'ada?ederim … eylediği. Fî 22 Rebi'ül-ahir sene [1]315

Müdde'â-aleyh merkûm Hanna

Müdde'î-i vekîl mumâ-ileyh Ahmed Efendi

SONUÇ

Osmanlı mahkemelerinin bölgesel düzeyde merkezi olmasına bakılmadan işlediği ve hukuki durumlarda belirleyici merci olduğu, insanlar arası hukuk ve ilişkileri düzenleyen kurumlar olduğu anlaşılmakla beraber, bu hukuki düzenlemelerin kayıt altına alınarak şer'i defterlere kaydedilmesi neticesinde araştırmacıların bu kayıtlardan istifade etmesiyle kayıtların ait olduğu döneme dair veri ve saptamalar yapmaya elverişli olması bakımından mühim kaynaklar olduğu görülmektedir. Öte yandan Siirt şehrinin fiziki yapısı, cami, çeşmelerin yanı sıra ev yapıları (iki odalı, üç odalı) ile ilgili bilgilere ulaşılmıştır. Bununla birlikte Siirt'in toplumsal yapısına dair mehir miktarları, isim ve lakaplar, askeri birlikleri ile ilgili olarak da bilgiler vardır.

Sonuç olarak 417 numaralı defter Siirt'in 1896 yılına ait sosyo-ekonomik, askeri, idari ve hukuki konulardaki birçok konuya dair veri elde etmeye imkân tanımaktadır. Bu veriler ışığında Osmanlı şehirlerinden biri olan Siirt'e bağlı kaza, karye ve mahallelerde çeşitli kültür ve dine mensup insanların bir arada yaşadığı, çok kültürlü yapının var olduğu görülmüştür. Farklı din ve kültüre sahip kişilerin Osmanlı mahkemelerinde eşit ve adilce birbirlerine barışçı ve dostane şekilde şahit ve kefil oldukları, birbirlerinden borç alıp verdikleri, müşterek olarak arsa ve çeşitli menkul hisselerin alım-satımı yapıldığı ile ilgili bilgilere ulaşılmıştı.

KAYNAKÇA

Alkan, A. (2017). Siirt İlinin Nüfus Gelişimi, Yapısı ve Dağılışı. *Doğu Coğrafya Dergisi*, Sayı : 37, s.57.

Avşar, B. Z., (2007). *Ombudsman İyi Yönetilen Türkiye İçin Kamu Hakemi,* 1. Baskı Asil Yayın Dağıtım, Ankara, s.49.

Aykaç, Z. (2013). 312'nolu Diyarbakır Şer'iyye Sicili'nin Transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi (H. 1298-1300/M. 1881-1883*)*.Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi : Van.

Ateş, M. (2008). H.1283(M.1866)-H.1284(M.L867) Tarihli ve 69 Numaralı Zabıt Defteri Şeriyye Sicili, Yakın Doğu Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Osmanlıca Paleografyası ve Arşivcilik Eğitimi Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi : Lefkoşa.

Aktan, H. (1992). *İslam Aile Hukuku.* Sosyo-Kültürel Değişme Sürecinde Türk Ailesi. (Cilt 2). Ankara: T.C. Başbakanlık Aile Araştırmaları Kurumu Yayınları.

Altan , M., & İpçioğlu , M.(2009). Şer'iyye Sicil Kayıtlarına Göre 1748-1749 yıllarında Konya'da Aile. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Sayı : 21 , s.524-525.

Atar, F. (2001). "Kadi". *İA*. (Cilt XXIV, s. 66). içinde İstanbul.

Baydaş, Ö.G. (2002). *Tillo'daki Mimari Eserler.* Ankara. Kültür Bakanlığı Yayınları.

Bozatay, Ş., & Demir, K.A. (2014). Osmanlı Adli ve İdari Sisteminde Kadılık: Kurumsal Bir Değerlendirme. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, C. VI, Sa. X, Burdur , s. 85.

Darkot, B. (1997)."Siirt". *İA* (Cilt 10, s.619-621). içinde İstanbul.

Eryılmaz, B.(2011). *Kamu Yönetimi Düşünceler /Yapılar / Fonksiyonlar /Politikalar*. Ankara: Güncellenmiş ve İlaveli 4. Baskı Okutman Yayınları.

Ekinci, E.B., (2011). Tanzimat Mahkemeleri (Tanzimat Sonrası). *Ankara Barosu Dergisi,* Sayı:1, s.962-963.

Gap Gezi Rehberi 3, (2007). İstanbul: Kalkınma Bakanlığı Yayınları.

İpşirli, M. (2006). "Osmanlılarda Naiblik". *DİA.*(Cilt XXXII, s. 312). içinde İstanbul.

Karlangıç, O. (2007). 73 Numralı Adana Şer'iyye Sicili (H.1263-1264/M . 1847-1848) Transkripsiyon ve Değerlendirme. Harran Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi: Şanlıurfa.

Kafalı, M. A., & Sekmen, F. (2010). Dicle Bölgesi Stratejik Gelişme Raporu: Türkiye Kalkınma Bankası-Dicle Kalkınma Ajansı. *Ankara,* s.7.

Ortaylı, İ. (1976). "Osmanlı Kadısının Taşra Yönetimindeki Rolü Üzerine" *Amme İdaresi Dergisi, IX(*1), s.95-96.

Ortaylı, İ. (1994). *Osmanlı Devleti'nde Kadı*. Ankara: Turhan Kitabevi Yayınları.

Özgen,N., & Karadoğan,S. (2009). Siirt Şehrinin Kuruluşu ve Gelişimi. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Sayı : 2, s.15-16.

Öz, M. (2012). "Vasi" . *İA.*(Cilt 42, s. 546-547). içinde İstanbul

Pakalın, M. Z. (1983). *Şer'i Mahkeme Sicilleri.Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü* (Cilt 3). İstanbul: M.E.B. Yayınları.

Sami, Ş. (2011). *Kâmûs-ı Türkî.* Ankara. İdeal kültür Yayıncılık.

Savur, H .(2010). Siirt'in sosyal ve ekonomik yapısı (1312/1317-1894/1900 tarihli ve 420 no'lu Siirt şer'iyye siciline göre). İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Ensititüsü, Yüksek Lisans Tezi: İstanbul.

Tuncer, S. (2014). İdari ve Teşkilar İlkeleri Işığında Osmanlı Devleti'nde Eyalet Sistemi. Gazi Üniversitesi. Kamu Hukuku Anabilim Dalı. Yüksek Lisans Tezi: Ankara.

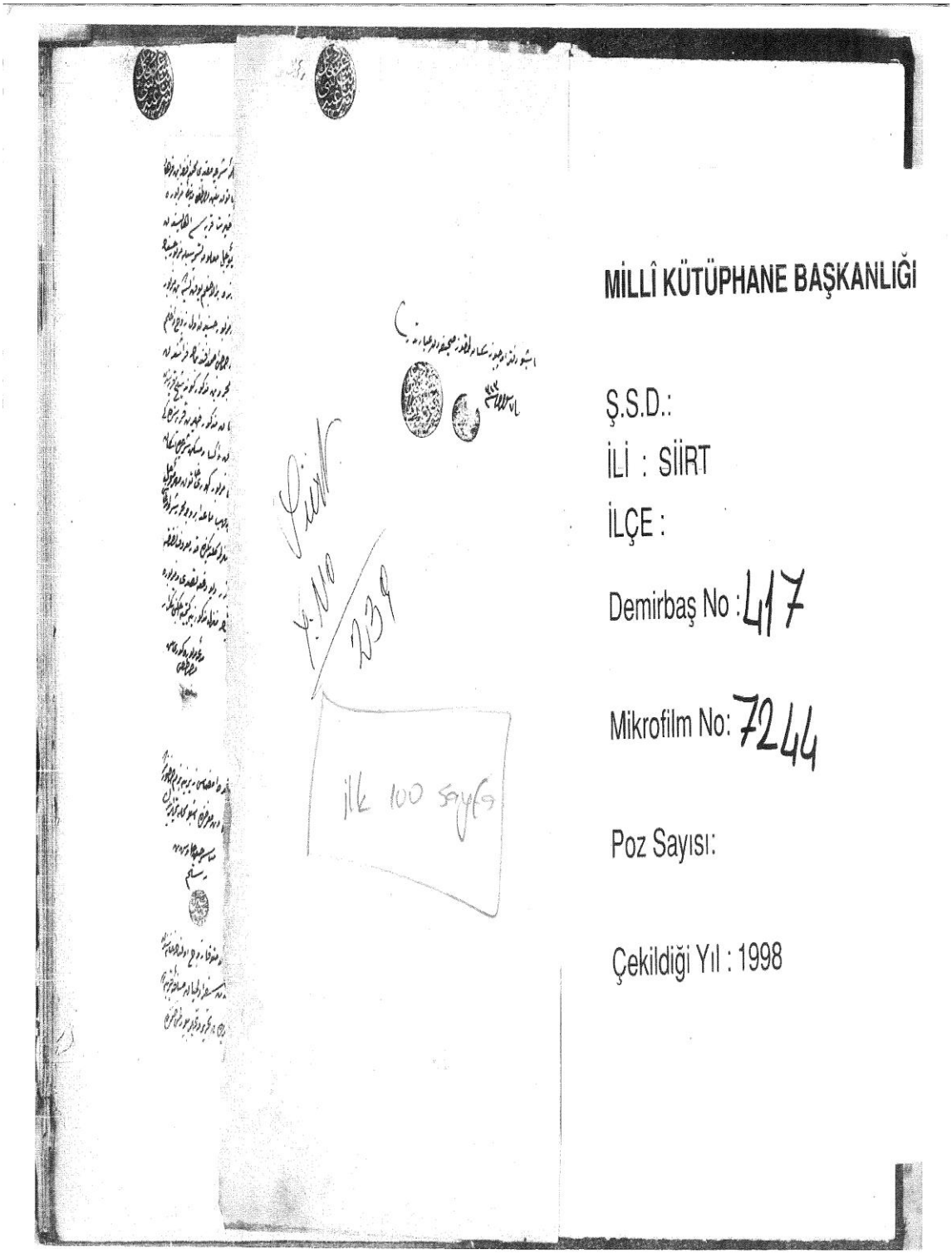
Taş, H. (2008). Osmanlı Kadı Mahkemesindeki "Şûhudü'l-hal" nasıl değerlendirilebilir? *Bilig,* Kış *Dergisi,* Sayı: 44, s .25-44.

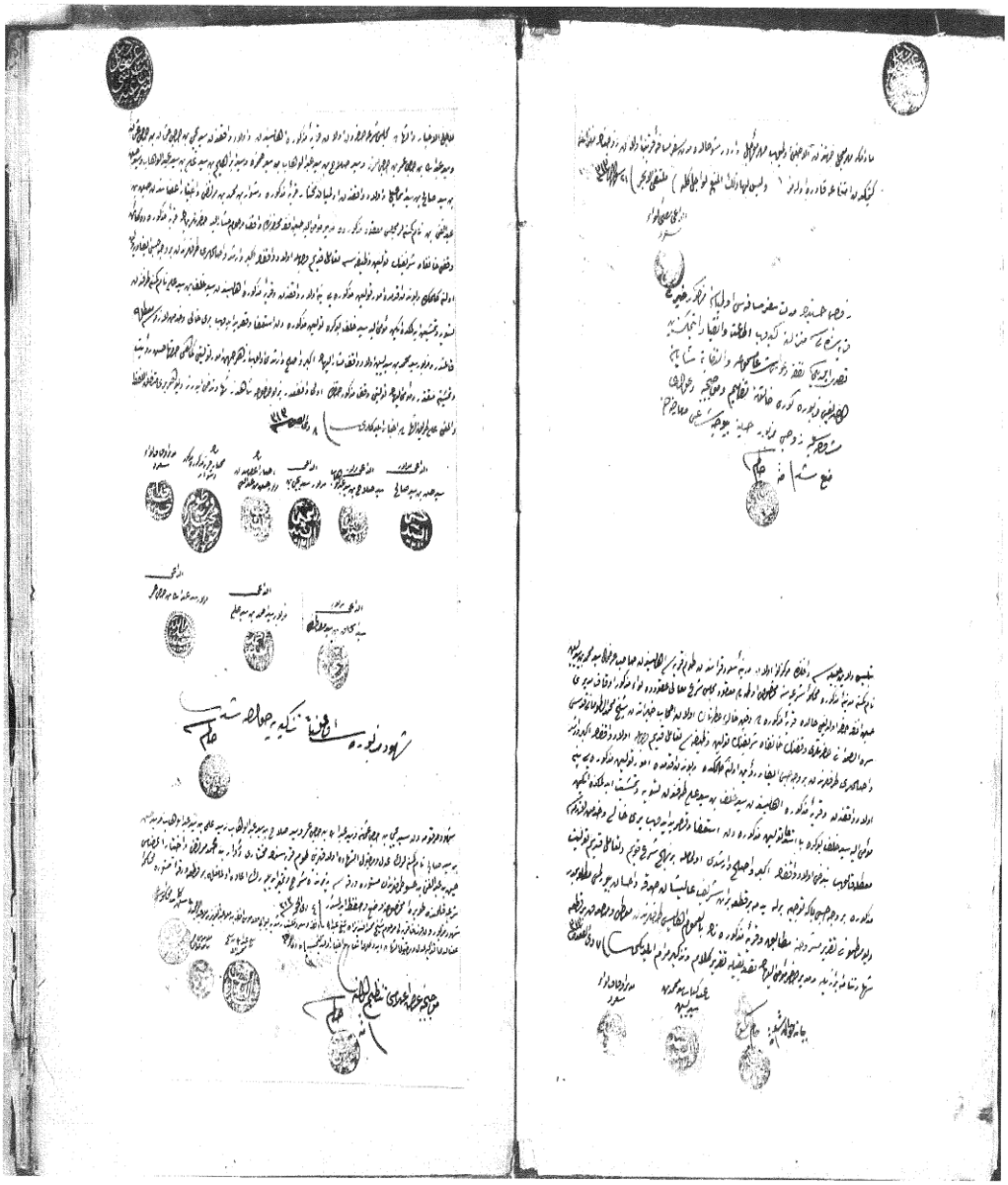
Terzi, M. A. (1995). İstanbul 1131-1719 Tarihli Askeri kassam Defteri. İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk İktisat Tarihi Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi: İstanbul.

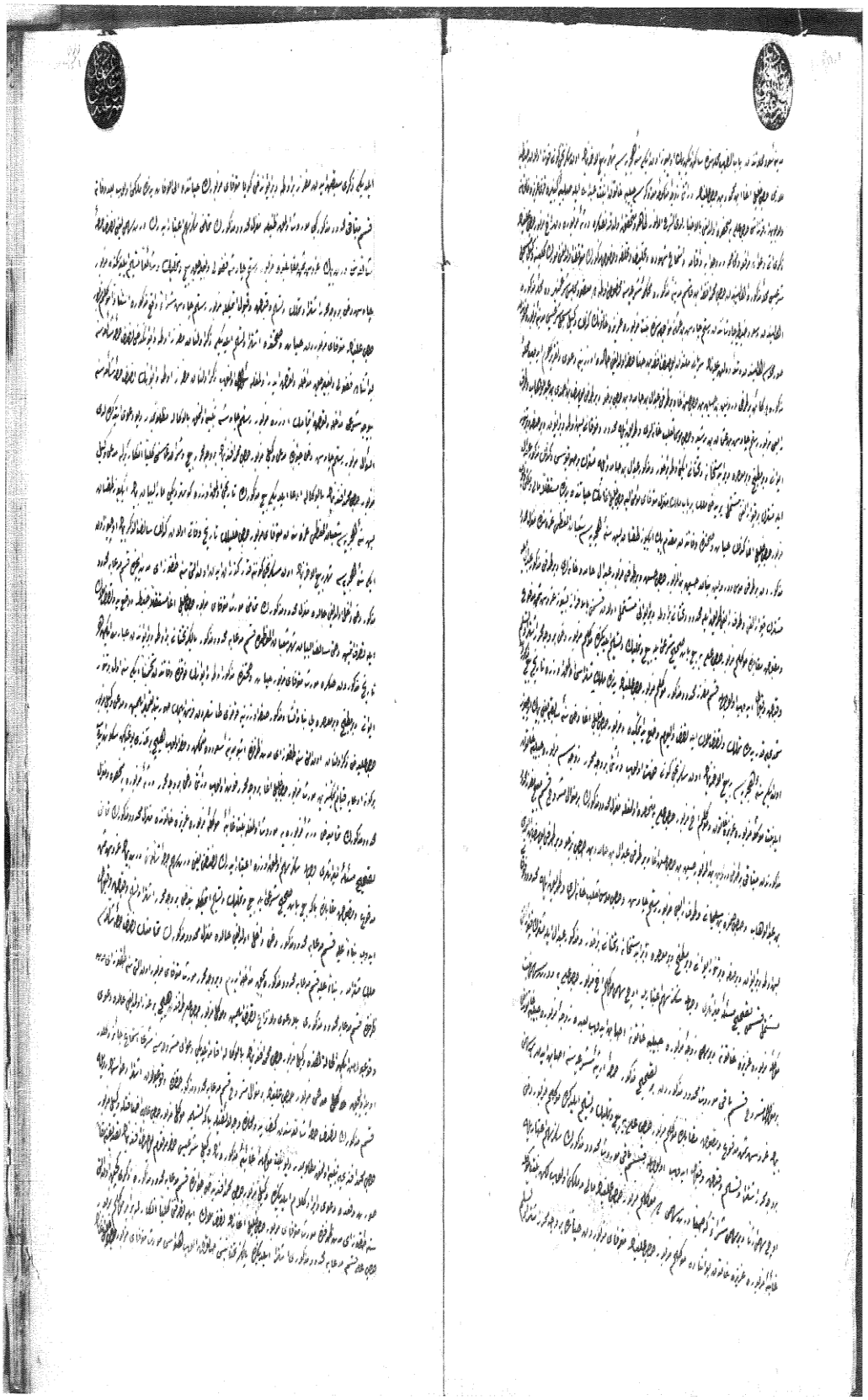
Uzunçarşılı, İ.H. (1965). *Osmanlı Devleti'nin İlmiyye Teşkilat.* Ankara,Türk Tarih Kurumu Yayınları.

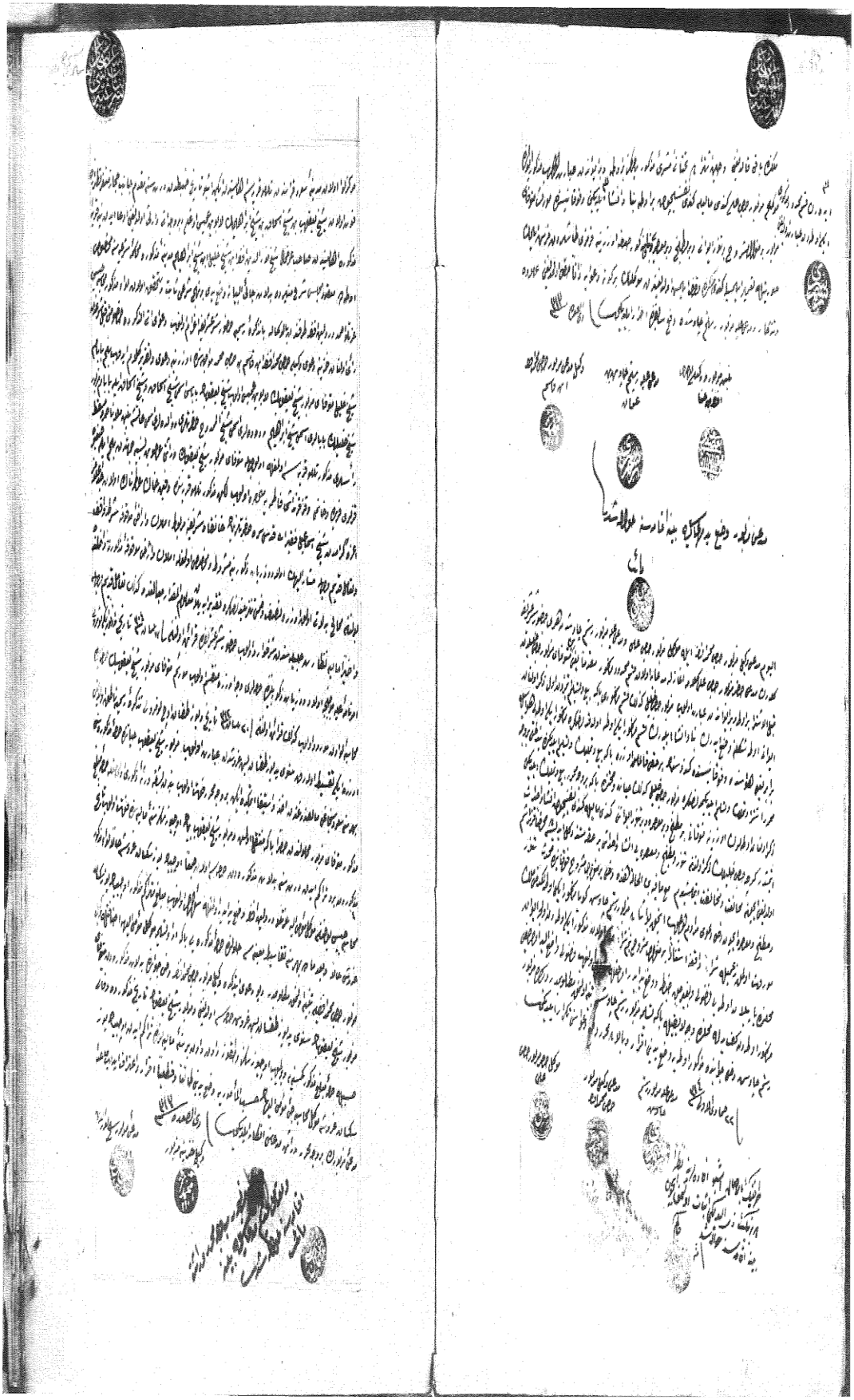
Yeni Rehber Ansiklopedisi, (1994). "Siirt" (Cilt 18, s.29). içinde İstanbul.

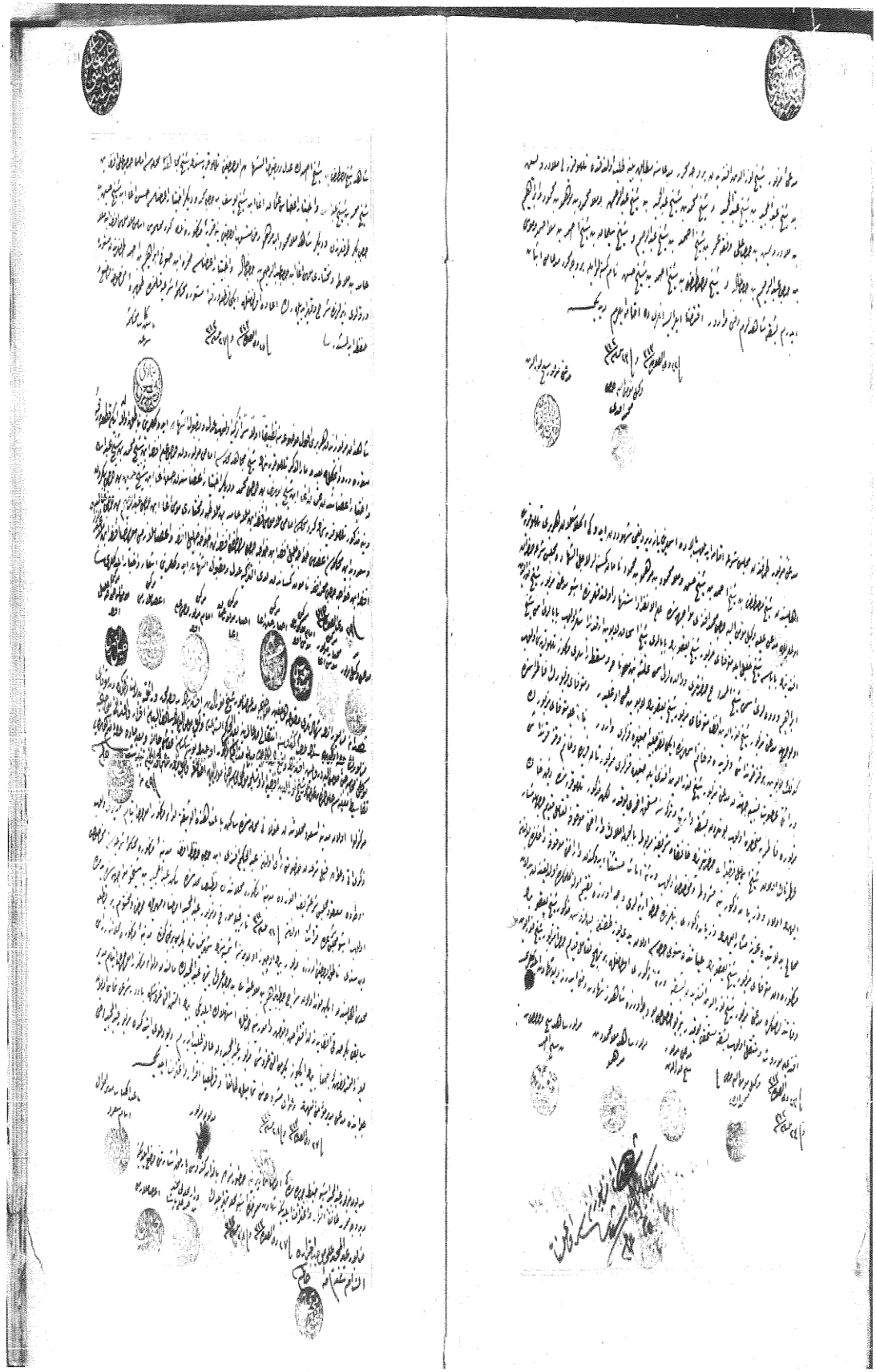
EK 1: 417 NUMARALI SİİRT ŞER'İYYE SİCİLİ ORJİNAL METNİ

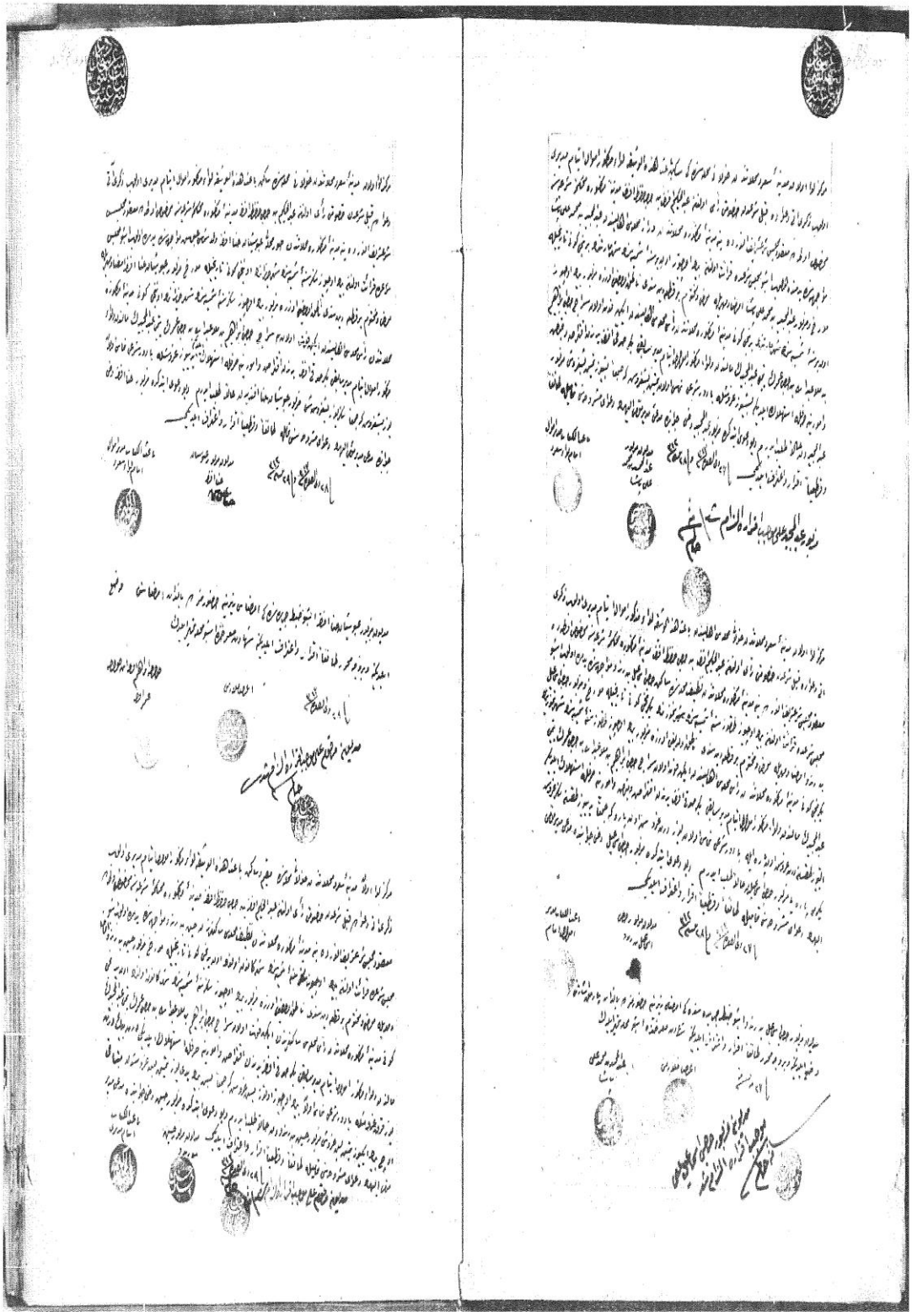

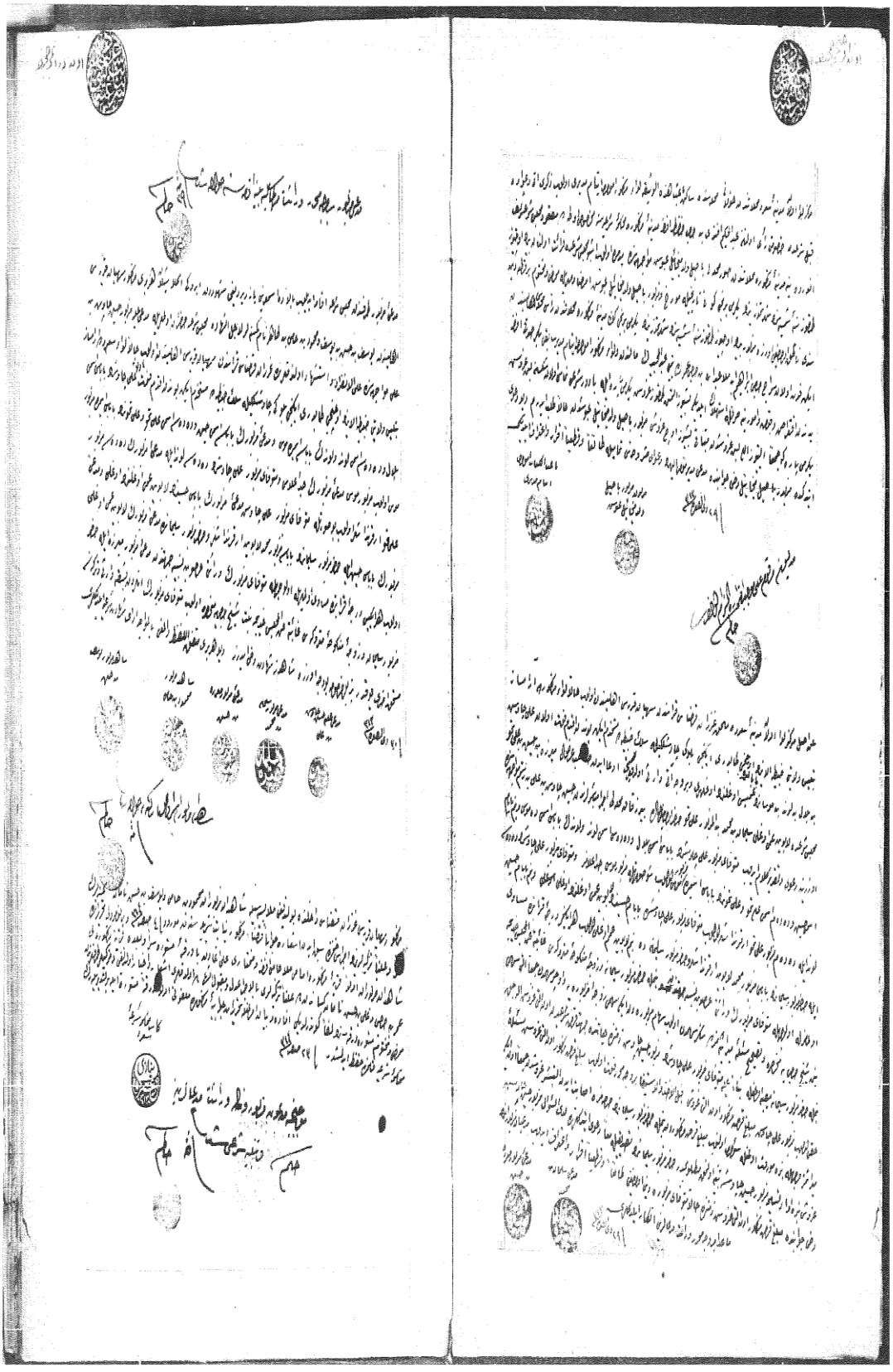

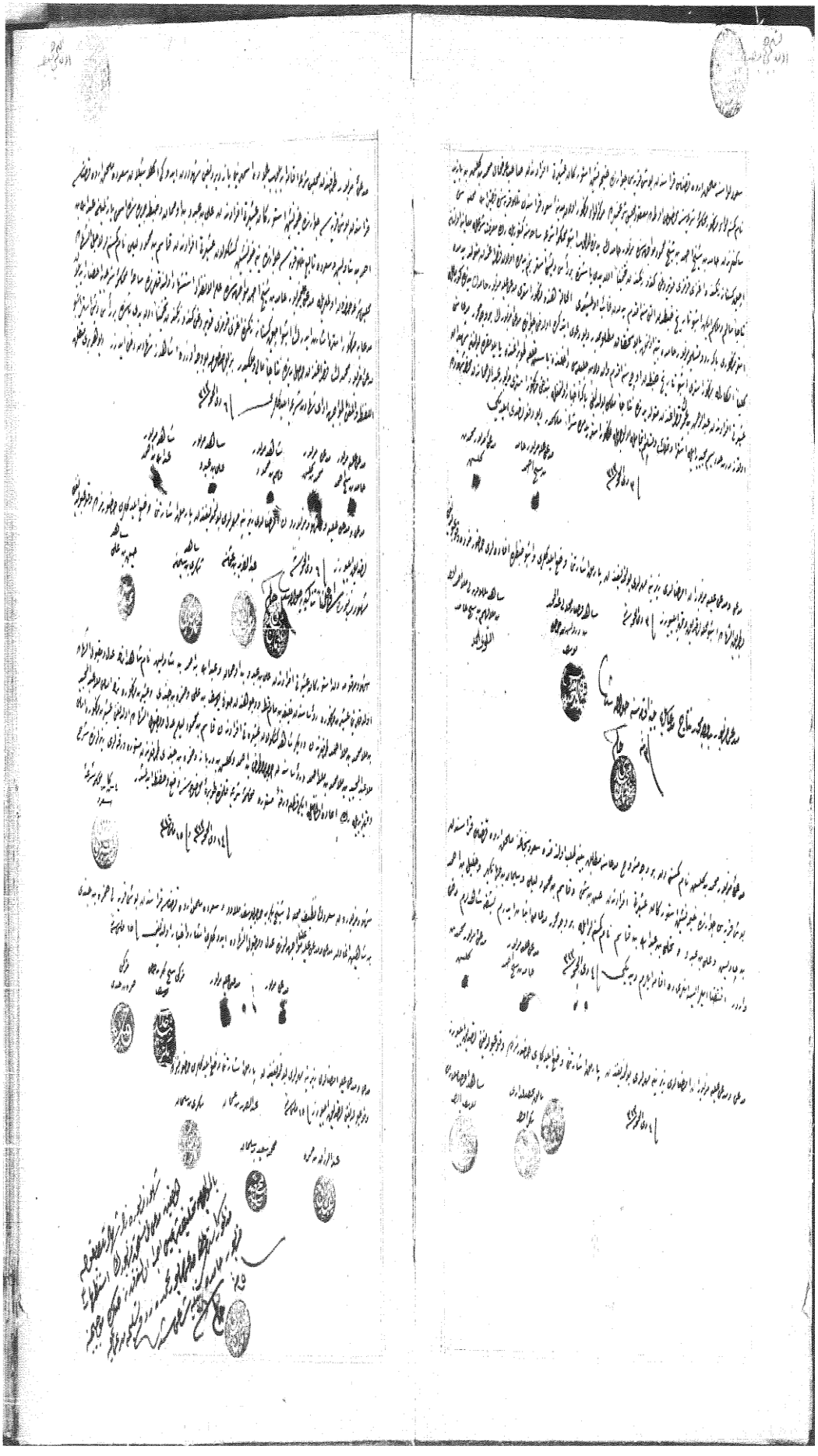

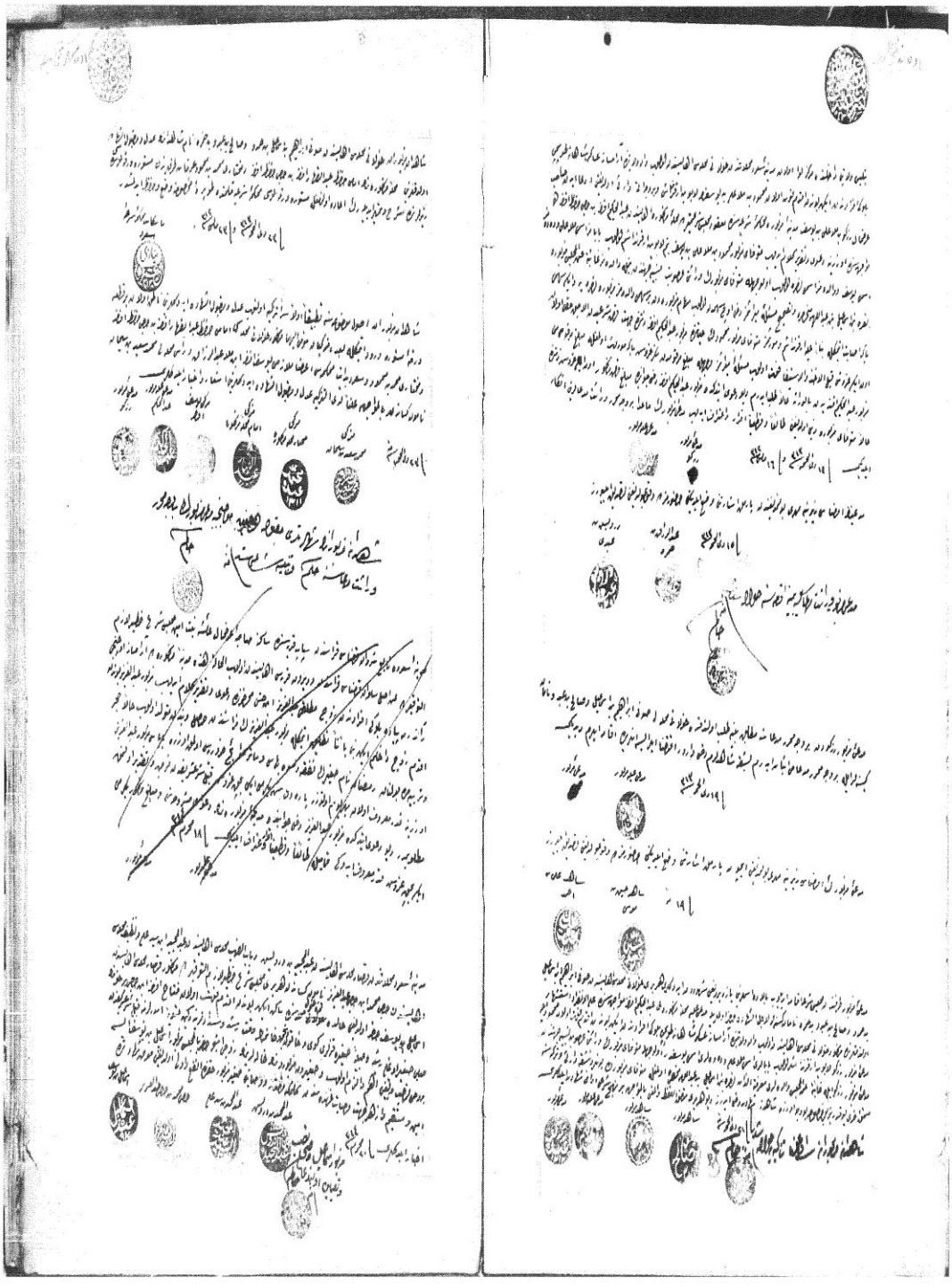

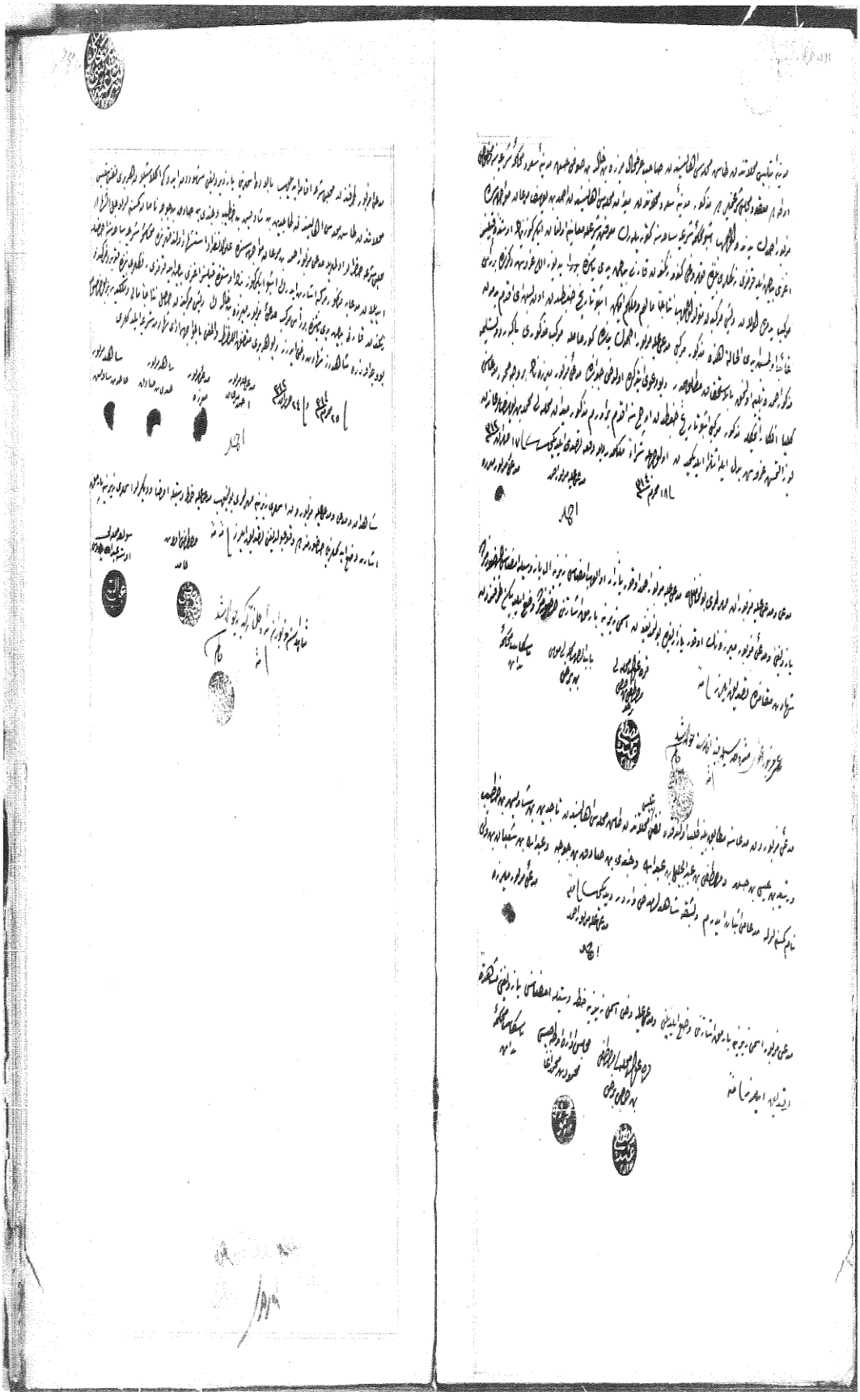

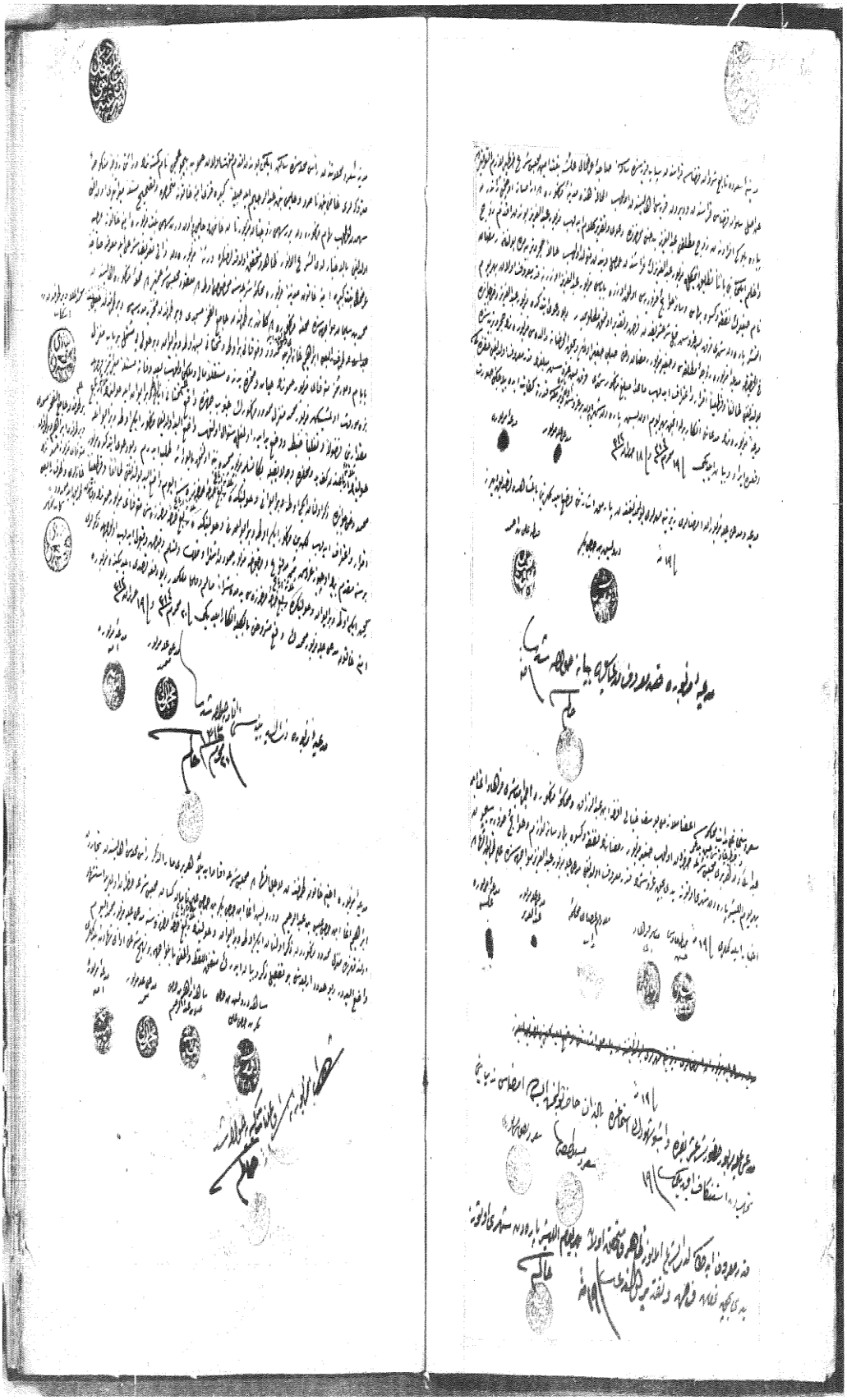

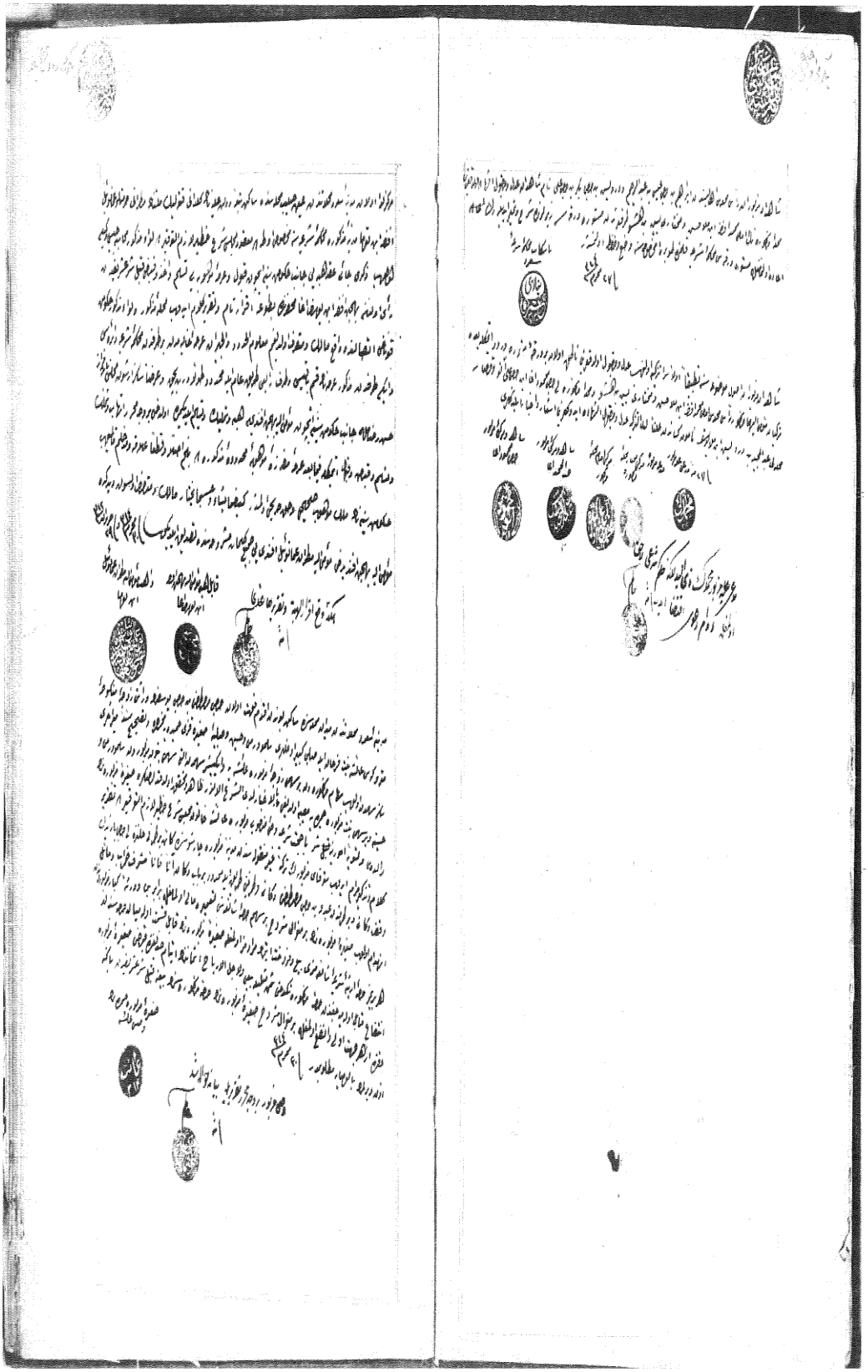

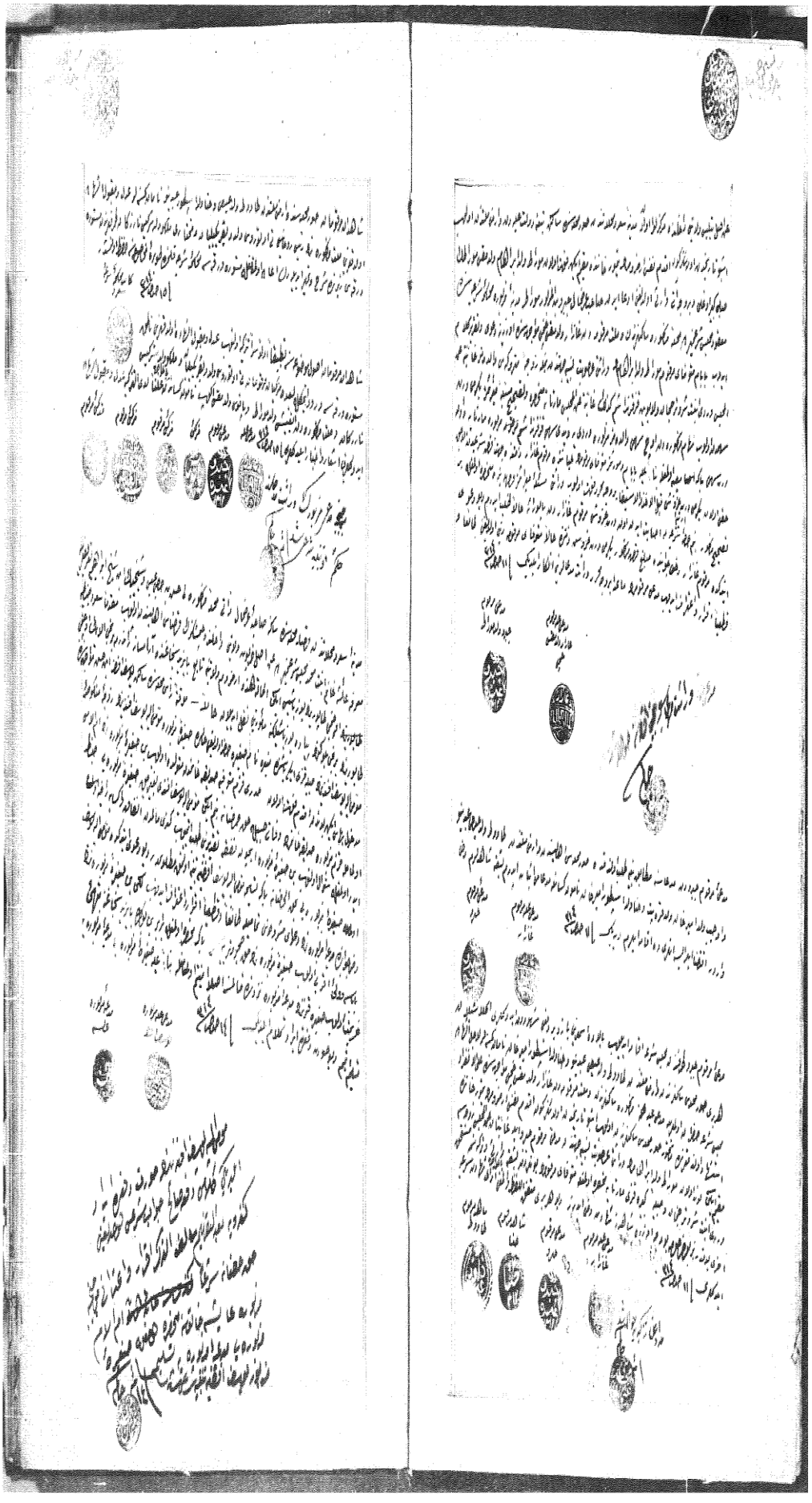

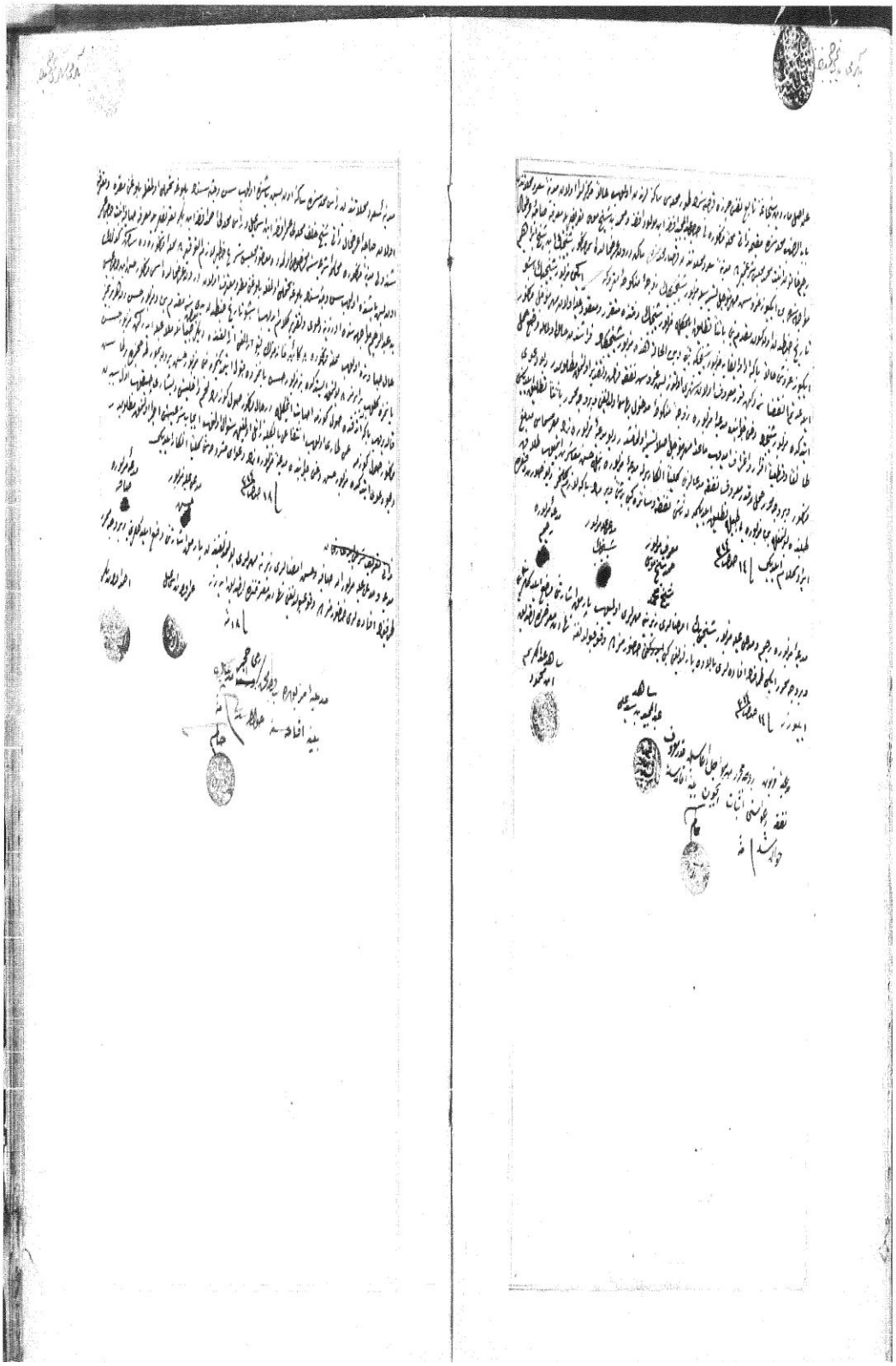

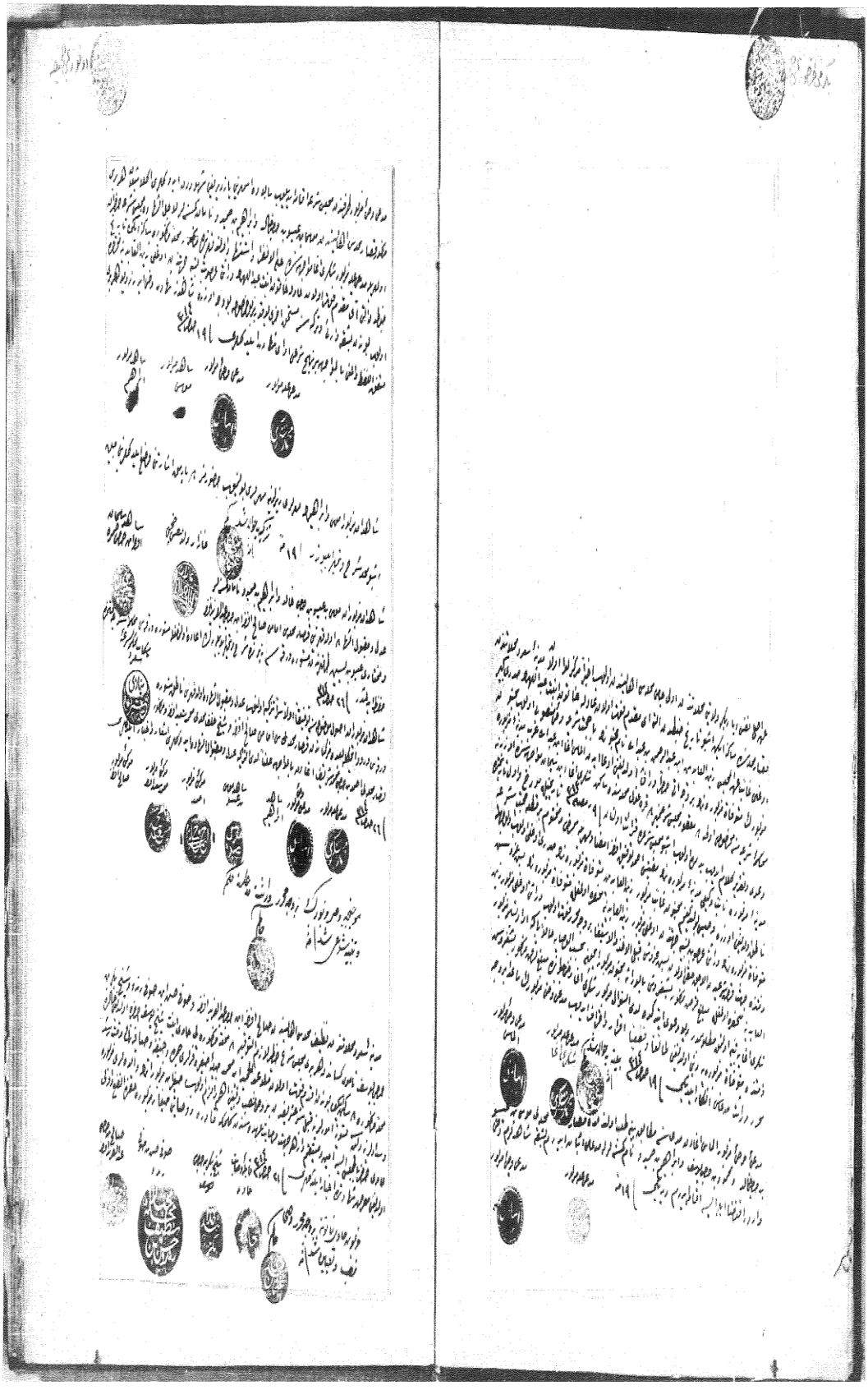

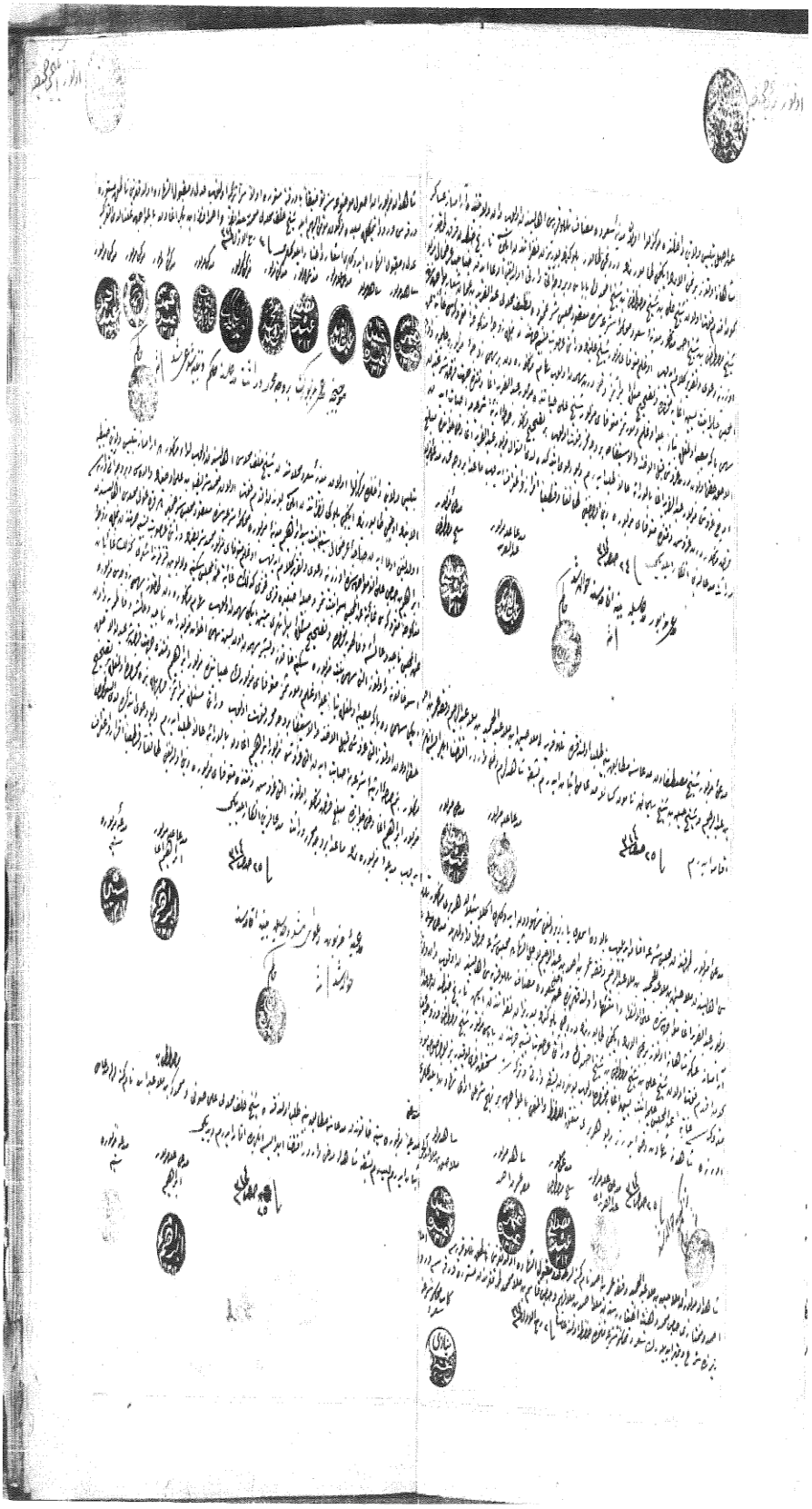

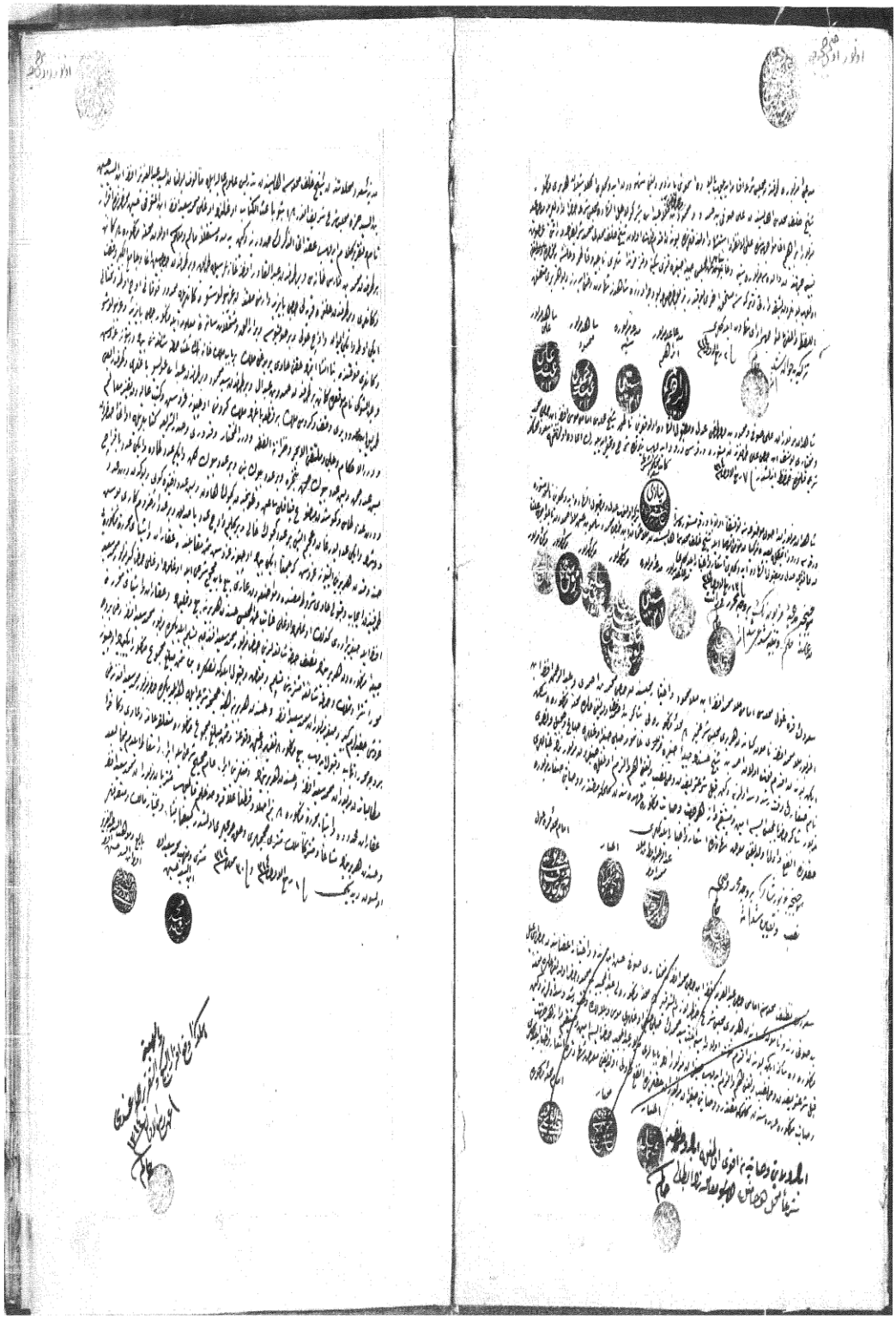

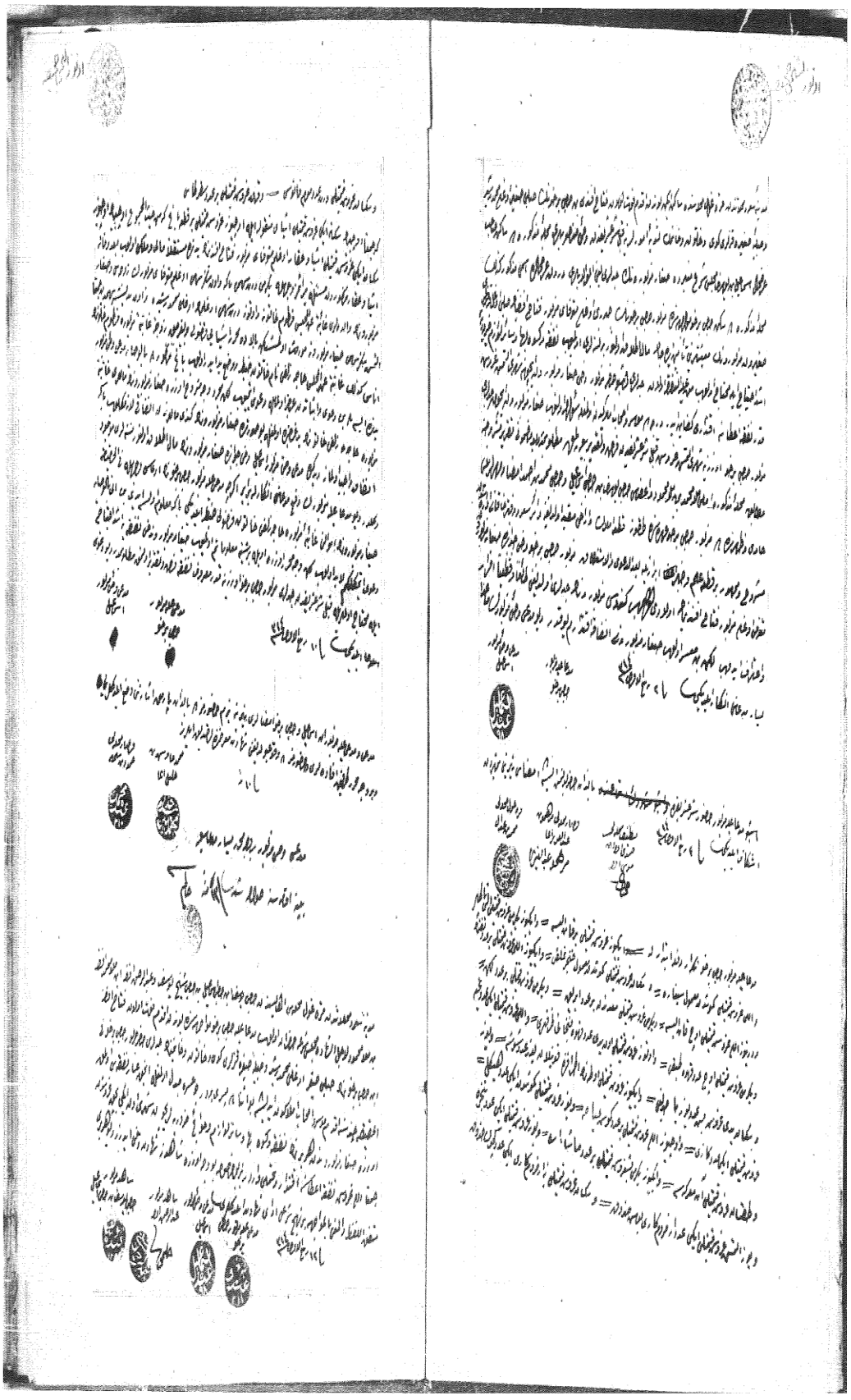

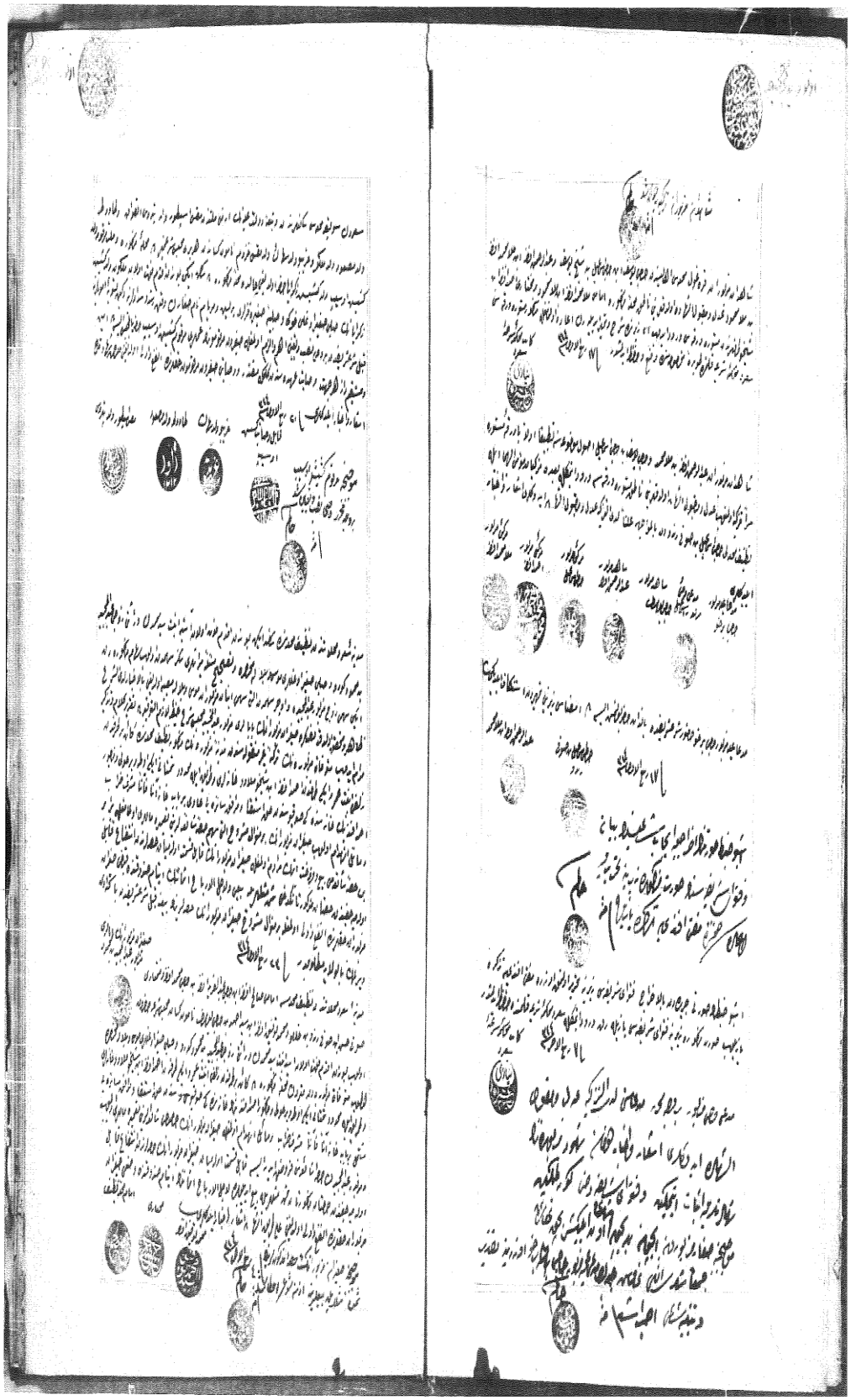

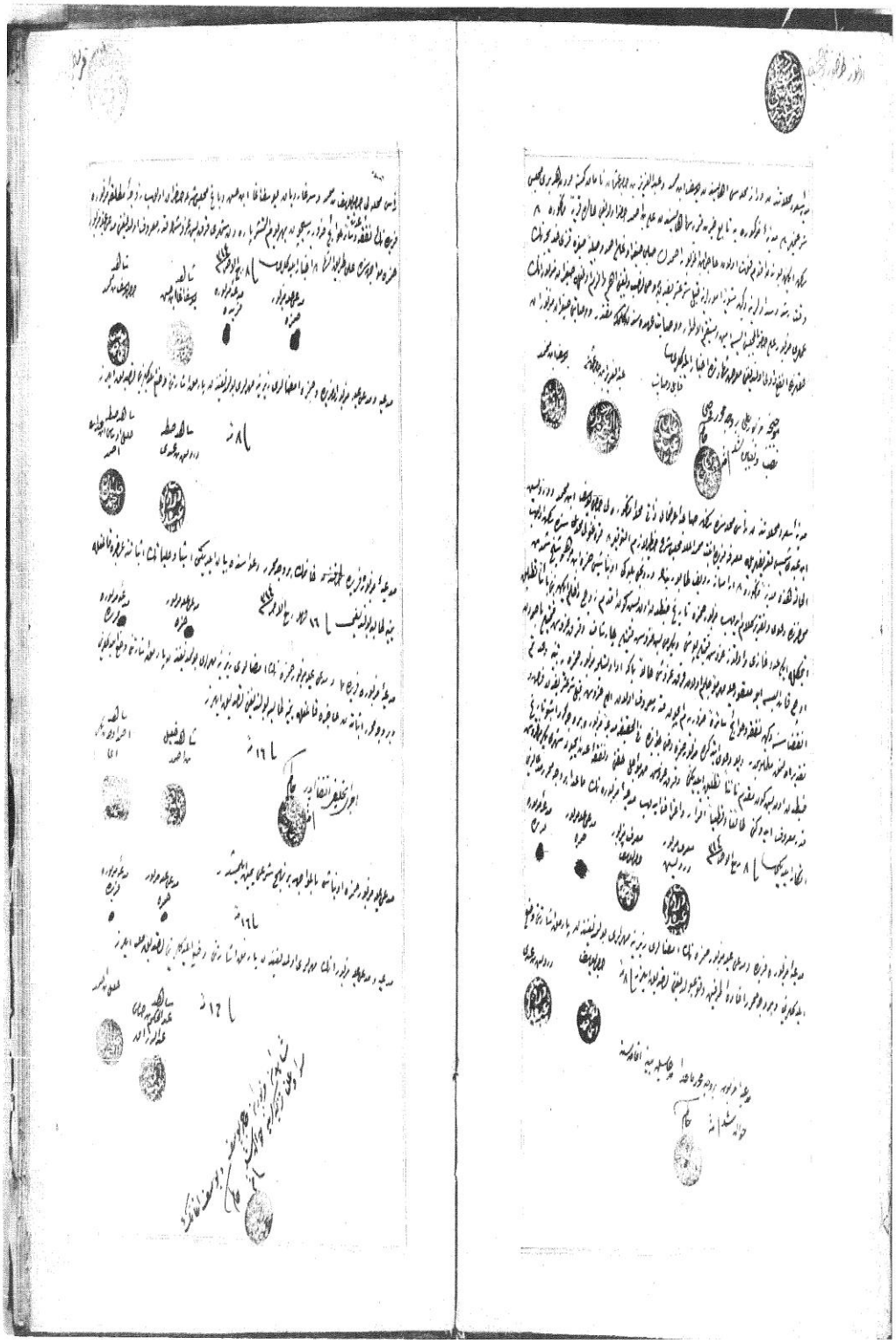

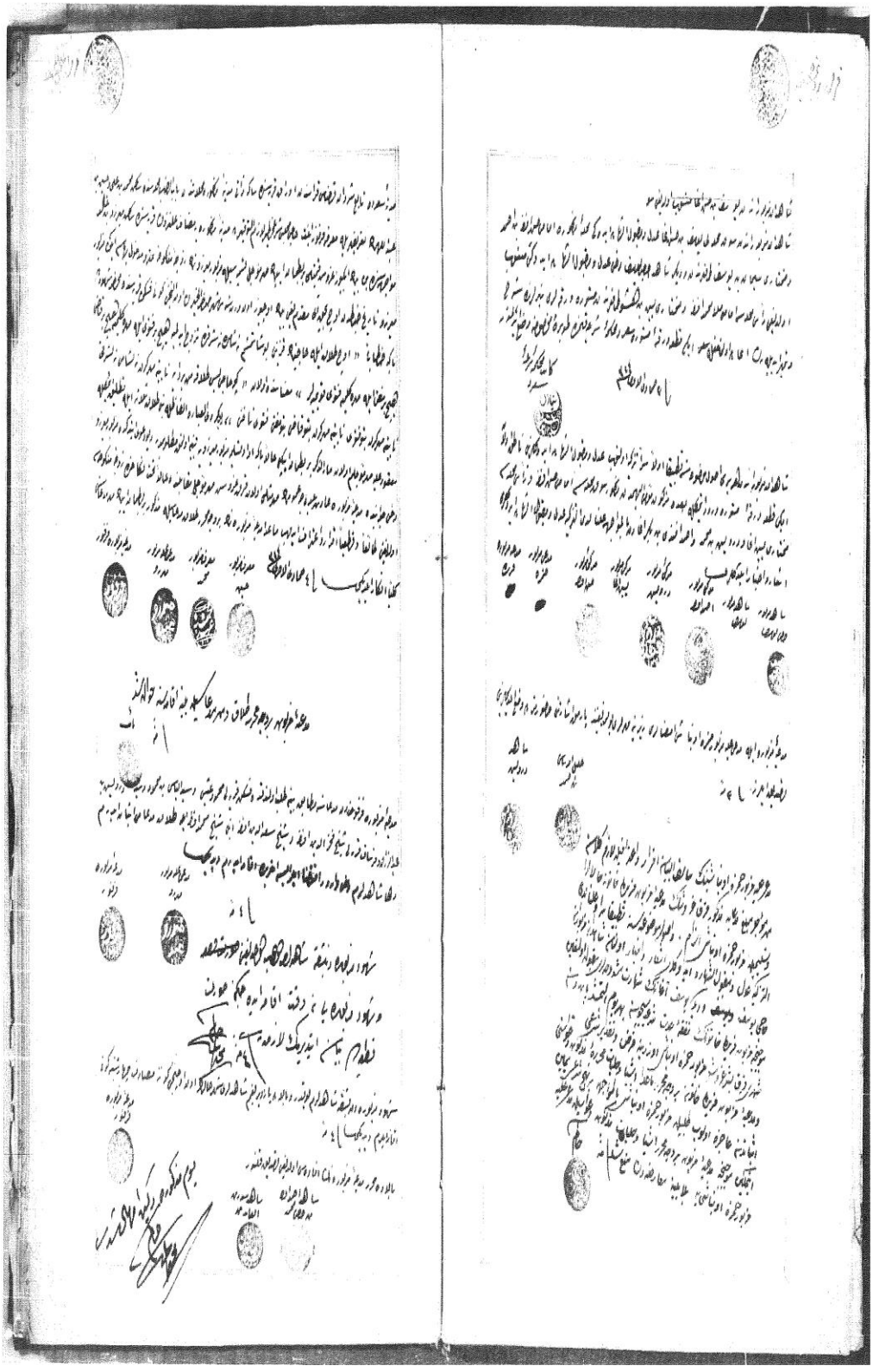

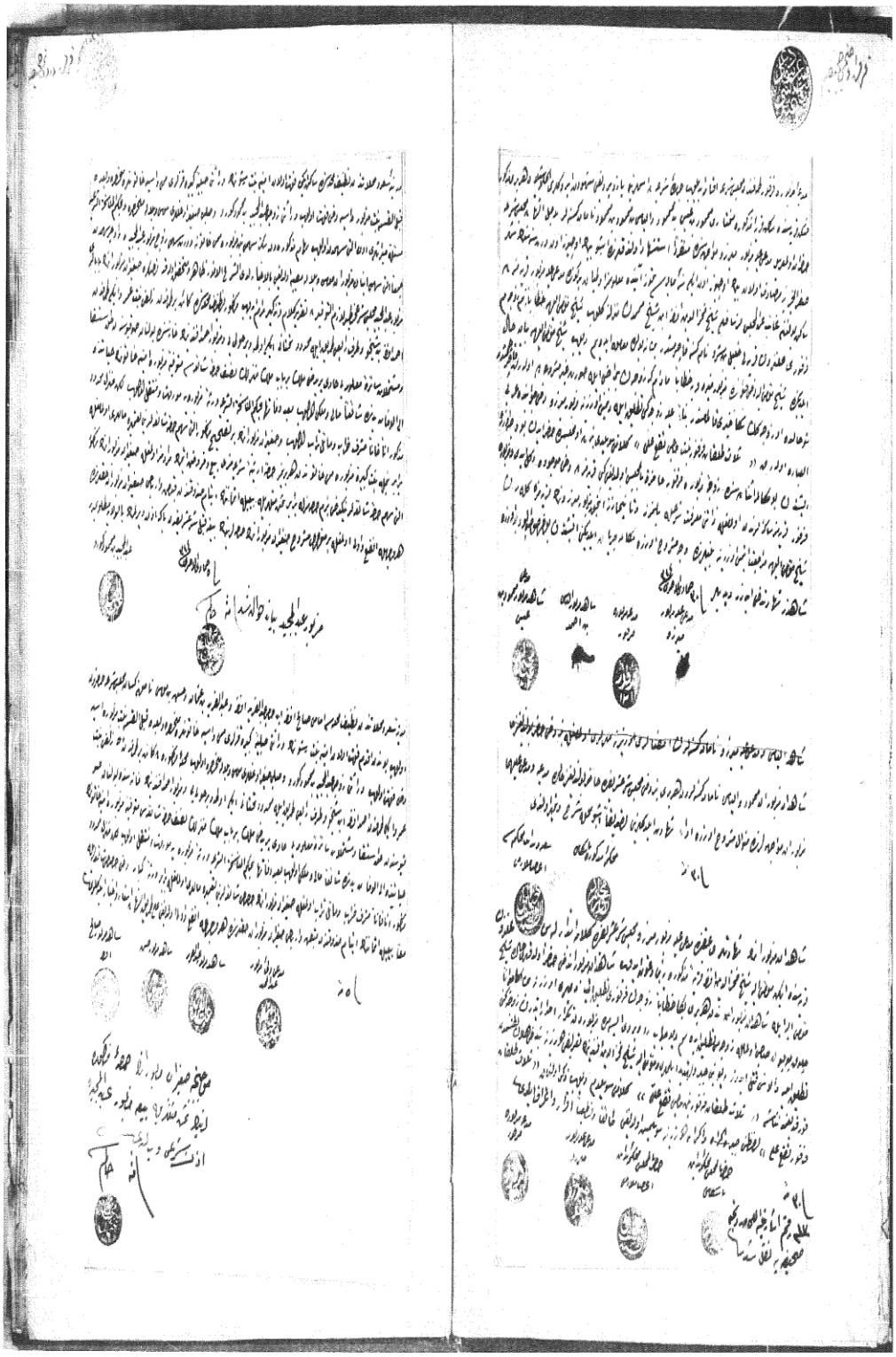

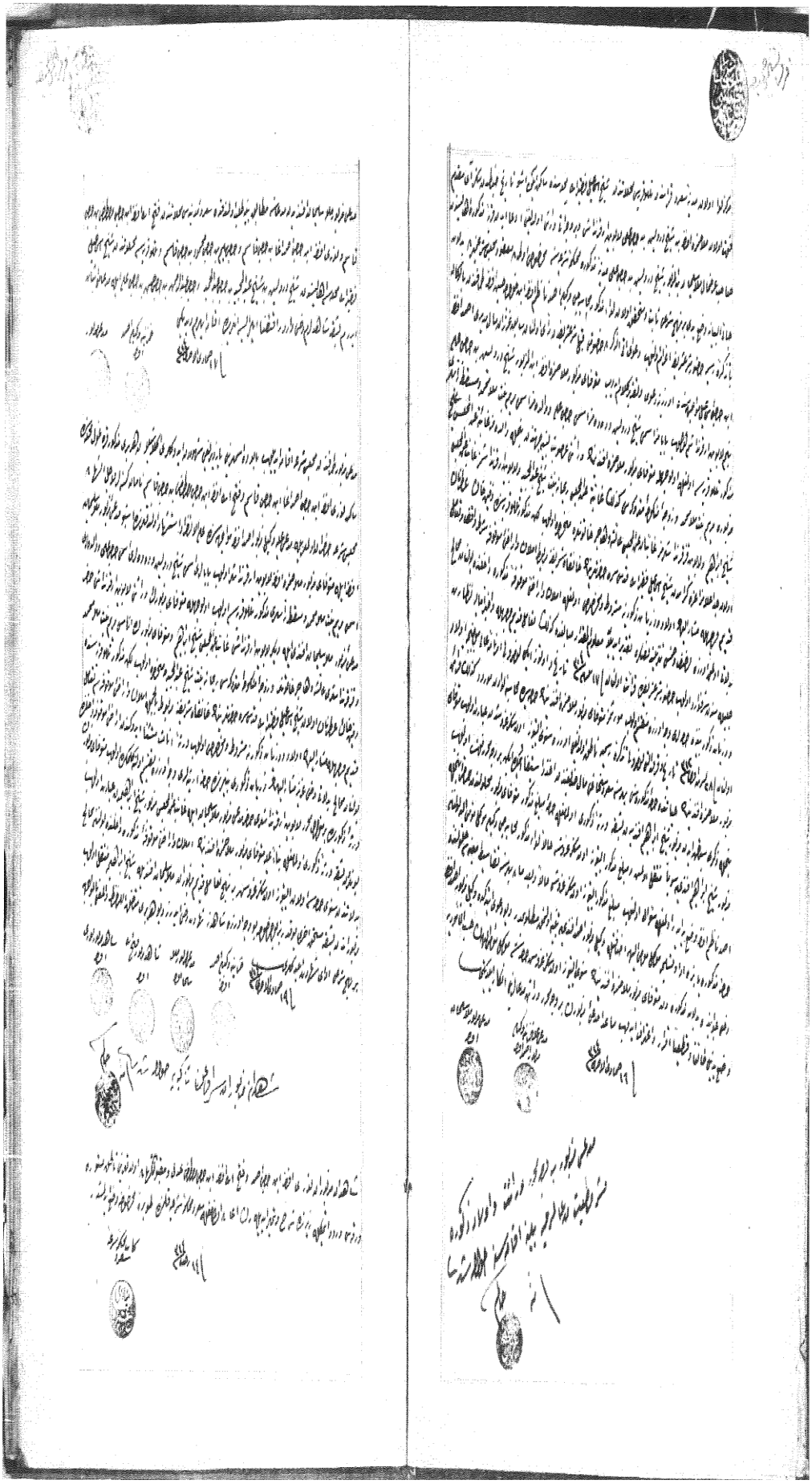

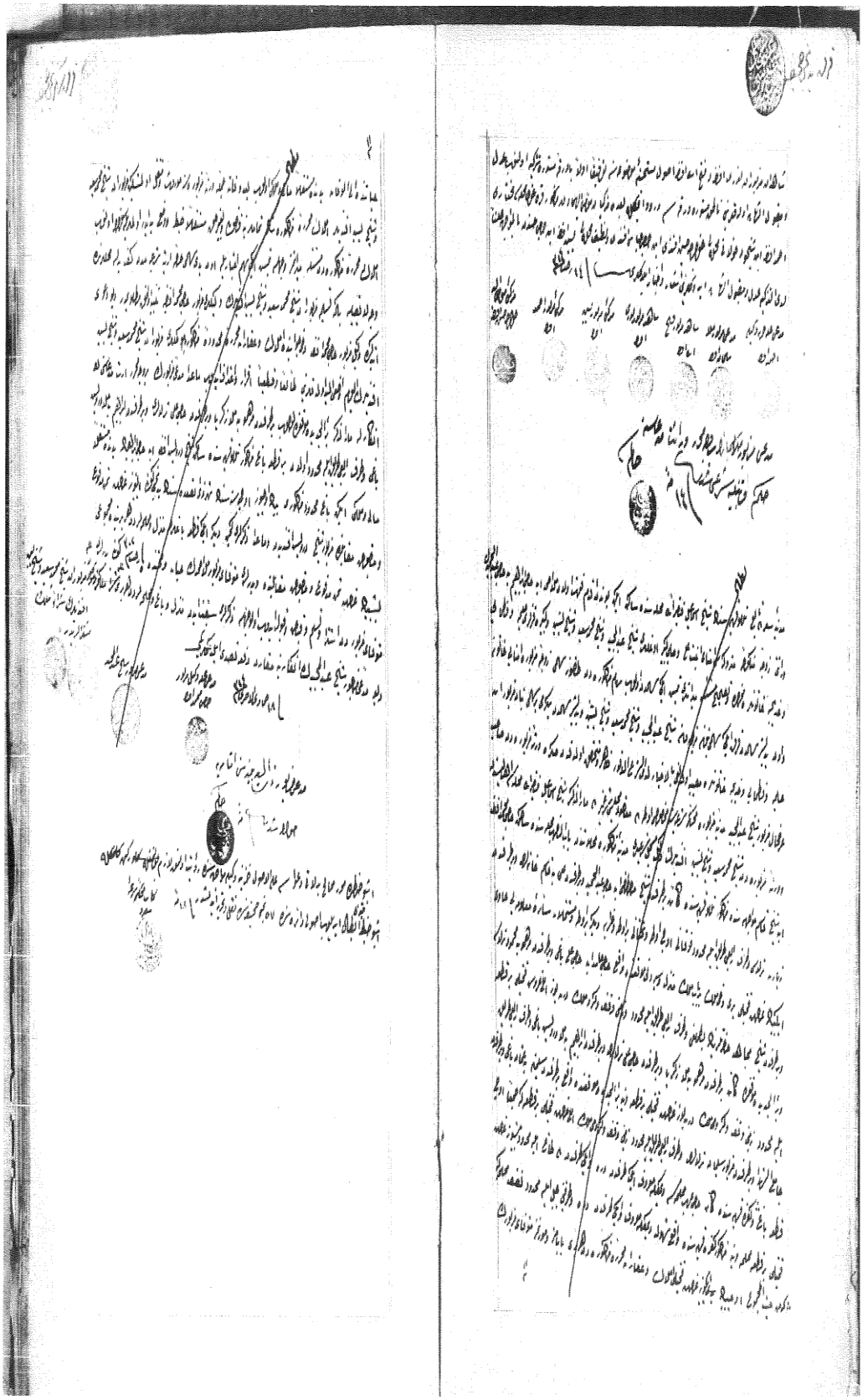

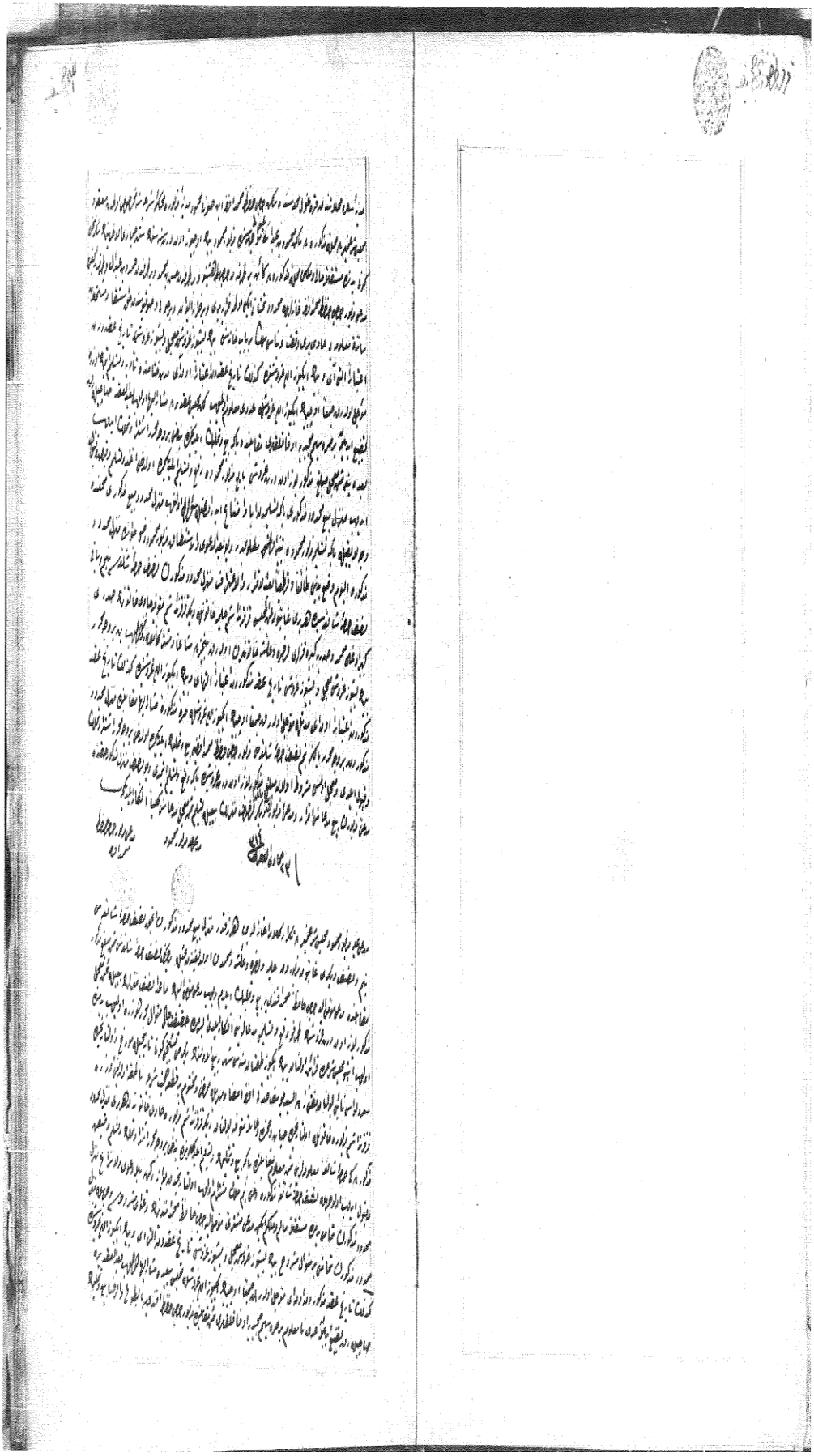

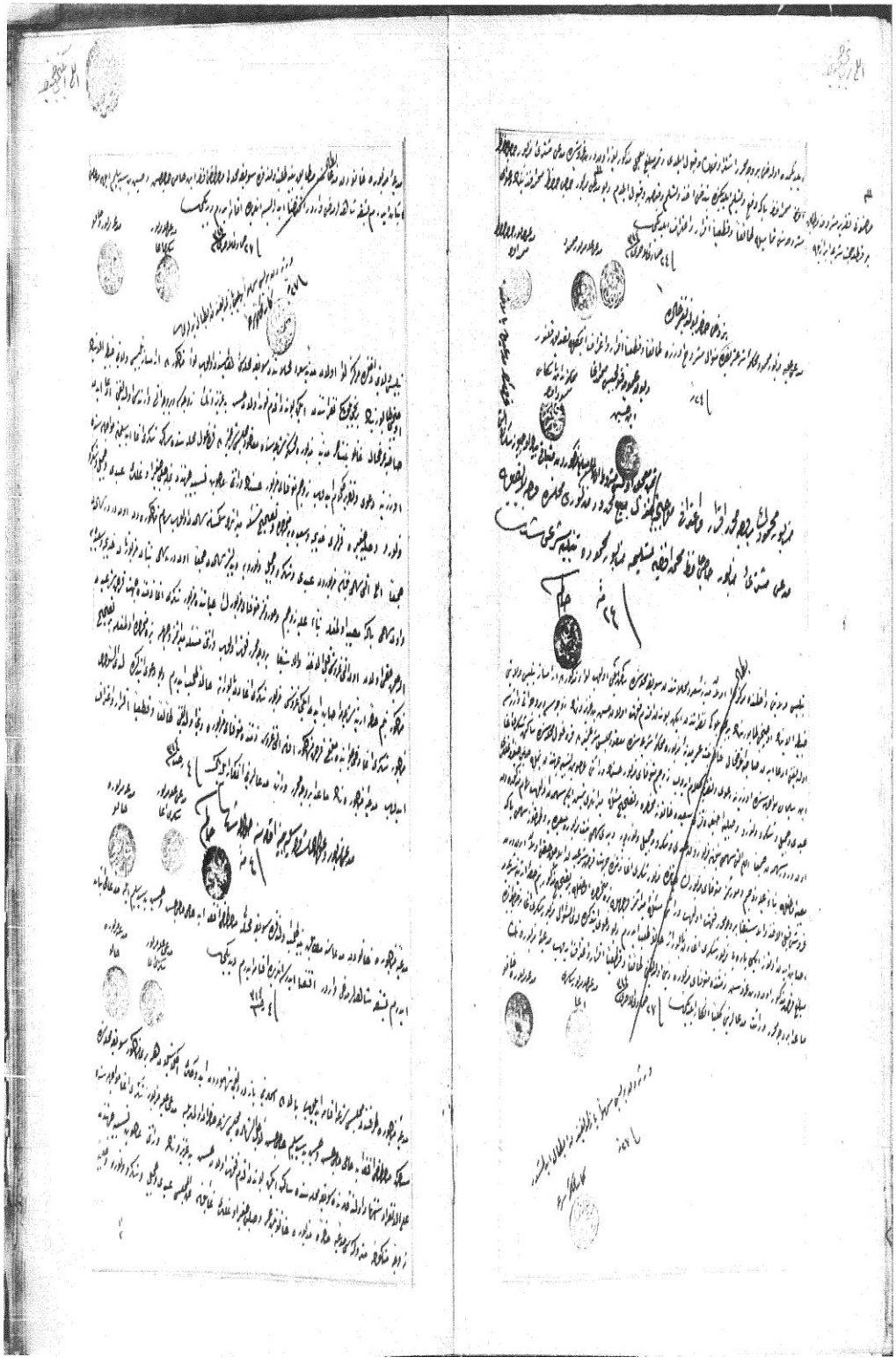

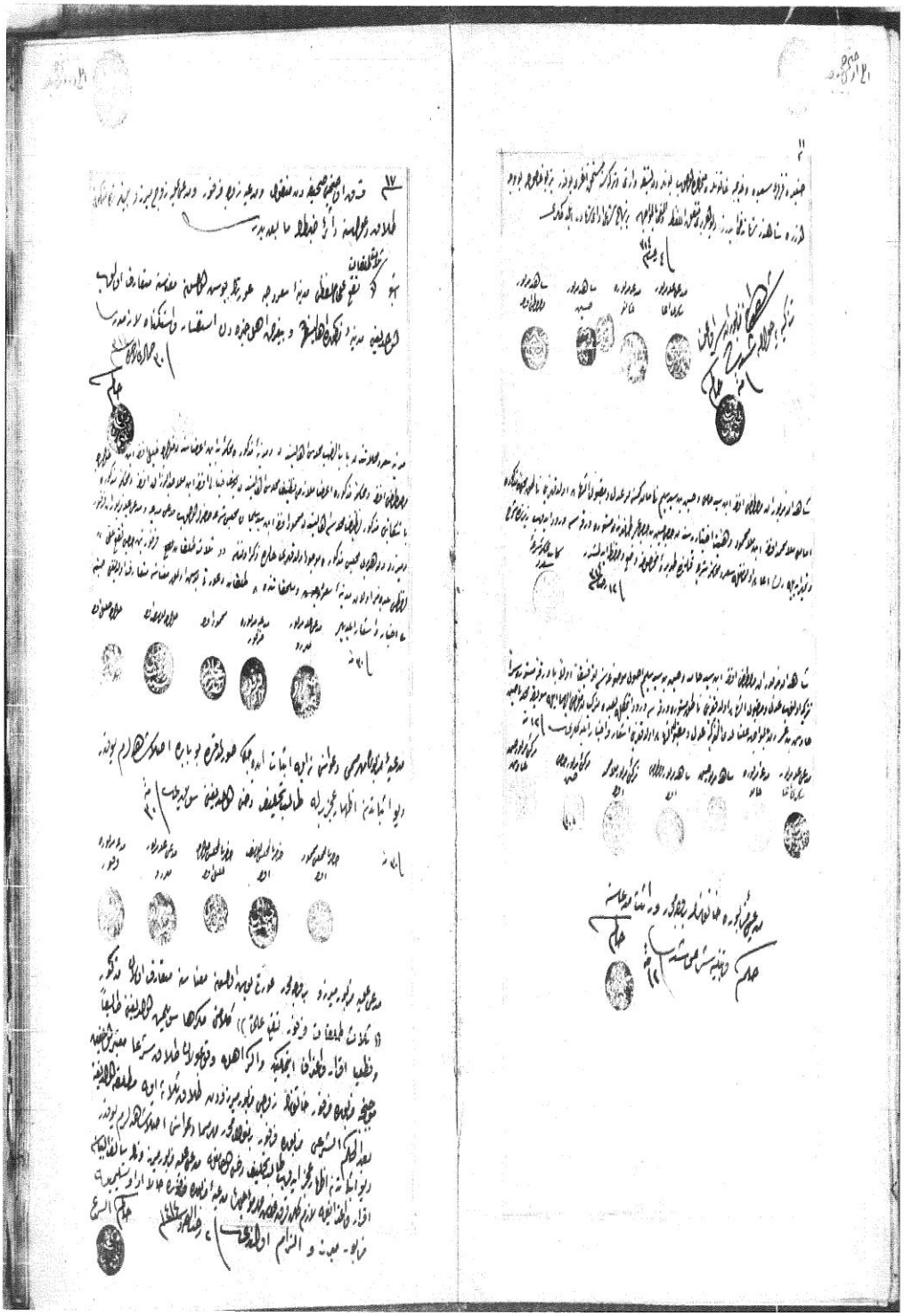

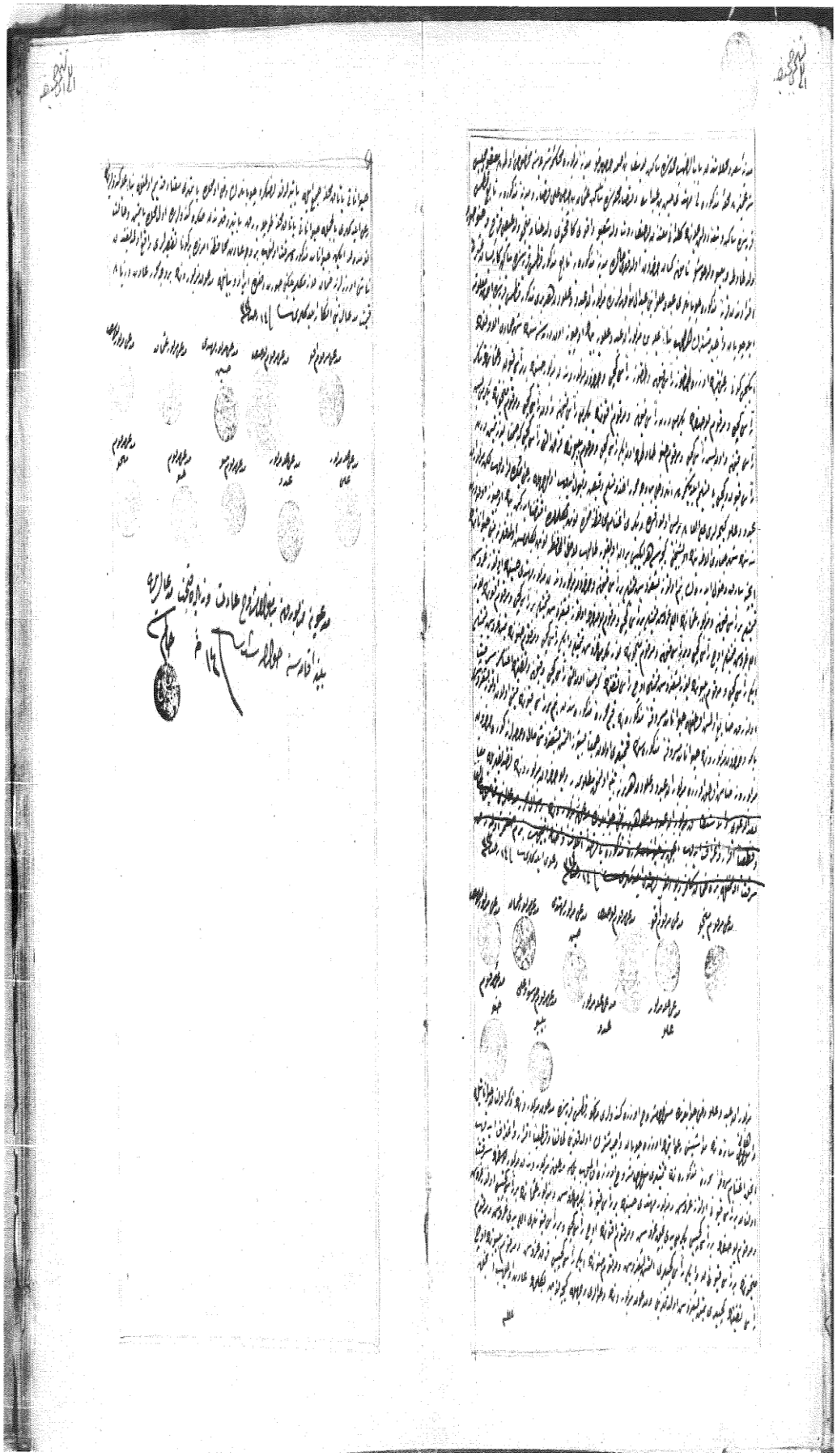

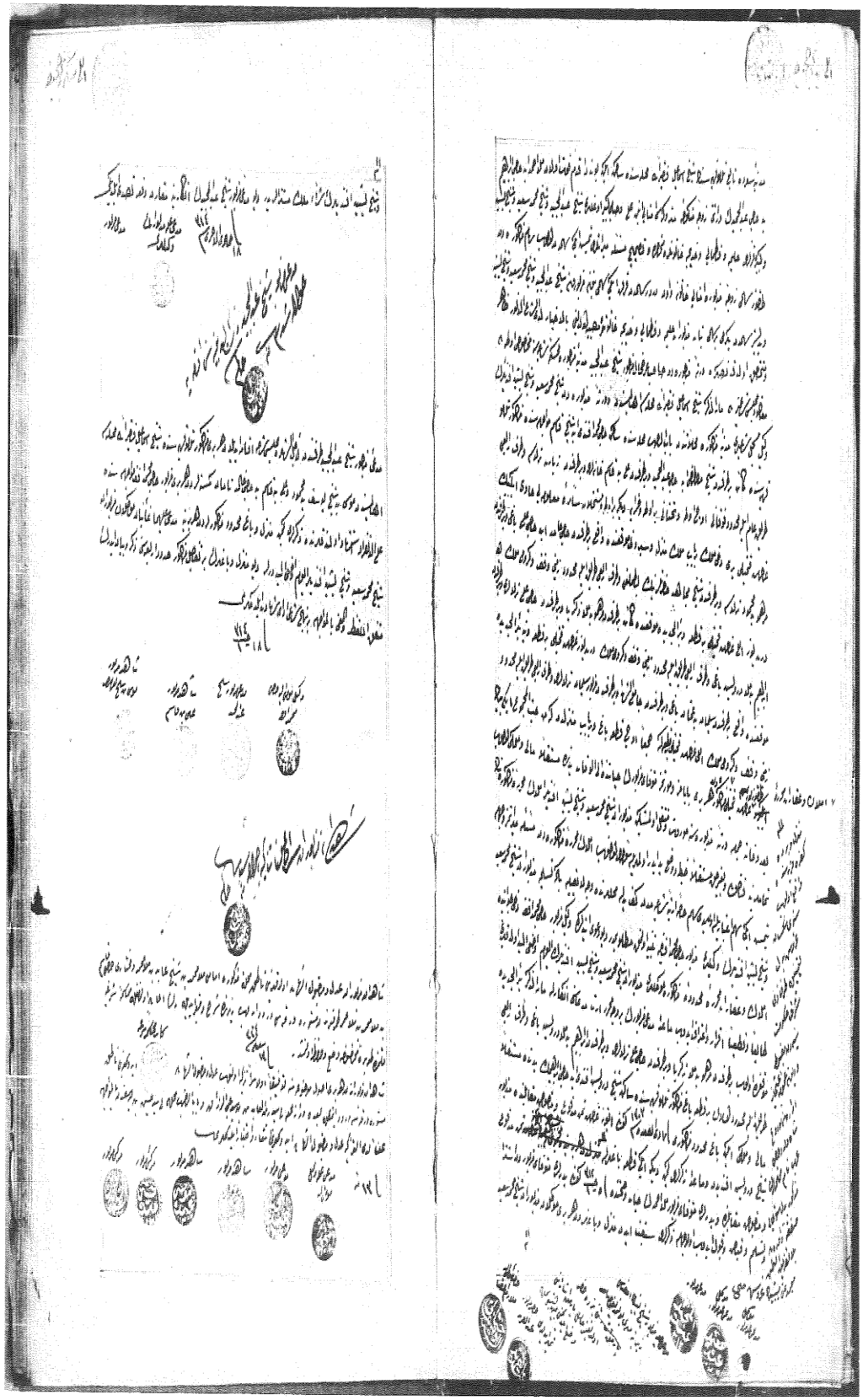

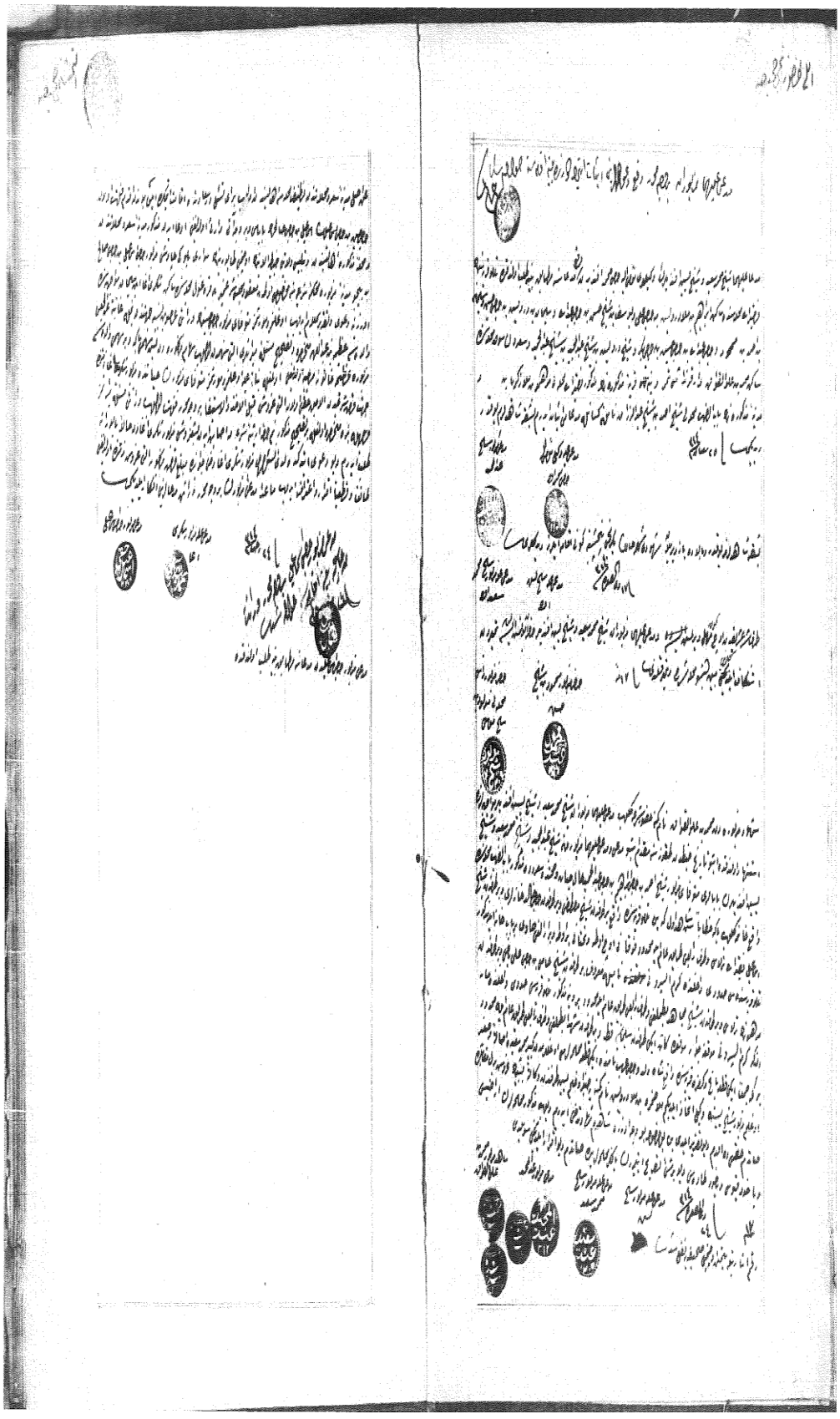

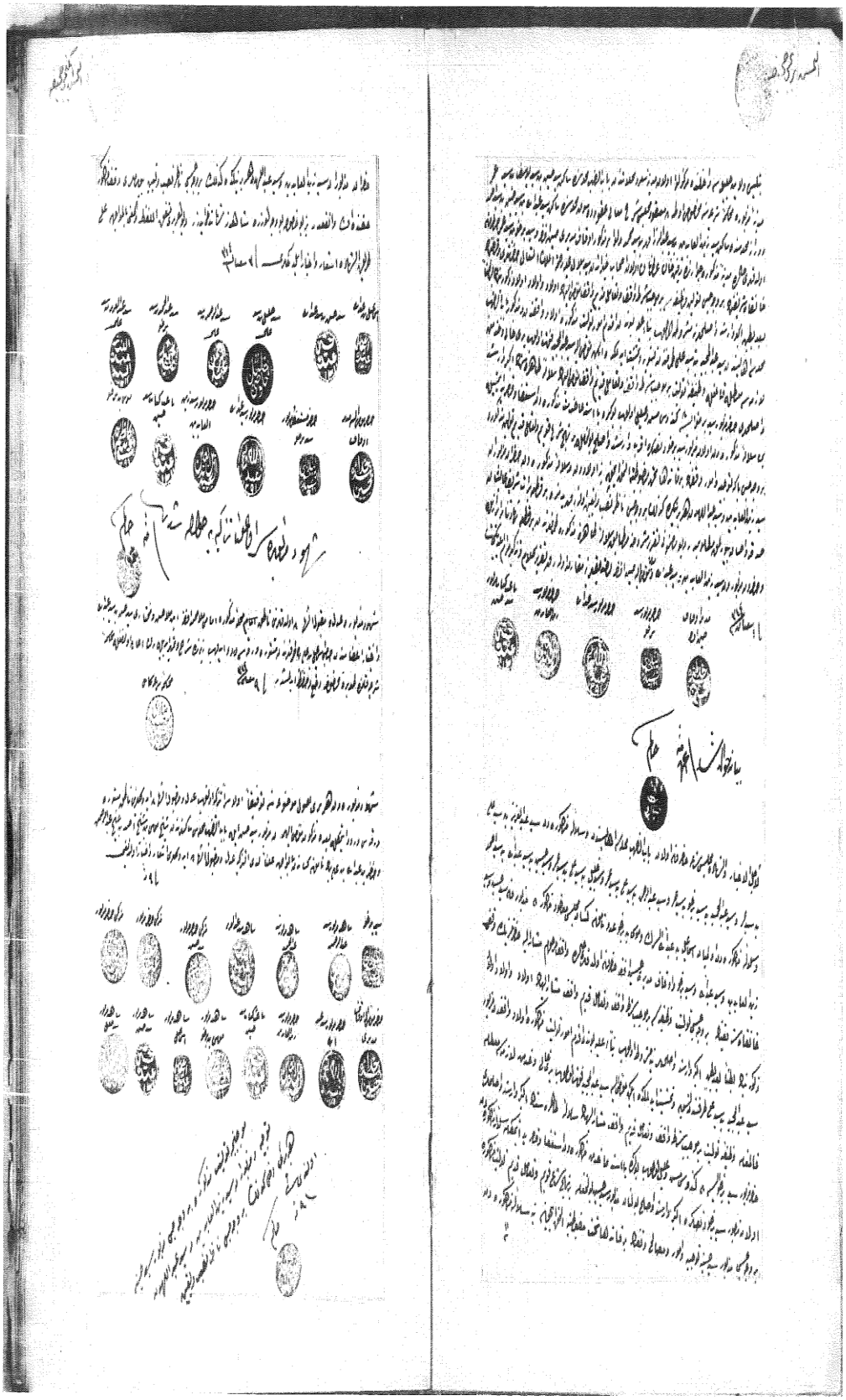

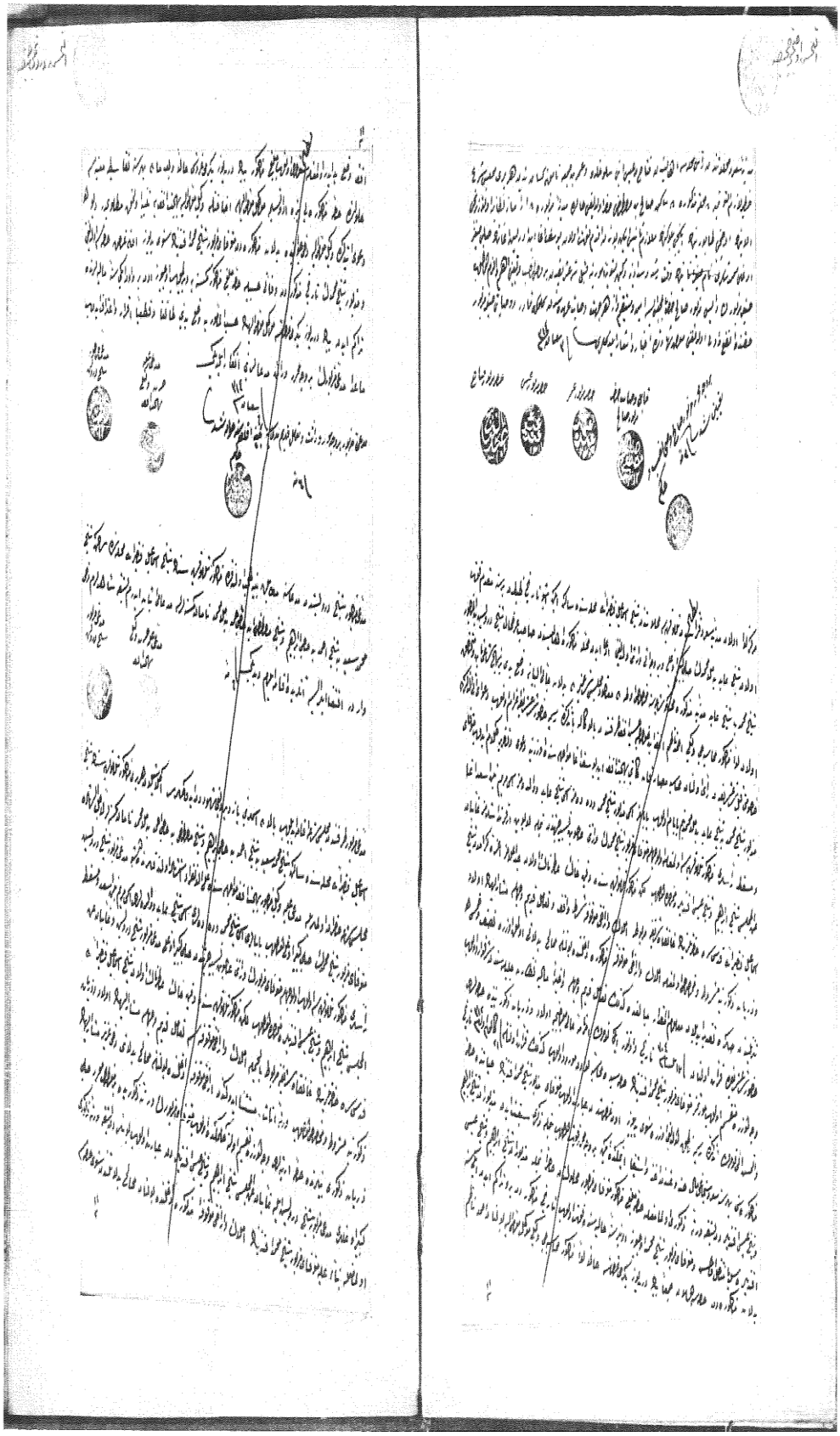

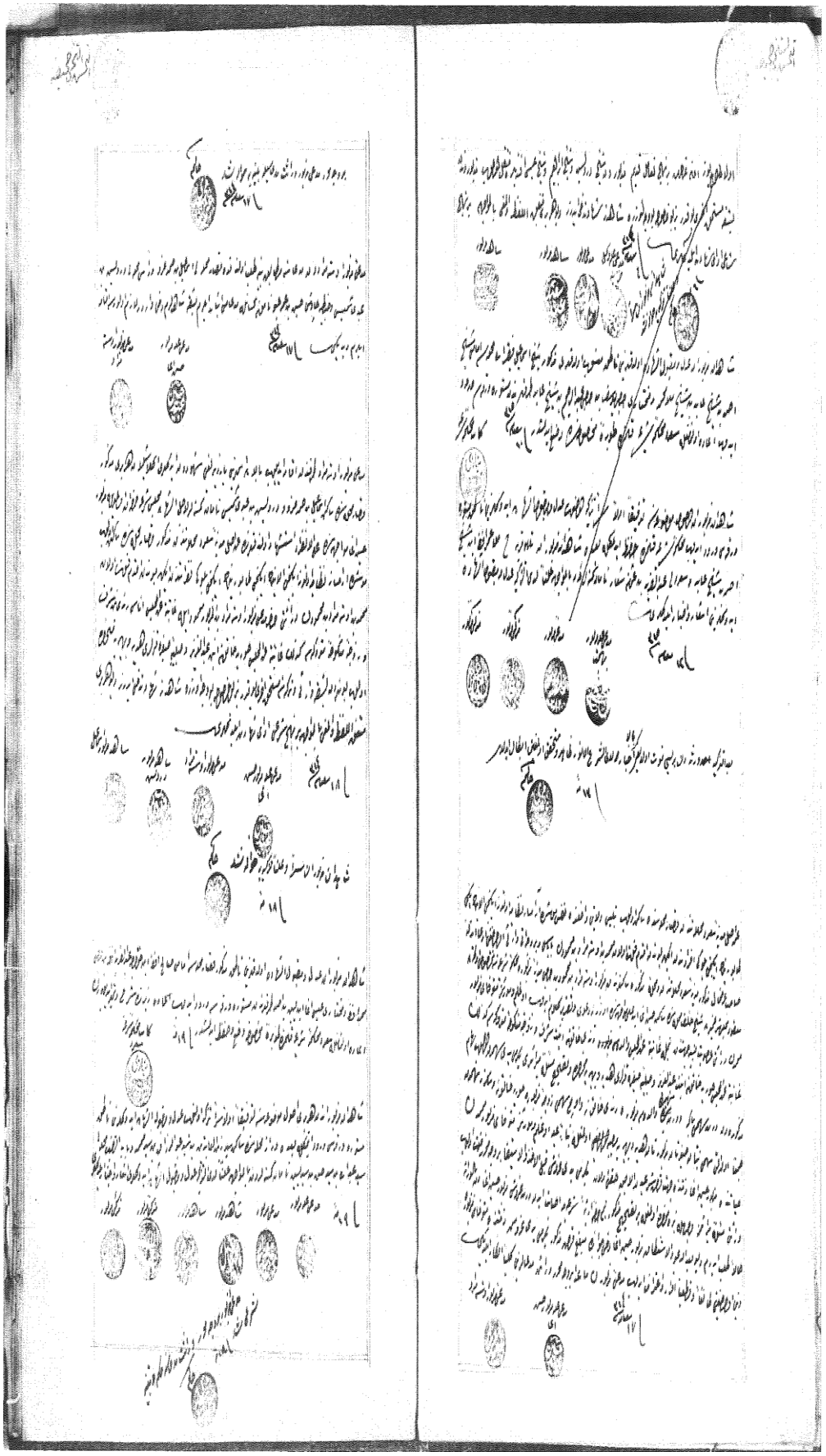

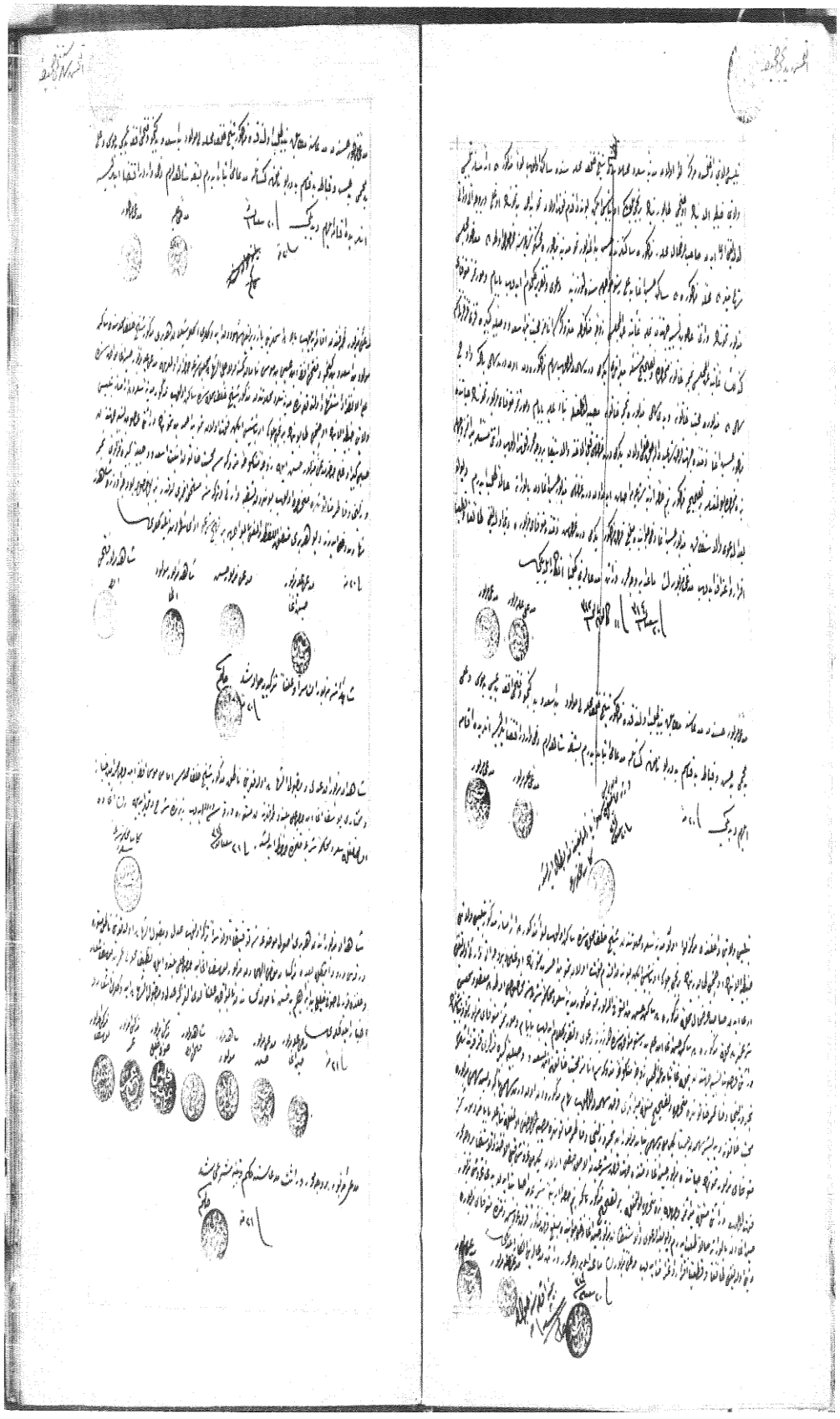

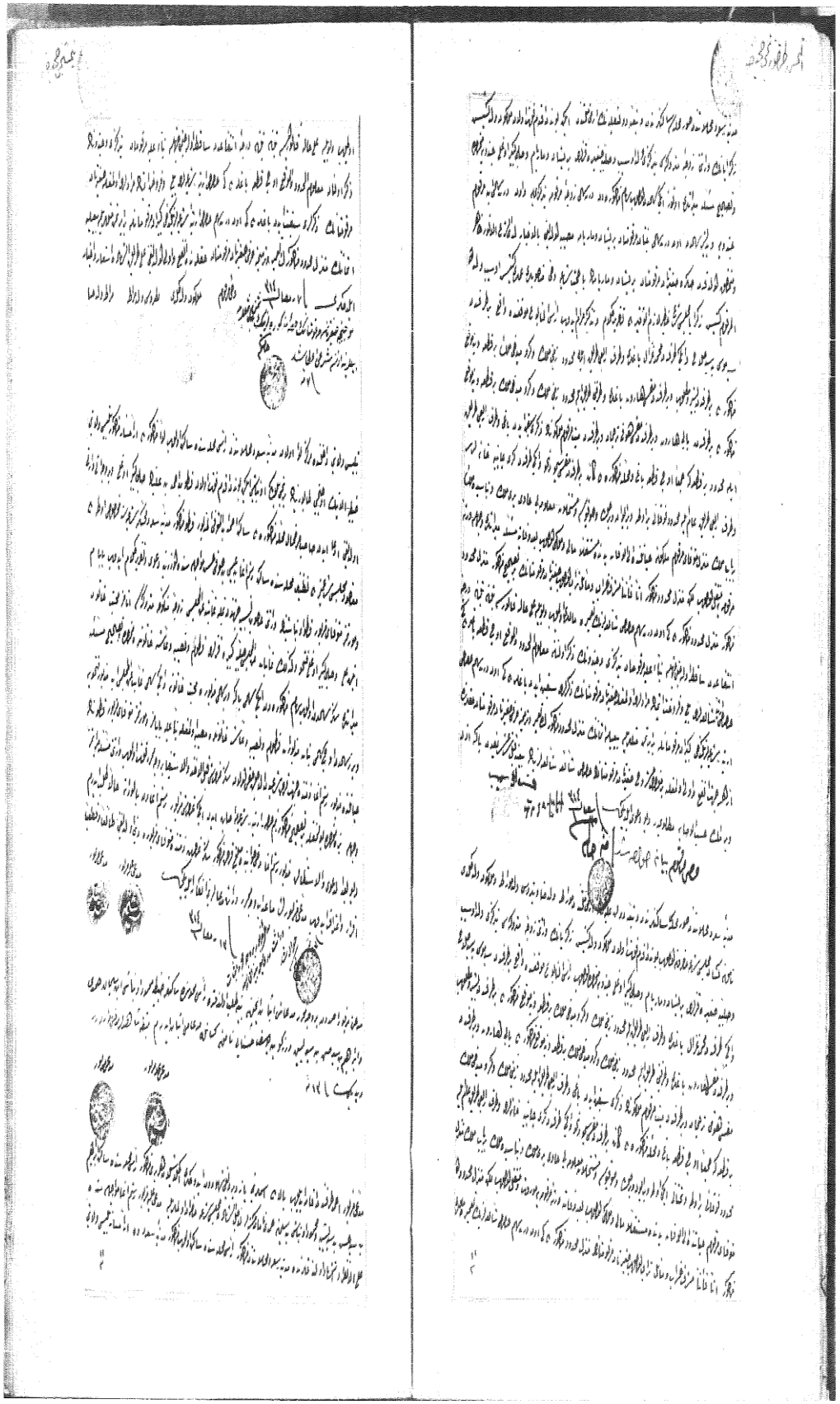

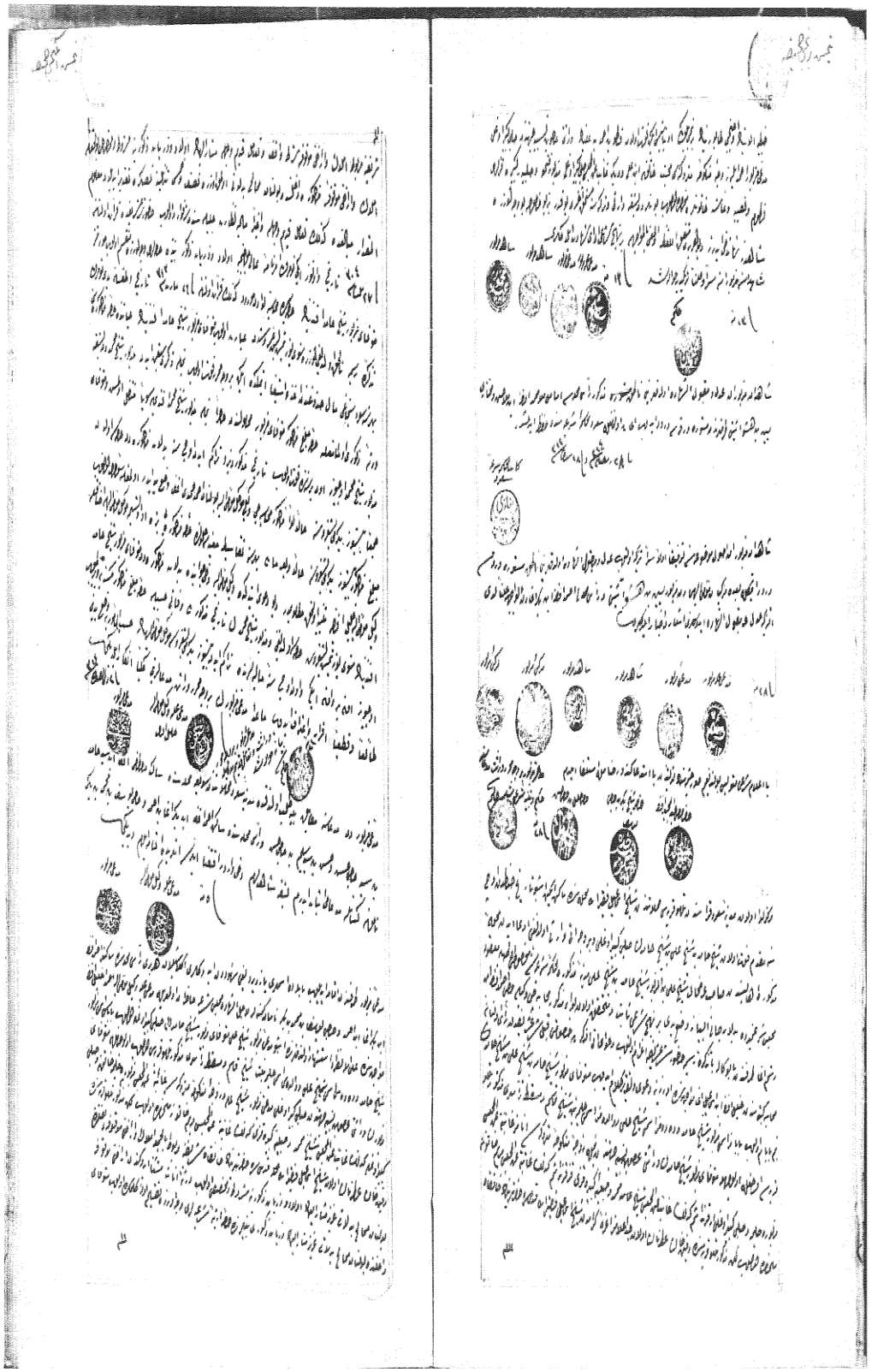

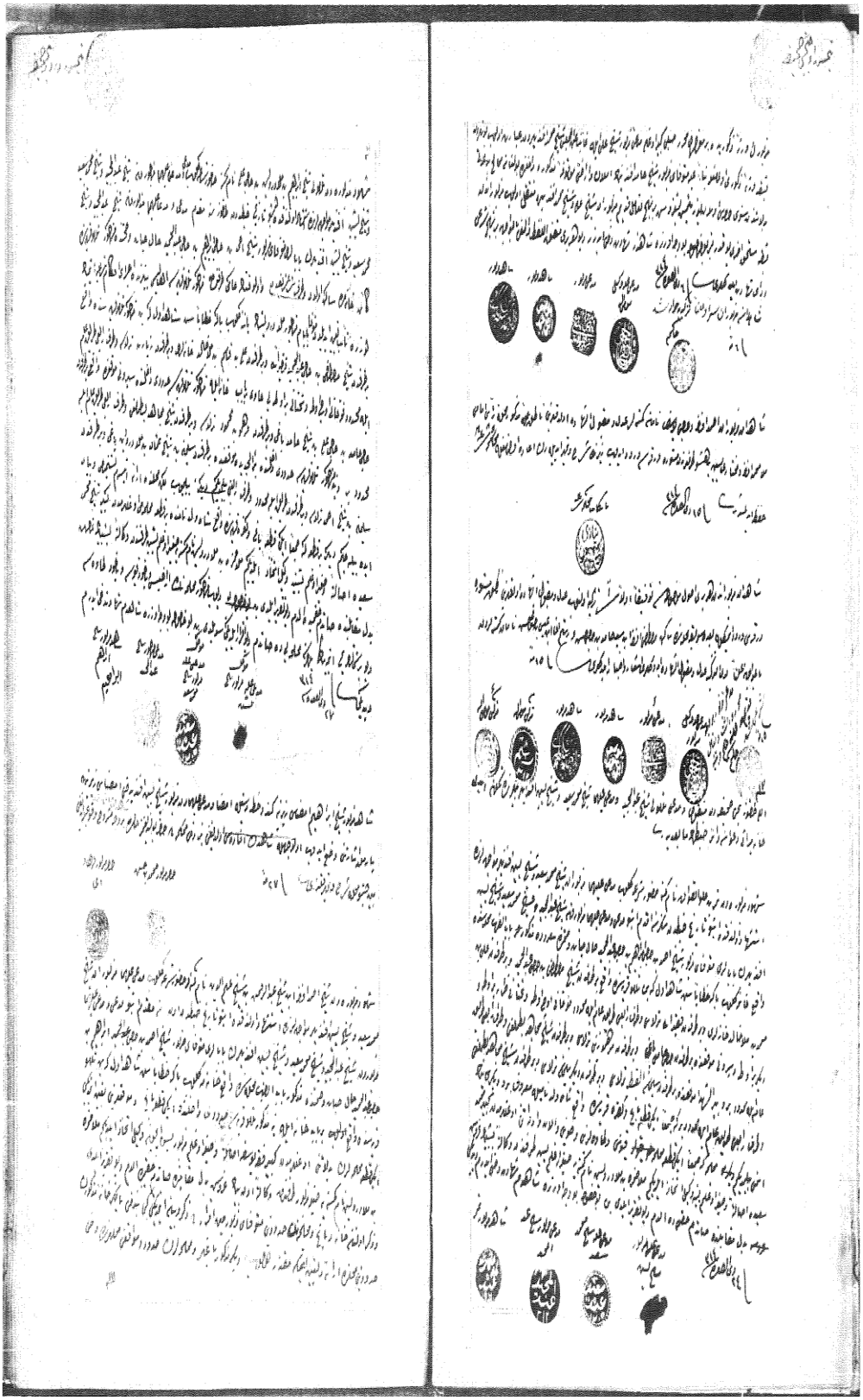

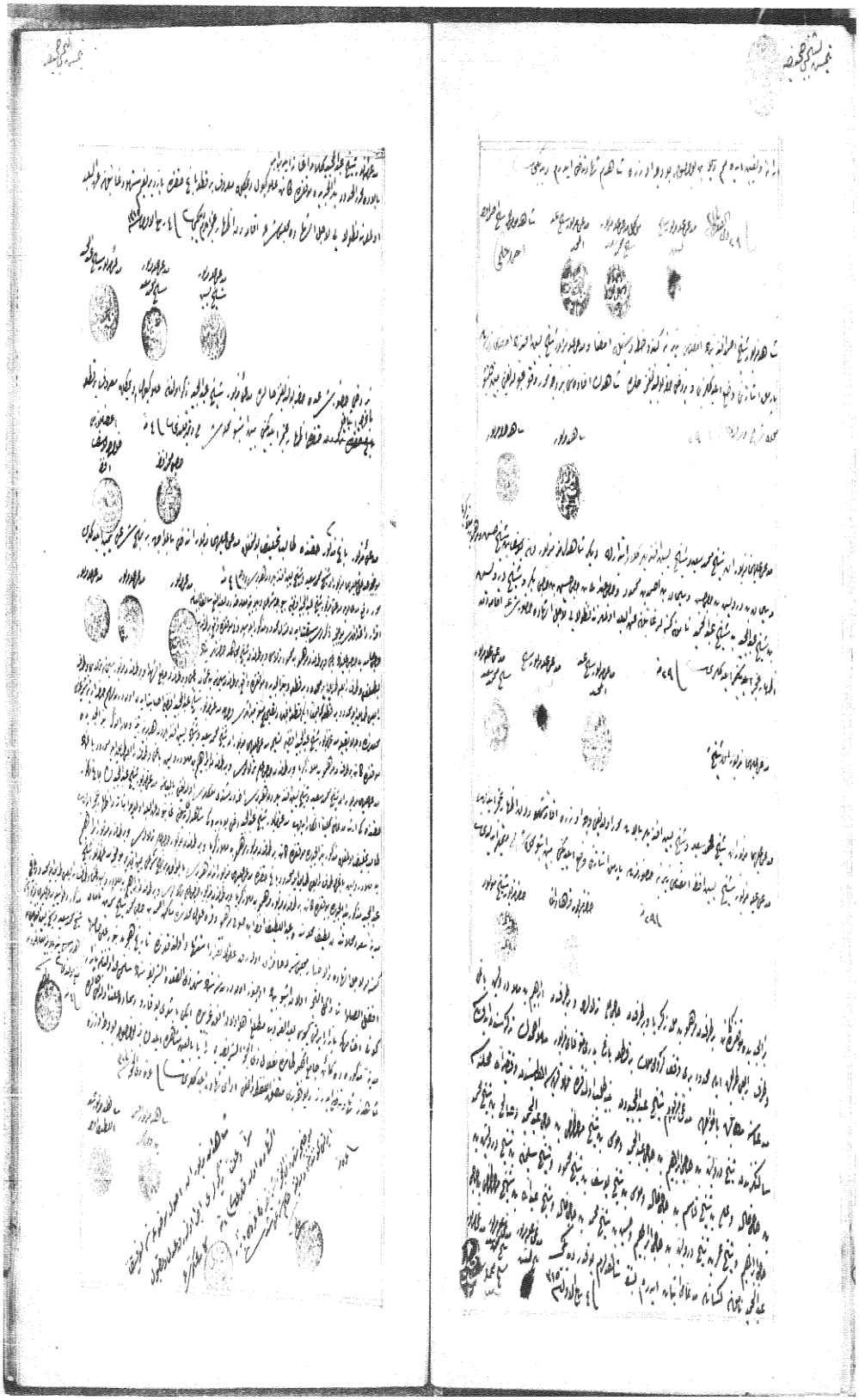

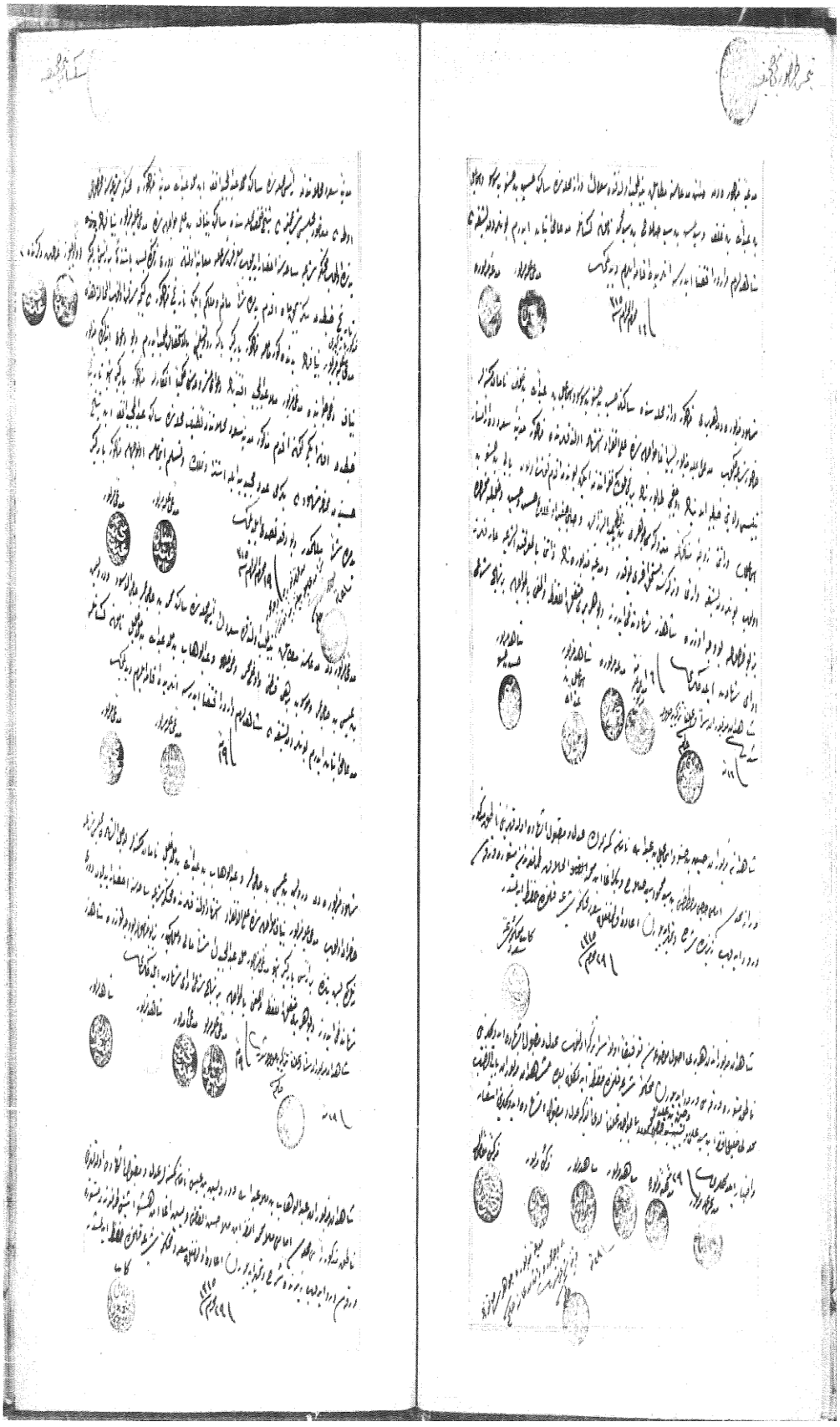

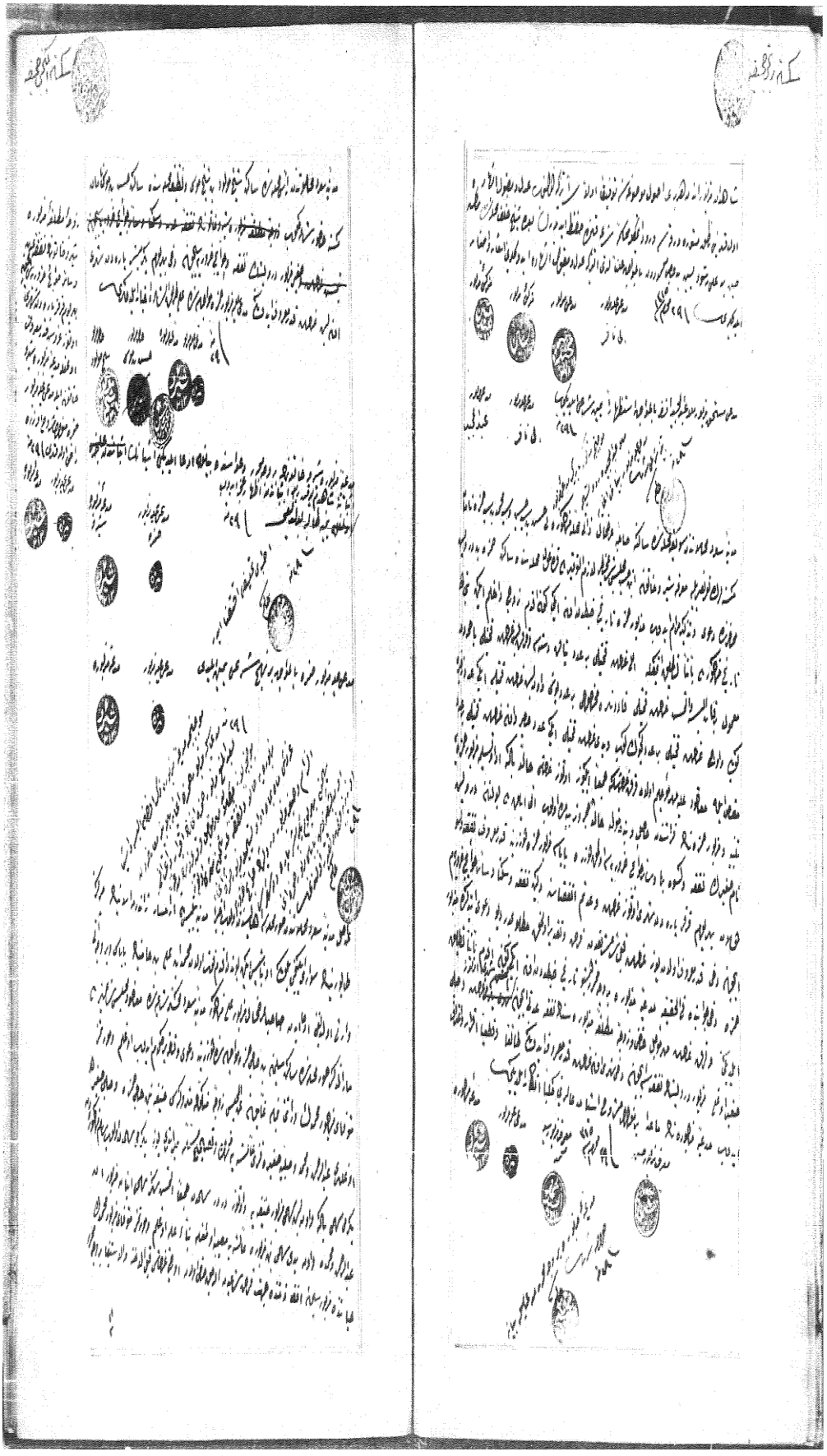

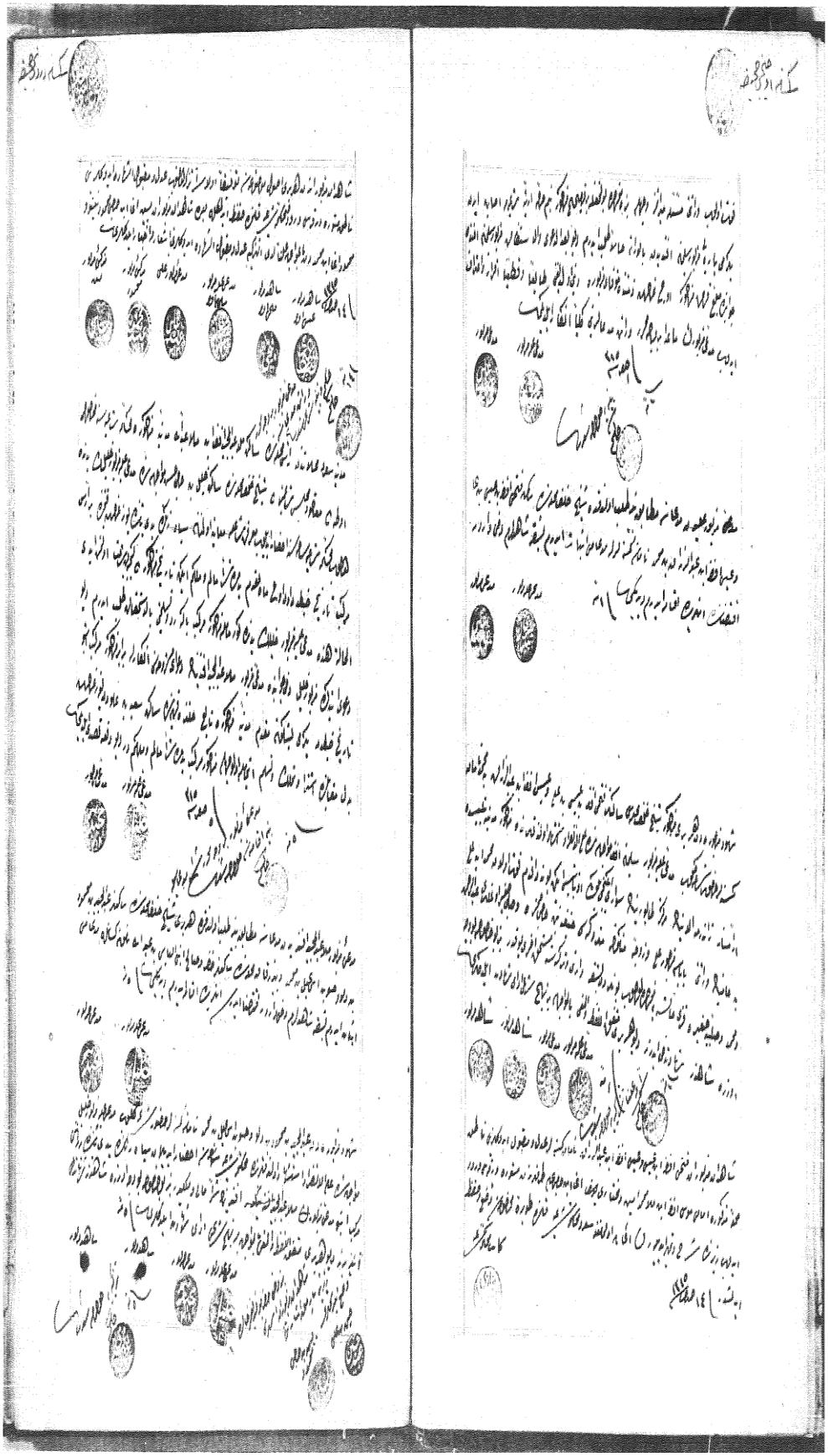

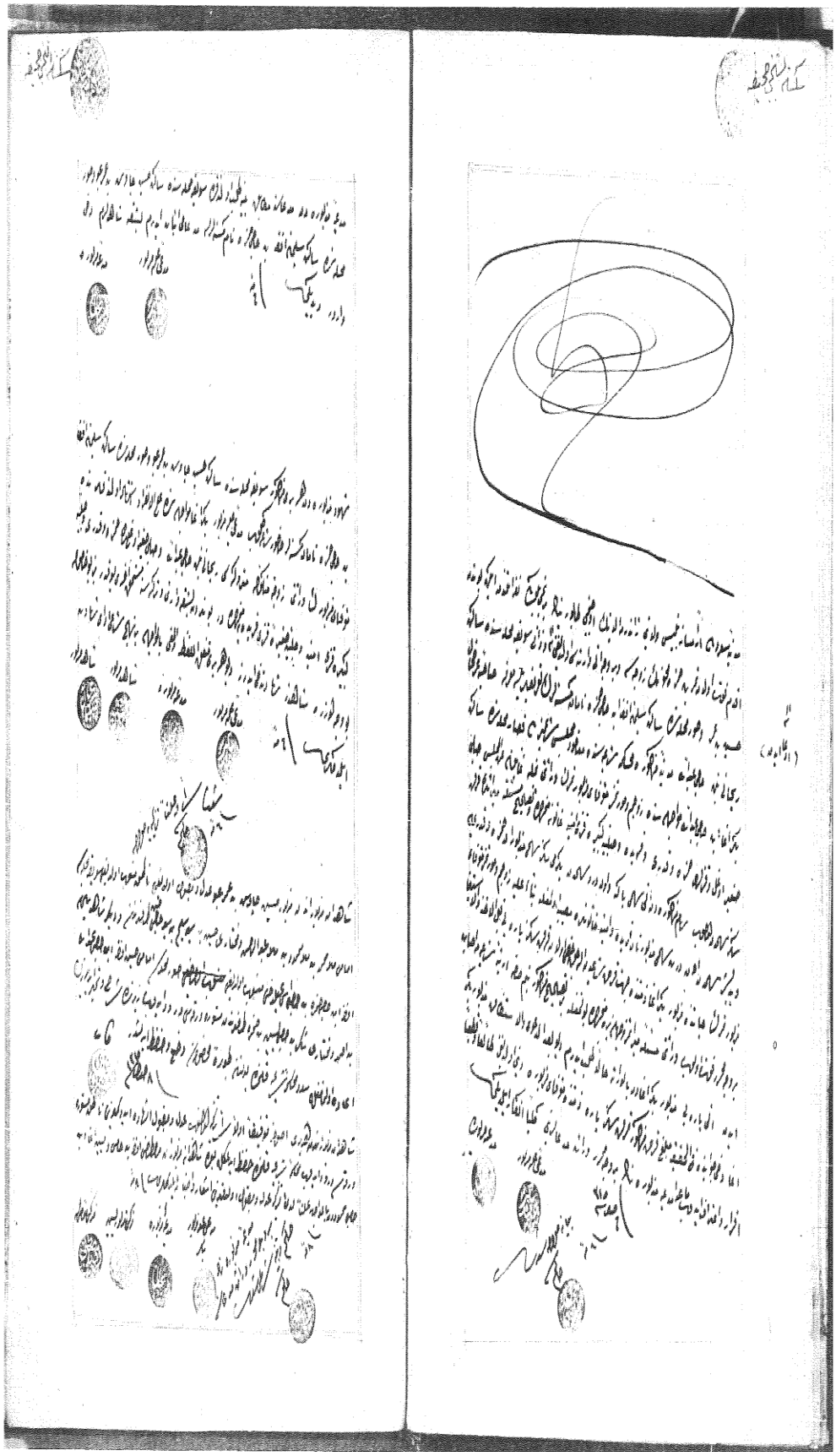

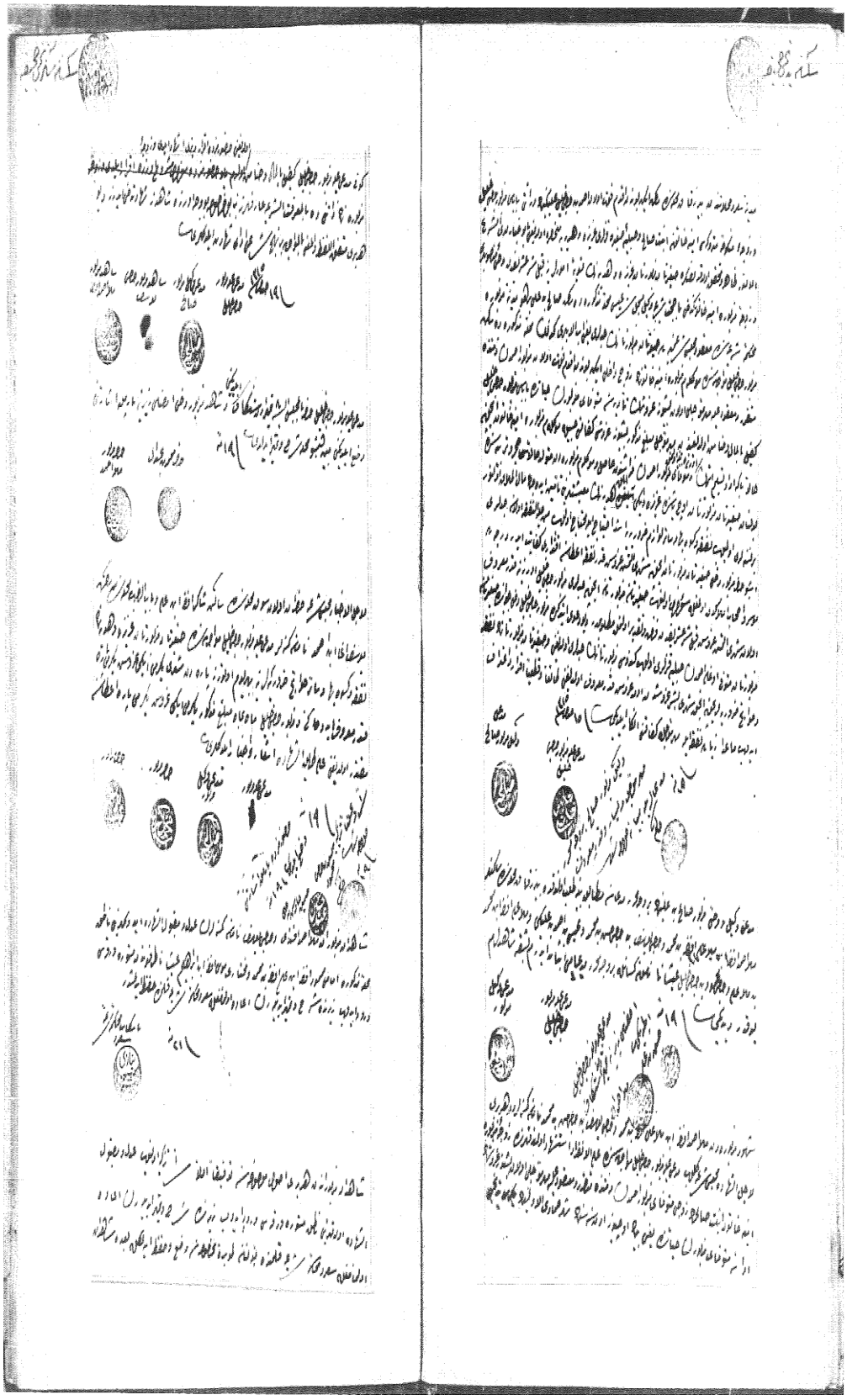

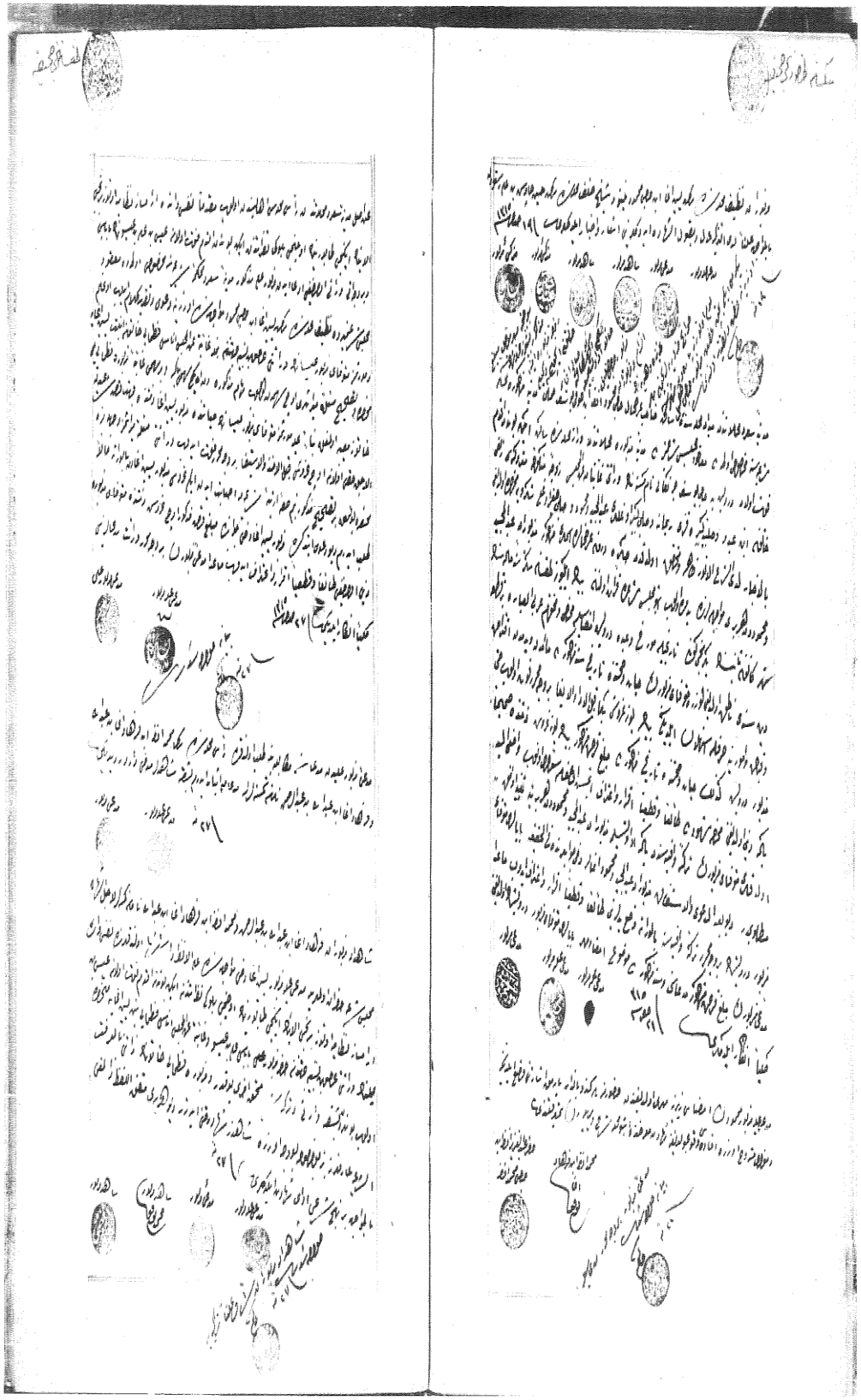

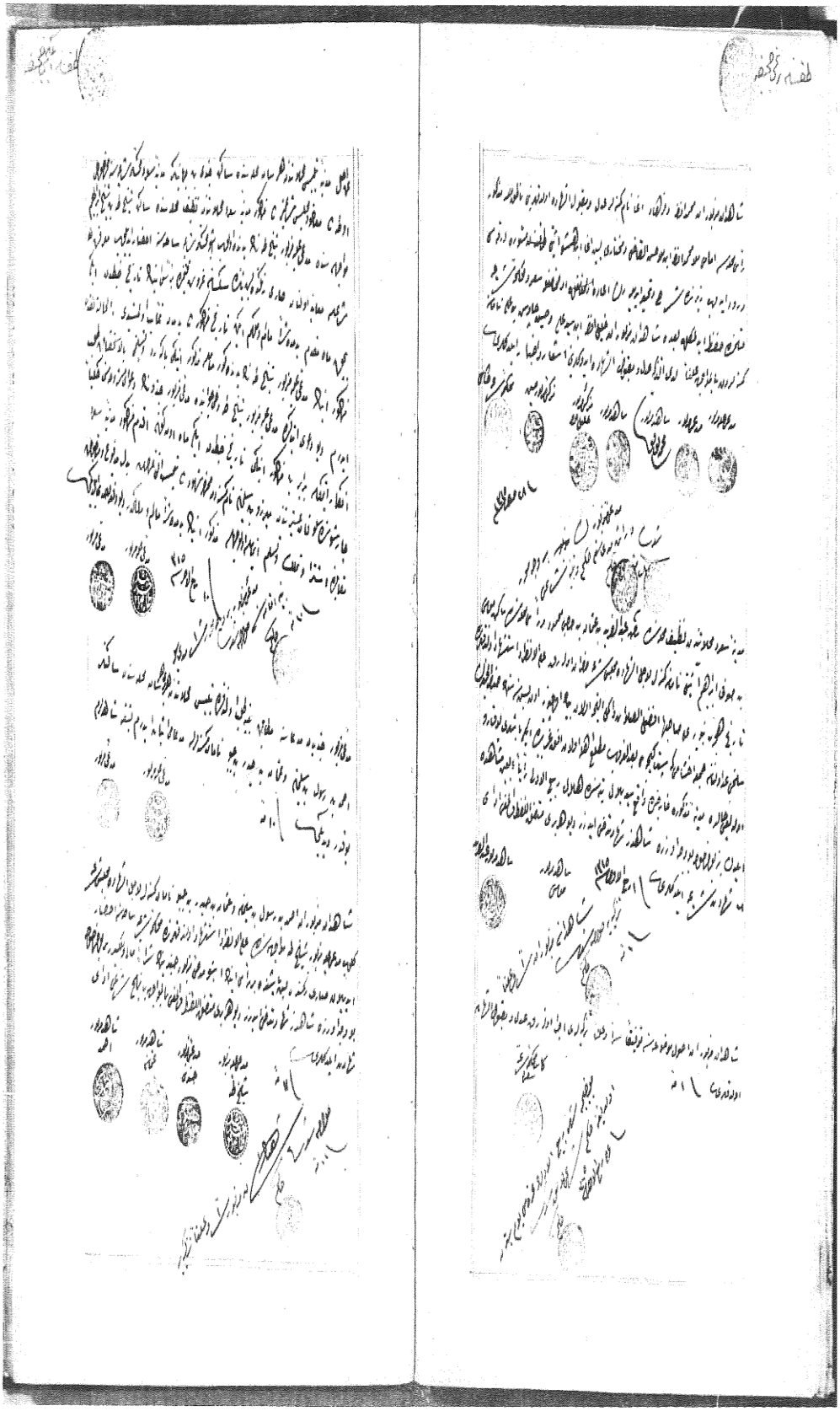

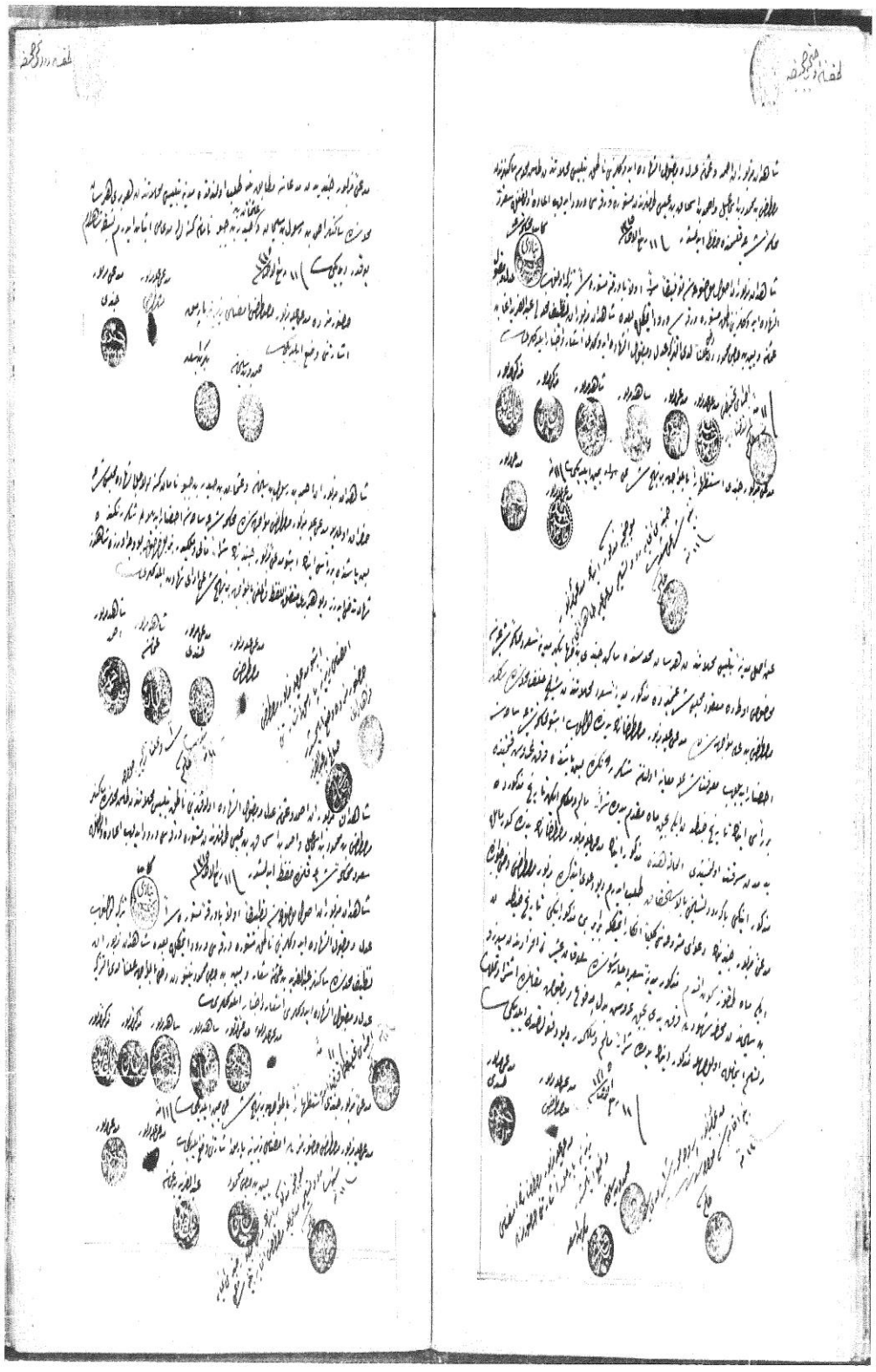

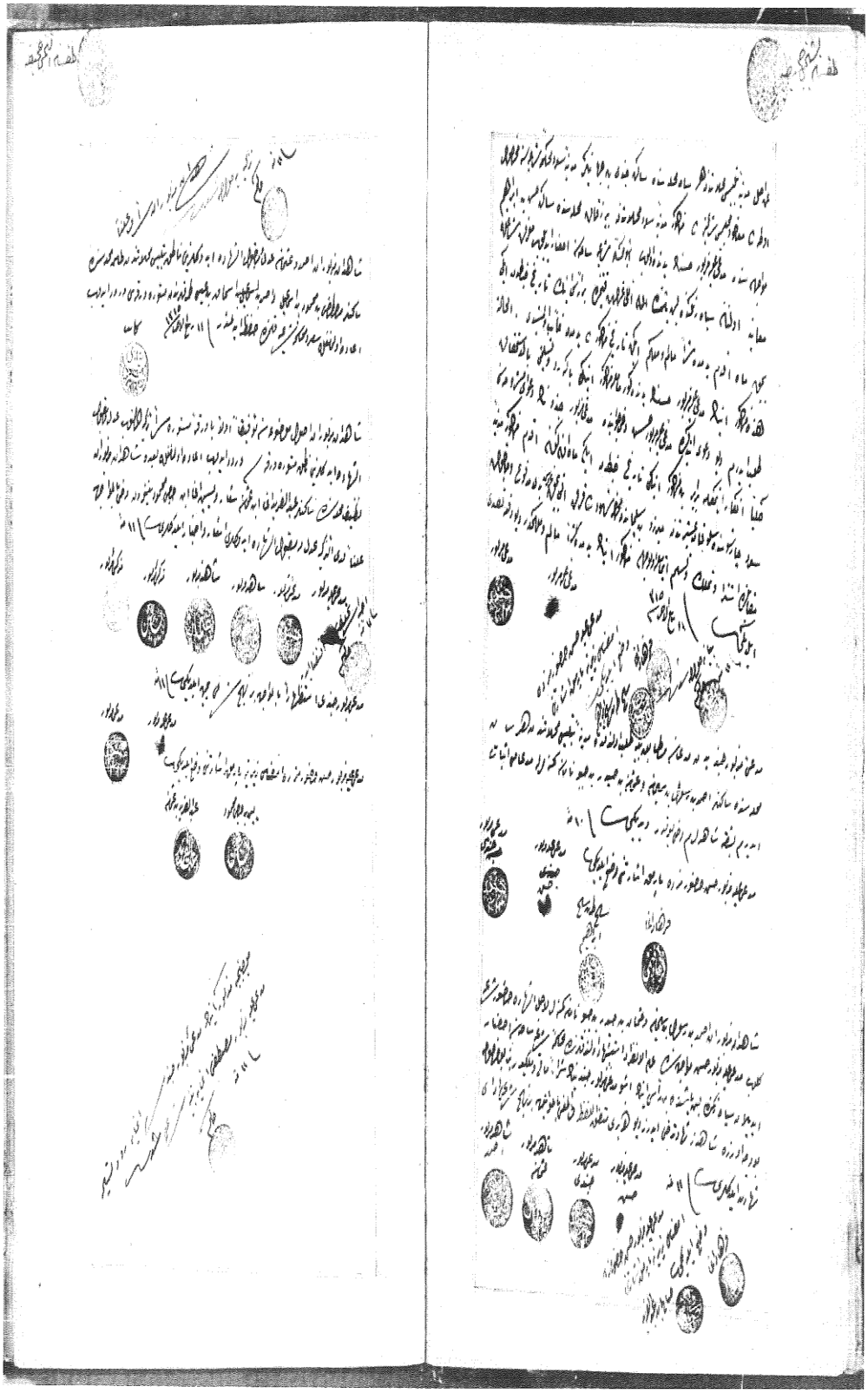

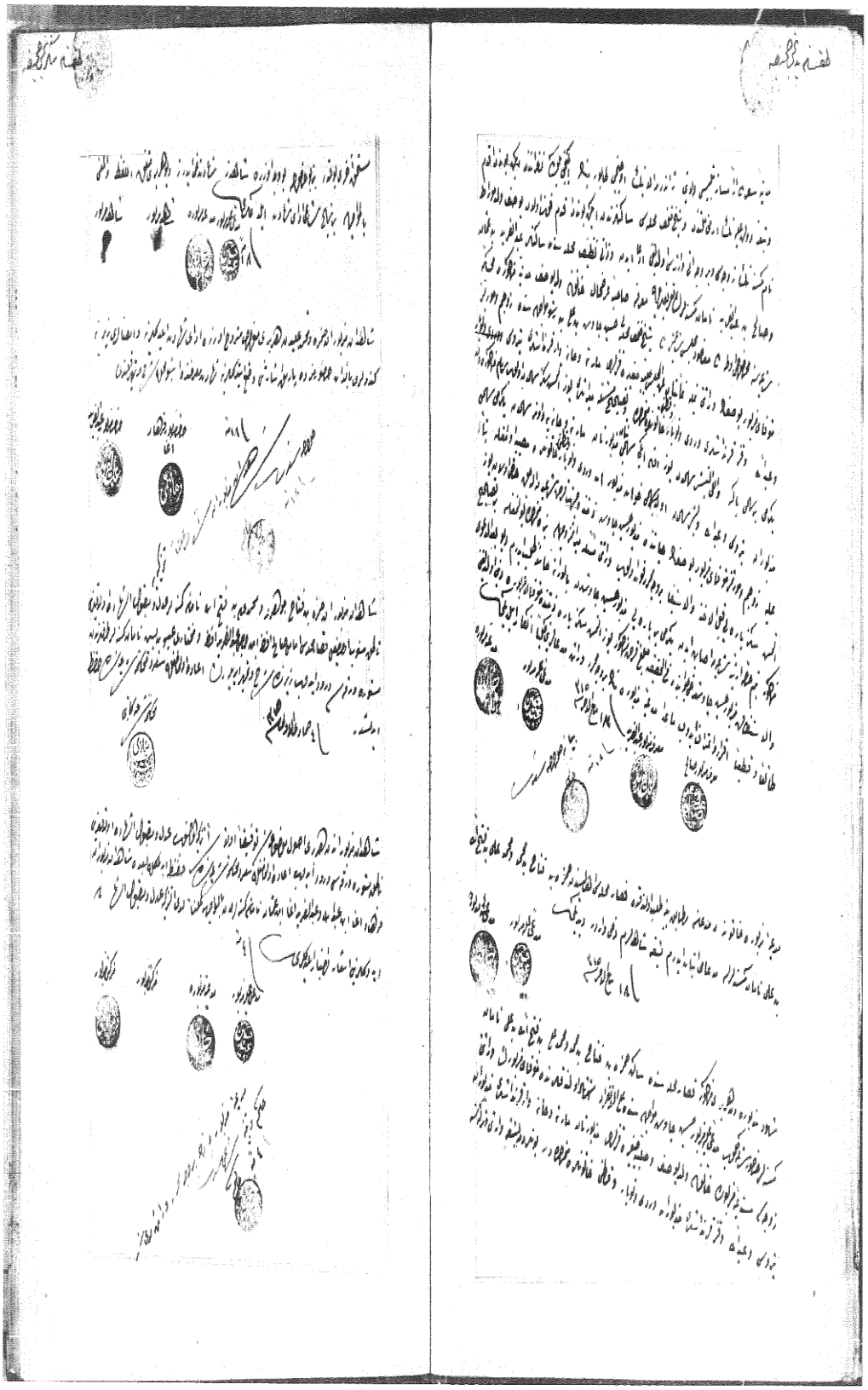

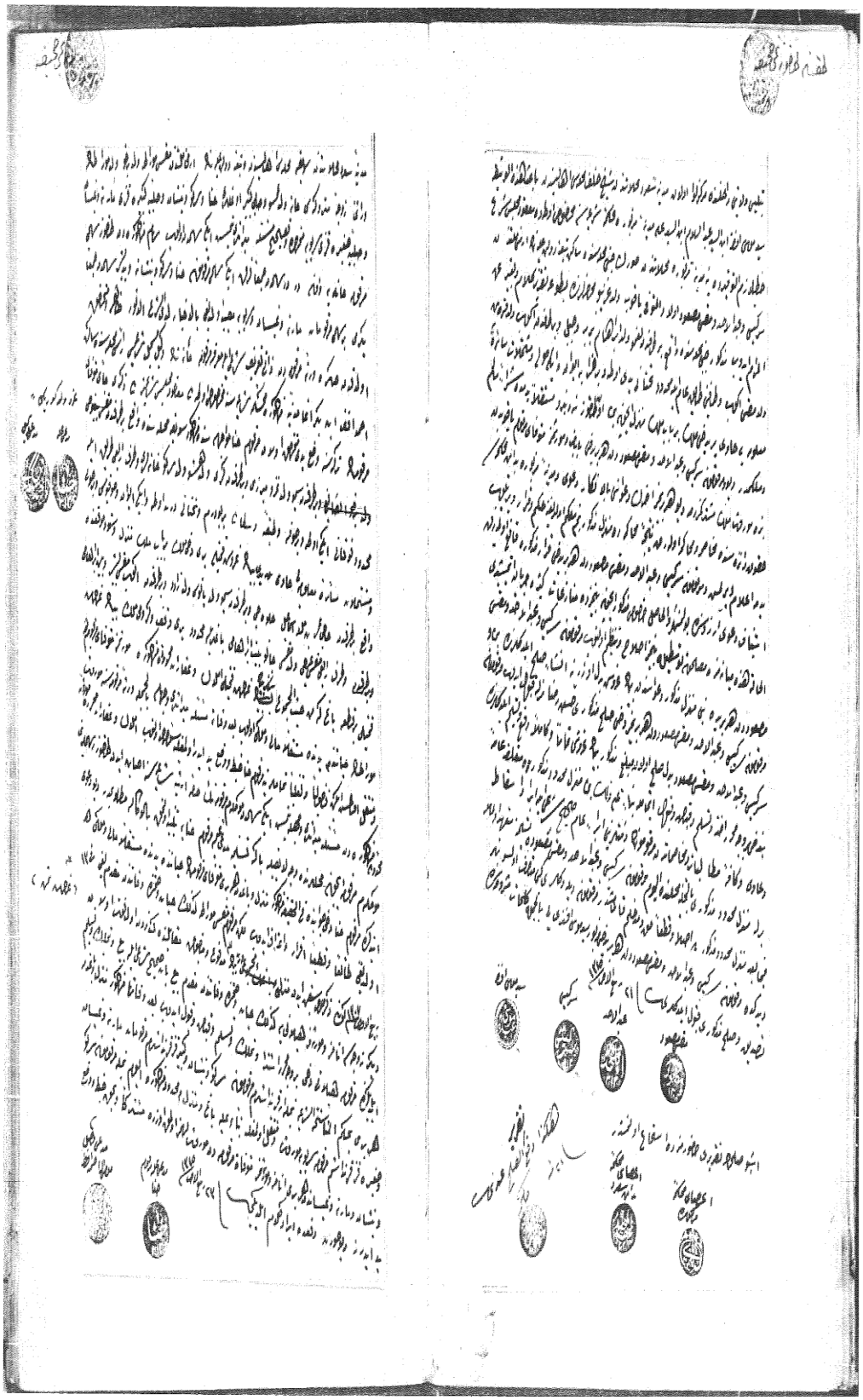

ÖZGEÇMİŞ

Adı Soyadı: ÜMRAN ASLAN

Uyruğu: T.C.

Doğum Yeri ve Tarihi: Batman /Merkez

Telefon: 0542 323 56 50

E-mail: umranaslan72@gmail.com

EĞİTİM

Derece	**Adı,İlçe,İl**	**Bitirme Yılı**
Lise:	Batman Fatih Lisesi	2006
Üniversite:	Batman Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü	2014
Yüksek Lisans:	Batman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü	2019